

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Årsmelding og årsregnskap 2021

Fylkestinget 14. juni 2022

Verdi for framtida

Innhold

1. Fylkesdirektørens hilsen.....	3
2. Vestfold og Telemark fylkeskommune 2021	5
2.1. Oppgaver og prosjekter levert i 2021.....	5
3. Årsregnskap.....	13
3.1. § 5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A).....	13
3.2. § 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B).....	14
3.3. § 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A).....	15
3.4. Sammendrag investeringer	16
3.5. § 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2B).....	16
3.6. Balanse	19
3.7. § 5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3).....	22
3.8. §5-9 Samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner	25
3.9. §14-7 Konsolidert regnskap.....	26
3.10. Noter, nummer 1–19.....	31
3.11. Noter, nummer 20–26 Konsern.....	43
3.12. Revisjonsberetning	49
 Årsmelding	
4. Økonomi, finans og eierskap.....	52
4.1. Økonomiske mål.....	52
4.2. Fordeling netto driftsutgifter	53
4.3. Sentrale inntekter.....	54
4.4. Sentrale utgifter	54
4.5. Finansrapport	54
4.6. Eierskap	59
5. Styring og kontroll	62
5.1. Konsern- og virksomhetsstyring.....	62
5.2. Internkontroll	63
5.3. Innsyn	64
5.4. Informasjonssikkerhet og personvern.....	64
6. Organisasjonen	66
6.1. Ansatte	66
6.2. Fylkeskommunen som lærebedrift	66
6.3. Likestilling, inkludering og mangfold.....	66

6.4. Kjønnsligestilling.....	67
6.5. Nærvær og inkluderende arbeidsliv	71
6.6. Helse, miljø og sikkerhet (HMS)	72
6.7. Beredskap	73
6.8. Etikk	74
7. Grønn omstilling og samarbeid for å nå målene.....	75
7.1. Prioriterte satsingsområder basert på FNs bærekraftsmål for fylkeskommunen	75
7.2. Samarbeid for å nå målene	75
7.3. Verdiskapning gjennom grønn omstilling.....	76
8. Klima- og arealregnskap	77
8.1. Klimaregnskap	77
8.2. Klimatiltak.....	89
8.3. Arealregnskap.....	96
8.4. Arealregnskap for Vestfold og Telemark med fire utvalgte temaer	98
9. Fylkeskommunens sektorer	109
9.1. Politisk ledelse og politiske utvalg.....	109
9.2. Fylkesdirektør og utviklingsavdelinger	111
9.3. Økonomi, styring og eierskap	117
9.4. HR, mestring og utvikling.....	121
9.5. Kultur, regional identitet, idrett og frivillighet	124
9.6. Tannhelse og forebygging	135
9.7. Opplæring og folkehelse.....	141
9.8. Samferdsel, miljø og mobilitet	148
9.9. Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima.....	163
9.10. Næring, innovasjon og kompetanse.....	171

1. Fylkesdirektørens hilsen

Vestfold og Telemark fylkeskommune har i sitt andre driftsår vært preget av koronapandemien på ulike områder. Sammenlignet med 2020 har det vært høyere aktivitet. Fylkeskommunen har, som resten av samfunnet, kjent på utfordringene med å planlegge i en uforutsigbar tid. De videregående skolene har kjent ekstra godt på utfordringene ved å måtte tilpasse seg stadig vekslende koronarestriksjoner etter smittetrykket i fylket vårt. Tannhelse har balansert ut aktiviteten sin med koronatiltak og høyt sykefravær gjennom året, mens kollektiv har håndtert et endret forbruksmønster kombinert med skiftende regler og anbefalinger. Videre har kultursektoren og næringslivet gjennomlevd et år sterkt preget av korona. Til slutt, og gjeldende for så å si alle, fysiske møter har med få unntak vært som en fjern drøm både for ansatte og fylkeskommunens partnerskap.

Som en fortsatt ung organisasjon har fylkeskommunen kun eksistert i en «normalsituasjon» i knappe tre måneder. Siden 12. mars 2020 har mye av aktiviteten blitt gjennomført fra hjemmekontor og utallige digitale møter er tilbakelagt siden da. Gleden var derfor stor da mange ansatte endelig fikk anledning til å ta i bruk det flotte nye fylkeshuset i T18 i høst, men igjen ble det en hjemmekontorperiode. Som om ikke det var nok, så vokste diskusjonen om fylkesdeling etter stortingsvalget høsten 2021, og i tillegg arbeidet med å følge opp varselet mot fylkesdirektørens ledergruppe, har berørt flere utover høsten. Alt i alt har 2021 vært nok et annerledes år.

Klimaregnskapet viser at klimagassutslippene øker. Det er både fordi aktiviteten i samfunnet har økt fra et unormalt lavt nivå i 2020 på grunn av korona, men også fordi flere utslipp tallfestes. Fylkeskommunens arbeid med klimaregnskap er i løpende utvikling. Desto flere av utslippene som tallfestes, desto bedre kontroll. For første gang er nå fylkeskommunens direkte klimagassutslipp og energiforbruk ferdig kartlagt. Det gjør at fylkeskommunen med høy treffsikkerhet kan planlegge tiltak som gjør at målet om å redusere fylkeskommunens direkte klimagassutslipp med 70 % nås. Fylkeskommunen er en stor innkjøper av både varer og tjenester. Innkjøpene forårsaker en betydelig mengde klimagassutslipp. Derfor er det viktig at påvirkningskraften gjennom innkjøp brukes for å minimere klimagassutslippene. I tillegg vil fylkeskommunen fortsette å dele kompetanse og kunnskap gjennom Klima- og energinettverket.

Fylkeskommunens første hele driftsår, 2020, ga et mindreforbruk som fylkestinget i juni 2021 var opptatt av å sette «i arbeid». Det er forholdsvis store forskjeller i hvordan sektorene har klart å tilpasse seg de nye rammene de fikk etter vedtaket i juni 2021. Det er flere grunner til det, i årsmeldingen er de beskrevet for de forskjellige sektorene. Som helhet kom fylkeskommunen i mål med et mindreforbruk som er noe større enn det opprinnelige budsjettet for 2021. De viktigste forklaringene på mindreforbruket i 2021 er lavere aktivitet enn planlagt, økt skatteinntang og reduserte renteutgifter. I sum utgjør dette et betydelig bidrag til fylkestingets disposisjonsfond på 275 mill. kr mer enn opprinnelig budsjett la opp til.

Tidsforskyvninger i fylkeskommunens investeringsportefølje og økte bevilgninger fra staten gir redusert gjeldsbelastning i forhold til budsjett og økonomiplan. Det gjør det enklere å holde seg innenfor de vedtatte forutsetningene om at gjelden maksimalt skal utgjøre 115 % av frie disponible inntekter i kommende økonomiplanperiode. Lavere aktivitet fra fylkeskommunens side er i seg selv ikke ønskelig. Årets mindreforbruk og lavere gjeld gjør Vestfold og Telemark fylkeskommune sterkere økonomisk og kan gi et litt bedre økonomisk utgangspunkt for de to nye fylkeskommunene når den tid kommer.

2. Vestfold og Telemark fylkeskommune 2021

Årsmeldingen er Vestfold og Telemark fylkeskommunes svar på det lovkrav kommuneloven sier at fylkeskommunen årlig skal utarbeide. Den er også en viktig informasjonskilde for regionens folkevalgte, kommuner, innbyggere, ansatte, samarbeidspartnere og forskere, og gir en oppsummering på hva som har skjedd i løpet av året som har gått.

Fylkeskommunens første årsmelding hadde som undertittel «Sammen om oppdraget». Ledere og ansatte hadde forventninger til å levere på samfunnsoppdraget i større fagmiljøer, etter å ha lagt selve sammenslåingsprosessen bak seg. Koronaen kom, mye måtte stenges ned og ledere og ansatte måtte finne nye måter å samarbeide på og levere tjenester til kommunene. I tillegg var organisasjonen preget av uro etter den store omstillingen. Ved å være «Sammen om oppdraget» klarte likevel Vestfold og Telemark fylkeskommunes ledere og ansatte å levere fylkeskommunale tjenester tilpasset smittevern, og å etablere og utvikle nye oppgaver og prosjekter.

Fylkeskommunens andre årsmelding har fått undertittel «Verdi for framtida», som i 2021 ble fylkeskommunens visjon. Ved å fokusere på «Verdi for framtida» retter fylkeskommunen blikket framover og aktivt forvalter ressursene slik at det leveres på hele samfunnsoppdraget.

Vestfold og Telemark fylkeskommune har en særlig ressursrik kultur-, natur-, og industriregion med et eksportrettet næringsliv og høy FoU-aktivitet. Fylkeskommunen er en kunnskapsbasert organisasjon som leverer egne kjernetjenester med høy kvalitet innenfor tilgjengelige ressurser, har utviklet regional samarbeidsmetodikk, partnerskap og nettverk. Fokuset ligger på FNs bærekraftsmål, mål om verdiskaping gjennom grønn omstilling og samhandling for å løse komplekse samfunnsutfordringer.

Fylkeskommunens ansatte tilrettelegger for demokratiske prosesser for de folkevalgte, leverer gode videregående skoler, folkehelse, tannhelse, kulturminner, bygningsvern, fylkesbibliotek og kulturtilbud. Videre har fylkeskommunen en framtidretta samferdselsløsning og ansvar for utvikling i regionen med overordnet planarbeid, næringsutvikling og miljøoppgaver.

2.1. Oppgaver og prosjekter levert i 2021

Med blikket på «Verdi for framtida» følger her et utvalg av oppgaver og prosjekter som Vestfold og Telemark fylkeskommune har levert på gjennom 2021:

En av de første fylkeskommuner å ta i bruk digitale fjernmøter

Vestfold og Telemark fylkeskommune var en av de første kommuner og fylkeskommuner i Norge til å ta i bruk digitale fjernmøter i forbindelse med koronapandemien for avholdelse av folkevalgte møter. Digitale fjernmøter har muliggjort en effektiv politisk beslutningsprosess også i denne perioden, og bidratt til effektivisering av drift og innsparinger. Nye digitale løsninger for folkevalgte møter er også tatt i bruk.

Digital utvikling, datasikkerhet og halvert klimaavtrykk på hoveddatasenter

- Økt engasjement for digital utvikling. På kort tid i 2021 leverte ansatte inn 120 digitale ideer. Ved årets slutt var 20 ideer blitt til nye løsninger og 70 ideer var under arbeid.
- Fylkeskommunen har holdt datakriminelle unna som betyr ingen digitale innbrudd eller ødeleggende sikkerhetshendelser i 2021.
- Hedret med den nasjonale prisen som «Årets arkiv» for vår fremoverlente digitale satsing på området. Her er siktemålet å spare arbeidstid for saksbehandlere og ledere, samtidig som nødvendig informasjon blir arkivert.
- En gjennomarbeidet kommunikasjonsstrategi for fylkeskommunen kom på plass
- Klima-avtrykket har blitt halvert (energibehov og kjølebehov) på våre hoveddatasenter, gjennom konsolidering og effektivisert av systemer.

Kunnskapsgrunnlag for regionale planer, ungdata og folkehelseundersøkelse

Utarbeidet kunnskapsgrunnlag til regionale planer og strategier, blant annet kunnskapsgrunnlag til regional kompetansestrategi, med en interaktiv statistikk-løsning som beskriver kompetansesituasjonen på ulike områder i fylket.

Analysert og presentert resultater fra Ungdata-undersøkelsen. Arbeidet resulterte i en stor rapport i samarbeid med USN og KORUS Sør, samt mer enn 20 skreddersydde presentasjoner for ulike fagområder.

Gjennomført folkehelseundersøkelsen blant 34 000 voksne i Vestfold og Telemark gjennom å mobilisere de inviterte deltakere, engasjere kommuner til å delta i mobiliseringsarbeidet, analysere og formidle om resultatene.

Energieffektivitet, klimavennlig fylkeshus og anskaffelse av elbiler

På energi- og klimafronten fikk VTFK i 2021 slutført mange av de grønne tiltakene i koronapakken. Nye energieffektive ventilasjonsanlegg, samt varmestyring og LED-lys på fylkeshuset i Tønsberg, varmestyring på Midgard vikingsenter, Varmegjenvinning på Porsgrunn VGS, enøkanalyser med nye lister for enøktiltak. I tillegg ble det kontrahert to solcelle installasjoner som skal bygges før sommeren 2022. Vestfold og Telemark ble samlet til ett energifylke. Ved etablering av nye

energimålere, der dette manglet, og samlet alle byggene i ett system fikk fylkeskommunen satt nye energimål som nå følges opp ukentlig. De ansatte har flyttet inn og tatt i bruk det nye fylkeshuset i Skien. VTFK har anskaffet leasingavtale på 4 stk. elbiler VW ID3, kjøpt en elektrisk varebil Citroen e-jumpy i Skien, og bestilt 4 stk. nye VW ID.4 EL-biler til Tønsberg.

Temadokumentet Frivillighet i Vestfold og Telemark

Fylkeskommunen har et omfattende samarbeid med frivillig sektor på mange ulike arenaer og gjennom ulike kontaktpunkter.

Tverrsektorielt samarbeid internt er nødvendig for å koordinere fylkeskommunens innsats overfor sektoren og våren 2021 ble det etablert et frivillighetsteam i administrasjonen der kultursektoren har teamledelse og koordineringsansvar. Temadokumentet Frivillighet i Vestfold og Telemark som beskriver frivillig sektor i fylket og fylkeskommunens samhandling med og samlende innsats overfor sektoren, ble vedtatt i fylkestinget i desember (Sak 183/21) Temadokumentet beskriver hvilke ansvar, oppgaver, samarbeid og virkemidler fylkeskommunen har, for å nå egne mål på frivillighetsområdet.

Kulturstrategien

«Vestfold og Telemark – der mennesker møtes» er fylkets nye kulturstrategi vedtatt av fylkestinget 19. mai 2021. Strategien favner bredt, og dekker fagområdene bibliotekutvikling, friluftsliv, idrett, immateriell og materiell kulturarv, kulturfrivillighet, kunst, museum og privatarkiv. Kulturstrategien er den første strategien for Vestfold og Telemark på kulturområdet - med den viktigste oppgave å etablere en felles kulturplattform for det nye fylket.

Fylkeskommunen har som ambisjon at Vestfold og Telemark skal være et kulturfylke med stor K. Det innebærer å dyrke den mangfoldige og rike kulturen vår og sørge for at innbyggere i alle deler av fylket har mulighet til å skape, vise fram og oppleve kultur av høy kvalitet.

Kulturstrategien er utviklet gjennom en omfattende medvirkningsprosess som har vært rekordstor, med bred deltakelse og innspill fra kommuner, kulturaktører, organisasjoner og privatpersoner. Fylkeskommunen mottok 34 skriftlige innspill, og gjennom selve høringen fikk fylkeskommunen tilsendt 67 høringsinnspill. Alle høringsinnspillene kan leses på fylkeskommunens nettsider.

For å nå målene i strategien, må det samarbeides på tvers av fag, institusjoner og forvaltningsnivå. Innholdet i kulturaktiviteter blir skapt i samspill mellom det offentlige og det private, profesjonelle og amatører og gjennom stor frivillig innsats. Derfor vil mange av tiltakene som skal satses på, skje i samarbeid med andre aktører.

Frifylke

Vestfold og Telemark er frifylke for forfulgte forfattere gjennom samarbeid med International Network of Refuge Network (ICORN) og kommunene. Ordningen gir vern til forfattere som står i fare

for forfølgelser, fengsling og likvidering for sine ytringer. Fylket vårt er i dag Norges største fribyfylke, med seks fribyer per november 2021. Fylkeskommunen jobber med å rekruttere stadig nye kommuner til ordningen. Vestfold og Telemark er sammen med Toscana og Västra Götaland de eneste aktørene i verden som jobber med friby på regionalt plan.

Tannhelse og forebygging har etablert nye løsninger for pasienter, foresatte og pårørende

Tannhelse og forebygging har etablert løsning med videokonsultasjoner for pasienter, foresatte og pårørende. Sektoren har også startet prosjekt med SiV i Tønsberg for etablering av tannhelsefaglig avdeling på sykehuset. I tillegg er det opprettet et psykologstøttet tilbud om tannbehandling til redde og engstelige barnepasienter.

Strategisk plan for videregående opplæring er vedtatt i fylkestinget. Planen legger føringer for hvordan skolene skal utvikles i neste fireårsperiode

Koronapandemien har vært en stor merbelastning for videregående opplæring i mer enn 1,5 år. Pandemien har stilt krav om nye arbeidsformer og store omstillingsevner hos den enkelte lærer og for organisasjonen som helhet. Dette har gitt mye læring – særlig i bruk av digitale løsninger i opplærings situasjoner. Det er et behov for oppfølging og evaluering av hvilke arbeidsformer som pandemien har fremtvunget, som kan nyttiggjøres i fremtiden.

Fleksibel fagopplæring er et samarbeid med NAV hvor opplæringskurs settes i gang for å legge til for kompetanseheving der bransjer og næringsliv har behov. Disse kursene er mer fleksible enn tradisjonell videregående opplæring for ungdom og voksne.

Telemarksreaktoren

Ved Nome vgs. avdeling Sjøve er det etablert et biogassanlegg hvor gass fra kumøkk brennes og avfallsproduktet av prosessen er høyverdig gjødsel (Telemarksreaktoren).

Innovative driftskontrakter for drift og vedlikehold av fylkesveiene

Med nye inngåtte innovative driftskontrakter har vi klart å bremse den eksplosive veksten i kostnader for drift av veinettet som har preget markedet nasjonalt. Nytt kontraktskonsept har gjort at mer av kostnadene er knyttet til tiltak direkte på og ved fylkesveiene.

Vi har styrket lokalt næringsliv gjennom å innføre et forenklet kontraktskonsept som har gjort anbudene våre mer attraktive, og dermed ført til økt konkurranse (se vedlegg med forside fra TA) som har gitt oss lokale leverandører i 2 av 3 konkurranser.

Kollektiv

Kollektivsektoren har gjort en heltemodig innsats i snart to år nå med særdeles krevende arbeidsforhold for sjåførene, ansatte på kundesenteret, og for en hel sektor som har vært under svært sterkt press gjennom hele pandemien.

Etter mangeårig systematisk jobbing for å få folk over på kollektiv har det vært krevende å måtte oppfordre folk til å holde seg borte fra kollektiv. Mangeårig innsats med gode resultater (20 år med vekst) nå er undergravet av korona.

Det arbeides nå med en rekke tiltak som vil gjøre kollektivtilbudet enda mer attraktivt og på den måten motvirke nedgangen i kollektivtrafikken for å fortsatt kunne nå bærekraftmålene.

Samferdsel og klima

Som fylkets største samferdselsaktør står vi for store utslipp – og tilsvarende stort potensiale for å kutte i klimagassutslippene. Dette arbeidet er godt i gang og noen eksempler beskrives nedenfor:

Ledprosjektet

Bytte av stort antall et stort antall led armaturer både i Vestfold og Telemark har medført en energieffektivisering på opptil 40 % av strømforbruket eller 1,23 mill. kWh per år, mindre behov for pæreskifte, redusert utslipp fra strømproduksjon på 286 tonn CO₂ per år og frigjort kapasitet i strømnettet.

Klimatiltak ifbm utbygging av fylkesveiene

Et av tiltakene har vært fokus på gjenbruk av masser. Det har blant annet vært samarbeid om kortreist stein fra et naboprojekt i Agder til skredsikringsjobb på Fv45, gjenbruk av masser fra rv36 til prosjekt på Fv 359 og gjenbruk av betong fra den gamle brua til ny veifylling på Fv359. Slike gjenbruk av masser bidrar til reduserte klimagassutslipp og transportkostnader.

Elektrifisering og overgang til nullutslippskjøretøy

Det er laget plan for utskifting av egen bilpark og det arbeides for ny kontraktstrategi innenfor kollektivvirksomheten.

Mange veiutbyggingsprosjekt er ferdigstilt – iverksatt eller under planlegging/prosjektering i 2021

På tross av fortsatt mye innsats for å etablere samferdsel med ressurser, systemer etc. har utbyggingsseksjonen i 2021 hatt et stort omfang av utbyggingsprosjekter i ulike faser, fra planlegging og prosjektering – gjennomføring - til ferdigstillelse. Det har vært fokus på å ferdigstille mange små og store utbyggingsprosjekter.

Utbyggingsseksjonen har i løpet av 2021 ferdigstilt en rekke utbyggingsprosjektet, herav bl.a. fv 313 Klokkejordet i Sande -ny vei, fv509 Narverødveien-GS-vei, fv359 Åse bru, Tuftekrysset-sykkelvei med fortau og Gulsetveien -fortau/ny veg.

Ved utgangen av 2021 hadde utbyggingsseksjonen flere utbyggingsprosjekt under arbeid/oppstart, med plan om ferdigstillelse i 2022. Av slike prosjekt kan bla nevnes fv 35 Åskollen-rundkjøring-GS-vei -busslomme, fv 301 Grevle Jahrehagen/Berg-sønderød-GS-vei, fv 450 Voilen og Ullsteinane - skredsikring, fv 3408 Heggveittrøti - skredsikring, fv. 356 Franklintorget – byfornyelse og ny trafikkløsning i Porsgrunn sentrum, fv.32 Moheim-rundkjøring og fv.32 Sandbakken-busslomme.

I tillegg har utbyggingsseksjonen mer enn 20 utbyggingsprosjekt under planlegging/prosjektering, med planlagt byggestart i 2022 eller senere. Herav bl.a. fv.353 Rugtvedt-Surtebogen «gassveien», fv.359 Kaste-Stoadalen, fv 3240 Holmestrand sentrum, fv 335 Svinevoll-Kronlia og fv 311 Olsrød - Gauterød – passeringslommer og bussholdeplasser, fv 309 Ekeneskrysset-TS tiltak og diverse GS-tiltak på fv 35 -310 -311-3054-3138-3028.

Sektor samferdsels driftsaktivitet og daglig kontakt med innbyggerne har i 2021 vært betydelig både på tross av og på grunn av koronapandemien

Som eksempel kan nevnes:

Kollektivkundesenteret i Tønsberg hadde i 2021 ca. 105 000 kundebesøk, ca.350 per dag. Antall besøkende har økt med ca. 40% i 2020/2021, som følge av koronapandemi og stengte fordører på bussene. I tillegg har det vært stort antall kundeforhold per tlf./facebook mm. for hele fylket. I 2021 hadde kundesenteret registrert over 47 000 inngående kundetelefon samtaler, ca. 11 000 via e-post og ca. 5 000 via sosiale medier. I tillegg kommer alle henvendelser fra elever, skoler, foresatte mm om skoleskyss.

Seksjon forvaltning behandlet i 2021 ca. 7 500 ulike saker, hvor det enten er fattet formelt vedtak, gitt tillatelser eller uttalelser. Sakene gjaldt bl.a. dispensasjons- eller avkjørselssøknader i byggesaker, nabovarsler, søknader om gravetillatelser, kommunale plansaker, skilt- og arbeidsvarslingsplaner.

I tillegg har seksjonen besvart minst like mange henvendelser fra publikum med spørsmål om trafikkstøy, fartsgrenser, gangfelt, trafiksikkerhetstiltak, trafikkregler, skilting og lovverk m.m.

Seksjon kollektiv har en omfattende forvaltningsvirksomhet. I 2021 ble det fattet vedtak etter søknad om skoleskyss for ca. 13 600 skoleelever i grunn- og videregående skole, hvor ca. 2 400 av disse fikk innvilget skoleskyss med taxi/minibuss og resterende buss. I tillegg ble det fattet 6 170 vedtak om reisetilskudd etter søknad i transportordningen for funksjonshemmede (TT-ordningen). Dette er 1 300 flere enn i 2020, som i hovedsak skyldes nytt reglement. Etter søknad ble det utstedt 112 nye drosjeløyver i 2021. Ny regulering av drosjeløyver fra 01.11.2020 gjør at det ble enklere å anskaffe løyve da behovsprøving, driveplikt, krav om bankgaranti og krav om hovederverv er opphørt, og hele Norge er blitt et løyvedistrikt.

Klima- og energinettverket

Har hatt siste første driftsår. Rundt 50 medlemmer nå – kommuner, industrien, næringslivet og fylkets viktigste fotballklubb: Odd! Topplederforum avholdt i november med svært god deltakelse og en elektrisk gravemaskin som deltakerne kunne få ta i selvsyn.

Fornybar energi

Vi har fått tall på hvor mye fornybar energi som må skaffes til veie i vår region for å sikre vekst, arbeidsplasser og velferd. Her trengs et felles løft på tvers av sektorer. Viktige veivalg må tas fremover.

Ringvirkningsprosjektet

Ringvirkningsprosjektet har lagt frem et kunnskapsgrunnlag med fokus på de økonomiske ringvirkningene knyttet til realiseringen av Norcems karbonfangstanlegg i Brevik samt de regionale næringsgevinster som kan følge i kjølvannet av regjeringens Langskipprosjekt.

Ringvirkningsprosjektet skal bidra til å styrke den industrielle klyngen gjennom å videreutvikle den regionale kompetansen knyttet til utvikling av grønne løsninger for industrielle prosesser med utgangspunkt i de konkrete omstillingsbehovene som finnes hos globale og krevende industriaktører i det regionale hjemmemarkedet.

Nytt fylkessenter i Seljord

Fylkeskommunen skal ta i bruk hele fylket og være til stede også utenfor Skien og Tønsberg. Derfor er VTFK i gang med et pilotprosjekt for å etablere et regionalt fylkessenter i Seljord.

Fylkestinget har vedtatt at det innen 2022 skal være minst 20 nye fylkeskommunale arbeidsplasser/årsværk lokalisert til Vest-Telemark videregående skole i Seljord, men har foreløpig ikke gjort vedtak om hvilket innhold fylkessenteret skal ha eller bevilget penger til gjennomføringen av prosjektet.

Næring, innovasjon og kompetanse jobber smartere sammen – tre strategier og ett nettverk

- Reiseliv- og opplevelser 2022–2030, med mål om 1) verdiskapingen fra regionens reiseliv og opplevelsesaktører skal økes med 30 % og bidra til jobbskaping og helårig sysselsetting i hele fylket, 2) reiselivsaktiviteten skal bidra til at Vestfold og Telemark, og landet for øvrig blir et lavutslippssamfunn, og 3) leveransene skal ha så høy kunde- og opplevelsesverdi at betalingsvilje, mersalg og gjenkjøpsgrad øker.
- Forskning, innovasjon og næring 2022–2030 med mål om 1) grønn omstilling er økt, og sektoren har kommet nærmere å nå bærekraftsmålene, 2) verdiskapingen er økt,

ressurseffektiviteten er større og flere arbeidsplasser er skapt, 3) komplekse utfordringer løses gjennom styrket samarbeid, og 4) inkludering er økt.

- Kompetansestrategi Vestfold og Telemark 2021–2028, med mål å styrke kompetanseutviklingen, bedre balansen mellom tilbud og etterspørsel etter kompetanse og øke inkluderingen i arbeidslivet. Arbeidet med handlingsplaner er startet. Nettverk for verdiskaping og kompetanse er etablert med mål å bidra til å styrke innsatsen og den helhetlige tilnærmingen til nærings- og kompetanseutvikling, og for å redusere utenforskap og gi økt verdiskaping i Vestfold og Telemark. Nettverket fyller også rollen som et regionalt kompetanseforum.

Satsing for økt verdiskaping

I 2021 har fylkeskommunen tatt tre strategiske grep for å få nærhet, eierskap og moment på viktige innsatsområder for næringslivet:

- Programmet Forregion som skal gjøre forskningsumodne bedrifter fortrolige med FoUI som konkurransefortrinn, er nå en integrert del av fylkeskommunens verktøykasse.
- Programmet Regionalt forskningsfond Vestfold og Telemark, som gir bedriftene en enklere vei inn til FoUI-verdenen, er i tett samarbeid med Forregion en integrert del av fylkeskommunens verktøykasse.
- Satsingen Invest in Vestfold og Telemark, som skal attrahere bedriftsetableringer fra omverdenen inn til vårt fylke, er politisk forankret og rekruttert med oppstart primo 2022

Tilskuddsordninger for inkludering og kompetanseutvikling

- 5,0 mill. kr regionale utviklingsmidler til tiltak rettet mot et koronapreget næringsliv. Dette for å bidra til utvikling, økt sysselsetting og verdiskaping, innovative prosjekter, tiltak for samarbeid, kompetanseheving, rekruttering og inkludering.
- Bedriftsintern opplæring (BIO-ordningen) har også i 2021 bidratt til betydelig strategisk kompetanseheving i Vestfold og Telemarks arbeidsliv. Fylkeskommunen har forvaltet 20,0 mill. kr til formålet i 2021.
- Permitterte og arbeidsledige i alle aldre, som ikke har fullført videregående opplæring, har gjennom Gullbilletten kunnet søke om å få gjort ferdig fagbrev og vitnemål. Tilbudet er gratis og kommer som en følge av koronapandemien.
- Tilskuddsordning for redusert utenforskap og inkludering (TIRU), er etablert i 2021. 1,4 mill. kr har gått til prosjekter rettet mot målgruppene med tilbud om lavterskel tjenester med formål å styrke tjenestemottakernes forutsetning for deltakelse i utdanning, arbeidsliv og samfunn.
- Tilskuddsordning for mentor- og trainee skal øke mulighetene for inkludering av fagutdannede og høyt kvalifiserte innvandrere i arbeidslivet. Tilskuddsordningen Etablererordning for innvandrere (ETA) skal styrke og utvikle det ordinære tilbudet om etablereropplæring slik at det bedre kan legges til rette for at innvandrere etablerer egne virksomheter. Begge ordninger er en videreføring.

3. Årsregnskap

Årsregnskap og noter er en del av den pliktige delen av årsmeldingen for Vestfold og Telemark fylkeskommune (VTFK). Økonomiske oversikter med omtale er med her.

3.1. § 5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Regnskap 2021	Avvik i kr
Rammetilskudd	-2 867 794	-2 636 617	-2 820 439	-2 829 245	8 806
Inntekts- og formuesskatt	-2 393 464	-2 628 675	-2 673 013	-2 841 018	168 005
Andre generelle driftsinntekter	-49 911	-1 261	-1 261	-34 235	32 974
Sum generelle driftsinntekter	-5 311 170	-5 266 553	-5 494 713	-5 704 499	209 786
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	4 743 877	4 905 408	5 269 257	5 059 777	209 481
Avskrivninger	327 417	355 811	355 811	341 435	14 376
Sum netto driftsutgifter	5 071 294	5 261 219	5 625 068	5 401 212	223 856
Brutto driftsresultat	-239 875	-5 334	130 355	-303 287	433 642
Renteinntekter	-8 613	-9 911	-35 111	-39 722	4 610
Utbytter	0	0	-2 054	-2 055	2
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-56	0	0	3	-3
Renteutgifter	112 684	104 716	104 716	81 780	22 936
Avdrag på lån	196 706	214 051	193 247	193 420	-172
Netto finansutgifter	300 721	308 856	260 798	233 425	27 373
Motpost avskrivninger	-327 417	-355 811	-355 811	-341 435	-14 376
Netto driftsresultat	-266 572	-52 289	35 343	-411 296	446 639
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	107 146	30 000	89 716	89 716	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-70 720	0	-10 500	24 849	-35 349
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	230 146	22 289	-114 558	296 732	-411 291
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	266 572	52 289	-35 343	411 296	-446 639
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift viser fylkeskommunens samlede inntekter, utgifter og netto driftsresultat.

Generelle driftsinntekter for fylkeskommunen utgjorde 5,7 mrd. kr. Videre er netto driftsutgifter i sektorene 5,1 mrd. kr og netto finansutgifter 233,4 mill. kr. Finansområdet er nærmere omtalt under eget område i årsmeldingen.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat ble 411,3 mill. kr. I FT-sak 160/21 Årsprognose 2021 fremla fylkesdirektør en prognose som tilsa et merforbruk på 84,4 mill. kr. De viktigste årsakene til at det faktiske nettoresultatet ble betydelig bedre er:

- Økte inntekter på 220 mill. kr, herav 168 mill. kr økte skatteinntekter. I tillegg mottok fylkeskommunen 27 mill. kr i Naturressursskatt som ikke lå i budsjett.
- Netto bevilgninger drift (utgifter) er 233 mill. kr lavere enn årsprognose og hovedårsaken er at sektorene har fått tildelt midler som delvis pga korona har blitt forskjøvet til 2022. Dette gjelder spesielt sektorene samferdsel samt opplæring og folkehelse.
- Netto finans har et positivt avvik mot prognose på 45 mill. kr, der renteinntekter utgjør 35 mill. kr og renteutgifter har blitt 10 mill. kr lavere. Avvik på renteinntekter ble justert i revidert budsjett i FT-sak 208/21 i desember 2021.

Korona har redusert planlagt aktivitet. Totalt sektoravvik mellom faktiske netto bevilgninger drift i 2021 og revidert budsjett er 164 mill. kr. Se omtale og tabell § 5-4.

3.2. § 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Regnskap 2021	Avvik i kr
Felles finansiering	421	3	3	398	-395
Politisk ledelse og politiske utvalg	57 300	58 062	58 484	54 794	3 690
Sektorovergripende utgifter	-121 086	27 600	50 666	27 946	22 720
Fylkesdirektør og utviklingsavdelinger	146 840	171 445	171 046	153 701	17 344
Økonomi, styring og eierskap	94 877	123 318	118 611	111 769	6 842
HR, mestring og utvikling	67 864	76 710	76 410	69 021	7 389
Kultur, regional identitet, idrett og frivillighet	176 896	185 893	211 103	209 764	1 339
Tannhelse og forebygging	184 843	169 111	191 102	190 974	128
Opplæring og folkehelse	2 589 761	2 568 844	2 671 605	2 640 596	31 008
Samferdsel, miljø og mobilitet	1 354 180	1 361 714	1 536 905	1 491 665	45 241
Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima	48 742	73 122	82 433	64 952	17 481
Næring, innovasjon og kompetanse	107 946	89 577	154 712	143 192	11 520
Sum bevilgninger drift, netto	4 708 584	4 905 399	5 323 079	5 158 772	164 307

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Regnskap 2021	Avvik i kr
Herav:					
Avskrivninger	329	0	0	172	-172
Netto renteutgifter og -inntekter	-2 739	-9	-9	-3 298	3 289
Avdrag på lån	329	0	0	172	-172
Overføring til investering	16 130	0	34 883	34 883	0
Avsetninger til bundne driftsfond	200 787	0	0	664 508	-664 508
Bruk av bundne driftsfond	-271 507	0	-10 500	-639 660	629 160
Avsetninger til disposisjonsfond	23 359	0	79 448	88 756	-9 308
Bruk av disposisjonsfond	-1 981	0	-50 000	-46 539	-3 461
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	4 743 877	4 905 408	5 269 257	5 059 777	209 481

Netto driftsutgifter for sektorene viser et samlet mindreforbruk på 164,3 mill. kr. I sektoromtalen er det utdypende forklaring på budsjettavvik i 2021.

3.3. § 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Regnskap 2021	Avvik i kr
Investeringer i varige driftsmidler	683 949	1 201 636	985 928	804 939	180 990
Tilskudd til andres investeringer	5 688	0	0	-328	328
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	129 551	3 400	28 650	27 877	773
Utlån av egne midler	24 841	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	844 031	1 205 036	1 014 579	832 488	182 091
Kompensasjon for merverdiavgift	-116 656	-200 261	-173 393	-143 454	-29 940
Tilskudd fra andre	-205 915	-250 247	-172 020	-111 654	-60 366
Salg av varige driftsmidler	-39 541	-100 000	-47 680	-49 326	1 646
Salg av finansielle anleggsmidler	-20 721	0	-250	-275	25
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	-24 841	24 841
Bruk av lån	-375 723	-601 627	-487 020	-446 432	-40 588
Sum investeringsinntekter	-758 557	-1 152 136	-880 363	-775 983	-104 381
Overføring fra drift	-107 146	-30 000	-89 715	-89 716	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-13 627	-19 500	-19 500	58 211	-77 711
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	35 300	-3 400	-25 000	-25 000	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-85 473	-52 900	-134 215	-56 505	-77 710
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0

3.4. Sammendrag investeringer

Investeringsutgifter

Samlede investeringsutgifter i 2021 var 832,5 mill. kr som er under budsjett. Hovedårsak er tidsforskyvninger for investeringer i bygg og fylkesveger. Sektorene har mer detaljert omtale om investeringene i sine kapitler.

Investeringsinntekter

Som følge av lavere investeringsaktivitet har fylkeskommunen lavere låneopptak enn planlagt. Nødvendig bruk av lån ble 446,4 mill. kr mot budsjettert 487 mill. kr. Ved en inkurie ble det i 2021 tatt opp 43,1 mill. kr for lite lån, som blir finansiert opp i 2022. 53,6% av investeringene er finansiert ved bruk av lån. Tilskudd fra andre på 111,7 mill. kr. er hovedsakelig tilskudd fra Nye veier AS til gamle E18 Rugtvedt - Dørdal og Fv. 353 Rugtvedt - Sortebogen (Gassveien). Samlet investeringsinntekter er på 776 mill. kr og dermed 104,4 mill. kr under budsjett.

3.5. § 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2B)

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Regnskap 2021	Avvik i kr
Fellesfinansiering					
Finansiering investering	13 209	0	0	9 670	-9 670
Sum Fellesfinansiering	13 209	0	0	9 670	-9 670
Investering IT					
Investering IT	10 056	10 000	10 000	3 794	6 206
Digitalisering	2 553	0	0	140	-140
Sum Investering IT	12 609	10 000	10 000	3 934	6 066
BDK investering					
Skilting bygg VTFK	591	9 000	9 000	3 228	5 772
Sum BDK investering	591	9 000	9 000	3 228	5 772
Årlig investering bygg					
Årlig investering bygg	5 854	31 000	38 249	31 265	6 985
Sum Årlig investering bygg	5 854	31 000	38 249	31 265	6 985
Nybygg og ombygging					
Solenergi fylkeskommunale bygg	0	0	5 000	430	4 570
Tiltakspakke oppgradering eiendommer	3 813	6 950	16 005	14 821	1 184
Avslutning pågående prosjekter	22 334	5 730	14 664	11 726	2 939
Ny Horten videregående skole	14 986	0	3 839	196	3 643
Oppgradering av Sandefjord videregående skole	122 919	240 000	190 000	186 781	3 219
Utbygging av Bamble videregående skole	1 184	121 000	52 000	66 281	-14 281

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Regnskap 2021	Avvik i kr
Ombygging av Porsgrunn videregående skole	301	1 000	1 000	723	277
Nytt fylkeshus Skien	131	0	0	0	0
Prisstigning store investeringsprosjekter	0	15 000	0	0	0
Investering utstyr adm	0	0	460	460	0
Sum Nybygg og ombygging	165 669	389 680	282 969	281 419	1 550
Store utstyrskjøp kultur					
Utstyr kultur	746	0	247	308	-62
Sum Store utstyrskjøp kultur	746	0	247	308	-62
Investering tannhelse					
Utstyr tannhelse	3 332	4 900	2 450	5 570	-3 120
Sum Investering tannhelse	3 332	4 900	2 450	5 570	-3 120
Utstyr skole					
Utstyr skole	7 425	5 000	14 517	14 343	173
Investeringsprosjekt skole - egenfinansiert	16 882	0	17 056	15 423	1 633
Større maskiner	0	2 000	2 000	0	2 000
Sum Utstyr skole	24 307	7 000	33 573	29 767	3 806
Fylkesveger utenom Bypakka					
Fv. 311 Presterødbakken/-krysset	110 491	6 400	8 200	2 429	5 771
Fv. 35 Ås - Linnestad	2 588	5 175	7 000	1 451	5 549
Tiltak sidevegnett Rugtvedt- Dørdal (tidl. E18)	9 606	15 000	9 700	9 727	-27
Fv. 359 Kaste - Stoadalen	640	53 000	9 000	5 446	3 554
Fv. 359 Åse bru	3 227	50 700	39 800	37 582	2 218
Fv. 3240 Holmestrand sentrum	4 672	5 175	400	385	15
Fv. 313 Sande - Klokkerjordet	50 854	87 646	72 900	67 285	5 615
Fv. 3068 Dølebakken - Lingelemveien og Fv. 3052 Ling.kryss	4 430	23 200	8 700	4 962	3 738
Fv. 301 Grevle - Skårabkn og Berg - Søndersrød	5 554	43 640	54 800	37 523	17 277
Fv. 45 Rassikring Voilen, Ullsteinskredet, Lauvås	2 100	22 400	2 000	2 172	-172
Årlig investering fylkesveg	125 486	174 926	232 548	202 814	29 734
Justeringsavtaler veganlegg	10 792	0	0	0	0
Frodeåstunnelen	0	9 000	11 000	10 666	334
Fylkesveg 355, 3430 og 364	0	60 000	2 000	3 569	-1 569
Fv. 353 Rugtvedt-Surtebogen Byggefase	0	0	11 800	7 039	4 761
Sum Fylkesveger utenom Bypakka	330 441	556 262	469 848	393 051	76 797
Bypakke Grenland fase 1					
Bypakke Grenland fase 1	78 423	171 000	111 180	31 836	79 344
Sum Bypakke Grenland fase 1	78 423	171 000	111 180	31 836	79 344
Bypakke Tønsbergregionen					
Bypakke Tønsbergregionen	37 399	5 793	5 793	3 677	2 116
Sum Bypakke Tønsbergregionen	37 399	5 793	5 793	3 677	2 116
Investering utstyr samferdsel					
Investering utstyr samferdsel	8 819	10 000	10 280	6 973	3 307
Sum Investering utstyr samferdsel	8 819	10 000	10 280	6 973	3 307
Investering kollektiv					
Investering kollektiv	0	7 000	12 000	3 294	8 706

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Regnskap 2021	Avvik i kr
Sum Investering kollektiv	0	7 000	12 000	3 294	8 706
Belønningsmidler					
Belønningsmidler - investeringsprosjekter	1 088	0	0	949	-949
Sum Belønningsmidler	1 088	0	0	949	-949
Samfunnsutvikling					
Samfunnsutvikling	1 460	0	340	0	340
Sum Samfunnsutvikling	1 460	0	340	0	340
Investeringer i varige driftsmidler	683 949	1 201 636	985 928	804 939	180 990

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Regnskap 2021	Avvik i kr
Årlig justeringsavtaler mva	2 688	0	0	-328	328
Fv 355 GS refusjon til Fyresdal kommune, forskutteringsavtale	3 000	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	5 688	0	0	-328	328

3. Investeringer i aksjer og andeler

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Regnskap 2021	Avvik i kr
INV - Kjøp av aksjer og andeler	122 294	0	0	0	0
Aksjer	700	0	0	0	0
Felles finansiering investering	6 558	0	0	0	0
Kjøp av aksjer	0	0	25 250	25 000	250
Egenkapitalinnskudd KLP	0	3 400	3 400	2 877	523
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	129 551	3 400	28 650	27 877	773

4. Utlån

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Regnskap 2021	Avvik i kr
INV - Utlån	24 841	0	0	0	0
Utlån av egne midler	24 841	0	0	0	0
Sum del 1-4	844 031	1 205 036	1 014 579	832 488	182 091

Overføring fra drift utgjorde i 2021 89,1 mill. kr og finansierer 10,8 % av årets investeringer. Avsetning til ubundet investeringsfond på 25 mill. kr, mens bruk av fond utgjorde 58,2 mill. kr.

Bevilgningsoversikter investeringer er vist sektorvis med spesifisering av tilskudd til andre, aksjer og andeler.

Samlet investeringsutgifter på 832,5 mill. kr med et budsjettavvik på 182,1 mill. kr. Veginvesteringer er den sektoren som har lavere investeringer enn prognosen skulle tilsi i tertialrapporten høsten 2021. Budsjettavvik og status i investeringsprosjektene er nærmere beskrevet for den enkelte sektor.

Utlån til AS T18 i 2020 ble, etter fylkesdirektørens innstilling i FT-sak 73/21, vedtatt at aksjekapitalen i AS T18 skulle øke med 25 mill. kr.

3.6. Balanse

Balansen viser fylkeskommunens eiendeler, gjeld og egenkapital. Anleggsmidler og pensjonsmidler utgjør de største eiendelspostene. Langsiktig gjeld og pensjonsforpliktelser utgjør de største gjeldspostene.

Oversikt - balanse	Noter	2021	2020
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		14 515 251 925	14 659 437 080
I. Varige driftsmidler	4	9 978 510 914	9 515 751 657
1. Faste eiendommer og anlegg		9 676 032 217	9 231 853 594
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		302 478 698	283 898 063
II. Finansielle anleggsmidler		314 251 426	315 338 235
1. Aksjer og andeler	5	313 948 826	290 194 135
2. Obligasjoner		-	-
3. Utlån	6	302 600	25 144 100
III. Immaterielle eiendeler		-	-
IV. Pensjonsmidler	10	4 222 489 585	4 828 347 188
B. Omløpsmidler	1	3 416 827 619	3 066 339 819
I. Bankinnskudd og kontanter		2 692 778 991	2 410 029 972
III. Kortsiktige fordringer	1	724 048 629	656 309 848
1. Kundefordringer		82 699 844	241 500

2. Andre kortsiktige fordringer		303 429 654	330 997 494
3. Premieavvik		337 919 131	325 070 854
Sum eiendeler		17 932 079 544	17 725 776 899

Eiendeler

Fylkeskommunen har totalt anleggsmidler for 14,5 mrd. kr. Beholdning av anleggsmidler er redusert med 144 mill. kr. Det vises for øvrig til note 4 i årsregnskapet om tilgang, avgang og avskrivning av anleggsmidlene. Fylkeskommunen har også en del aksjer og i andre virksomheter, som er omtalt under eierskap. Endringen i denne posten gjelder i hovedsak at utlånet på i underkant av 25 mill. i 2020 til AS T18 ble gjort om til i aksjer i 2021, samt en reduksjon i egenkapitalinnskuddet i KLP. Pensjonsmidler omtales sammen med pensjonsforpliktelser.

	Noter	2021	2020
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		6 503 071 085	5 975 262 718
I. Egenkapital drift	12	1 917 744 491	1 596 163 882
1. Disposisjonsfond		1 533 074 409	1 236 342 346
2. Bundne driftsfond		384 670 083	359 821 536
II. Egenkapital investering	12	269 976 922	236 766 194
1. Ubundet investeringsfond		127 161 166	152 161 166
2. Bundne investeringsfond		142 815 756	84 605 027
III. Annen egenkapital		4 315 349 672	4 142 332 642
1. Kapitalkonto	2	4 498 927 009	4 325 909 979
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	3	139 542 179	139 542 179
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	3	44 035 159	44 035 159
D. Langsiktig gjeld		9 969 933 565	10 453 423 297
I. Lån	8	5 481 355 889	5 394 630 884
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		2 860 709 889	2 332 168 704
2. Obligasjonslån		1 808 562 000	2 254 384 000
3. Sertifikatlån		812 084 000	808 078 180
II. Pensjonsforpliktelse	10	4 488 577 676	5 058 792 413
E. Kortsiktig gjeld		1 459 074 894	1 297 090 884

I. Kortsiktig gjeld		1 459 074 894	1 297 090 884
1. Leverandørgjeld		488 743 573	310 482 042
4. Annen kortsiktig gjeld		967 235 953	983 513 474
5. Premieavvik		3 095 368	3 095 368
Sum egenkapital og gjeld		17 932 079 544	17 725 776 899
F. Memoriakonti		-	-
I. Ubrukte lånemidler		43 084 060	123 203 488
II. Andre memoriakonti		815 488	815 488
III. Motkonto for memoriakontiene		42 368 572	124 018 976

Skien, 12. april 2022

Wenche Aadalen
teamleder Regnskap og rapportering

Arve Semb Christophersen
fylkesdirektør

Egenkapital

Ved utgangen av 2021 var bokført egenkapital på rett over 6,5 mrd. kr. Dette er en økning på 528 mill. kr. Disposisjonsfondet har økt med 296,7 mill. kr, som er inkludert årets resultat.

Bundne driftsfond har økt med 24,8 mill. kr. Årsaken er at belønningsmidler ikke fikk delt ut en rest på 25 mill. kr i 2021. Sektor for næringsutvikling og entreprenørskap delte ut 22 mill. kr. Sektor for opplæring og folkehelse m.fl. fikk ikke gjennomført planlagte aktiviteter etter mottatte tilskudd pga korona. Tilskudd til senere bruk er 21,8 mill. kr.

Etter ny kommunelov skal både driftsregnskap og investeringsregnskapet avlegges i balanse. Dersom årsregnskapet viser et mindreforbruk, skal bruk av disposisjonsfond reduseres så langt det er mulig og resten avsettes på disposisjonsfond.

Den største egenkapitaløkningen gjelder kapitalkonto som har økt med 173 mill. kr i 2021. Økningen gjenspeiler at årets økning i anleggsmidler er større en økningen i gjeld.

Gjeld

Fylkeskommunen sin langsiktige lånegjeld var pr 31.12.2021 på 5,5 mrd. kr. Det er en økning i langsiktig gjeld i løpet av året på 86,7 mill. kr. Årsaken til en forholdsmessig liten endring av

langsiktig gjeld i 2021 er at lån til kredittinstitusjoner har økt med 528,5 mill. kr, mens nedgangen i gjeld i obligasjonslån var på 445,8 mill. kr. i tillegg at vi har brukt opp alle ubrukte lånemidler og derfor kommer fylkeskommunen ut med et negativt beløpt i ubrukte lånemidler i 2021 på 43,1 mill. kr som må lånes opp i 2022. Bypakke Grenland fikk løst en tvistesak om overfakturering med entreprenør HAB AS i 2021 og ble derfor kreditert med 65 mill. kr. I tillegg til fylkeskommunens vedtak om å finansiere bypakke Grenland hvert år i 10 år, medførte det at det ikke ble brukt finansiering via bompenger i 2021. Bypakke Tønsberg ble finansiert via bompenger, jfr note 15 og 16 i årsregnskapet.

Fylkeskommunen betalte 193,4 mill. kr. i avdrag på langsiktig gjeld i 2021. Se note 9 i årsregnskapet.

Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler

Beregning av fylkeskommunens pensjonsforpliktelser skal ta utgangspunkt i de pensjonsytelser som kan forventes. Disse må stå i forhold til det pensjonsløftet som er gitt. Det er dermed ikke ytelsene i lønns- og pensjonsnivå på balansedagen som danner utgangspunkt for fylkeskommunens pensjonsforpliktelse, men sluttlønnnivå og forventet nivå på pensjonen de årene den ansatte forventes å være pensjonist. Beregningen må derfor baseres på forventninger om fremtidig lønnsvekst for å komme frem til sluttlønn, og samtidig ta hensyn til reguleringer av framtidige pensjonsutbetalinger.

Sum pensjonsforpliktelser i balansen er 4,5 mrd. kr ved årets slutt. Dette er en reduksjon i gjelden på 570,2 mill. kr. Sum pensjonsmidler er 4,2 mrd. kr som er en reduksjon i eiendeler på 605,9 mill. kr. Netto gir det en gjeldsreduksjon på totalt 35,7 mill. kr.

Premieavvik

Premieavviket er forskjellen mellom det fylkeskommunen betaler i pensjonspremie og det beløpet som blir *utgiftsført* i årsregnskapet. Per 31.12.2021 var balanseført premieavvik på 334,8 mill. kr. Pensjonsfondet er på nøyaktig samme beløp. I prinsippet skal det være likhet mellom fordringen og disposisjonsfondet for å nøytralisere en urealistisk fordring.

3.7. § 5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Regnskap 2021	Avvik i kr
Rammetilskudd	-2 867 873	-2 637 417	-2 820 439	-2 829 245	8 806
Inntekts- og formuesskatt	-2 393 464	-2 628 675	-2 673 013	-2 841 018	168 005
Andre skatteinntekter	-27 238	0	0	-27 326	27 326
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-752 019	-504 653	-557 363	-101 991	-455 372
Overføringer og tilskudd fra andre	-547 458	-464 978	-477 676	-1 220 702	743 026
Salgs- og leieinntekter	-281 196	-371 612	-313 882	-303 724	-10 157
Sum driftsinntekter	-6 869 249	-6 607 336	-6 842 373	-7 324 007	481 634

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Regnskap 2021	Avvik i kr
Lønnsutgifter	2 302 446	2 293 649	2 309 828	2 418 150	-108 322
Sosiale utgifter	605 311	709 824	696 438	654 685	41 753
Kjøp av varer og tjenester	2 344 454	2 553 108	2 859 113	2 613 616	245 498
Overføringer og tilskudd til andre	1 049 745	689 610	751 539	992 835	-241 296
Avskrivninger	327 417	355 811	355 811	341 435	14 376
Sum driftsutgifter	6 629 373	6 602 002	6 972 729	7 020 720	-47 992
Brutto driftsresultat	-239 875	-5 334	130 355	-303 287	433 642
Renteinntekter	-8 613	-9 911	-35 111	-39 722	4 610
Utbytter	0	0	-2 054	-2 055	2
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-56	0	0	3	-3
Renteutgifter	112 684	104 716	104 716	81 780	22 936
Avdrag på lån	196 706	214 051	193 247	193 420	-172
Netto finansutgifter	300 721	308 856	260 798	233 425	27 373
Motpost avskrivninger	-327 417	-355 811	-355 811	-341 435	-14 376
Netto driftsresultat	-266 572	-52 289	35 343	-411 296	446 639
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	107 146	30 000	89 716	89 716	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-70 720	0	-10 500	24 849	-35 349
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	230 146	22 289	-114 558	296 732	-411 291
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	266 572	52 289	-35 343	411 296	-446 639
Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Økonomisk oversikt drift viser samlede inntekter, utgifter og netto driftsresultat for 2021.

Driftsinntekter

Fylkeskommunens driftsinntekter består i hovedsak av inntekter fra staten: skatt, rammetilskudd og rentekompensasjon fra skole og veg. I tillegg kommer øvrige driftsinntekter, som for eksempel refusjoner, øremerkede tilskudd og brukerbetalinger. Andre overføringer og tilskudd fra staten, samt overføringer og tilskudd fra andre viser enkeltvis store avvik målt mot budsjett. Dette skyldes hovedsakelig avvik mellom hvilke kontoer som har vært benyttet i bokføring og i budsjettering. Resterende avvik skyldes store tilskudd i desember 2021.

I 2021 var de samlede driftsinntektene for Vestfold og Telemark fylkeskommune på 7,3 mrd. kr. Det er skatt og rammetilskudd som utgjør den største delen av inntektene, hvor de til sammen ga 5,7 mrd. kr. i inntekt til fylkeskommunen.

Driftsutgifter

Brutto driftsutgifter i 2021, inkludert avskrivninger, er på 7,0 mrd. kr. Lønn og sosiale utgifter utgjør 43,7 % av driftsutgiftene. Årsaken til at utgiftene til lønn har økt målt mot budsjett er hovedsaklig ekstra utgifter til bruk av vikarer og lønnsharmonisering i sektor for opplæring og folkehelse.

Kjøp av varer og tjenester utgjør 37,2 % av driftsutgiftene som er 9,4% lavere enn regulert budsjett. Dette skyldes at 2021 også ble et koronaår som har medført redusert og utsatt aktivitet også i 2021. For øvrig vises det til mer detaljert forklaring på mindreforbruk i de ulike sektorene.

Netto finansutgifter

Finansutgiftene for 2021 består i hovedsak av renter og avdrag på lån. Renteutgiftene er 23 mill. kr lavere enn budsjettet i 2021 som er et resultat av gode refinansieringer og lav pengemarkedsrente. Det er gjort en ekstra regnskapsføring på renteinntekt i 2021 på kr 14,6 mill. kr som tilhører 2020. Renteinntektene i 2021 ble derfor på 39,7 mill. kr. som er 4,7 mill. kr. over regulert budsjett.

I 2021 ble det utgiftsført avdrag på langsiktige lån med 193,4 mill. kr. Dette er samme beløp som kravet om minste lovlige avdrag etter kommuneloven.

Avskrivninger ble på 341,4 mill. kr. Dette skyldes store investeringer på veg og skole de siste årene.

Disponering eller dekning av netto driftsresultat

Årsoppgjørdisposisjoner er endret etter ny kommunelov fra 01.01.20. Fylkeskommunen har et positivt netto driftsresultat i 2021 på 411,3 mill. kr. Se for øvrig forklaring under neste avsnitt om § 5-9.

Overføring til investering utgjorde 89,7 mill. kr. Av dette er 16,4 mill. kr sektorenes egen finansiering av investeringer.

Bruk av bundne driftsfond var 639,7 mill. kr mens avsetning til bundne driftsfond var 664,5 mill. kr. Dette medførte en netto avsetning til bundne driftsfond på 24,8 mill. kr. mot budsjettet bruk av bundne driftsfond på 10,5 mill. kr i regulert budsjett.

Det ble brukt av disposisjonsfond i flere FT-saker gjennom året. Størst endring skjedde imidlertid i årsoppgjøret hvor vedtatt bruk ble strøket, jfr. ny kommunelov og forskrifter. Strykningene utgjorde 390,7 mill. kr. Resterende resultat på 20,6 mill. kr. ble avsatt til disposisjonsfond. Netto avsetning ble derfor 411,3 mill. kr.

3.8. §5-9 Samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Disposisjoner i drifts- og investeringsregnskapet er avstemt mot budsjett i oppstillinger her i henhold til forskrift til kommuneloven.

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner drift

Tall i tusen

	2021
Netto driftsresultat	- 411 296
Avsetninger til bundne driftsfond	664 508
Bruk av bundne driftsfond	- 639 660
Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	89 716
Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	276 140
Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	- 390 699
Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	-
Årets budsjettavvik (mer eller mindreforbruk før strykninger) L1:L2	- 411 291
Strykning av overføring til investering	-
Strykning av avsetninger til disposisjonsfond	-
Strykninger av dekning av tidligere års merforbruk	-
Strykninger av bruk av disposisjonsfond	390 699
Mer eller mindreforbruk etter strykninger	- 20 592
Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger	
Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk	
Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk	
Avsetning av mindreforbruk etter styrkninger til disposisjonsfond	20 592
Fremføring til inndekning i senere år (merforbruk)	-

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner investeringer

Tall i tusen

	2021
Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	502 937
Avsetninger til bundne investeringsfond	66 026
Bruk av bundne investeringsfond	- 7 815
Budsjettert bruk av lån	- 487 020
Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	- 89 716
Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-
Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	- 25 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	-
Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger) L1:L2	- 40 588
Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond	
Strykning av bruk av lån	40 588
Strykning av overføring fra drift	
Strykning av bruk av ubundet investeringsfond	
Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	-
Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond	
Fremføring til inndekning i senere år (udekke beløp)	-

Formålet med denne oppstillingen er å vise hvilke årsoppgjørdisposisjoner som er foretatt. Kommuneloven krever at all vedtatt bruk og avsetning til fond samt overføring fra drift til investering skal gjennomføres. Deretter skal det reverseres i henhold til hva fylkeskommunen faktisk har behov for, jf. budsjett og regnskapsforskriften § 4-3 og § 4-6.

Tabellen over viser at det i drift ble reversert 390,7 mill. kr av vedtatt bruk av disposisjonsfond og resten av årsresultatet på 20,6 mill. kr ble også avsatt på disposisjonsfond. I investering ble det strøket bruk av lån med 40,6 mill. kr.

3.9. §14-7 Konsolidert regnskap

I henhold til den nye kommunelovens § 14-7 skal det utarbeides et årsregnskap for fylkeskommunens samlede virksomhet. Det innebærer at det konsoliderte årsregnskapet for

Vestfold og Telemark fylkeskommune og Telemarkskanalen FKF skal legges frem. Under her er det konsoliderte årsregnskapet presentert.

Årsregnskapet med tilhørende budsjettpremisser og avvik til Vestfold og Telemark fylkeskommune fremkommer av denne årsmeldingen. For mer informasjon om Telemarkskanalen FKF sitt detaljerte årsregnskap med tilhørende budsjettpremisser og avvik, vises det til egen fylkestingssak i samme møterekke som Vestfold og Telemark fylkeskommune sin årsmelding behandles.

Økonomiske oversikter – Konsolidert

Tall i hele 1000

Økonomisk oversikt drift	2021	2020
Driftsinntekter		
1 Rammetilskudd	2 829 245	2 867 873
2 Inntekts- og formuesskatt	2 841 018	2 393 464
4 Andre skatteinntekter	27 326	27 238
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	101 991	752 019
6 Overføringer og tilskudd fra andre	1 224 448	550 943
8 Salgs- og leieinntekter	306 058	283 774
9 Sum driftsinntekter	7 330 086	6 875 311
Driftsutgifter		-
10 Lønnsutgifter	2 425 587	2 307 367
11 Sosiale utgifter	656 608	607 147
12 Kjøp av varer og tjenester	2 620 213	2 350 121
13 Overføringer og tilskudd til andre	967 208	1 040 933
14 Avskrivninger	344 471	329 975
15 Sum driftsutgifter	7 014 087	6 635 543
16 Brutto driftsresultat	315 999	239 768
Finansinntekter		-
17 Renteinntekter	39 793	8 724
18 Utbytter	2 056	0
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	- 3	130
20 Renteutgifter	81 780	112 760
21 Avdrag på lån	193 420	196 706
22 Netto finansutgifter	- 233 354	- 300 611

23 Motpost avskrivninger	344 471	329 975
24 Netto driftsresultat	427 116	269 132
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:		-
25 Overføring til investering	- 93 990	- 111 411
26 Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	- 24 849	70 720
27 Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	- 308 278	- 385 424
28 Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	156 983
28 Dekning av tidligere års merforbruk	0	-
29 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	- 427 116	- 269 132
30 Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)		-

Følgende justeringer er gjort i forbindelse med konsolidert regnskap for selskapene Vestfold og Telemark fylkeskommune og Telemarkskanalen FKF.

Tall i hele 1000

Selskap	Motpart	KOSTRA-art drift	2021	2020
1 Vestfold og Telemark FK	2	14800	27 000	10 000
1 Vestfold og Telemark FK	2	17800	-223	0
Sum selskap 1			26 777	10 000
2 Telemarkskanalen FKF	1	18800	-27 000	10 000
2 Telemarkskanalen FKF	1	13800	223	0
Sum selskap 2			-26 777	10 000

Tall i hele 1000

Oversikt balanse Konsern	Noter	2021	2020
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		14 624 513	14 759 825
I. Varige driftsmidler	21	10 078 309	9 608 462
1. Faste eiendommer og anlegg		9 771 954	9 321 025
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		306 355	287 437
II. Finansielle anleggsmidler		314 354	315 423
1. Aksjer og andeler	23	314 051	290 279

3. Utlån		303	25 144
IV. Pensjonsmidler	24	4 231 850	4 835 940
B. Omløpsmidler	20	3 434 991	3 073 087
I. Bankinnskudd og kontanter		2 710 356	2 416 141
III. Kortsiktige fordringer		724 634	656 946
1. Kundefordringer		83 186	582
2. Andre kortsiktige fordringer		303 529	330 997
3. Premieavvik	24	337 919	325 367
Sum eiendeler Konsern		18 059 504	17 832 912
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		6 618 729	6 071 854
I. Egenkapital drift		1 933 274	1 600 148
1. Disposisjonsfond	25,26	1 548 604	1 240 326
2. Bundne driftsfond	25	384 670	359 822
II. Egenkapital investering		269 906	237 576
1. Ubundet investeringsfond	25	127 161	152 161
2. Bundne investeringsfond	25	142 816	85 415
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		-71	0
III. Annen egenkapital		4 415 549	4 234 131
1. Kapitalkonto	22	4 599 126	4 417 708
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		-139 542	-139 542
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		-44 035	-44 035
D. Langsiktig gjeld		9 978 995	10 462 013
I. Lån		5 481 356	5 394 631
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		2 860 710	2 332 169
2. Obligasjonslån		1 808 562	2 254 384
3. Sertifikatlån		812 084	808 078
II. Pensjonsforpliktelse	24	4 497 639	5 067 382
E. Kortsiktig gjeld		1 461 779	1 299 044
I. Kortsiktig gjeld	20	1 461 779	1 299 044

1. Leverandørgjeld		489 999	310 482
4. Annen kortsiktig gjeld		968 660	985 467
5. Premieavvik	24	3 121	3 095
Sum egenkapital og gjeld Konsern		18 059 504	17 832 912
F. Memoriakonti			0
I. Ubrukte lånemidler		43 084	-123 203
II. Andre memoriakonti		- 815	-815
III. Motkonto for memoriakontiene		42 269	-124 019

Tall i hele 1000

Bevilgningsoversikt - invest. (regnskap)	2021	2020
1 Investeringer i varige driftsmidler	815 063	693 973
2 Tilskudd til andres investeringer	-328	5 688
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	27 894	129 569
4 Utlån av egne midler	0	24 841
6 Sum investeringsutgifter	842 629	854 072
7 Kompensasjon for merverdiavgift	145 240	117 960
8 Tilskudd fra andre	114 654	208 915
9 Salg av varige driftsmidler	49 526	39 541
10 Salg av finansielle anleggsmidler	275	20 721
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	24 842	0
13 Bruk av lån	446 432	375 723
14 Sum investeringsinntekter	780 969	762 860
20 Overføring fra drift	93 990	111 411
21 Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	57 401	13 627
22 Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	25 000	-35 300
23 Dekning av tidligere års udekket beløp	0	-2 021
24 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	61 589	87 717
25 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	71	0

3.10. Noter, nummer 1–19

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Regnskapet er avlagt i henhold til kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. Ny kommunelov med forskrifter er gjeldende fra 01.01.2020.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører fylkeskommunens virksomhet er med i driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Det regnskapsføres ikke direkte i balansen.

Alle utgifter og inntekter er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner.

Alle kjente utgifter og inntekter i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året som er ført i investeringsregnskapet. Den delen av budsjettet lån som ikke er brukt, er registrert som memoriapost (ubrukte lånemidler) i balansen.

Investeringer utenom avgiftsområdet blir ført brutto, det vil si inklusiv merverdiavgift.

I den grad enkelte inntekter og utgifter ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon er omløpsmidler.

Anleggsmidler som er klassifisert som varige driftsmidler er blant annet fast eiendom, bygninger, veg, anlegg, inventar, utstyr, transportmidler, maskiner o.l. Et varig driftsmiddel må ha en anskaffelseskost på minimum 0,1 mill. kr og en økonomisk levetid på minst tre år.

Aksjer, andeler og utlån med løpetid over ett år kan klassifiseres som finansielle anleggsmidler

Fylkeskommunen følger Kommunal regnskapsstandard nr. 4, avgrensning mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Vedlikehold som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets standard utgiftsføres i driftsregnskapet. Påkostninger som øker standarden på anleggsmiddelet føres i investeringsregnskapet og aktiveres i balansen. En påkostning må i tillegg være på minimum 0,1 mill. kr før den kan føres i investeringsregnskapet.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formål som nevnt i kommunelovens § 14-14. Avtale om finansielle leasing anses også som langsiktig gjeld. All annen gjeld er kortsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler (for eksempel aksjer, obligasjoner og fond) skal vurderes til virkelig verdi i balanseregnskapet.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningen starter året etter anskaffelsen. Avskrivningene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Note 1 Endring i arbeidskapital

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskriften § 5-10, a)

Balanseregnskapet	2021	2020	Endring
Omløpsmidler	3 416 828	3 066 340	350 488
Kortsiktig gjeld	-1 459 075	-1 297 091	-161 984
Endring i arbeidskapital etter balansen	1 957 753	1 769 249	188 504
Fra drift-og investeringsregnskapet:	Fra drift	Fra inv.	
Sum inntekter	-7 324 007	-775 983	
Sum utgifter	6 679 285	832 488	
Eksterne finansieringsinnt.	-41 774	0	
Eksterne finansieringsutg.	275 199	0	
Sum drifts- og investeringsregnskapet:	-411 296	56 505	-354 791
Endring mem.konti ubrukte lånemidler			166 288
Korrigert endring i arbeidskapital			-188 504
			0

Note 2 Kapitalkonto

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskriften § 5-10, b)

Kapitalkonto	2021	2020
Saldo 1.1.	- 4 325 910 -	3 547 250
Endringer i perioden:		
Aktivering av anleggsmidler	- 804 611 -	689 638
Avskrivninger anleggsmidler	341 263	327 088
Avskrivning fin. leasing	172	329
Gevinst salg driftsmidler/inventar og utstyr	417	-
Sum varige driftsmidler	- 462 759 -	362 221
Kjøp av aksjer i AS T18	- 25 000 -	122 294
Kjøp av andre aksjer	-	725
Innskutt kapital VTR	250	-
Nedskrivning av aksjer i VKT AS	-	100
Opphør TIN	3 872	-
Utlån AS T18	- -	24 840
Nedbetaling lån AS T18	24 841	-
Egenkapitalinnskudd Klp	- 2 877 -	6 533
Sum aksjer andeler og utlån	1 086 -	154 292
Sum endring anleggsmidler	- 461 673 -	516 513
Avdrag på lån	- 193 247 -	196 377
Avdrag fin. leasing	- 172 -	329
Bruk av lånemidler	446 432	375 723
Sum endring lånegjeld	253 013	179 017
Økning pensjonsmidler	- -	80 944
Reduksjon pensjonsforpliktelse	- 570 215 -	360 219
Reduksjon pensjonsmidler	605 858	-
Sum endring pensjon	35 643 -	441 163
Sum endring langsiktig gjeld	288 656 -	262 146
Netto endring	- 173 017 -	778 659
Saldo 31.12.	- 4 498 928 -	4 325 910

Note 3 Vesentlige endringer i regnskapsprinsipp

Budsjett og regnskapsforskriften § 5-10, c)

RA-midler er ikke omklassifisert, men pga tidsmangel i 2021 ble ikke dette endret. Det vil bli endret i 2022. Fondet er noe mindrevesentlig enn de to som allerede er gjort prinsippendringer på i 2020, så virkningen på bruttoprosenten vil ikke slå ut på samme måte som i 2020

Spillemidler

Spillemidler har vært ulikt klassifisert i de to gamle fylkeskommunene. I VFK sto alle spillemidler på bundne fond, mens i TFK var alle vedtatte/gitte tilsagn satt på kortsiktig gjeld. I 2020 er derfor alle midler klassifisert likt, og står nå på kortsiktig gjeld.

Dette har ført til at 110 mill. kroner er flytta fra egenkapital til kortsiktig gjeld og påvirker brutto driftsresultat negativt i 2020

Oslofjordfondet

Oslofjordfondet skal forvaltes av VTFK frem til 2023. Alle midlene lå på et bundet fond, men hele fondsbeholdningen er vedtatt brukt/gitt tilsagn på. Gitte tilsagn som ikke er utbetalt enda, er derfor satt på kortsiktig gjeld. Denne omklassifiseringen er den samme som er gjort med spillemidlene, og påvirker brutto driftsresultat negativt i 2020. Oslofjordfondet er omklassifisert med 70,6 mill. kroner.

Note 4 Varige driftsmidler

<i>(tall i tusen)</i>		<i>Budsjett og regnskapsforskriften § 5-11, a)</i>					
	5 år	10 år	10 år	40 år	40 år	50 år	
	IT-utstyr	Inventar	Kjøretøy	Bygninger	Veianlegg	Bygninger	SUM
IB 01.01.21	66 449	179 639	37 619	4 453 190	4 503 824	274 839	9 515 561
Korrigerings IB							
Salg i året		268	114				382
tilgang i året	12 326	43 358	12 362	292 044	438 854	5 666	804 611
Avskrivninger	17 874	25 499	5 539	142 976	140 967	8 443	341 297
UB 31.12.21	60 901	197 231	44 328	4 602 258	4 801 711	272 063	9 978 493

Sum varige driftsmidler i hovedoversikt:	9 978 511
Differanse som skyldes:	-18
Leasede anleggsmidler som ikke er i anl.modulen	18

Note 5 Aksjer og andeler i varig eie

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskriften § 5-11, b)

Selskapets navn	Eierandel	Balanse 31.12.21	Balanse 31.12.20
BTV-investeringsfond AS	0,87 %	135	135
Skien Dalen Skipsselskap AS	26,87 %	995	995
E134 Haukelivegen AS	2,17 %	10	10
Telemark og Vestfold Regionteater AS	66,66 %	70	70
Rehabiliteringssenteret AIR AS	1,02 %	8	8
Raulandsakademiet AS - Rauland Vandrehjem	1,19 %	300	300
Vegfinans AS	33,33 %	2 130	2 130
Vegfinans Bypakke Grenland AS	50,00 %	200	200
Industriinkubatoren Proventia AS	6,67 %	300	300
Høyskolen for Yrkesfag AS	33,50 %	1 145	1 145
Sørnorsk Filmsenter AS	33,33 %	25	25
Torggata 18 AS	100 %	147 294	122 294
Viken Filmsenter AS		27	27
Sandefjord Lufthavn AS	43,25 %	52 128	52 128
Sum aksjer		204 767	179 767
Egenkapitalinskudd i KLP		105 727	102 850
Telemark Interkommunale Næringsfond *	0,00 %	0	3 872
Vestfold og Telemark Revisjon IKS	16,77 %	0	250
Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS	10,00 %	93	93
Norsvin SA		2	2
Telemarksreiser AL		20	20
Skien Boligbyggelag		2	2
Eidanger Boligbyggelag 10 andeler		1	1
Interkommunalt arkiv for Buskerud Vestfold og Telemark	6,56 %	216	216
Nortura SA		18	18
Biblioteksentralen SA		18	18
Gartnerhallen SA		0,20	0,20
Vest-Telemark ped.psyk.tj. PPT IKS	12,00 %	0	0
Innovasjon Norge	5,16 %	1 011	1 011
Larvik Arena IKS	50,00 %	0	0
Vestfoldmuseene IKS	36,00 %	0	0
Gea Norvegica Geopark IKS	68,81 %	0	0
Brevik Fergeselskap IKS	50,00 %	1 000	1 000
Kragerø Fjordbåtselskap IKS	50,00 %	1 075	1 075
Sum andeler		109 183	110 428
Sum aksjer og andeler		313 949	290 194

Det foreligger ikke noen reell markedsverdi på de fleste av aksjene og andelene.

* Telemark Interkommunale Næringsfond er oppløst. Midlene er delt ut i hht. vedtak i styret. Andelen er nedskrevet mot kapitalkonto i 2021.

Note 6 Utlån

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskriften § 5-11, c)

Lånetaker	2021	2020
Vegfinans AS	303	303
T 18 AS	-	24 841
Sum utlån	303	25 144

Viser til tidligere FT-saker i gamle VFK og TFK vedrørende utlån til vegfinans AS
Utlånet til AS T18 er konvertert til aksjekapital i 2021

Note 7 Sikring av finansielle eiendeler og forpliktelser

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskrift § 5-11, e)

Finansiell eiendel (sikring)	Hovedstol 31.12.21	Sikrings- instrument	Formål med sikringen	Sikringens utløp (år)
Serielån	128 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2022
Serielån	132 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2022
Serielån	130 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2022
Sertifikat	110 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2022
Sertifikat	134 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2022
Obligasjon	162 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2023
Obligasjon	110 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2024
Serielån	136 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2025
Sertifikat	150 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2026

Note 8 Lån

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskrift § 5-12, a)

Eksterne lån	Verdi 31.12	Løpetid	Rentefot	Refinans.*
Lån til egne investeringer	5 481 337	0,62 år	1,66 %	1 152 084
Finansielle leieavtaler	18	1 år		

* Lån som forfaller og må refinansieres i det året regnskapet legges frem

Note 9 Avdrag på lån

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskrift § 5-12, b)

Minimumsavdrag	Beløp
Beregnet minimumsavdrag etter kommunelovens § 14-18, 1. ledd	193 247
Betalt avdrag	193 247
Differanse mellom beregnet og betalte avdrag	-
Avskrivninger	Beløp
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 31.12.21	9 978 511
Bokført verdi lånegjeld 31.12.21	5 481 337
Avskrivninger	341 435

Note 10 Pensjon

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskrift § 5-12, c)

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik		2021	2020
Årets pensjonsopptjening, nåverdi		244 153	230 140
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse		128 555	168 146
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene		- 134 846	- 174 881
Administrasjonskostnader		9 749	11 259
Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	A	247 612	234 665
Innbetalt pensjonspremie (inkl adm.kostnader)	B	344 062	267 120
Årets premieavvik (B-A)	C	96 450	32 455

Premiefond		2021	2020
Innestående på premiefond 01.01.		975	-
Tilført premiefondet i løpet av året		103 038	20 405
Bruk av premiefondet i løpet av året		- 40 419	- 19 431
Innestående på premiefond 31.12.		63 594	975

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet		2021	2020
Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	B	301 192	266 985
Årets premieavvik	C	- 96 450	32 456
Amortisering av tidligere års premieavvik	D	85 186	77 990
Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering	F	289 928	377 430
Pensjonstrekk ansatte	G	44 768	242 746
Årets regnskapsførte pensjonsutgift	F-G	245 161	134 684

Akkumulert premieavvik		2021	2020
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)		282 184	330 160
Årets premieavvik		96 450	32 455
Sum amortisert premieavvik dette året		- 85 186	- 80 428
Akkumulert premieavvik pr. 31.12		293 448	282 187
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik		41 376	39 788
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift		334 824	321 975

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser		2021	2020
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 01.01.		5 058 792	5 336 349
Estimataavvik (ført direkte mot egenkapitalen)		- 799 291	- 573 579
Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)		29 126	28 145
Årets pensjonsopptjening		244 036	230 017
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse		128 556	167 955
Utbetalinger		- 172 642	- 130 095
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.		4 488 577	5 058 792
Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.		4 827 989	4 741 911
Estimataavvik (ført direkte mot egenkapitalen)		- 926 513	- 214 254
Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)		-	-
Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)		343 801	266 621
Administrasjonskostnad/rentegaranti		- 9 706	- 10 977
Utbetalinger		- 147 859	- 130 095
Forventet avkastning		134 777	175 141
Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.		4 222 489	4 828 347
Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.		266 088	230 445
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse		37 518	32 493

Beregningsforutsetninger	Klp	Spk
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,00 %
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %
G-regulering	1,98 %	1,98 %
Pensjonsregulering	1,22 %	0,00 %

Vestfold og Telemark fylkeskommune har 3 pensjonsordninger, KLP, SPK og DnB. SPK har 52,2% av pensjonskostnaden og KLP har 47,7%. DnB har kun en liten andel for den gjelder kun en person fra gamle VKT AS.

Forskjellen på det som regnskapsføres i pensjonskostnad og det som faktisk betales til pensjonsselskapene i premie, kalles premieavvik. Et positivt premieavvik avsettes på fond i henhold til reglement, slik at fondet kan brukes til senere negative premieavvik og amortisering.

Vestfold og Telemark fy.kommune har et premieavviksfond i balansen som er lik premieavviket. Påvirkningen av endring premieavvik i driftsregnskapet er derfor lik null. Fylkesrådmann har fullmakt til bruk/avsetning til fondet/motposten i henhold til økonomireglementet.

Årets premieavvik er 110 mill. kr inkl. arb.g.avgift og vil bli amortisert/utgiftsført over 7 år.

Avvik på pensjonspremie i SPK på 5,2 mill. kr fra 2019 er ikke korrigert i 2021, men bokført i regnskapet i 2022.

Note 11 Garantier gitt av fylkeskommunen

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskrift § 5-12, d)

	Opprinnelig ramme	Restgjeld 31.12.21	Utløpsår
KOMMUNAL LANDSPENSJONSKASSE			
Stiftinga Vest-Telemark museum	1 800	270	2026
Kragerø Fjordbåtselskap IKS	37 338	10 287	2035
Vegfinans Vestfold og Telemark	2 100 000	1 850 000	2034
Vegfinans Rv36 Telemark AS	269 300	269 300	2035
KOMMUNALBANKEN			
Veifinans lånenr. 20200456	1 320 000	270 000	2029
Veifinans lånenr. 20200457	1 465 000	1 465 000	2034
Veifinans lånenr. 20200459	1 350 000	540 000	2037
FORRETNINGS-/SPAREBANKER			
Nordic Investment Bank - E18 Rudtvedt-Dørdal	1 000 000	-	2036
Vegfinans E18 Vestfold AS	6 700 000	5 709 230	2044
Vegfinans E18 Telemark AS *	5 700 000	1 860 049	2047
Vegfinans Rv36 Telemark AS	400 000	187 649	2040
Vegfinans Rv36 Telemark AS	400 000	183 400	2044
Vegfinans Bypakke Grenland	800 000	-	2028
Vegfinans Bypakke Tønsberg-regionen AS **	75 000	51 040	***
DNB - Oseberg Vikingarv	-	28	2023
Totale aktive garantier	21 618 438	12 396 253	

Alle garantier er godkjente selvskyldnerkausjoner. Maksgaranti som er vedtatt er pluss 10 % .

* Forventet låneopptak utover restgjeld per 31.12.21 er 3,8 mrd. kr.

** Forventet låneopptak utover resgjeld per 31.12.21 er 24 mill. kr.

*** Garantien gjelder fram til bompengeproposisjon for Bypakke Tønsberg-regionen er vedtatt i Stortinget og nødvendig planlegging er finansiert.

Note 12 Avsetning og bruk av fond

(tall i tusen) Budsjet og regnskapsforskrift § 5-13, a)

	2021	2020
Disposisjonsfond		
Beholdning 1.1.	1 236 343	854 002
Bruk av fondet i driftsregnskapet	208 859	91 016
Avsetninger til fondet	505 590	473 357
Beholdning 31.12.	1 533 074	1 236 343
Bundne driftsfond		
Beholdning 1.1.	359 822	430 542
Bruk av fondene i driftsregnskapet	639 660	271 507
Avsetninger til fondene	664 508	200 787
Beholdning 31.12.	384 670	359 822
Ubundne investeringsfond		
Beholdning 1.1.	152 161	116 861
Avsetninger til fondene	-	36 000
Bruk av fondene	25 000	700
Beholdning 31.12.	127 161	152 161
Bundne investeringsfond		
Beholdning 1.1.	84 605	98 232
Avsetninger til fondene	66 026	3 797
Bruk av fondene	7 815	17 424
Beholdning 31.12.	142 816	84 605

Bundne driftsfond er øremerket tilskudd mottatt fra eksterne givere til oppfølging av permittering og arbeidsledige, Erasmus prosjekter innen skole, utbygging av bredbånd i distriktene og diverse fagutdanning på fagskolen.

Bunde investeringsfond er øremerket tilskudd som er mottatt fra eksterne givere til bruk for bygging av fylkesveier.

Note 13 Ytelser til ledende personer

Budsjet og regnskapsforskrift § 5-13, d)

	Brutto lønn	Fast godtgjørelse	Bonus	telefon/ bredbånd
Fylkesdirektør 01.01.21 - 31.07.21	795 289	-	-	6 429
Fylkesdirektør 01.08.21 - 31.12.21	645 833	-	-	5 850
Fylkesordfører	1 086 797	-	60 000	4 392

Note 14 Godtgjørelse til revisor

(tall i tusen) Budsjet og regnskapsforskrift § 5-13, e)

	Godtgjørelse
Utbetaling til Vestfold og Telemark revisjon IKS	4 000
Det utbetales driftstilskudd til VTR IKS gjennom året. Disse utbetalingene er ikke splittet i hva som gjelder	

Note 15 Bypakke Grenland - bruk av bompenger og egenbetaling

<i>(tall i tusen)</i> Andre noter - Budsjett og regnskapsforskrift § 15-15 1. ledd første punktum		Beløp
I7041301	Fv.32 Gimlevegen - Augestadvegen, entreprisekostnader HAB	- 60 336
I7041302	Fv.32 Gimlevegen - Augestadvegen, byggherrekostnader	27 091
I7041502	"Rv. 36/Fv. 59/Fv. 48 "Moflataprojektet"	68
I7041601	Fv.32 Hovenga rundkjøringene (207541)	99
I7041602	Fv. 32 gangveg Lilleelva	3
I7041603	Fv. 59 Tuftekrysset. Gange, sykkel og kollektivtiltak (tillegg: 1 mill. fra priv	13 390
I7041604	Fv. 44 Mælagata-Aalsgate-Gjerpensgate, gang- og sykkelveg	145
I7041701	Fv. 32 Holdeplass Sandbakken	5 005
I7041704	Håvundvegen, fortau Frognerlia-Sneltvedtvegen	-
I7041801	Fv. 356Linaesgate-Raschebakken Grønn lenke. Kollektiv, sykkel og byrom	108
I7041803	Fv. 43 Fortau Gulsetvegen	29 286
I7041824	Fv356 Raschebakken	192
I7041825	Fv 356. Franklintorget Grønn lenke	6 979
I7041902	Fv. 32 Vallemyrvegen - Ullinvegen (Enger), nytt kryss	4 479
I7042008	Fv. 32 Holtesletta. Gange- sykkel og trafiksikkerhetstiltak	126
I7042009	Fv. 357 Skotfossvegen ved Grøtsund, fortau/ gang- sykkelveg.	2 362
I7042010	Finansiering av prosjektkontor	2 839
Sum utgifter		31 836
Bompengeinntekter		-
Belønningsmidler		-
Netto utgift før egenandel VTFK		31 836
Finansiering tilpasninger ny avkjøring Gråtenmoen fra FV 59		- 1 000
Riggkostnader fakturert Porsgrunn kommune ifbm vann og avløp FV32		- 1 018
Kompensasjon for merverdiavgift		- 2 252
Bruk av lån		- 27 566
Sum egenandel VTFK ihht vedtak i fylkestinget		- 31 836

I henhold til fylkestingvedtak om bypakke Grenland, skal fylkeskommunen bidra med egenfinansiering av 53 mill. kr årlig i 10 år. I 2021 var det kun behov for kr 31 836,- i finansiering fra VTFK.

Note 16 Bypakke Tønsberg - bruk av bompenger og egenbetaling

<i>(tall i tusen)</i> Andre noter - Budsjett og regnskapsforskrift § 15-15 1. ledd første punktum		Beløp
I7012002	Tønsberg pakke 1 - restoppgjør	-
I7041401	BYPK Tbg Bypakke Tønsbergregionen (206850)	74
I7041402	BYPK Tbg A1 - Gatebruksplan Tønsberg (206851)	92
I7041403	BYPK Tbg A4 - Hovedaksene buss/sykkel (206853)	76
I7041503	BYPK Tbg A2 - Fastlandsforbindelse fra Nøtterøy/Tjøme (206998)	3 391
I7041610	BYPK Tbg A3 - Tiltak Teie	28
I7042036	BYPK Tbg A3 - Tiltak Hogsnes	14
Sum utgifter		3 676
Mva-kompensasjon (egenbetaling)		- 468
Bompengeinntekter		- 3 208
Sum finansiering		- 3 676

Note 17 Rettstvister

Andre noter - Budsjett og regnskapsforskrift § 15-15 1. ledd første punktum

Skatt Sør

resulterte i et krav om innbetaling av kr 1,1 mill. for perioden 2013-2016. Kostnaden ble utgiftsført og innbetalt i 2017-regnskapet. Telemark fylkeskommune sendte inn klage på fastsettingen og har i 2020 fått medhold på denne. Medholdet medførte at fylkeskommunen fikk utbetalt beløpet, som gjaldt tvistesaken, i april 2021. Fylkeskommunens krav om tilbakebetaling av mva kompensasjon for årene 2017-2020 ble avvist pga foreldelse.

Grunnerverv

Det var fremmet skjønnsprosess sak for tingretten vedrørende grunnerverv og vederlag. Saken kom ikke til forlike undervegs og ble derfor avgjort i Tingretten 10.11.21. Avgjørelsen i Tingretten ble ikke anket.

Fylkesveg

Det var fremmet prosessvarsel fra hjemmelshaver i Tønsberg mot vegmyndigheten med krav om erstatning grunnet sprekkdannelse/skader påført eiendommen angivelig etter grunnarbeider/vegprosjekt knyttet til fylkesveg. Fylkeskommunen har avvist at det er grunnlag for kravet. Det var stor prosessrisiko for saksøker, og etter mitt syn liten mulighet til å nå frem med kravet. Totalt utgjør det samlede påståtte tapet som kreves erstattet kr 115 062,50. I tillegg kommer evt. sakskostnader og renter. Saken er fortsatt pågående for tingretten.

Fylkesveg drift

Det er avdekket store mangler i asfaltleveranser i 2021. I tillegg er det pågående prosesser vedrørende sluttoppgjør i kontrakt 0805 Rjukan 2015-2020 (21) og 0803 Grenland 2016-2021. Disse forhold kan utgjøre en risiko for potensielle rettstvister i 2022.

Fylkesvei investering

Grunnerverv

Det er berammet overskjønn i mars 2022, vedrørende grunnerverv og vederlag på utbyggingsprosjekt Fv 313 Sande - Klokkejordet. Grunneier krever oppgjør som næringsarealer, mens fylkeskommunen hevder det er ett ordinært stripeerverv. Det er stort avvik mellom grunneiers krav og fylkeskommunens tilbud. Prosjektet vil uansett bli belastet med kostnader vedrørende overskjønnet og vederlag for kjøp av grunn.

Sluttoppgjørstvist

Entreprenøren på prosjekt Fv 3113 Sande – Klokkejordet har engasjert advokat i forbindelse med vår innsigelse til oppgjøret på kontraktens asfaltarbeider. Leveransen har store mangler og tilfredsstillende ikke vårt krav til kvalitet. Det er gjennomført ett første forhandlingsmøte med entreprenøren i 2022. Fylkeskommunen jobber for ett forlik utenfor rettssystemet.

Personaltvister

1. En endringsoppsigelse på en ansatt er omtvistet og saket er fremmet for tingretten. Det skal være rettsmekling med dommer til stedet første uken i mars 2022 hvor partene evt kommer til et forlik. Bli ikke saken løst her eller løst ved et rettsforlik på et senere stadium, blir saken behandlet ved hovedforhandling og dom i tingretten.

2. Varslingsutvalget ble anskaffet i september 2021 på grunnlag av varselet fra Fylkesverneombudet fremsatt i juli 2021. Det er pågående granskning som det tas sikte på å avslutte i løpet av første halvdel av mars 2022.

Note 18 Tannhelsetjenesten

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskrift § 15-15 1. ledd andre punktum

Forskrift om krav til å føre atskilte regnskaper mv. av 19.12.2014 § 5, jf. regnskaps og budsjettforskriften

	Betalende pasienter		Offentlig tannhelse	
	(konkurranse)		(lovpålagt)	
Selvkostkalkyle	2021	2020	2021	2020
Pasientbetaling	43 573	34 620	44 707	37 437
Andre inntekter	2 141	2 475	22 771	30 552
Sum driftsinntekter	45 714	37 095	67 478	67 989
Direkte kostnader (fordelt etter behandlingstid)	40 411	32 707	233 549	221 305
Indirekte kostnader	778	753	4 096	4 183
Kapitalkostnader	776	1 158	4 085	6 435
Sum driftskostnader	41 965	34 618	241 730	231 923
Resultat	3 749	2 477 -	174 252 -	163 934
Resultatgrad	8 %	6,68 %		

Note 19 Årsresultater

(tall i tusen)

Disposisjoner	2021	2021
Driftsregnskapet - avsatt på fond, jf, regnskapsforskr. § 4-3, andre ledd	20 592	188 105
Driftsregnskapet - reversert bruk av fond, jf, regnskapsforskr. § 4-3, første ledd	390 699	216 881
Driftsregnskapet - resultat før strykning	411 291	404 986
Driftsregnskapet - skjermet avsetning - fond brukt i investeringsregnskapet	- 54 833	138 141
Resultat fra virksomhetene	164 307	305 588

Ny kommunelov krever at foreløpig mindreforbruk skal reduseres ved at bruk av disposisjonsfond reverseres tilbake til fondet med den delen som ikke er brukt til å finansiere investeringsregnskapet, jf. § 4-3, første ledd i ny regnskapsforskrift.

Den delen av disp.fond som er overført til investeringsregnskapet, skal imidlertid skjermes.

Dette har ført til at vedtatt bruk av disposisjonsfond avviker fra budsjettet.

Resten av mindreforbruket skal avsettes til disp.fond slik at driftsregnskapet er gjort opp/går i null, jf. 4-3, andre ledd i forskriften.

Udisponert rest som er avsatt til eget disp.fond er kr 20,6 mill. kr.

Budsjettavvik fra virksomhetene viser et avvik på kr 164,3 mill. kr.

Sammensetning av mer/mindreforbruk	2021	2020
Fellesfinansiering	- 396	-
1P - Politisk ledelse	3 690	3 801
1Q - Sektorovergripende utgifter	22 720	65 694
1R - Fylkesdirektør, utviklingsavdelinger, konsern	17 344	25 879
2 - Økonomi, styring og eierskap	6 842	17 674
3 - HR, mestring og utvikling	7 389	9 738
4 - Kultur, regional identitet, idrett og frivillighet	1 339	14 616
5 - Tannhelseog forebygging	128	8 724
6 - Opplæring og folkehelse	31 008	52 238
7 - Samferdsel, miljø og mobilitet	45 241	83 671
8 - Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima	17 481	19 217
9 - Næring, innovasjon og kompetanse	11 520	11 938
Totalt budsjettavvik	164 307	305 588

Budsjettavvikene vil bli vurdert i årsresultatvurderingssaken.

3.11. Noter, nummer 20–26 Konsern

Telemarkskanalen FKF er eneste enhet som inngår i det konsoliderte regnskapet. Det er ikke utelatt noen enhet pga at Vestfold og Telemark fylkeskommune ikke har noe interkommunalt råd eller kommunalt oppgavefellesskap som ikke er eget rettssubjekt. Det er ikke kommet noen nye enheter til eller gått ut av det konsoliderte regnskapet siden forrige regnskapsår.

Note 20 Endring i arbeidskapital – konsern

<i>(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskriften § 5-10, a)</i>			
Balanseregnskapet	2021	2020	Endring
Omløpsmidler	3 434 991	3 073 087	361 904
Kortsiktig gjeld	-1 461 779	-1 299 044	-162 735
Endring i arbeidskapital etter balansen	1 973 212	1 774 043	199 169
Fra drift-og investeringsregnskapet (bevilgningsoversikter)			2021
Netto driftsresultat			-427 116
Netto utgifter/inntekter investering			61 660
Endring i arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet			-365 456
Endring mem.konti ubrukte lånemidler			166 287
Korrigert endring i arbeidskapital			-199 169
Differanse			0

Note 21 Varige driftsmidler - konsern

<i>(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskriften § 5-11, a)</i>							
	5 år	10 år	10 år	40 år	40 år	50 år	
	IT-utstyr	Inventar	Kjøretøy	Bygninger	Veianlegg	Bygninger	SUM
IB 01.01.21	69 832	179 795	37 619	4 540 170	4 506 016	274 839	9 608 272
Korrigerings IB				-1			-1
Salg i året		268	114				382
tilgang i året	13 415	43 358	12 362	300 339	439 594	5 666	814 735
Avskrivninger	18 595	25 530	5 539	145 137	141 089	8 443	344 332
UB 31.12.21	64 652	197 356	44 328	4 695 371	4 804 521	272 063	10 078 291
Sum varige driftsmidler i hovedoversikt:							10 078 309
Differanse som skyldes:							-18
Leasede anleggsmidler som ikke er i anl.modulen							18

Note 22 Kapitalkonto – konsern

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskriften § 5-10, b)	2021	2020
Saldo 1.1.2021	- 4 417 708	- 3 631 996
Endringer i perioden:		
Aktivering av anleggsmidler	- 814 736	- 699 661
Gevinst salg driftsmidler/inventar og utstyr	417	-
Avskrivninger anleggsmidler	344 299	329 648
Avskrivning fin. leasing	172	329
Sum varige driftsmidler	- 469 848	- 369 684
Kjøp av aksjer AS T18	- 25 000	- 122 294
Kjøp av aksjer/andeler	- 17	- 725
Nedskrivning aksjer VKT AS	-	100
Opphør TIN	3 872	-
Innskutt kapital VTR	250	-
Utlån til AS T18	-	24 841
Nedbetaling lån AS T18	24 841	-
Egenkapitalinnskudd Klip	- 2 877	- 6 551
Sum aksjer, andeler og utlån	1 069	- 154 311
Sum endring anleggsmidler	- 468 779	- 523 995
Avdrag på lån	- 193 247	- 196 377
Avdrag fin. leasing	- 172	- 329
Bruk av lånemidler	446 432	375 723
Sum endring lånegjeld	253 013	179 017
Økning av pensjonsmidler	-	84 329
Reduksjon pensjonsforpliktelse	- 569 743	- 356 405
Reduksjon pensjonsmidler	604 091	-
Sum endring pensjon	34 348	- 440 734
Sum endring langsiktig gjeld	287 361	- 261 717
Netto Endring	- 181 418	- 785 712
Saldo 31.12.2021	- 4 599 126	- 4 417 708

Note 23 Aksjer og andeler i varig eie – konsern

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskriften § 5-11, b)	Eierandel	Balanse 31.12.21	Balanse 31.12.20
Selskapets navn			
BTV-investeringsfond AS	0,87 %	135	135
Skien Dalen Skipsselskap AS	26,87 %	995	995
E134 Haukelivegen AS	2,17 %	10	10
Telemark og Vestfold Regionteater AS	66,66 %	70	70
Rehabiliteringssenteret AIR AS	1,02 %	8	8
Raulandsakademiet AS - Rauland Vandrehjem	1,19 %	300	300
Vegfinans AS	33,33 %	2 130	2 130
Vegfinans Bypakke Grenland AS	50,00 %	200	200
Industriinkubatoren Proventia AS	6,67 %	300	300
Høyskolen for Yrkesfag AS	33,50 %	1 145	1 145
Sørnorsk Filmsenter AS	33,33 %	25	25
Torggata 18 AS	100 %	147 294	122 294
Viken Filmsenter AS		27	27
Sandefjord Lufthavn AS	43,25 %	52 128	52 128
Sum aksjer		204 767	179 767

Egenkapitalinnskudd i KLP		105 829	102 850
Telemark Interkommunale Næringsfond *	0,00 %	0	3 872
Vestfold og Telemark Revisjon IKS	16,77 %	0	250
Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS	10,00 %	93	93
Norsvin SA		2	2
Telemarksreiser AL		20	20
Skien Boligbyggelag		2	2
Eidanger Boligbyggelag 10 andeler		1	1
Interkommunalt arkiv for Buskerud Vestfold og Telemark	6,56 %	216	216
Nortura SA		18	18
Biblioteksentralen SA		18	18
Gartnerhallen SA		0,20	0,20
Vest-Telemark ped.psyk.tj. PPT IKS	12,00 %	0	0
Innovasjon Norge	5,16 %	1 011	1 011
Larvik Arena IKS	50,00 %	0	0
Vestfoldmuseene IKS	36,00 %	0	0
Gea Norvegica Geopark IKS	68,81 %	0	0
Brevik Fergeselskap IKS	50,00 %	1 000	1 000
Kragerø Fjordbåtselskap IKS	50,00 %	1 075	1 075
Sum andeler		109 285	110 428
Sum aksjer og andeler		314 051	290 194

Det foreligger ikke noen reell markedsverdi på de fleste av aksjene og andelene.

* Telemark Interkommunale Næringsfond er oppløst. Midlene er delt ut i hht. vedtak i styret. Andelen er nedskrevet mot kapitalkonto i 2021.

Note 24 Pensjon – konsern

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskrift § 5-12, c)

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	2021	2020
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	244 943	230 909
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	128 826	168 443
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	- 135 157	- 175 165
Administrasjonskostnader	9 770	11 307
Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	248 382	235 493
Årets pensjonspremie	344 810	268 208
Årets premieavvik	96 428	32 715

Premiefond	2021	2020
Innestående på premiefond 01.01.	974	1
Tilført premiefondet i løpet av året	101 881	20 348
Bruk av premiefondet i løpet av året	- 40 354	- 19 373
Innestående på premiefond 31.12.	62 501	975

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet	2021	2020
Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	B 301 941	268 073
Årets premieavvik	C - 96 428	32 715
Amortisering av tidligere års premieavvik	D 85 445	78 234
Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering	F 290 958	379 022
Pensjonstrekk ansatte	G 44 906	242 879
Årets regnskapsførte pensjonsutgift	F-G 246 052	136 144

Akkumulert premieavvik	2021	2020
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	282 443	330 404
Årets premieavvik	96 428	32 714
Sum amortisert premieavvik dette året	- 85 445	- 80 672
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	293 426	282 446
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	41 373	39 825
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	334 799	322 271

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	2021	2020
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 01.01.	5 067 260	5 341 054
Estimataavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	- 799 305	- 570 253
Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	29 126	28 145
Årets pensjonsopptjening	244 826	230 786
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	128 827	168 252
Utbetalinger	- 173 058	- 130 724
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	4 497 676	5 067 259
Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.	4 835 582	4 746 118
Estimataavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	- 925 369	- 211 564
Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	-	-
Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	344 549	267 709
Administrasjonskostnad/rentegaranti	- 9 727	- 11 025
Utbetalinger	- 148 275	- 130 724
Forventet avkastning	135 089	175 067
Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.	4 231 850	4 835 582
Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	265 826	231 678
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	37 481	32 667

Note 25 Avsetning og bruk av fond – konsern

(tall i tusen) *Budsjett og regnskapsforskrift § 5-13, a)*

	2021	2020
Disposisjonsfond		
Beholdning 1.1.	1 240 326	854 902
Bruk av fondet i driftsregnskapet	523	718 737
Avsetninger til fondet	308 801	1 104 161
Beholdning 31.12.	1 548 604	1 240 326
Bundne driftsfond		
Beholdning 1.1.	359 822	430 542
Bruk av fondene i driftsregnskapet	639 660	308 011
Avsetninger til fondene	664 508	237 291
Beholdning 31.12.	384 670	359 822
Ubundne investeringsfond		
Beholdning 1.1.	152 161	116 861
Avsetninger til fondene	-	35 300
Bruk av fondene	25 000	-
Beholdning 31.12.	127 161	152 161
Bundne investeringsfond		
Beholdning 1.1.	85 415	102 535
Avsetninger til fondene	66 026	-
Bruk av fondene	8 625	17 120
Beholdning 31.12.	142 816	85 415

Note 26 Årsresultater – konsern

(tall i tusen)

	2021	2020
Driftsregnskapet - netto driftsresultat	427 116	269 133
Sum budsjettdisposisjoner	- 31 065	136 874
Driftsregnskapet - resultat før strykning	396 051	406 007
Driftsregnskapet - reversert bruk av fond, <i>jf, regnskapsforskr. § 4-3, første ledd</i>	388 229	216 881
Driftsregnskapet - avsatt på fond, <i>jf, regnskapsforskr. § 4-3, andre ledd</i>	7 822	189 126
Fremføring til inndekning senere år	-	-
Resultat fra virksomhetene	164 877	305 588

3.12. Revisjonsberetning

Til fylkestinget i
Vestfold og Telemark fylkeskommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Fylkesutvalget
Fylkesdirektøren

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjon av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Vestfold og Telemark fylkeskommunes årsregnskap, som viser et netto driftsresultat på kr 411 296 421 i fylkeskommunekassen, og et netto driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på kr 427 116 204. Årsregnskapet består av:

- fylkeskommunekassens årsregnskap, som består av balanse per 31. desember 2021, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsolidert årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2021, driftsregnskap og investeringsregnskap, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- oppfyller fylkeskommunekassens årsregnskap gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av fylkeskommunekassens finansielle stilling per 31. desember 2021, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.
- oppfyller det konsoliderte årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Vestfold og Telemark fylkeskommune som økonomisk enhet per 31. desember 2021, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av fylkeskommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vestfold og Telemark revisjon IKS
Org.nr.: 923 822 410 MVA
Tlf.: 33 07 13 00
www.vtrevisjon.no

Postadresse
Postboks 311
3701 Skien
post@vtrevisjon.no

Avdeling Skien
Bruene 1
3724 Skien

Avdeling Horten
Sollistrandsveien 12
3187 Horten

Avdeling Bø
Bøgata 69
3800 Bø

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Fylkesdirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i årsmeldingen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Fylkesdirektørens ansvar for årsregnskapet

Fylkesdirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser god kommunal regnskapsskikk i Norge. Fylkesdirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til: www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Vestfold og Telemark revisjon IKS
Org.nr.: 923 822 410 MVA
Tlf.: 33 07 13 00
www.vtrevisjon.no

Postadresse
Postboks 311
3701 Skien
post@vtrevisjon.no

Avdeling Skien
Bruene 1
3724 Skien

Avdeling Horten
Sollistrandsveien 12
3187 Horten

Avdeling Bø
Bøgata 69
3800 Bø

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Vestfold og Telemark fylkeskommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til: www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Horten, 12. april 2022
Vestfold og Telemark revisjon IKS

A handwritten signature in blue ink that reads 'Linn T. Bekken'.

Linn Therese Bekken
Statsautorisert revisor

Vestfold og Telemark revisjon IKS
Org.nr.: 923 822 410 MVA
Tlf.: 33 07 13 00
www.vtrevisjon.no

Postadresse
Postboks 311
3701 Skien
post@vtrevisjon.no

Avdeling Skien
Bruene 1
3724 Skien

Avdeling Horten
Sollistrandsveien 12
3187 Horten

Avdeling Bø
Bøgata 69
3800 Bø

4. Økonomi, finans og eierskap

Økonomiske mål, finans og eierskap omtales nærmere her.

4.1. Økonomiske mål

For at Vestfold og Telemark fylkeskommune skal være en sterk regional utviklingsaktør er det avgjørende med en sunn økonomi med et akseptabelt handlingsrom. For å sikre dette vedtok fellesnemda i 2019 fire økonomiske handlingsregler for Vestfold og Telemark fylkeskommune.

I 2021 var fylkeskommunens økonomiske mål:

- Netto driftsresultat bør være 4 % av frie disponible inntekter
- Langsiktig gjeld bør maksimalt utgjøre 115 % av frie disponible inntekter
- Fond premieavvik skal tilsvare premieavviket
- Bufferfondet (fritt disponibelt fond) bør være på 8 % av frie disponible inntekter

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og hva fylkeskommunen har til disposisjon til fondsavsetninger og investeringer. I 2021 hadde fylkeskommunen et netto driftsresultat på 7,0 % av frie disponible inntekter. Dette er høyere enn det økonomiske målet og skyldes i hovedsak høyere skatteinntekter (168 mill. kr) og mindreforbruk på sektorene (164 mill. kr).

Netto driftsresultat blir regnet som hovedindikatoren for mål på økonomisk balanse i kommuner og fylkeskommuner. Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi anbefaler at fylkeskommunene har et netto driftsresultat på 4 % for å sikre økonomisk balanse.

Langsiktig gjeld

Fylkeskommunens mål når det gjelder langsiktig gjeld er at den maksimalt skal utgjøre 115 % av frie disponible inntekter. I 2021 har fylkeskommunen en gjeldsgrad på 96 % og er innenfor handlingsregelen. Gjeldsgraden ble lavere enn budsjettet på grunn av at frie disponible inntekter ble høyere (blant annet høyere skatteinntekter) samt at investeringer ble forskjøvet på samferdselssektoren.

Disposisjonsfond/fond premieavvik

Å sette av midler til fond er viktig for å kunne håndtere økonomiske svingninger og fremtidige forpliktelser. Fylkeskommunens disposisjonsfond var ved årsskiftet på 1 533 mill. kr. Av dette utgjør

avsetningen til premieavvik på pensjonsområdet 335 mill. kr. Dermed er målet om at fond premieavvik skal tilsvare premieavviket oppfylt. Den delen av fondet som er til fri disposisjon for fylkestinget, er på 1 198 mill. kr og utgjør 21 % av de fri disponible inntektene. Dermed har fylkeskommunen et fritt disponibelt fond (bufferfond) som er større enn handlingsregelen tilsier.

Årsregnskap

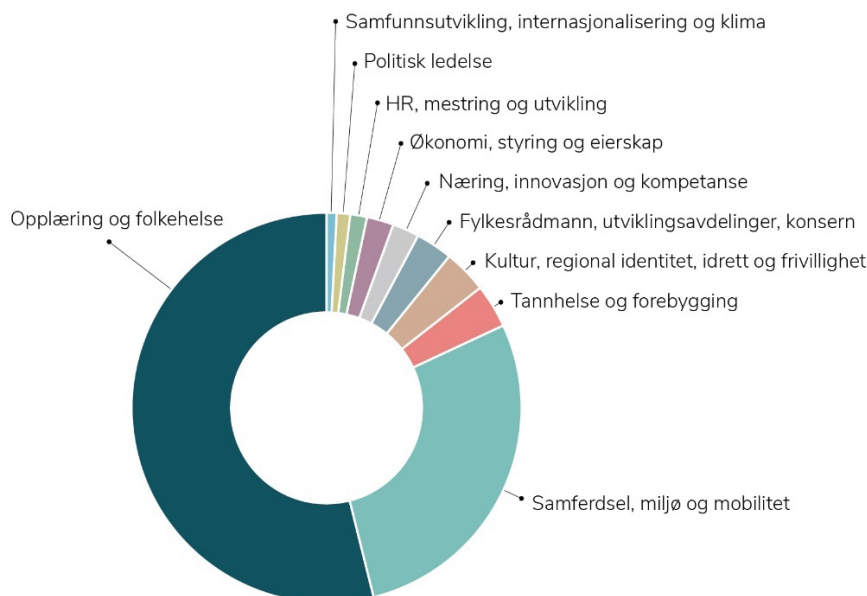
Vestfold og Telemark fylkeskommune fikk et godt regnskapsresultat for 2021. Dette kapitlet gir oversikt over driftsinntekter, driftsutgifter og finanstransaksjoner, og en nærmere beskrivelse av mindreforbruket mot budsjett. Omtale av investeringer og balansen er knyttet til forskriftsrapportene som er å finne under overskriften Årsregnskap. Det vises også til omtale av sektorene for nærmere beskrivelse av budsjettavvik i de enkelte sektorene.

4.2. Fordeling netto driftsutgifter

Hva gikk pengene til i 2021?

Fylkeskommunens driftsbudsjett fordeles på rammeområder. Figur 1 viser at 52 % av de samlede netto driftsutgiftene i 2021 gikk til videregående opplæring, som er fylkeskommunens største område. Samferdsel, miljø og mobilitet, med blant annet kollektivtrafikk og drift og vedlikehold av fylkesveger, sto for 29 % av netto driftsutgifter. Resten av driftsutgiftene fordeler seg på de øvrige områdene.

Figur 1 viser fordelingen av netto driftsutgifter i 2021 mellom fylkeskommunens rammeområder.

Figur 1: Fordelingen av netto driftsutgifter i 2021 mellom fylkeskommunens rammeområder

4.3. Sentrale inntekter

<i>Beløp i 1000</i>	Regnskap 2020	Oppr. bud.	Rev.bud. 2021	Regnskap 2021	Avvik i kr
Frie disponible inntekter					
Rammetilskudd	-2 867 794	-2 636 617	-2 820 439	-2 829 245	8 806
Inntekts- og formuesskatt	-2 393 464	-2 628 675	-2 673 013	-2 841 018	168 005
Andre generelle driftsinntekter	-49 911	-1 261	-1 261	-34 235	32 974
Sum Frie disponible inntekter	-5 311 170	-5 266 553	-5 494 713	-5 704 499	209 786

Sentrale inntekter omfatter fylkeskommunens frie inntekter som skatt, rammetilskudd og rentekompensasjon. Samlet utgjorde frie inntekter 5,7 mrd. kr. Budsjettavvik på 209,8 mill. kr utgjør 3,8 %. Skatteprognosen ble oppjustert med 45 mill. kr i løpet av 2021, men inntekten ble betydelig høyere. I tillegg mottok fylkeskommunen 27 mill. kr i Naturressursskatt i desember, som ikke var budsjettert.

Merinntekt på 8,8 mill. kr i rammetilskudd gjelder frie inntekter til fylkeskommunen i desember. Det er knyttet til innbyggertilskudd som var kompensasjon for inntektsbortfall i kollektivtrafikk og et skjønntilskudd. Det har ikke vært politisk sak i fylkestinget på bruken av disse midlene ennå.

4.4. Sentrale utgifter

<i>Beløp i 1000</i>	Regnskap 2020	Oppr. bud.	Rev.bud. 2021	Regnskap 2021	Avvik i kr
Sentrale utgifter					
Avskrivninger	327 417	355 811	355 811	341 435	14 376
Sektorovergripende utgifter	-121 086	27 600	50 666	27 946	22 720
Sum Sentrale utgifter	206 331	383 411	406 477	369 381	37 096

Sentrale utgifter omfatter avskrivninger og sektorovergripende utgifter (herunder pensjon- lønns- og prisvekst). Budsjettavvik på avskrivninger viser et mindreforbruk på 14,4 mill. kr. som i all hovedsak skyldes at anskaffelser og aktiviteter er forskjøvet ut i tid. Budsjettavvik på sektorovergripende utgifter skyldes i all hovedsak besparelser i løpet året. Avvik på pensjonspremie i SPK på 5,2 mill. kr fra 2019 er ikke korrigert i 2021, men bokført i regnskapet for 2022.

4.5. Finansrapport

I det videre følger rapportering av finans- og gjeldsforvaltning i henhold til økonomireglementet. Fylkeskommunen hadde ved utgangen av 2021 samlet lånegjeld på 5 481 mill. kr. Det er en økning gjennom året på 89,9 mill. kr. Langsiktig gjeld utgjør hoveddelen av fylkeskommunens

finansforvaltning. All likviditet er plassert på konsernkonto hos hovedbankforbindelse, der alle midler forrentes til avtalte vilkår.

Langsiktig lånegjeld

Langsiktig gjeld samt tilhørende rentesikringsavtaler er beskrevet i egne noter til årsregnskapet. Fordelt på typer låneinstrumenter, kan den langsiktige gjelden fremstilles slik:

Fordeling låneinstrumenter (tall i 1000)	31.12.2021	%-andel	01.01.2021	%-andel
Sertifikatlån	812 084	15 %	808 078	15 %
Obligasjonslån	1 808 562	33 %	2 254 384	42 %
Gjeldsbrevlån	2 860 691	52 %	2 331 978	43 %
- herav grønne lån	250 000	5 %	250 000	5 %
Finansiell leasing	19	0 %	191	0 %
Sum langsiktig lånegjeld	5 481 356	100 %	5 394 631	100 %

Tabellen viser fylkeskommunens lån fordelt på lånetyper.

Fordelt på långiver/-kilde kan den langsiktige gjelden fremstilles slik:

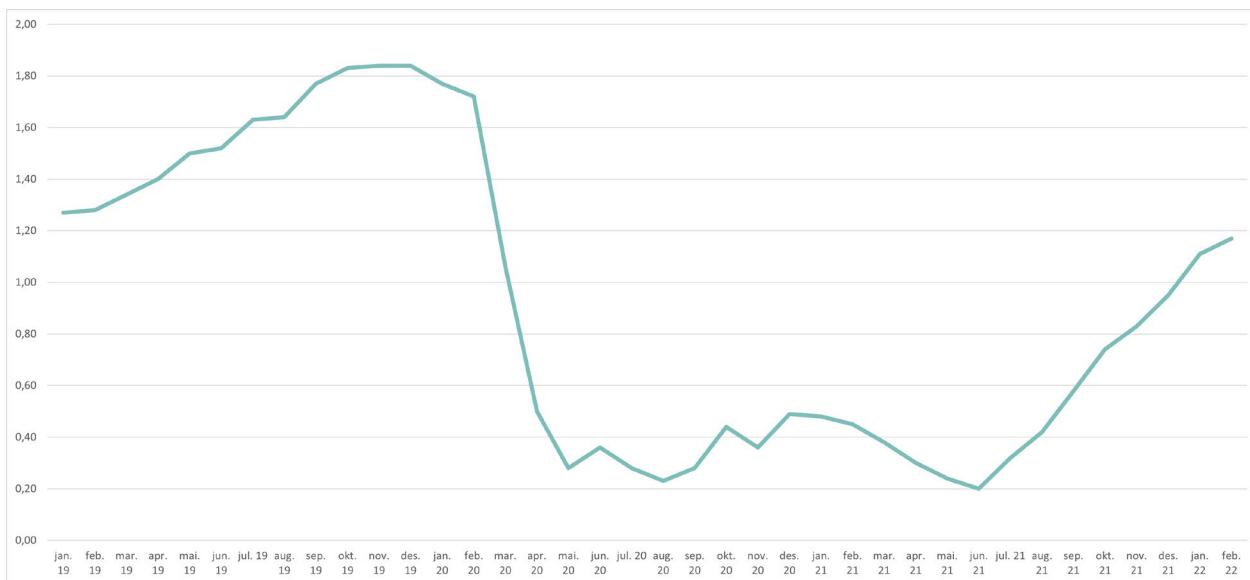
Fordeling låneinstrumenter (tall i 1000)	31.12.2021	%-andel	01.01.2021	%-andel
Sertifikatmarkedet	812 084	15 %	808 078	15 %
Obligasjonsmarkedet	1 808 562	33 %	2 254 384	42 %
Kommunalbanken AS	2 385 516	44 %	1 558 303	29 %
KLP Kommunekreditt	475 175	9 %	773 675	14 %
SG finans/Nordea finans/ Volvo finans	19	0 %	191	0 %
Sum langsiktig lånegjeld	5 481 356	100 %	5 394 631	100 %

Tabellen viser fylkeskommunens lån fordelt på långiver.

Fylkeskommunens viktigste lånekilde på gjeldsbrevlån er Kommunalbanken AS. Dette skyldes denne långivers konkurransedyktighet på denne type lån som utgjør hovedtyngden av porteføljen; gjeldsbrevlån med lang avdragstid og flytende rente, enten basert på 3 eller 6 måneders NIBOR eller p.t. rente. På sertifikat- og obligasjonsmarkedet skiller DNB Markets seg ut som klart største lånekilde.

For å illustrere koronapandemiens påvirkning på verdensøkonomien i 2021 og hva dette har betydd for fylkeskommunens renteutgifter, ser vi i Figur 2 utviklingen i 3 måneders NIBOR-rente fra januar 2019 frem til og med februar 2022. Ved inngangen på 2020 svekket 3 måneders NIBOR-renten seg, for så å nærmest kollapse når pandemien for alvor tok grep i mars måned. Renten holdt seg usedvanlig lavt frem til sommeren 2021 for så å øke jevnt mot årsskiftet. Dette var i samsvar med

strategien til Norges Bank om å heve styringsrenten for å motvirke for stor oppheting av det norske markedet. Til grunn for dette var det en antakelse av at smitten etter hvert ville avta og smittevernstiltakene gradvis ville fases ut i løpet av vinteren. Det er signalisert ytterligere renteøkninger fremover med en styringsrente på 2,5 % i slutten av 2023.

Figur 2: Utviklingen i 3 mnd NIBOR-rente, fra januar 2019 til februar 2022

Kilde: referansesenter.no

For fylkeskommunens del har dette ført til reduserte renteutgifter på lån med slike referanserenter (sertifikater, obligasjoner, NIBOR-lån og p.t. lån), men også økte renteutgifter på rentebytteavtaler (hvor fylkeskommunen betaler fastrente og mottar flytende rente). I sum har derimot fylkeskommunen, sett i lys av renteutviklingen, kommet positivt ut av 2021. Regnskapet viser renteutgifter på 81,2 mill. kr mot budsjett 104,7 mill. kr.

Løpetid og refinansieringsrisiko

Sentrale myndigheter har over flere år uttrykt bekymring for kommunenes refinansieringsrisiko. En særlig grunn til dette er kommunesektorens betydelige bruk av sertifikatlån, som er lån med løpetid under ett år. Forskrift om finans- og gjeldsforvaltning tydeliggjør krav til rapportering om refinansieringsrisiko.

I Vestfold og Telemark utgjør sertifikatlån 14,8 % av samlet ordinær låneportefølje ved utgangen av året. Andel av låneporteføljen med hovedstolforfall inntil ett år frem i tid utgjør 21,0 %. Verdien av lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder er 1 152 mill. kr. Fylkeskommunen har omtrent samme andel sertifikatlån som i fjor mens både andel hovedstolforfall innen ett år og refinansieringsbehov innen ett år er redusert. Tilgang på kapital i markedet har vært god i 2021 og fylkeskommunen vurderer derfor at risikoen for ikke å få refinansiert sertifikatlån har vært lav i 2021.

Rentesikring og renteeksponert gjeld

Fylkeskommunens lån med rentesikringsavtaler er basert på låneopptak med flytende margin. Dette innebærer at långivers kredittpåslag over NIBOR-rente kan justeres hver termin. Risikoen for betydelig økning i kredittpåslag har vært lav fordi norske kommuner vurderes som meget kredittverdige.

Rentesikringsavtalene er knyttet opp til faktiske lån med omtrent samme terminatoer og omtrent samme avdrags-/nedtrappingsprofil. Disse har vært gjenstand for omfattende restrukturering gjennom hele året med det formål å optimalisere porteføljen. Med bakgrunn i dette er det tre rentesikringsavtaler som er utløpt i 2021, og ytterligere fire som utløper i 2022.

I økonomireglementet defineres netto renteeksponert gjeld som gjeld til investeringsformål fratrukket konsernlikviditet forrentet til kort, flytende rente. Videre gjøres det fradrag for beregningsgrunnlaget i rentekompensasjonsordninger hvor inntekten følger kort, flytende rente (skolebygg og fylkesvei).

I tillegg til rentesikringsavtaler og rentekompensasjon for skolebygg og fylkesvei, defineres en gjennomsnittlig konsernlikviditet på 2 170 mill. kr som rentesikring. Ved at likviditeten er plassert til NIBOR-basert rente, vil flytende låne- og innskuddsrenter svinge i takt. Faktisk likviditet på bankkonti har variert gjennom året.

Med de ovennevnte rentesikringstiltak fremkommer netto renteeksponert gjeld og sikret langsiktig gjeld ved utgangen av 2021 slik:

	Netto renteeksponert gjeld
Langsiktig gjeld	5 481 300 000
Estimert selvfinansierende gjeld	1 557 700 000
Konsernlikviditet	2 170 000 000
Netto renteeksponert gjeld	1 753 600 000
Lån med rentebinding over 1 år (fastrente)	863 500 000
Gjeld med renterisiko	590 100 000
Andel gjeld med renterisiko	16,2 %
Andel fastrente netto renteeksponert gjeld	49,2 %
Veid rentebinding netto renteeksponert gjeld	2,0 år

Økonomireglementets krav er at minimum 1/3 og maksimum 2/3 av netto renteeksponert gjeld skal ha fast rente/ være rentesikret, og at gjennomsnittlig gjenværende rentebinding på renteeksponert gjeld til enhver tid skal være mellom 1 og 4 år.

Netto renteeksponert gjeld er 1 754 mill. kr og sikret gjeld er 864 mill. kr eller 49,2 % av ordinær låneportefølje. Rentebindingen på renteeksponert gjeld er 2 år. Det vil si at fylkeskommunen oppfyller krav i økonomireglementet.

Plassering av likviditet

Kortsiktige midler består av innestående midler på bankkonto i vår hovedbank DNB. Alle midler er tilgjengelige umiddelbart.

Avkastningen som oppnås vurderes som tilfredsstillende, sett i forhold til de begrensninger fylkeskommunens økonomireglement setter. I tråd med dette kan det plasseres i bankinnskudd og pengemarkedsfond. Det er vanskelig å se i året som har gått hvordan fylkeskommunen skulle fått en bedre avkastning ved å ikke plassere likviditeten på konsernkonto, da nevnte plasseringsform ville medført økt operasjonell- og kredittrisiko.

Ved utgangen av desember var bankbeholdningen 2 429 mill. kr. Dette er en meget bra likviditetssituasjon. Bankavtalen gir en innskuddsrente på 3 måneder NIBOR (Norwegian Interbank Offered Rate) + 0,36 %. Per 31.12.21 var 3 måneders NIBOR på 0,89 % og avtalt innskuddsrente var da 1,25 %. Gjennomsnittlig avkastning på tolv måneder har vært 0,83 %.

Fylkeskommunens likvide midler bør være tilgjengelige på relativt kort sikt. Det er på den bakgrunn ikke funnet hensiktsmessig å plassere i langsiktige obligasjoner, da plasserte midler kan komme til anvendelse på et ugunstig tidspunkt ved en ufordelaktig rente eller kursutvikling. Samlet sett gir plassering på konsernkonto ifølge nåværende bankavtale den mest gunstige kombinasjon av avkastning og risiko.

Samlet risikovurdering i 2021

Med fylkeskommunens gjeldsoppbygging er renterisiko den type finansiell risiko som har størst betydning. Omtrent 49 % av netto renteeksponert gjeld er sikret med rentesikring- og fastrenteavtaler, hvorav fire rentesikringsavtaler utløper i 2022. Reelt sett er større del av låneporteføljen sikret, da bankinnskudd gjennom året gjennomsnittlig har vært 2 429 mill. kr. Norske fylkeskommuner anses som attraktive låntakere i ulike deler av finansmarkedet. Refinansieringsrisikoen i porteføljen vurderes som lav. På samme måte vurderes risikoen for økte kredittmarginer på innlåne som liten, og man har ikke funnet det nødvendig å låse långivers kredittpåslag. De plasserte midler vurderes som plassert risikofritt og med tilfredsstillende avkastning hos hovedbankforbindelse.

Der er ikke noen avvik mellom kravene i økonomireglementet og den faktiske forvaltningen, som vist i tabellen på neste side.

Finansreglementets krav og strategi	
Krav i gjeldende reglement	Status
Det kan kun tas opp lån i norske kroner.	OK
Låneopptaka skal vurderast opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, fremdrift på investeringsprosjekt, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.	OK
Minimum 1/3 og maksimum 2/3 av netto renteeksponert gjeld skal ha fast rente/ være rentesikret.	OK
Forfall på fastrenteavtaler og rentesikringsavtaler skal fordeles slik at fylkeskommunen får lavest mulig renterisiko.	OK
Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon/ vektet rentebindingstid) på renteeksponert gjeld skal til enhver tid være mellom 1 og 4 år.	OK
Maksimal løpetid på enhver fastrenteperiode/rentesikringsavtale er 10 år.	OK
Derivater kan bare anvendes på underliggende gjeld i balansen.	OK
Det skal etableres et register med oversikt over alle finansielle derivater. Registeret skal gi en oversikt over vilkår, løpetid og motpart for det enkelte instrument.	OK
Som motpart ved slike kontrakter skal det kun benyttes større finansinstitusjoner med bred dokumentert erfaring på dette området.	OK
Et enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 20 prosent av fylkeskommunens samlede gjeldsportefølje.	OK
Det skal tilstrebes en spredt forfallsstruktur. Lån som skal refinansieres med hovedstolforfall inntil ett år frem i tid, skal maksimalt utgjøre 30 prosent av gjeldsporteføljen i en normalsituasjon.	OK
Låneopptak og handel med finansielle instrumenter skal konkurranseutsettes. Det skal som hovedregel innhentes minst to konkurrerende tilbud fra aktuelle tilbydere, og valg av tilbyder skal dokumenteres.	OK

Kilde: Bergen Capital Management gjeldsrapport 31.12.2021

4.6. Eierskap

Nedenfor følger oversikt over fylkeskommunens eierskap per 31.12.2021.

Eierstyring i Vestfold og Telemark fylkeskommune er basert på vedtatt eierskapsstrategi og vedtatte eierskapsprinsipper. Eierskapsstrategien utgjør den konkrete vurderingen fylkeskommunen har av den enkelte virksomhet. Dette er nærmere beskrevet i Eierskapsmeldingen som ble fremlagt i FT 9.3.2021 sak 8/21. Fylkeskommunens prinsipper for eierskap ble vedtatt ved etablering av fylkeskommunen i Fellesnemnda 29.1.2019 sak 10/19.

Oppfølging av det enkelte eierskap ligger i ansvarlig sektor og det er utpekt en saksbehandler for hvert eierskap. I tillegg er det utpekt en intern administrativ eierskapsgruppe som ivaretar overordnet samordning av saksbehandlere, kompetanseheving, med mer.

Nedenfor er inntatt en oversikt over fylkeskommunens eierskap per 31.12.2021. Oversikten omfatter selskap og selskapsliknende enheter der fylkeskommunen deltar som eier. Fylkeskommunen deltar også i mange styrer, råd og utvalg i enheter der fylkeskommunen ikke har eierandel. Disse enhetene er ikke medtatt i oversikten nedenfor.

Fylkeskommunen deltar også i noen samvirkeordninger i jordbruket. Disse er ikke medtatt i oversikten. Tilsvarende er heller ikke deltagelse i Biblioteksentralen AL medtatt.

I tillegg til Innovasjon Norge har fylkeskommunen to enheter til som reguleres av særlovgivning. Dette er Sandefjord Folkehøyskole (Folkehøyskoleloven) og Fagskolen (Fagskoleloven). Disse enhetene er organisert med egne styrer og rapporterer direkte til Fylkestinget, de er ikke en del av fylkesdirektørens styringslinje.

Det er tatt med noen stiftelser selv om fylkeskommunen ikke har eierskap i disse. Stiftelsene som er med i oversikten er slike som har betydning for gjennomføring av fylkeskommunale oppgaver.

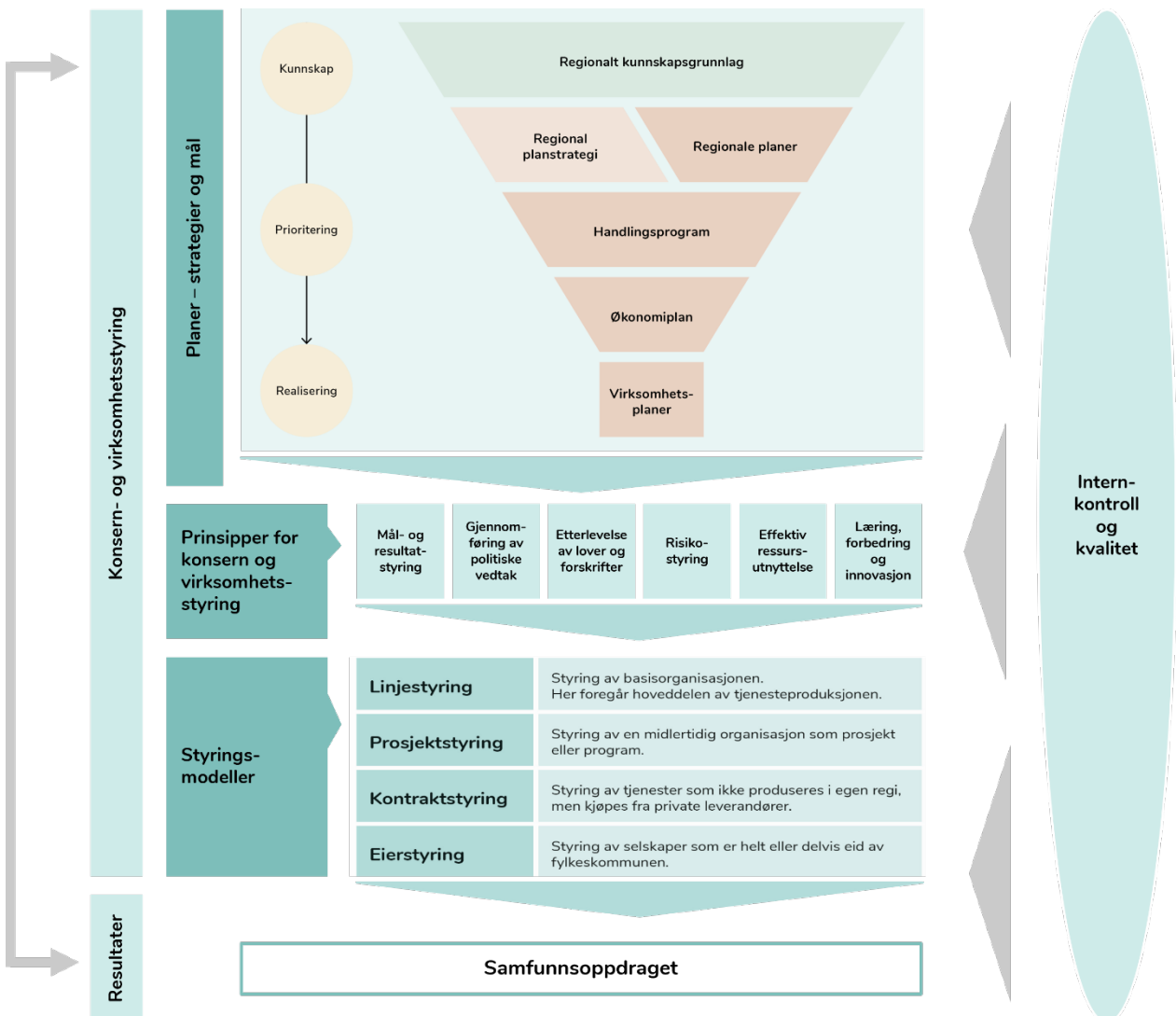
Selskap	Eierandel
Fylkeskommunale foretak	
Telemarkskanalen FKF	100,0 %
Interkommunalt samarbeid	
Konsesjonskraftstyret i Telemark	Ikke angitt
Kraftkompetanse KO	14,0 %
NDLA Nasjonal digital læringsarena	10,0 %
START – Etablererveiledning i Vestfold	Ikke angitt
Telemark Utviklingsfond	Ikke angitt
Telemarkskanalen Regionalpark	32,0 %
Vertskommunesamarbeidet Midt-Telemark PPT	Ikke angitt
Interkommunale selskaper	
Brevik Fergeselskap IKS	50,0 %
GEA Norvegica Geopark IKS	68,8 %
Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS (IKA Kongsberg)	6,6 %
Kragerø Fjordbåtselskap IKS	50,0 %
Larvik Arena IKS	50,0 %
Vestfold og Telemark revisjon IKS	16,8 %
Vestfoldmuseene IKS	36,0 %

Vest-Telemark PPT IKS	12,0 %
VETAKS – Vestfold, Telemark og Agder Kontrollutvalgssekretariat IKS	13,3 %
VIGO IKS	9,1 %
Aksjeselskap	
AS Torggaten 18	100 %
Buskerud Telemark og Vestfold Investeringsfond AS	0,9 %
E134 Haukelivegen AS	2,2 %
Høyskolen for Yrkesfag AS	33,5 %
Industriinkubatoren Proventia AS	6,7 %
Raulandakademiet AS Norsk senter for folkekultur	1,2 %
Rehabiliteringssenteret AIR AS	1,0 %
Sandefjord Lufthavn AS (Torp)	43,3 %
Skien Dalen Skipsselskap AS	26,9 %
Sørnorsk Filmsenter AS	33,3 %
Telemark og Vestfold Regionteater AS (Teater Ibsen)	66,7 %
Vegfinans AS	33,3 %
Visit Telemark AS	2,3 %
Stiftelser	
Stiftelsen Haugar Vestfold Kunstmuseum samling	Ikke angitt
Stiftelsen Sauherad Samtun	Ikke angitt
Stiftelsen Telemark Museum	Ikke angitt
Stiftelsen Telemarksforskning	Ikke angitt
Stiftelsen Vestfold Fylkesmuseum	Ikke angitt
Andre	
Innovasjon Norge	5,2 %

5. Styring og kontroll

5.1. Konsern- og virksomhetsstyring

Konsern- og virksomhetsstyring er Fylkesdirektørens verktøy for helhetlig styring og kontroll av fylkeskommunens virksomheter. Helhetlig styring og kontroll innbefatter iverksetting og systematisk oppfølging av politiske vedtak, mål og prioriteringer. Effektiv konsern- og virksomhetsstyring sikrer at fylkeskommunen løser oppgavene og når målene på en effektiv måte i tråd med gjeldende lover, regler og økonomiske rammer.

Figur 3: Internkontroll og kvalitet er begreper som er tett knyttet sammen med virksomhetsstyring

I 2021 ble det etablert et tverrsektorielt samarbeid med mål om utforming av felles rammeverk for systematisk arbeid med styring og kontroll. Særlig fokus er kvalitetsledelse og internkontroll som del

av den helhetlige virksomhetsstyringen. Arbeidet fortsetter i 2022 med mål om forankring hos fylkesdirektørens ledergruppe for deretter fortløpende å iverksettes i sektorene. Rammeverket for systematisk arbeid med styring og kontroll sikrer en solid grunnmur for gjennomføring av samfunnsoppdraget, og oppnåelse av prioriterte bærekraftsmål. Figur 3 viser hvordan fylkeskommunen anser internkontroll og kvalitet tett knyttet sammen med alle ledd i den helhetlige virksomhetsstyringen.

5.2. Internkontroll

Internkontroll er en del av fylkeskommunens egenkontroll, og er hjemlet i kommuneloven § 25. Det er fylkesdirektør som har ansvaret for internkontrollen, det vil si hele organisasjonen utenom de folkevalgte organene. Internkontrollen skal bidra til at vedtatt politikk blir gjennomført, at tjenestene er av god kvalitet og at ressursene brukes effektivt og riktig. Dette er viktig for tilliten til fylkeskommunen og for lokaldemokratiet. Fylkeskommunen skal sikre at lover og forskrifter følges og legge til rette for systematisk internkontroll.

Vestfold og Telemark fylkeskommune har i 2021 hatt god utvikling på internkontroll. Fylkeskommunen har i større grad fått på plass en overordnet systematisering og formalisering som ligger til grunn for internkontroll. To sentrale elementer som er på plass er overordnet policydokument for internkontroll og struktur for utforming, lagring, publisering og revidering av styrende dokumenter.

«*Orden i eget hus – policy for internkontroll*» er fylkeskommunen sitt overordnede styrende dokument for internkontroll. Her forklares hva som menes med internkontroll i fylkeskommunen, fylkeskommunen sitt internkontrollsystem og roller og ansvar knyttet til arbeidet. Basert på dette overordnede styrende dokumentet vil arbeidet med å utarbeide rutiner og maler som er nødvendig for å ivareta internkontrollen fortsette i 2022, og det vil igangsettes prosesser i sektorene.

Prosessbeskrivelsen *Slik arbeider vi med styrende dokumenter* ble også vedtatt i 2021. Dokumentet gir en beskrivelse av fylkeskommunen sitt dokumenthierarki med tilhørende dokumenttyper, prosess for å utarbeide, lagre, publisere og revidere styrende dokumenter og roller og ansvar knyttet til dette. Styrende dokumenter er en sentral del av den etablerte formelle internkontrollen. Det har videre vært gjennomført arbeid hvor flere av sektorene har fått sine styrende dokumenter inn i denne strukturen. Arbeidet vil fortsette i 2022. Ved utgangen av 2021 har fylkeskommunen oppdatert og publisert samtlige sektorovergrepene styrende dokumenter som KS anbefaler at man har på plass.

Fylkesdirektøren har gjennom året videreutviklet systematikken for oppfølging av alle vedtak i folkevalgte organer. Vedtak som har oppfølgingskrav i årene fremover ligger i egne oversikter. Systemet er i utvikling for å sikre effektiv ressursanvendelse og bruk av gode digitale verktøy.

5.3. Innsyn

Vestfold og Telemark fylkeskommune mottar to typer innsynsbegjæringer; innsyn etter Offentlighetsloven, og innsyn etter personopplysningsloven. Offentlighetsloven bygger på offentlighetsprinsippet der saksdokumenter som beror hos en offentlig myndighet, som hovedregel skal være fritt tilgjengelig for enhver som ønsker å gjøre seg kjent med dem.

Personopplysningsloven bygger på personopplysningens krav til hvordan fylkeskommunen skal behandle innsyn i egne personopplysninger, hvilken informasjon som skal gis, og på hvilken måte.

Vestfold og Telemark fylkeskommune har utarbeidet skriftlige rutiner for oppfølging av begge typer innsynsbegjæringer. Fylkeskommunen har eget Innsynsteam som ved behov bistår saksbehandlere og ledere med å svare ut den enkelte sak etter offentlighetsloven eller personopplysningsloven. Innsynsteamet fører oversikt over innsynssaker med intensjon om å sikre åpenhet i saksbehandlingen og for å redusere antall innsynsbegjæringer over tid.

Generelt har det vært en økning av innsynsaker i hele landet, som også gjaldt Vestfold og Telemark fylkeskommune. I 2021 har fylkeskommunen registrert og behandlet om lag 230 innsynsaker. Tallet er for innregistrerte saker via fylkeskommunens postmottak.

5.4. Informasjonssikkerhet og personvern

Systembeskrivelse for forebyggende sikkerhet med roller og fordeling av ansvar innen IT- og informasjonssikkerhet, personvern, beredskap, helse og miljø, vei- og transportsikkerhet samt sikkerhet for bygg- og eiendom og utstyr, ble utarbeidet høsten 2021 og ferdigstilt mars 2022.

Arbeidet med digital informasjonssikkerhet var høyt prioritert i 2021. Fylkeskommunen ble utsatt for et sterkt økende antall hendelser og mer avanserte og målrettede angrep. Daglig ble det registrert angrep på fylkeskommunens systemer, og eksempelvis ble mellom 500 og 1300 e-post stoppet hver dag. De fleste angrep ble håndtert automatisk, men i størrelsesorden 200-300 saker ble fulgt opp manuelt hver uke.

Det har vært kontinuerlig arbeidet med å konsolidere antall servere, fagsystemer og tjenester. Dette reduserer angrepsflaten betydelig, og er pågående arbeid. Det er kjørt sårbarhetstester med eksterne leverandører, som har resultater i tiltak for å bedre sikkerheten. Det ble også utført tester på brukere, på systemer og av respons til IT-teknisk personal. Dette arbeidet er pågående.

Kompetansehevingstiltak innen informasjonssikkerhet har vært et gjennomgående fokus for alle fylkeskommunens ansatte. Fylkeskommunens IT-ressurser har fulgt nøye anbefalinger fra nasjonale myndigheter, og høstet av erfaringer fra andre, kurs og konferanser. IT-leder har også deltatt i fylkeskommunens beredskapsgruppe, hvor det rapporteres på tekniske sikkerhetshendelser, kontinuitetsplanlegging og kapasitet hos kritisk teknisk personell.

Personvernombudets årsrapport for 2020 er fulgt opp ved å etablere personvernkoordinatorer i sektorene og virksomhetene. Personvernkoordinatorerne kan bistå medarbeidere og ledere lokalt i personvernarbeidet. Det er laget behandlingsprotokoller for de mest brukte fagsystemene. Arbeidet med å oppdatere og utvikle rutiner og informasjon er videreført.

6. Organisasjonen

Den administrative organiseringen av Vestfold og Telemark fylkeskommune skal understøtte ambisjonen om å være en sterk utadrettet organisasjon som internt er opptatt av ansattes kompetanse, effektive arbeidsprosesser, evne til fornyelse og ledelse som er tett på områdene de leder. Organiseringsmodellen er fleksibel i forhold til nye regionale oppgaver. Den nye organisasjonen vil ha gode forutsetninger for å arbeide tverrfaglig gjennom sterk støtte av to viktige utviklingsenheter som skal styrke fylkeskommunens kapasitet og kompetanse innenfor kommunikasjon, digitalisering, statistikk, analyse og metodeutvikling. Organisasjonsmodellen forutsetter ledere og medarbeidere som er opptatt av samhandling om samfunnsoppdraget, et godt lagspill og vektlegging av resultater og strategisk tenkning.

6.1. Ansatte

Per 31. desember hadde fylkeskommunen 4057 ansatte. Tallet omfatter både faste og midlertidige ansatte. Totalt utgjorde dette 3691 årsverk. Det var flest kvinner ansatt, da de utgjorde 62 %. Gjennomsnittsalder på arbeidsstokken var 49 år. 17 % av de ansatte var 60 år eller eldre. Deltidsandelen er på 23 % og omfatter alle som har arbeidet mindre enn 95 %. For faste og midlertidig ansatte hadde fylkeskommunen en turnover på 5 %.

6.2. Fylkeskommunen som lærebedrift

I 2021 hadde fylkeskommunen 58 lærlinger. Fylkeskommunen har lærlinger innen følgende fagområder: brukerstøtte ikt, barne- og ungdomsarbeid, byggdrifterfag, data, elektrikerfag, kokkfag og kontorlag. Utviklingsenheten brukerbehov, digitalisering og kommunikasjon hadde flest lærlinger med 36. Sektor opplæring og folkehelse har 20 lærlinger. Fylkeskommunen ønsker å være en attraktiv lærebedrift og vil prioritere arbeidet framover.

6.3. Likestilling, inkludering og mangfold

Som offentlig arbeidsgiver skal fylkeskommunen strekke seg langt for å øke mangfoldet blant de ansatte. Ved rekruttering av nye medarbeidere, jobber fylkeskommunen for å bevisstgjøre ledere på likestilling, inkludering og mangfold. Dette gjøres blant annet ved at rådgivere på rekrutteringsområdet aktivt oppfordrer ledere som skal rekruttere, til å tenke løsninger og på å holde temaet aktuelt. Det er samtidig viktig å nevne at fylkeskommunen ikke står fritt i rekrutteringsprosesser, men er forpliktet til å følge lov- og avtaleverk og prinsippet om best kvalifisert.

Fylkeskommunen har ordninger som benyttes for at mangfoldet i organisasjonen skal bli større. Det er blant annet muligheter for å hospitere eller ha praksisplasser ved våre ulike virksomheter. Dette er nyttig for den enkelte, for eksempel som arbeidstrening for å komme tilbake til arbeidslivet, eller for å skaffe erfaring og referanser til en CV. Fylkeskommunen har også lærling- og trainee-ordninger, som kan bidra med verdifull praksis for den enkelte.

Vestfold og Telemark fylkeskommune har utarbeidet lønnspolitikk, som blant annet skal fremme og ivareta likelønn. Lønnspolitikken har blant annet vært brukt for å utjevne forskjeller mellom mannlige og kvinnelige medarbeidere, der man har funnet lønnsforskjeller som ikke omhandlet arbeidsoppgaver, kompetanse og erfaring.

Tiltak rundt tilrettelegging for medarbeidere med nedsatt arbeidsevne, er også en del av fylkeskommunens arbeid for inkludering. Dette gjøres for å oppfylle arbeidsgivers forpliktelser i sykefraværsoppfølging, og bidra til at medarbeidere kommer tilbake til sin stilling eller annet passende arbeid. Men det er også viktig for å bidra til at medarbeidere ikke faller ut av arbeidslivet i stort.

Fylkeskommunen er opptatt av ledernes store innvirkning på arbeidsmiljøet. Dette inkluderer ledernes påvirkning på hvordan holdningene i praksis er når det gjelder likestilling, inkludering og mangfold. Ledere gjør en forskjell, og lederadferd som vektlegger mestring og motivasjon, viser tillit og er tydelig på roller og forventninger, bidrar positivt til et godt arbeidsmiljø. Dette kan igjen bidra til å motvirke sykefravær. Fylkeskommunen vektlegger denne type lederadferd i lederopplæring og i støtte og veiledning til lederne.

Fylkeskommunens visjon, verdier og medarbeider- og lederprinsipper understreker alle ansattes ansvar for inkludering og mangfold ved ansattes plikter til å medvirke til et positivt, åpent og ivaretakende arbeidsmiljø.

6.4. Kjønnslikestilling

Arbeidsgiver skal redegjøre for den faktiske tilstanden for kjønnslikestilling blant ansatte, jf likestillings- og diskrimineringslovens § 26. Dette innebærer blant annet å redegjøre for kjønnsfordeling og kjønnsforskjeller i lønn for ulike stillingskategorier, deltidsarbeid, midlertidige stillinger og uttak av foreldrepermisjon.

I tabellen nedenfor er midlertidige ansatte, faktisk deltid og ufrivillig deltid oppgitt i prosentandel av totalt antall ansatte. Foreldrepermisjon er oppgitt i antall uker i gjennomsnitt for hvert av kjønnene.

Tabell: Kjønnlikestilling – midlertidighet, foreldrepermisjon og deltid

Kjønnsbalanse		Midlertidig ansatte		Foreldrepermisjon (i uker)		Faktisk deltid		Ufrivillig deltid	
Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
2535	1522	4,9 %	5,0 %	29	14	16,4 %	6,8 %	3,6 %	1,2 %

Med ufrivillig deltid menes deltidsarbeid der stillingshaveren ønsker og er tilgjengelig for å jobbe mer. En kartlegging blant deltidsansatte per 31. desember, er gjennomført for å få kunnskap. Svarprosent var på 48 % og det var 198 ansatte som gav tilbakemelding om at de ønsker å øke sin stillingsstørrelse. Prosentandelene i tabellen ovenfor om ufrivillig deltid gjenspeiler svarene i kartleggingen.

Kjønnforskjeller i lønn og oppgavepliktige ytelser

Lønnskartleggingen er delt inn i stillingsgrupper. Innenfor hver gruppe er det en sammenligning av gjennomsnittlig årslønn i 100 % stilling mellom kvinner og menn samt oppgavepliktige ytelser. I oppgavepliktige ytelser ligger alle type vederlag utenom årslønn som er skattepliktig og som innrapporteres til skattemyndighetene. Eksempler på dette er overtid, vikartimer, ulempetillegg, funksjonstillegg, mobil, bredbånd og arbeidstøy.

Det er de offentlige stillingskodene og -benevnelsene som er brukt i grupperingen. Noen grupper består av flere stillingsbenevnelse, hvor «arbeid av samme verdi» har vært en ledesnor.

For de ansatte som har jobbet deler av kalenderåret og eller jobbet deltid er grunnlaget omregnet til helårsstilling i fulltid.

I tabellen er ikke opplysninger oppgitt, hvis den omhandler fem eller færre ansatte. Informasjonen er da fjernet og erstattet med X. Dette er gjort for å ivareta personvernet. Men for øverste ledelse inklusive virksomhetsledere og seksjonsledere i fylkesadministrasjonen er lønnsinformasjonen ikke fjernet.

I de tilfellene hvor kun et av kjønnene har mottatt oppgavepliktige ytelser er prosentfordelingen mellom kjønnene til 0 %.

Tabell: Kjønnlikestilling – lønn og oppgavepliktige ytelser

Stillingsgruppe (offentlige stillingsbenevnelse)	Antall ansatte	Andel kvinner	Kvinneres årslønn i andel av menns årslønn	Årslønn menn	Årslønn kvinner	Kvinneres oppg.pliktige ytelser i andel av menns
Fylkesdirektør	1	0		1 550 000		-
Direktør og utviklingsleder	10	60 %	96 %	1 221 525	1 171 950	133 %
Virksomhetsleder/rector og seksjonsleder fylkesadministrasjonen	61	43 %	98 %	991 622	971 143	54 %
Ledernivå 3 fylkesadministrasjonen og klinikkledere	83	43 %	101 %	819 332	827 538	82 %
Ledernivå 3 videregående skole	159	62 %	101 %	785 200	795 004	46 %
Tillitsvalgt (frikjøp mer enn 50%)	11	64 %	108 %	X	647 954	78 %
Rådgiver	532	61 %	97 %	710 389	686 686	55 %
Psykolog	2	100 %			X	-
Leder (kap 5, uten personalansvar)	11	64 %	103 %	X	687 391	115 %
Tannlege	81	78 %	90 %	815 302	729 957	44 %
Spesialbibliotekar	2	100 %			X	-
Advokat	2	100 %			X	-
Lektor med tilleggsutdanning	684	63 %	100 %	667 118	666 039	81 %
Lektor	84	54 %	97 %	611 374	592 626	126 %
Adjunkt med tilleggsutdanning	747	61 %	99 %	611 576	606 126	76 %
Adjunkt	344	57 %	97 %	564 805	548 744	79 %
Lærer	53	45 %	95 %	560 520	532 501	98 %
Lærer uten godkjent utdanning	122	30 %	94 %	530 099	498 999	117 %
Fagleder (kap 4, uten personalansvar)	15	80 %	108 %	X	645 499	32 %
Fagarbeider med fagskoleutdanning	4	0 %	97 %	X	X	-

Stillingsgruppe (offentlige stillingsbenevnelser)	Antall ansatte	Andel kvinner	Kvinneres årslønn i andel av menns årslønn	Årslønn menn	Årslønn kvinner	Kvinneres oppg.pliktige ytelser i andel av menns
Lærling	61	31 %	100 %	363 426	363 700	0 %
Fagarbeider 1 / fagarbeider	255	60 %	98 %	461 675	450 933	129 %
Leder/fagleder (kap 4, uten personalansvar)	5	80 %	92 %	X	X	0 %
Renholder	80	88 %	99 %	416 223	411 111	150 %
Kontomedarbeider	2	100 %			X	-
Tannpleier	48	96 %	102 %	510 434	522 520	106 %
Tannhelsesekretær	117	99 %	101 %	434 100	436 918	47 %
Bibliotekar	11	82 %	95 %	X	531 210	0 %
Arbeidsleder/formann og arbeidsleder særaldersgrense (kap 4, uten personalansvar)	29	62 %	86 %	555 902	475 860	64 %
Fagarbeider	1	100 %			X	-
Fagarbeider med fagbrev, renholder med fagbrev, fagarbeider 1 - renholder og instruktør	64	92 %	103 %	X	453 247	34 %
Miljøveileder/konsulent	10	80 %	100 %	463 133	461 483	896 %
Miljøterapeut, vernepleier, barnevernspedagog og miljøveileder	28	79 %	97 %	513 266	498 233	455 %
Unge arbeidstakere	1	100 %			X	-
Spesialkonsulent og konsulent	36	89 %	102 %	X	561 765	0 %
Assistent og vaktmester (byggdrift)	98	63 %	103 %	413 788	426 568	314 %
Konsulent, sekretær, økonomikonsulent, førstekonsulent og konsulent 1	203	67 %	94 %	533 601	500 592	28 %
TOTALT	4057	62 %	96 %	620 530	596 468	71 %

6.5. Nærvær og inkluderende arbeidsliv

Det arbeides aktivt i hele fylkeskommunen for å øke jobbnærværet for alle ansatte.

Fylkeskommunen er opptatt av tidlig oppfølging av sykemeldte og å legge til rette for et godt arbeidsmiljø gjennom medarbeiderskap, lederatferd og lederopplæring. Den enkelte skal oppleve mestring og motivasjon i jobben. Fylkeskommunen fører sykefraværstatistikk, for å overvåke status og endringer. Det er systematisk samarbeid med bedriftshelsetjenesten, NAV, tillitsvalgte og vernetjeneste. Administrasjonen legger til rette for felles praksis gjennom styrende dokumenter, kurs i regi av HR, mestring og utvikling, ledersamlinger og sektormøter med bedriftshelsetjenesten. Det er i 2021 gjennomført digitale kurs for ledere. Tema har vært utvalgte styrende dokumenter på personalområdet, blant annet om policy for nærværarbeid og konkret opplæring i hvordan dette arbeidet skal følges opp generelt og i det konkrete tilfelle. Det er laget egne temaside i ansattportalen Innsida, hvor nærvær er tema. Her finner ledere og medarbeidere fylkeskommunens policy for nærværarbeid, verktøy for forebygging av fravær, verktøy for gode arbeidsmiljøprosesser og praktisk informasjon om hva som skal gjøres i sykefravær oppfølging. Sektor HR, mestring og utvikling veileder ledere i enkeltsaker, og bistår enheter som ønsker det, med generell veiledning på nærværstema. Både NAV og Bedriftshelsetjenesten har sammen med HR mestring og utvikling, bistått særlig med et pågående nærværprosjekt i sektor Tannhelse og forebygging.

Bedriftshelsetjenesten har også bistått med koordinering, rådgivning og støtte for ledere og medarbeidere i sykefraværarbeidet, i arbeidsmiljø saker og med individrettet bistand i enkeltsaker. De har bistått med systematisk nærværarbeid, oppfølging av sykemeldte og møter med NAV, som en uavhengig part. De har også bistått med lederveiledning på fremgangsmåte og prosess. Bedriftshelsetjenesten har jobbet i nært samarbeid med HR, mestring og utvikling gjennom hele 2021.

Særlig om beredskapsarbeidets betydning for nærværarbeidet i 2021

Fylkeskommunens beredskapsgruppe har hatt hovedansvaret for arbeidet med korona-relaterte problemstillinger på alle områder. Beredskapsarbeidet har hatt direkte påvirkning på nærværarbeidet. Informasjon om muligheter og begrensninger er viktig for at medarbeidere i størst mulig grad skal vite hva de har å forholde seg til. Det er opprettet en egen side i ansattportalen Innsida. Siden omhandler ulike tema knyttet til pandemien, og hvilke følger dette får for medarbeiderne. Et av temaene på siden, er nærvær. Denne siden gir blant annet informasjon om regler for fravær grunnet omsorg for barn når barnehager og skoler har hatt stengt. Andre temaer er for eksempel hvilke muligheter medarbeidere har for å kombinere arbeid med ivaretagelse av sårbare familiemedlemmer samt råd for å få hjemmekontoret til å fungere best mulig. Det gis også råd til ledere om hvordan de best kan ivareta relasjon.

Sykefravær

Måltallet for sykefraværet i 2021 for Vestfold og Telemark fylkeskommune var på 5 %. Sykefraværet, både egen- og legemeldt, var totalt på 5,9 % i 2021. Det er en økning sammenlignet med fjoråret, da

det totale sykefraværet i 2020 var på 5,4 %. Det var et høyere sykefravær blant kvinner, 7,1 %, enn blant menn, 4,1 %. Sykefraværet er høyest blant helsepersonell. Sykefraværet blant heltidsansatte var på 5,5 % og for deltidsansatte 7,2 %.

Arbeidsgivers policy er et ønske om at medarbeidere fortrinnsvis bruker egenmelding ved sykefravær under 17 dager. Sammenligner man egenmeldt sykefravær med legemeldt fravær med en lengde på 1-16 dager, utgjorde egenmeldt fravær 15 % og legemeldt 9 %.

6.6. Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

HMS-systembeskrivelsen er forankret i arbeidsmiljøloven § 3-1 med tilhørende forskrifter, og definerer overordnede målsettinger og krav til helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i Vestfold og Telemark fylkeskommune. Dokumentet skal bidra til å sikre at arbeidstakernes helse, miljø og sikkerhet (HMS) blir ivaretatt gjennom et systematisk HMS-arbeid på alle nivåer i fylkeskommunen. HRMU har gjennomført en pilot i regi av BDK for overføring av styrende dokumenter til nytt bibliotek. Dette sikrer årlig revisjon av alle styrende HMS-dokumenter inkl. systembeskrivelsen for HMS som revideres årlig i hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU).

I 2021 ble det gjennomført syv møter i hovedarbeidsmiljøutvalget. Saker til behandling har blant annet vært arbeidsform og samhandling, fast post beredskap, arbeidsmiljøkartlegginger, overordnet risikoanalyse, HMS systembeskrivelse, årsrapporter, nærvær- og fraværstatistikk, statistikk - tilnærming og metode, evaluering av organisering av vernetjenesten i fylkesadministrasjonen, retningslinjer for frivillig og pålagt hjemmekontor, prosess for arbeid med organisasjonspolitikk, velferdsgoder for alle ansatte, obligatorisk HMS-opplæring, avviksrapportering med mer.

Meldte avvik 2021:

TQM	QM+
Avvik registrert fra 01.01 til 01.09-2021 <ul style="list-style-type: none"> • Avvik: 177 • Observasjon: 71 	Avvik registrert fra 01.01 til 01.09-2021 <ul style="list-style-type: none"> • Avvik: 126
Avvik registrert fra 01.09 til 31.12-2021 <ul style="list-style-type: none"> • HMS totalt meldt 256 avvik • HMS, AHT-spesialundervisning: 49 • Farlig avfall: 4 • Forbedringsforslag: 4 	

TQM	QM+
Avvikene fordelt på følgende: <ul style="list-style-type: none"> • Nesten-uhell: 26 • Skade m/ fravær fra arbeid: 3 • Skade u/ fravær fra arbeid: 17 • Skade på elev: 41 • Trussel eller trakassering: 23 • Vold: 30 • Manglende opplæring: 0 • Manglende prosedyre/ rutiner: 5 • Rutine ikke fulgt: 13 • Manglende verneutstyr: 5 • Bygningsteknisk avvik: 26 • Annet HMS-relatert: 77 	

6.7. Beredskap

Beredskapsarbeidet har i 2021 av naturlige årsaker vært dominert av fylkeskommunens håndtering av pandemien. Håndteringen har vært en svært verdifull erfaring for beredskapsledelsen, der vi blant annet har fått testet ut:

1. Planverk
2. Bruk av Teams som et alternativ til å møtes fysisk i en krisesituasjon
3. Samarbeidet med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, Fylkeslegen, Folkehelseinstituttet, Helsedirektoratet og lokale smittevernmyndigheter

Det er opprettet en tverrsektoriell beredskapsgruppe i tillegg til sentral kriseledelse for å kunne håndtere pandemien på en god måte og støtte de ulike sektorene med kompetanse i ulike problemstillinger.

Fylkesdirektøren deltar i fylkesberedskapsrådet for Vestfold og Telemark, og beredskapskoordinator deltar i statsforvalterens ukentlige beredskapsmøter med ledelsen i kommunene.

Dialogen med de lokale smittevernmyndighetene er forbedret gjennom året med hensyn til felles forståelse for ansvar, oppgaver og utfordringsbildet. Nasjonale nettverk innen beredskap og kontakten med KS innenfor områdene tannhelse, opplæring og kollektivtrafikk har vært viktig. Omdømme, medieoppmerksomhet, intern og ekstern kommunikasjon har vært spesielt utfordrende.

Grunnet pandemien har den praktiske øvingsaktiviteten i de videregående skolene i forhold til praktiske øvelser i å håndtere pågående livstruende vold, stått på vent. Øvingsaktiviteten vil starte opp igjen så fort nasjonale og lokale smitteverntiltak tillater det i 2022.

6.8. Etikk

Fylkeskommunen utarbeidet før 1. januar 2020 etiske retningslinjer. Disse gjelder for alle ansatte, og sammen med arbeidsreglementet er de en del av arbeidsavtalen for hver enkelt medarbeider. Etikk har fått et eget område i ansattportalen Innsida. Her finner man informasjon om hvorfor god etisk praksis er en svært viktig del av hvordan fylkeskommunen løser sitt samfunnsoppdrag, og hva som forventes av alle medarbeidere. Her ligger det også oppgaver til bruk i etisk refleksjon.

Fylkeskommunens ledere har et ekstra ansvar i denne sammenheng med informasjon og oppfølging. Fylkeskommunen hadde i 2020 kurs for de ulike sektorene i utvalgte styrende dokumenter, hvor svært mange av lederne deltok. De etiske retningslinjene er et av dokumentene som har vært gjennomgått på disse kursene. Fylkeskommunen vurderer om det skal holdes tilsvarende kurs i 2022 for å fange opp nye ledere samt de som ikke fikk deltatt i 2020, men dette må sammenholdes med annet arbeid som HRMU skal prioritere, med tanke på den forestående delingen av VTFK.

7. Grønn omstilling og samarbeid for å nå målene

Verdens handlingsplan for bærekraftig utvikling er 2030-agendaen. Den er konkretisert gjennom 17 bærekraftsmål og 169 delmål, og handler om å oppnå bærekraftig utvikling langs tre dimensjoner: økonomiske, sosiale og miljømessige. Bærekraftsmålene ble vedtatt på FNs generalforsamling i 2015, med tilslutning fra alle de 193 medlemslandene. Norge var pådriver for å få målene vedtatt, og er forpliktet til å jobbe for at verden når målene innen 2030.

7.1. Prioriterte satsingsområder basert på FNs bærekraftsmål for fylkeskommunen

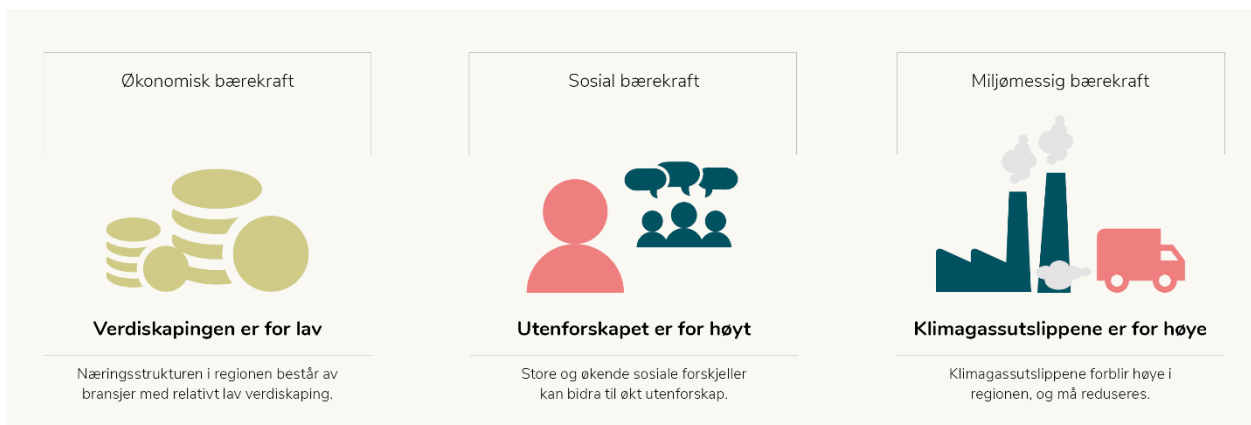
Regionreformen ga fylkeskommunen en styrket samfunnsutviklerrolle (Kommunal og moderniseringsdepartementet 2016). En viktig del av samfunnsutviklerrollen er å mobilisere og koordinere kunnskap og ressurser fra statlige, fylkeskommunale, kommunale, private og frivillige aktører. Fylkeskommunen skal peke ut strategi, mobilisere ulike aktører og samordne interesser. Komplekse utfordringer knyttet til blant annet verdiskaping, kompetanse, folkehelse, samferdsel og by- og distriktsutvikling krever samordnet innsats.

Fellesnemda fulgte opp dette i sak 84/19 gjennom å vedta FNs bærekraftsmål som styrende prinsipp for regional planutvikling i Vestfold og Telemark i tråd med nasjonale forventninger. FNs bærekraftsmål legges til grunn for regional planstrategiprosess i Vestfold og Telemark, og regionens satsingsområder gjenspeiles i planstrategien. Fylkestinget vedtok, i desember 2019, verdiskaping gjennom grønn omstilling og økt samhandling som hovedprioritering i budsjett og økonomiplan 2020–2023, som også er vedtatt videreført i budsjett og økonomiplan 2021–2024. Det er samhandling med lokale og regionale samfunnsaktører som skal bidra til verdiskaping i regionen.

7.2. Samarbeid for å nå målene

Det digitale dokumentet «Ditt og mitt Vestfold og Telemark» gir kunnskap om status, utvikling, utfordringer og fortrinn i arbeidet med å utvikle regionen. Resultatene fra kunnskapsgrunlaget har pekt ut tre samfunnsutfordringer for regionen (figur 4).

«Ditt og mitt Vestfold og Telemark – et kunnskapsbilde i utvikling» har vært kunnskapsgrunlaget for ny regional planstrategi vedtatt i 2020, i tillegg til å styrke den nye fylkeskommunens egne forutsetninger for å bli en relevant utviklingsaktør. Det er pekt på syv sentrale bærekraftsmål for satsingsområdet «Verdiskaping gjennom grønn omstilling» (figur 5).

Figur 4: Regionens tre samfunnsutfordringer

Kilde: Ditt og mitt Vestfold og Telemark

Figur 5: Syv sentrale bærekraftsmål for satsingsområdet «Verdiskaping gjennom grønn omstilling»

Bærekraftsmål nr. 17. Sammen for å nå målene er fundamentet for å nå de andre målene. Og i henhold til regionreformen skal Fylkeskommunen utøve en styrket samfunnsutviklerrolle, peke ut strategier, mobilisere ulike aktører og samordne interesser. Samhandlingsarenaen og det overordnede partnerskapet «Bærekraftige Vestfold og Telemark» med sin 4 tematiske nettverk, Klima og energi, Samferdsel og mobilitet, Verdiskaping og kompetanse og Digitalisering og innovasjon, basert på de prioriterte bærekraftsmål er et godt eksempel på å arbeide mot felles mål.

I 2021 har utviklingsarbeidet av mål- og resultatstyring basert på FNs bærekraftsmål, i henhold til vedtak fra Fylkestingets i 2019, blitt videreført. Det har vært gjennomført politiske arbeidsverksted i partssammensatt utvalg og i alle fem politiske hovedutvalg. Påfølgende arbeid med operasjonalisering ble gjennomført i administrasjonen, og en første versjon av et system for mål- og resultatstyring ble innarbeidet i budsjett og økonomiplan 2022-2025.

7.3. Verdiskaping gjennom grønn omstilling

Krafttak for verdiskaping gjennom grønn omstilling ble vedtatt i fylkestinget, sak 17/19, som en omstillingsstrategi. I budsjett og økonomiplan for 2021- 2024 ble det innarbeidet tiltak for grønn omstilling tilsvarende 122,0 mill. kr, og arbeidet med iverksettelse og gjennomføring av tiltakene utøves i fylkeskommunens ulike sektorområder gjennom planperioden.

8. Klima- og arealregnskap

8.1. Klimaregnskap

Klimaregnskapet for Vestfold og Telemark fylkeskommune viser hva fylkeskommunens drift fører med seg av klimagassutslipp. For fylkeskommunens virksomhet økte utslippene med 11 % fra 2020 til 2021, økningen tar høyde for nye kartlagte utslipp. De totale kartlagte klimagassutslippene var på 17.400 tonn CO₂e i 2021. Forbruket av strøm og fjernvarme økte med 8 %. Hovedgrunnen til økningene er mer aktivitet grunnet mindre korona-restriksjoner. Miljødirektoratet lager regionale klimagassregnskap med to års forsinkelse, fordelt etter kommune- og fylkesgrenser. Oversikten kom i år tidligere enn før og derfor er det regionale klimagassutslippet inkludert. Foregående år har dette vært presentert i klimabudsjettet. Tallene viser at Vestfold og Telemark fylkes direkte klimagassutslipp for 2020 gikk ned med 3,1 % fra året før. Fordelingen av utslippene er uendret. Endringen skyldes hovedsakelig redusert aktivitet grunnet koronapandemien. Fylkestinget i Vestfold og Telemark har vedtatt at regionen skal kutte 60 % i direkte klimagassutslipp innen 2030 sammenlignet med 2009. For å nå dette målet må utslippene i snitt reduseres med rundt 245.000 tonn hvert år fremover.

Klimaregnskap for Vestfold og Telemark fylkeskommune 2021

Klimagassutslippene fra Vestfold og Telemark fylkeskommune har økt i 2021, sammenlignet med 2020. All økning er grunnet økt aktivitetsnivå ettersom effekten av pandemien har avtatt.

Dette er Vestfold og Telemark fylkeskommune sitt tredje klimaregnskap, og metodikken er fremdeles under utvikling. Nytt i år er oppfølging av fylkeskommunens klimamål som ble vedtatt i desember av fylkestinget (178/21) med tilhørende indikatorer. Målene er inkludert under tilhørende klimafokus. Indikatorene er svart ut under *Resultatindikatorer*.

Metode er mer utdypet enn i tidligere klimaregnskap. Fylkesdirektøren ønsker med dette å gjøre beregningene mer etterprøvbare og gjennomskuelige. Fylkesdirektøren håper også at dette vil gjøre det enklere for andre å kopiere vår metodikk. De relevante utslippsfaktorene er endret til å inkludere andelen biodrivstoff. Tidligere år er justert slik at tallene er sammenlignbare. Mer om dette under metode.

Det er kartlagt flere nye utslippsposter. De er merket med asterisk og kan ses i oversikten over utslipp i klimafokus 3. jf. klimatabell 4.

Klimamål og resultatindikatorer

Fylkestinget vedtok i desember 2021 at Vestfold og Telemark fylkeskommune skulle redusere sine direkte klimagassutslipp med 70 % innen 2030 sammenlignet med 2020. Det ble i samme fylkesting vedtatt indikatorer som skulle vise fremgangen av arbeidet.

I 2021 økte de direkte utslippene med 34 % (klimafokus 1). Dette er forventet, siden aktiviteten øker i takt med at samfunnet returnerer til en mer normal hverdag etter covid-pandemien.

Fylkesdirektøren tok dette i betraktning for målsetningen, så selv med en økning er organisasjonen i rute for å nå målet på 70 % reduksjon innen 2030. I budsjettbehandlingen avsatte Fylkestinget 8 millioner kroner til å oppnå målet, og fylkesdirektøren forbereder en politisk sak hvor bruken av midlene foreslås.

Resultatindikatorene som ble vedtatt av fylkestinget blir presentert her:

- Andelen fossilfrie personbiler er nå 47 %, noe som er en økning på 16 %. Antallet personbiler har økt med 20, og alle disse er elbiler.
- Bygningsmassen brukte 118 kWh/m². Det er en økning på 16 kWh/m² fra året før, grunnet økt aktivitet. Energibruken på 1.874 kWh per bruker tilsvarer under 1 % økning fra 2020.
- 4 av 21 tannklinikker og 17 av 19 videregående skolene er nå Miljøfyrtårn-sertifiserte. Ytterligere seks tannklinikker og de siste to videregående skolene vil være sertifisert i løpet av året. I Regional planstrategi ble det vedtatt et mål om å få minst halvparten av tannklinikkene sertifisert innen 2024.
- Fylkesdirektøren jobber både for å øke antall passasjerer og kutte utslipp i kollektivtrafikken. Bussene kjørte 1,7 km for hvert kg CO₂e og slapp ut 1,02 kg CO₂e for hver påstigning i 2021. Begge indikatorene er forbedret med ca. 10 %.

Fordeling av klimagassutslipp

Klimaregnskapet viser til tre klimafokus som systematiserer utslippene i forskjellige kategorier.

Klimatabell 1 viser de kartlagte utslippene fordelt på klimafokus 1, 2 og 3:

- Klimafokus 1 omfatter direkte utslipp fra kilder som eies og kontrolleres av fylkeskommunen (måles i utslipp).
- Klimafokus 2 omfatter indirekte utslipp fra forbruk av innkjøpt energi (måles i kWh).
- Klimafokus 3 omfatter andre indirekte utslipp som ikke eies av fylkeskommunen, for eksempel utslipp forbundet med innkjøp av varer, flyreiser og tjenester (måles i utslipp og kWh).

Klimatabell 1: Oversikt over fylkeskommunens virksomhets kartlagte klimagassutslipp, fordelt på de forskjellige klimafokusene. Oppgitt i enten kg CO₂e eller kWh.

Utslipp/Energibruk	2021	2020	2019	Endring (%)
Klimafokus 1 (CO ₂ e)	774 735	577 588	608 579	34 %
Klimafokus 2 (kWh)	48 408 605	44 896 503	53 185 291	8 %
Klimafokus 3 (CO ₂ e)	16 619 963	11 551 247	12 957 178	45 %
Klimafokus 3 (kWh)	59 200	36 041	-	64 %
Sum Utslipp (CO₂e)	17 394 698	12 128 836	13 565 757	43 %
Sum Energibruk (kWh)	48 467 805	44 932 544	53 185 291	8 %

De direkte utslippene, som er målt under klimafokus 1, utgjør 4,5 % av de totale utslippene. Utslipp målt under klimafokus 3 står for 95,6 %. Klimafokus 2 måles i kWh og vises derfor ikke på utslippsfordelingen mellom de tre klimafokusene.

Klimafokus 1 og 2 er nå fullstendig kartlagt. Her forventes det derfor ikke vesentlige endringer i utslippene som følge av bedre tallgrunnlag. Det er fremdeles noen svært små utslippsposter som ikke er inkludert, eksempelvis drivstoff til gressklippere og motorbåtene som blir brukt til opplæring.

Klimafokus 3 blir stadig mer komplett med inkludering av nye utslippsposter. Nytt i år er at utslipp forbundet med vintervegdrift, skoleskyssordningen og pakkekjøring er beregnet og inkludert. Det kartlagte utslippet vil øke i takt med at flere utslippsposter blir beregnet, for eksempel vegvedlikehold fra sommerstell. Gode klimakrav i anskaffelser er det beste verktøyet fylkeskommunen kan anvende for å redusere klimagassutslippene i klimafokus 3. For eksempel vil bruken av lavkarbonbetong i byggingen av Bamble videregående skole redusere klimagassutslippene med over 50.000 kg CO₂e sammenlignet med vanlig betong.

Klimafokus 1

Fylkeskommunens direkte klimagassutslipp økte med 34 %, fra 577.588 kg CO₂e til 774.735 kg CO₂e. Økningen er forventet og er grunnet en minkende effekt på samfunnet av covid-pandemien. I fylkestinget i desember ble det vedtatt at Vestfold og Telemark fylkeskommune skal redusere sine direkte utslipp med 70 % sammenlignet med 2020 innen 2030. Måloppnåelsen er i rute selv med årets økning, da utslippene var forventet å bli øke i år.

Klimatabell 2: Detaljert oversikt over utslippsposter i klimafokus 1. Utslippene er oppgitt i kg CO₂e

Klimafokus 1							
Energivare	Beskrivelse	Forbruk	Enhet	Faktor	2021	2020	Endring %
Stasjonær forbrenning							
Fyringsolje	Oppvarming bygg	0	liter	2,66	0	16 519	-100 %
Propan	Oppvarming bygg	136 981	kg	3,00	410 943	296 067	39 %
Biobrensel (flis, pellets)	Oppvarming bygg	4 182 685	kWh	-	-	-	-
Naturgass	Oppvarming bygg	34 339	m ³	1,99	68 335	60 727	13 %
Egne kjøretøy og maskiner							
Bensin	Egne kjøretøy/maskiner	3 454	liter	2,11	7 283	7 639	- 5 %
Diesel	Egne kjøretøy/maskiner	129 095	liter	2,23	288 175	196 637	47 %
Sum Klimafokus 1, i kg CO₂e:					774 735	577 588	34 %

Bruk av fossile energikilder har gått betydelig ned, og oljefyring er helt utfaset. Propanet og naturgassen blir brukt til oppvarming. Det er planlagt å skifte ut mesteparten av bruken med andre energikilder. Dette vil redusere forbruket med ca. 90 %. Overgangen er planlagt ferdigstilt innen 2024.

Utslipp fra egne kjøretøy anses som komplett for 2021. Fylkeskommunens kjøretøypark har sluppet ut 295.457 kg CO₂e. For noen av beregningene har det bare vært tilgjengelige data fra 2021. Når dette hensyntas, er det en 21 % økning fra 2020 til 2021 i utslipp fra egne kjøretøy. Endringen anses å være forårsaket at pandemien er på retur, og 2021 er nærmere ett normalår enn 2020. Det er forventet at utslippene fra elevaktivitet vil øke til neste år, eksempelvis opplæring med bruk av anleggsmaskiner.

Andelen elektriske personbiler har økt med 31 % til dagens 47 % av totalt 87 personbiler. Antallet personbiler har økt fra 67 til 87. Sektor for Samferdsel, miljø og mobilitet har laget en utskiftningsplan med mål om å ha kun fossilfrie kjøretøy innen 2026. Sektoren anslår å skifte ni biler til elektriske i 2022.

Klimafokus 2

Fylkeskommunens energiforbruk økte med 8 %, fra 44.896.503 kWh til 48.408.605 kWh. Økningen er forventet og er grunnet en minkende effekt på samfunnet av covid-pandemien. I fylkestinget i desember 2021 ble det vedtatt at fylkesdirektøren skal fremme et energimål i løpet av 2022.

Klimatabell 3: Detaljert oversikt over klimafokus 2. Fylkesveg er strøm til gatelys, vifter i tunneller o.l. Utslippene er oppgitt i kg CO₂e.

Klimafokus 2							
Innkjøpt energi	Beskrivelse	Forbruk		2021	2020	2019	Endring
Elektrisitet	Elektrisitetsforbruk	27 471 058	kWh	27 471 058	24 923 650	30 183 804	11 %
Elektrisitet	El. produksjon	- 466 410	kWh	- 466 410	- 499 520	0	- 7 %
Fylkesveg	Elektrisitetsforbruk	14 261 095	kWh	14 261 095	14 662 753	16 125 982	- 3 %
Fjernvarme/-kjøling	Oppvarming bygg	6 946 442	kWh	6 946 442	5 809 628	6 875 505	20 %
Sum Klimafokus 2, i kWh:		48 482 175	kWh	48 408 605	44 896 503	53 185 291	8 %

Forbruket av innkjøpt energi gikk opp med 8 % fra 2020 til 2021. Dette forklares med lavere bruk av fylkeskommunale bygg gjennom pandemien. På Horten videregående skole ble det produsert nesten 200.000 kWh i 2021. Energiproduksjonen ved fylkeskommunale bygg vil øke når Færder Energifabrikk ferdigstilles, og dersom det blir energiproduksjon ved flere fylkeskommunale bygg. Dette vil føre til et lavere nettoforbruk av innkjøpt energi.

Elektrisitetsforbruket på de fylkeskommunale vegene gikk ned med 2,8 % fra 2020 til 2021. Endringen antas å være grunnet pågående fornying av gatelys til LED-armaturer, men deler av endringen kan også være grunnet variasjon i været. Arbeid for å bytte ut gamle armaturer pågår, og i fase 1 er det lagt opp til å bytte ut 1852 armaturer. Totalt antall trafikklys økes også noe årlig.

Klimafokus 3

Fylkeskommunens indirekte klimagassutslipp ble kartlagt til 16.619.963 kg CO₂e. Det er flere nye utslippsposter i år som er merket med asterisk (*) i klimatabell 4. Ser man bort fra de nye utslippspostene har utslippet økt med 10,6 %. Økningen er forventet og er grunnet en minkende effekt på samfunnet av covid-pandemien.

I fylkestinget i desember 2021 ble det for klimafokus 3 vedtatt at klimagassutslippene fra rammeavtaler og kontrakter i vegsektoren skal være kartlagt i løpet av 2023, bybussene skal være fossilfrie i løpet av 2026 og kollektivtilbud på vei skal være fossilfrie i løpet av 2027. I skrivende stund mener fylkesdirektøren at målene kan bli nådd. Allerede er noe av klimagassutslippet fra skoleskyssordningen inkludert i årets klimaregnskap.

Litt over 95 % av fylkeskommunens klimagassutslipp ligger i klimafokus 3. Fylkesdirektøren er enda kjent med manglende utslippsposter. De er knyttet til innkjøp av tjenester eller produkter og blir dermed sortert under klimafokus 3. Fylkesdirektøren vil fortsette arbeidet med å kartlegge flere utslipp.

Klimatabell 4: Detaljert oversikt over kartlagte utslippsposter under klimafokus 3. Utslippsposter merket med asterisk er nye. Utslippene er oppgitt i kg CO₂e.

Klimafokus 3							
Energivare	Beskrivelse	Forbruk	Enhet	Faktor	Utslipp 2021	Utslipp 2020	Endring %
Avfall							
Restavfall	<i>Avvik</i>	349 899	kg	0,57	199 442	239 875	- 17 %
Kollektivtransport							
Buss	Diesel	4 905 936	liter	2,23	11 118 901	10 093 594	10 %
	Biogass	3 119 814	Nm ³	-			1 %
Kragerø Fjordbåtselskap (50 % eierskap)	Diesel	354 634	liter	2,23	791 640	725 590	9 %
Brevik Fergeselskap (50 % eierskap)	Diesel	75 514	liter	2,23	168 567	151 511	11 %
Sum kollektivtransport					12 079 108	10 970 965	10 %
Transport							
TT-ordning	Drivstoff	900 694	km	0,125	112 315	103 076	9 %
Skoleskyss ordningen 19/45 kontrakter*	Diesel	1 669 140	km	0,12	196 104	x	
Skoleskyss ordningen 19/45 kontrakter*	Bensin	265 748	km	0,137	36 472	x	
Skoleskyss ordningen 19/45 kontrakter*	Elektrisk	88 512	km	0,20	17 702	x	
Kjøring av post*	Diesel	23 679	km	0,12	2 782	x	
Kjøring av post*	Elektrisk	8 620	km	0,20	1 724	x	
Fylkesveier							
Vintervegdrift*	<i>Beregnet</i>	3 970	km veg		3 738 627	x	
Tjenestereiser v/reisemåte							
Km-godtgjørelse bil	Kjøring	1 695 140	km	0,125	246 643	226 271	9 %
Km-godtgjørelse elbil (måles i kWh)	El.forbruk	198 869	km	0,2	39 774	33 930	17 %
Fly	Antall fly-regninger	77	antall	110	8 470	11 330	- 25 %

Sum Klimafokus 3, i kg CO ₂ e		16 619 963	11 551 247	44 %
Energiforbruk Klimafokus 3, i kWh		59 200	36 041	64 %
Sum Klimafokus 3 uten nye utslippsposter, i kg CO₂e		13 401 287	11 551 247	10,55 %

Restavfall er i år mangelfullt kartlagt grunnet overgang til ny kontrakt i 2021. Mer presise tall vil komme i den enkelte lokasjons Miljøfyrtårn-rapport. Utslipet burde vært minst like høyt i 2021 som i 2020, da skolene har hatt økt aktivitet.

Kollektivtransporten står for mesteparten av fylkeskommunens klimagassutslipp. I 2021 var den ansvarlig for 12.079.108 kg CO₂e. Dette er nærmere 70 % av det totale kartlagte utslippet. Klimagassutslippene fra buss har økt med 11 %. Det er forventet at utslippene vil øke noe i 2022, grunnet mer aktivitet. Utslipet fra bussene vil tidligst endres ved kontraktrulling i 2024.

Fergene blir håndtert av to selskap, Kragerø Fjordbåtselskap og Brevik Fergeselskap. Siden fylkeskommunen eier 50 % av begge selskapene, er 50 % av utslippene tatt med i vårt klimaregnskap. Fergenes klimagassutslipp økte med 9,5 %, trolig pga. mindre covid-restriksjoner. I likhet med bussene blir utslippene endret hovedsakelig når ny teknologi blir tatt i bruk. En ferge skal bli byttet til en elektrisk ferge i desember 2022. Fylkesdirektøren jobber kontinuerlig for at nye kollektivkontrakter skal være fossilfrie.

Tjenestereise med fly har en nedgang på 26 flyreiseregninger. I årets, som fjorårets klimaregnskap, er det satt et fast utslipp per reiseregning som tilsvarer utslippene på en flyreise mellom Oslo og Trondheim. Det skal inngås en rammeavtale for reisebestilling i år som vil forbedre datagrunnlaget.

Transporttjenesten for funksjonshemmede (TT-ordningen) sine utslipp har økt med 9 %, dvs. 74.000 km, eller 5.000 reiser. Økningen skyldes sannsynligvis mindre covid-restriksjoner, og fylkesdirektøren antar at økningen vil fortsette til neste år. Antallet brukere økte med 1.300 grunnet endringer i regelverk. I praksis får brukeren et «TT-kort» som fungerer som et gavekort og kan benyttes nasjonalt. Dermed har ikke fylkeskommunen påvirkningskraft over hvor brukeren benytter kortet og hvilke kjøretøy som kjøres. På sikt antas det at persontransportnæringen går over til fossilfrie kjøretøy, og da vil disse utslippene reduseres.

Utslippene oppgitt av skoleskyssordningen sikter til skoleskyss ved taxi. Det ble sendt ut en frivillig spørreundersøkelse til de 45 transportørene fylkeskommunen har kontrakt med. De 19 transportørene som svarte, representerer 61 % av totalt fakturert sum. Altså er totalutslippet grunnet skoleskyss sannsynligvis høyere en oppgitt, nærmere 410.300 kg CO₂e. Per nå er det ikke relevant rapporteringskrav i kontraktene, men det vil bli inkludert ved rulling av kontraktene. På sikt antas det at utslippene forbundet med skoleskyss vil reduseres ettersom det er grunn til å tro at flere fossilfrie kjøretøy blir benyttet i kontraktene.

Kjøring av post mellom fylkeskommunens enheter er inkludert for første gang. Utslipet er forventet å reduseres grunnet mindre kjøring av post i 2022.

Vintervegdrift utgjorde 3.738.627 kg CO₂e i 2021 og er inkludert i klimaregnskapet for første gang. Her utgjør saltet og sanden 75 % av utslippet til kontraktene. Vintervegdriften blir utført på 3.970 km, så det utgjør 942 kg CO₂e per km veg.

Høsten 2021 ble tre av åtte kontrakter rullert, og i de nye kontraktene er det gjort flere grep som er gode med hensyn til økonomi og klimaet. Blant annet betales det for hvert tonn salt. Saltet er nå inkludert i fastprisen, og det stilles krav til kun gjennombrøyting på nattetid. I praksis vil det si at eksempelvis busstopp ikke vil bli brøytet midt på natten. Det er beregnet at minimeringen av brøytemengden vil senke klimagassutslippene med inntil 10 %. Vintervegdrift er i høyeste grad avhengig av værforhold. Så det vil være utfordrende å sammenligne klimagassutslippene fremover siden ingen vinter har likt vær.

Biogene utslipp

GHG-protokollen krever at biogene utslipp vises. Biogene utslipp skal innlemmes i en alternativ beregning som kalles Out of scope. Dette gjelder fyring med bioflis og pellets under klimafokus 1 og biogass som drivstoff i kollektivtransporten under klimafokus 3. Samlet vises de i klimatabell 5.

Klimatabell 5: Detaljert oversikt over biogene utslipp. Utslippene er oppgitt i kg CO₂e

Alternativ beregning for biogene utslipp (Out of scopes):						
Energivare	Klimafokus	Forbruk	Enhet	Faktor	Utslipp 2021	Utslipp 2020
Bioflis, pellets	<i>Klimafokus 1</i>	4 182 685	kWh	0,35	1 478 872	1 079 209
Biogass	<i>Klimafokus 3</i>	3 119 814	Nm ³	1,99	6 208 430	6 168 156
Sum					7 687 302	7 247 365

Metode

Årets klimaregnskap er, som tidligere, basert på Greenhouse Gas (GHG) protokollen

Utslippsfaktorene brukt i beregningene er, når mulig, hentet fra Miljødirektoratet. Utslippsfaktorer er omregningsfaktorer for å regne om brukt energi, aktivitet og mengde til klimagassutslipp, for eksempel hvor mye klimagassutslipp forbruket av en liter bensin gir.

Som i fjor vises elektrisitet i kWh og ikke som klimagassutslipp. Miljødirektoratet anbefaler å bruke en utslippsfaktor på null for strøm.

Utslippsfaktorene for diesel, bensin og kilometer kjørt fra Miljødirektoratet er endret slik at andelen biodrivstoff er inkludert. I henhold til omsetningskravet blir det blandet inn biodiesel i dieselen og bioetanol i bensinen. Omsetningskravet endres årlig og er noe forskjellig fra den faktiske innblandete andelen. For 2021 og 2020 er det brukt 16,08 % for diesel og 9,11 % for bensin som andel innblandet biodrivstoff. Når type drivstoff er ukjent, er det brukt 14,59 %, som er den gjennomsnittlige

innblandingen. Den faktiske andelen innblandet biodrivstoff for 2021 vil først være klart nærmere sommeren. Miljødirektoratet er ansvarlig for utregningen.

Grunnlaget for rapportering av drivstoff er endret fra kjørte kilometer til liter drivstoff kjøpt. Drivstofforbruket til traktorer, gravemaskiner, arbeidsmaskiner o.l. er inkludert. Tallene for 2020 er endret slik at metodikken er lik, og tallene er sammenlignbare. Det er noen kjente mangler i tallene fra 2020 grunnet treghet i overgangen til nye systemer etter sammenslåingsprosessen, men de er beregnet til å være uvesentlig.

Fylkeskommunen har eierandel i 36 forskjellige selskaper. Av disse er det innhentet tall fra Kragerø Fjordbåtselskap og Brevik Fergeselskap. Tallene vist her, er halvparten av utslippene fra selskapene, da fylkeskommunen eier 50 % av dem. Les mer i [Eierskapsmeldingen](#).

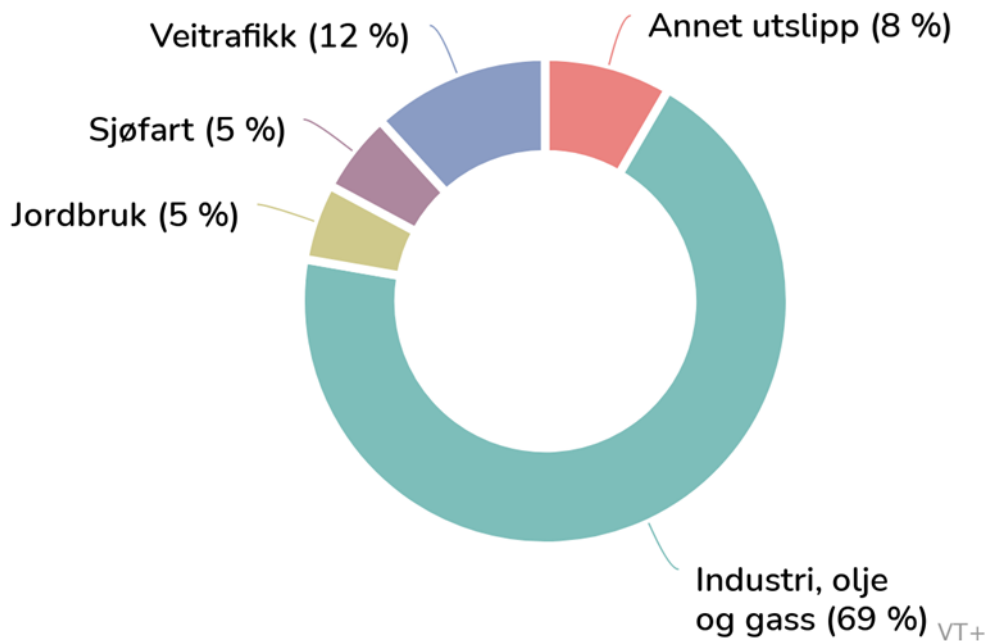
Til utregningen av vintervegvedlikehold er utslippet til selve saltet og sanden inkludert. Utslippsfaktoren 0,0315 kg CO_{2e} per kg grus/pukk er brukt for sand og 0,167 kg CO_{2e} per kg salt, de er hentet fra Staten Vegvesen sin klimakalkulator *vegLCA 5.02b*. I tillegg kommer utslippet fra kilometerne kjørt. Det er antatt en hastighet på 30 km/t når arbeid er oppgitt i tid. Det er antatt en vegbredde på tre m, 20 g sand per m² og 200 g salt per m² ved salting og sanding. Det gir eksempelvis ved salting 0,6 kg salt per meter veg.

Vestfold og Telemark fylkes direkte klimagassutslipp for 2020

De største kildene til klimagassutslipp i Vestfold og Telemark er industri og transport. Industrien sto i 2020 for 69 % av klimagassutslippene. Gjennomsnittlig nedgang i klimagassutslipp fra 2009–2020 var på 26.700 tonn CO_{2e} per år. For å nå fylkets mål om 60 % utslippsreduksjon innen 2030, må utslippene ned med rundt 245.000 tonn per år de neste årene. Prosessindustriens ambisjoner om å gjøre Grenland til verdens første klimapositive industriregion er et viktig ledd i dette arbeidet.

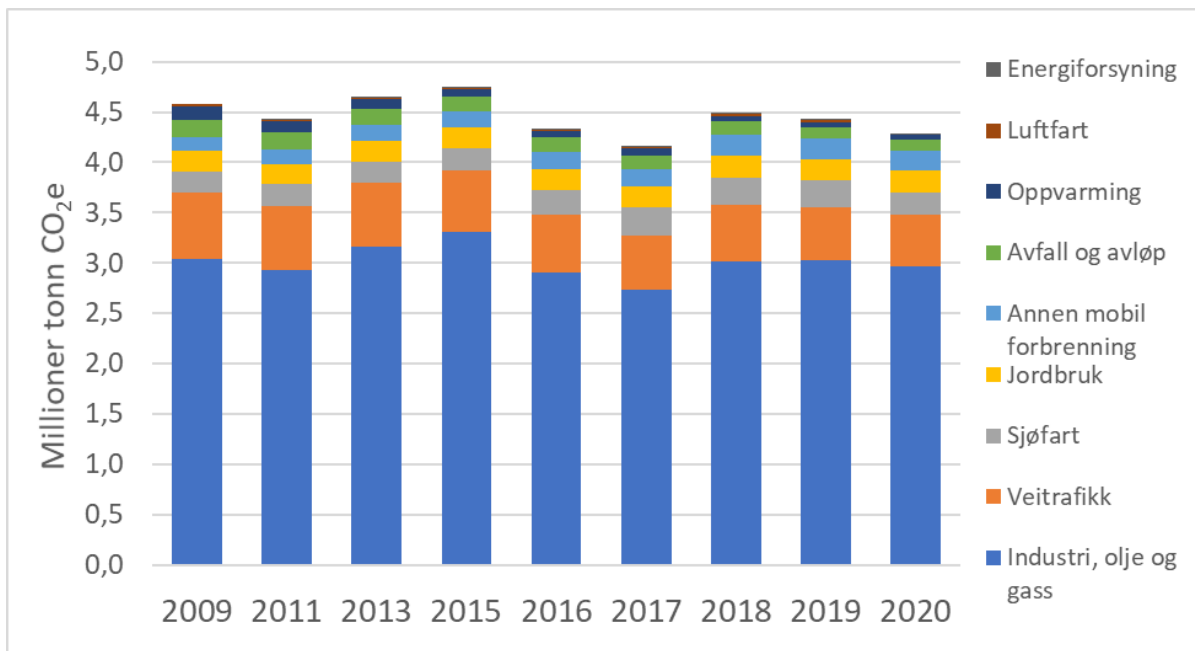
Tallgrunnlaget er hentet fra Miljødirektoratet sine nettsider og er to år på etterskudd. Året 2020 ble svært påvirket av covid-pandemien. Dette er godt synlig innenfor noen sektorer.

I 2020 var de direkte klimagassutslippene i Vestfold og Telemark på 4,28 millioner tonn CO_{2e}. Figur 6 viser at industrien står for 69 % av utslippene, etterfulgt av veitrafikk (12 %), annet utslipp (8 %), sjøfart (5 %) og jordbruk (5 %). Fra 2019 til 2020 har utslippene i Vestfold og Telemark gått ned med 3 %. Det har vært en nedgang på alle områder, bortsett fra jordbruket, som har hatt en utslippsøkning på 6 %.

Figur 6: Klimagassutslippene fordelt på sektor.
Kilde Miljødirektoratet

Fra 2009 til 2020 har utslippene i Vestfold og Telemark blitt redusert med 6 %. Det tilsvarer en gjennomsnittlig nedgang på i underkant av 27.000 tonn hvert år fra 2009 til 2020. Figur 7 viser utslippene fordelt på ulike utslippskilder fra 2009 til 2020.

Figur 7: Utslipp av klimagasser i Vestfold og Telemark 2009–2020. Loddrett: mest klimagassutslipp er nederst og minst øverst.

Kilde: Miljødirektoratet

Utslipp fra industri

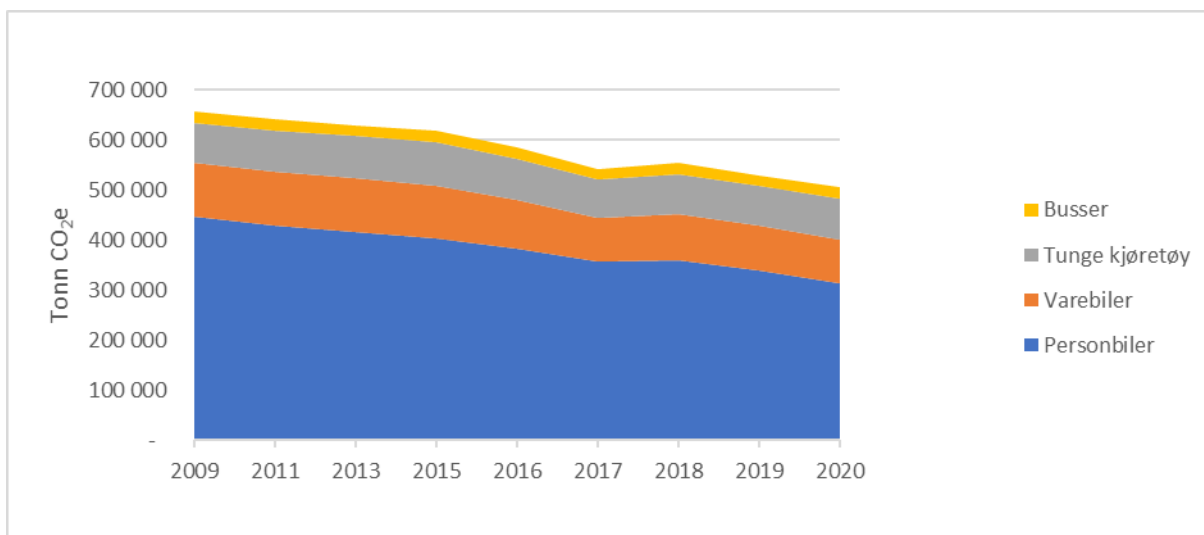
Industri er den største kilden til klimagassutslipp i regionen (69 % av utslippene). Industrien i regionen står for nærmere en firedel av de totale industriutslippene i landet. Utslippene fra industri i Vestfold og Telemark har vært årlig på rundt tre millioner tonn CO₂e siden 2009. Det er bedrifter i Porsgrunn, Bamble og Tønsberg som står for størstedelen av dette.

Vestfold og Telemark har landets største konsentrasjon av prosessindustri, og gjennom arenaklyngen Industrial Green Tech har de ambisjoner om å gjøre Grenland til verdens første klimapositive industriregion innen 2040. Solberg-regjeringens prosjekt Langskip, lansert i september 2020, er et viktig bidrag i klimaarbeidet i regionen. Karbonfangstanlegg som bygges ved Norcem i Brevik, skal fange rundt 400.000 tonn CO₂ per år og være ferdigstilt i 2024.

Utslipp fra veitrafikk

Veitrafikk er den nest største utslippskilden i Vestfold og Telemark og sto for 12 % av totalutslippene i 2020. Utslippene fra veitrafikk i fylket gikk ned med 4 % fra 2019 til 2020. Mellom 2009 og 2019 har utslippene fra veitrafikk blitt redusert med 23 %.

Grunnen til at veitrafikk ikke gikk mer ned i 2020, er en reduksjon av innblandet biodrivstoff i drivstoffblandingen i henhold til omsetningskravet. Beregninger viser at hadde det ikke vært for pandemien, ville utslippene fra veitrafikk økt med nesten 7 %. Det var altså en nedgang på nesten 11 % på grunn av pandemien.

Figur 8: Utslippskilder i transportsektoren

Personbiler er den største utslippskilden i transportsektoren, men personbiltrafikken står også for de største utslippsreduksjonene mellom 2009 og 2020. Nedgangen i utslipp kan hovedsakelig forklares med en nedgang i salg av bensin og diesel kombinert med en økning av andelen biodrivstoff i drivstoffblandingen fra 12 til 20 volumprosent. Nedgangen i utslipp fra personbiler var på 8 % fra 2019 til 2020 og 30 % fra 2009 til 2020.

Vestfold og Telemark er et fylke med store geografiske avstander og varierende befolkningstetthet. Selv om andelen kjøretøy med klimavennlig drivstoff øker, er det i flere kommuner en utfordring å fortsatt redusere utslipp fra veitrafikken ettersom avstandene er store og tilgangen til offentlig transport er begrenset.

Utslipp fra sjøfart

Sjøfart sto for 5 % av utslippene i Vestfold og Telemark i 2020. Utslippene deles i ulike undergrupper basert på skipstype og type frakt. Klimagassutslipp fra småbåttrafikken er registret som annen mobil forbrenning og er ikke inkludert i kategorien sjøfart. 47 % av utslippene kommer fra passasjerferger i kommunene Horten, Sandefjord, Larvik, Færder, Kragerø og Bamble. De resterende utslippene stammer hovedsakelig fra kjemikalietankere, stykkgodsskip, gasstankere, råoljetankere, containerskip og bulkskip.

Utslippene økte med 31 % fra 2015 til 2017, men har siden hatt en nedgang. Fra 2019 til 2020 var det en betydelig nedgang i utslipp fra sjøfart med 16 % eller nesten 45.000 tonn CO₂e. Utslippene har særlig blitt redusert for passasjerskip, cruiseskip, gass-, kjemikalie- og råoljetankere, og det antas at pandemien er årsaken. Eksempelvis har cruiseskip hatt en nedgang på 95 %.

Utslipp fra jordbruket

Økningen fra 2019 til 2020 skyldes først og fremst økte utslipp av lystgass fra jordbruksarealer. Én kilo metan eller lystgass bidrar like mye til global oppvarming som henholdsvis 25 og 298 kilo CO₂.

Binding og lagring av karbon i jord er ikke inkludert i utslippstallene fra jordbruket. Utslipp fra skogbruk og annen arealbruk er heller ikke inkludert ettersom disse utslippene beregnes etter en annen metodikk som vanskelig lar seg samordne med det resterende klimaregnskapet.

Utslipp fra andre kilder

Utslipp fra mobil forbrenning utgjorde 4 % av utslippene. Gruppen omfatter utslipp fra bruk av avgiftsfri diesel og bensin til ikke-veigående motorredskaper som traktorer, anleggsmaskiner og snøskutere. Avgiftsfri diesel brukes blant annet i næringer som jordbruk, skogbruk og bygg og anlegg. Sektoren omfatter også maskineri som benyttes av private husholdninger, eksempelvis gressklipper, motorsag og fritidsbåt. Utslipp fra mobil forbrenning har blitt redusert med 12 % siden 2018.

Utslipp fra avfall og avløp utgjorde 3 % av klimagassutslippene og omfatter utslipp fra biologisk behandling av avfall, og utslipp fra avløp og avløpsrensing. Fra 2009 til 2020 har utslippene fra avfall og avløp blitt redusert med 33 %.

Utslipp fra oppvarming av næringsbygg og husholdninger, luftfart (utslipp fra fly og helikoptre som lander eller tar av fra landingsplasser i Vestfold og Telemark) og energiforsyning (fjernvarme unntatt avfallsforbrenning) stod for de resterende klimagassutslippene i 2020. Totalt utgjør de 1,2 % av fylkets utslipp.

8.2. Klimatiltak

Klimatiltakene for 2021 inkludert endringene i det reviderte klimabudsjettet vedtatt av fylkestinget i april 2021, gjenspeiler hva fylkeskommunen skal jobbe med fremover for å bidra til utslippskutt på kort og lang sikt. Lista beskriver tiltakene, sier noe om nytten og effekten av tiltakene, når det skal gjennomføres og fordeler ansvaret ut på forskjellige seksjoner og sektorer i fylkeskommunen.

Noen tiltak utgår da de ikke fikk eksterne tilsagn eller ikke ble politisk vedtatt. Flere tiltak er ferdige, mens de aller fleste er i henhold til planen til det enkelte tiltak. En detaljert status ved utgangen av 2021 med oversikt per tiltak følger videre.

Status klimatiltak

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Aktiv bruk av klimakrav i plansaker (PBL)	Vestfold og Telemark fylkeskommune Nettverksarrangement	Iht. plan	Kontinuerlig arbeid, anbefalinger fremfor krav p.t.
Biogass Oslofjord	Vestfold og Telemark fylkeskommune Stimulere til en velfungerende verdikjede for biogass i regionen.	Iht. plan	
Biogass i tungtransporten	Vestfold og Telemark fylkeskommune Samarbeidsprosjekt mellom flere aktører i klimanettverket om å øke bruken av biogass i tungtransporten i regionen	Forsinket	Arbeidsgruppe nedsettes. Større barrierer enn forutsatt for umiddelbar prosjektidé. Barriere mer fyllestasjon enn kunnskap.
Biokullproduksjon fra hageavfall	Vestfold og Telemark fylkeskommune Utredning av pilotanlegg for pyrolyse ved Rygg næringspark. Hageavfall fra private og fra kommunene som innsatsfaktor. Mål om fullskala industriell produksjon om 3-4 år.	Iht. plan	
Bylogistikk Tønsberg	Vestfold og Telemark fylkeskommune Forprosjekt med mål om å realisere en ny logistiktjeneste i Tønsberg. Optimalisere og begrense utslipp fra vareransport.	Iht. plan	Klimasatssøknad ble ikke innvilget. VTFK jobber i samarbeid med Frelsesarmeen, Tønsberg kommune og Norconsult om å få i gang en pilot.
Bypakke Tønsberg-regionen	Vestfold og Telemark fylkeskommune Regionalt samarbeid om ny fastlandsforbindelse. Trafikkøkning skal tas med gange, sykkel og kollektivtransport.	Forsinket	Felles vedtak hos partene i mai om nedskalert fastlandsforbindelse. Det jobbes videre med optimalisering, og planer for overgang til mer miljøvennlig transport.

Bystrategi Grenland, inkludert bypakke Grenland, belønningsavtale og mulig byvekstavtale	Vestfold og Telemark fylkeskommune Regionalt forpliktende samarbeid mellom offentlige aktører om areal, transport og klima.	Iht. plan	
Direktesådd høstkorn eller høstoljevekster	Vestfold og Telemark fylkeskommune Økt areal med «conservation agriculture»	Iht. plan	
Drenering jordbruksjord	Vestfold og Telemark fylkeskommune Tilskudd til drenering	Iht. plan	
Driftsstøtte til virkemiddelapparatet	Vestfold og Telemark fylkeskommune Førstelinjetjeneste for bedrifter med veiledning og finansiering av FOUI	Iht. plan	
ENØK i landbruket	Vestfold og Telemark fylkeskommune Stimulere til bruk av fornybar energi og energieffektivisering	Forsinket	
Elferge Brevik	Vestfold og Telemark fylkeskommune Elektrifisering av ferge i Brevik, 50 % eierskap	Forsinket	
Energianalyse av bygg i Vestfold	Vestfold og Telemark fylkeskommune Grunnlag for grønn omstilling	Ferdig	
FORREGION Vestfold og Telemark	Vestfold og Telemark fylkeskommune Forskningsrådets program for forskningsbasert innovasjon i næringslivet i regionene	Iht. plan	
Fagdager klimaløsninger landbruk	Vestfold og Telemark fylkeskommune Opplæring bønder om klimavennlige driftsmetoder	Ferdig	
Fangvekster som underkultur eller sådd etter høsting	Vestfold og Telemark fylkeskommune Økt areal med «conservation agriculture»	Iht. plan	
Foredlingsanlegg for østers til miljøvennlig kalk	Vestfold og Telemark fylkeskommune Utnytte kalken fra plukket stillehavsøsters for å fremstille tradisjonelle og miljøvennlige kalkprodukter.	Iht. plan	
Fossilfrie mobile fyringsenheter til korntørker	Vestfold og Telemark fylkeskommune Bytte ut korntørkere som går på fossilt drivstoff	Ferdig	
Færder Energifabrikk	Vestfold og Telemark fylkeskommune Elektrisk solenergi med mikronett, solceller,	Forsinket	pga covid

	batteribank og elbillading. Termisk solenergi med sesonglagring av varme.		
Følge opp kravet i fagfornyelsen om at bærekraftig utvikling integreres i alle fag	Vestfold og Telemark fylkeskommune Bærekraftig utvikling er et av tre tverrfaglige temaer som skal integreres i alle fag på alle utdanningsprogram.	Iht. plan	
Gjennomføring av et pilotprosjekt for utprøving av Ceequal i vegprosjekt	Vestfold og Telemark fylkeskommune Sertifiseringssystem for miljø- og bærekraftprestasjon til infrastruktur- og anleggsprosjekter.	Iht. plan	
Gjødsling av skog	Vestfold og Telemark fylkeskommune Tilskudd til gjødsling/ skattefordel skogfond	Iht. plan	
Godskonsept Vestfold og Telemark	Vestfold og Telemark fylkeskommune Samarbeidsprosjekt som jobber for regionale løsninger for å flytte gods fra vei til jernbane	Iht. plan	
Grønne havner	Vestfold og Telemark fylkeskommune Initiert av Havnesamarbeidet. Inkluderer godshavnene i Viken, Oslo, Vestfold og Telemark og Agder.	Iht. plan	
Ingen jordarbeiding om høsten	Vestfold og Telemark fylkeskommune Økt areal med «conservation agriculture»	Iht. plan	
Installasjon av varmepumpe på Haugar	Vestfold og Telemark fylkeskommune Utfasing av oljekjelen, nytt fyrrom og automatikk.	Forsinket	
Intro klimakalkulator og klimasmart traktorkjøring	Vestfold og Telemark fylkeskommune Opplæring bønder om klimavennlige driftsmetoder	Ferdig	
Introkurs klimakalkulator	Vestfold og Telemark fylkeskommune Opplæring bønder om klimavennlige driftsmetoder	Ferdig	
Jordhelse i frukthager	Vestfold og Telemark fylkeskommune Forprosjekt om bedre komposteringsmetoder for å få riktig mikroorganismer	Iht. plan	
Jordskolen i Telemark	Vestfold og Telemark fylkeskommune Opplæring bønder om klimavennlige jordbearbeidingsmetoder	Ferdig	

Karbonfangst i jordbruksjord	Vestfold og Telemark fylkeskommune Klimasatsprosjekt	Iht. plan	
Kartlegging av utslipp i konkrete utbyggingsprosjekter	Vestfold og Telemark fylkeskommune Innføring av veg-LCA som kartleggingsverktøy	Iht. plan	
Kartleggingsprosjekt for fornybar energi	Vestfold og Telemark fylkeskommune Kartlegge potensialet for produksjon av fornybar energi i VT-regionen.	Ferdig	
Klima- og energinettverket	Vestfold og Telemark fylkeskommune Etablering og drift av klima- og energinettverket med medlemmer fra kommuner, næringsliv og akademia i fylket.	Iht. plan	
Klimarådgivning	Vestfold og Telemark fylkeskommune Opplæring bønder om klimavennlige driftsmetoder	Iht. plan	
Klimasatsprosjekt - veibygging	Vestfold og Telemark fylkeskommune Kunnskapsbygging og reduksjon av utslipp fra veibygging	Ferdig	
Kollektivtransport på fossilfri energi i Grenland	Vestfold og Telemark fylkeskommune Grenland (K2016 - VY buss)	Iht. plan	
Kollektivtransport på fossilfri energi i Holmestrand	Vestfold og Telemark fylkeskommune Holmestrand (K2020 - Vy buss)	Iht. plan	
Kollektivtransport på fossilfri energi i Larvik, Sandefjord og Horten	Vestfold og Telemark fylkeskommune Larvik, Sandefjord, Horten og stamlinje 01 & 03 (K2014 - Tide buss)	Iht. plan	
Kollektivtransport på fossilfri energi i Tønsberg og omegn	Vestfold og Telemark fylkeskommune Tønsberg og omegn (K2016 - Unibuss)	Iht. plan	
Kombinert mobilitetsprosjekt	Vestfold og Telemark fylkeskommune Utviklingsprosjekt med mål om mer attraktive mobilitetstjenester	Iht. plan	
Kompostering på videregående skoler	Vestfold og Telemark fylkeskommune Økt kompetanse for bruk av kompost og kompostering	Iht. plan	
Krav til drivstoff i driftskontrakter	Vestfold og Telemark fylkeskommune Gradvis innføring av klimavennlig drivstoff eller EL-drift	Iht. plan	kontraktene starter opp 1.9.2021

LED-belysning på Fylkeshuset i Tønsberg og Færder vgs.	Vestfold og Telemark fylkeskommune Bytte til LED belysning og evt. bygge om armaturer for å redusere energibruk. Styring av lys i hele bygget.	Ferdig	
Lade-led fra Agder til Oslo	Vestfold og Telemark fylkeskommune Kunnskapsinnhenting om hvordan man kan etablere en god ladeled langs kysten	Iht. plan	
Ladeinfrastruktur el-båter	Vestfold og Telemark fylkeskommune Etablering av ladeinfrastruktur for båter i Telemarkskanalen	Iht. plan	
Nedfelling eller nedlegging husdyrgjødsel	Vestfold og Telemark fylkeskommune Økt bruk av miljøvennlig spredningsmetoder	Iht. plan	
Nye driftskontrakter	Vestfold og Telemark fylkeskommune Krav om rapportering og utslippskutt	Iht. plan	
Nye driftskontrakter vintervedlikehold	Vestfold og Telemark fylkeskommune Redusert brøyting natt	Ferdig	
Nye panelovner med sentralstyring.	Vestfold og Telemark fylkeskommune Skifte ut panelovner fra 1996 på Fylkeshuset i TBG til moderne ovner med styring lagt til SD-anlegget.	Ferdig	
Nye varmeovner og varmestyringssystem på Midgard vikingsenter	Vestfold og Telemark fylkeskommune Effektivisering av varmemeforbruket.	Ferdig	
Nye ventilasjonsaggregat syd og øst på Fylkeshuset i Tønsberg	Vestfold og Telemark fylkeskommune Bytte om to aggregater og øgge om kanalføringer	Ferdig	
Nytt aggregat m/ roterende varmegjenvinner kantina på Sande vgs.	Vestfold og Telemark fylkeskommune Energieffektiviseringsprosjekt	Ferdig	nedprioritert, antatt oppstart ultimo 2021
Oppgradering av tekniske anlegg på Nome vgs. avd. Lunde og Porsgrunn vfs avd N	Vestfold og Telemark fylkeskommune ENØK-analyse, ikke del av EPC-prosjektet.	Iht. plan	
Partnerskap for bærekraftige regionbyer (tidl. Nettverk for nye byvekstavtaler)	Vestfold og Telemark fylkeskommune Mål om å oppnå en forpliktende statlig avtale som vil	Iht. plan	Fylkeskommunen skal ta initiativ til prosess rundt samarbeid mellom Vestfoldbyene. Ikke

	legge til rette for miljøvennlig transport i Vestfoldbyene		definert en fremdrift ennå, men viktig å følge opp med de aktuelle bykommunene, nettverket og departementet høsten 2021.
Pilotprosjekt om mikrobølgeassistert pyrolyse (MAP)	Vestfold og Telemark fylkeskommune Etablering av et MAP-pilotanlegg som omdanner organisk avfall til råstoff.	Ferdig	
Pilotprosjekt smart mobilitet veileder	Vestfold og Telemark fylkeskommune Samarbeidsprosjekt SVV og VTFK i Byområde Grenland	Iht. plan	Prosjektet er organisert gjennom etablering av en temagruppe for ny teknologi og smart mobilitet i Grenland.
Presis avlingsregistrering for optimalisering av grovfôrproduksjon	Vestfold og Telemark fylkeskommune Utvikling metoder for å optimalisere ressursbruk	Ferdig	
Prosjekt Europeisk mobilitetsuke	Vestfold og Telemark fylkeskommune Holdningsskapende samarbeid med kommuner og andre aktører	Iht. plan	
Regionalt forskningsfond Vestfold og Telemark	Vestfold og Telemark fylkeskommune Mobilisering til økt FoU- innsats	Iht. plan	
Reiselivstrategi	Vestfold og Telemark fylkeskommune Utarbeidelse av en bærekraftig reiselivsstrategi for regionen.	Ferdig	
Resertifisering av 8 vgs. til miljøfyrtårn	Vestfold og Telemark fylkeskommune Miljøfyrtårn-sertifisering	Forsinket	vgs. gjenstår
Resertifisering av fylkeshuset i Skien til miljøfyrtårn	Vestfold og Telemark fylkeskommune Miljøfyrtårn-serifisering	Ferdig	
Ringvirkningsprosjektet for karbonfangst- og lagring (CCS)	Vestfold og Telemark fylkeskommune Kartlegge positive ringvirkninger av CCS og løsninger for realisering av disse	Iht. plan	
Sertifisering av 4 vgs. til miljøfyrtårn	Vestfold og Telemark fylkeskommune Miljøfyrtårn-sertifisering	Iht. plan	
Sertifisering av tannklinikker til miljøfyrtårn	Vestfold og Telemark fylkeskommune Miljøfyrtårn-sertifisering	Iht. plan	Per plan har 6 av 28 har startet prosessen.
Smartere avfallshåndtering - komprimatorer	Vestfold og Telemark fylkeskommune Forbedret avfallshåndteringssystem på	Forsinket	Lang leveringstid forsinker prosjektet.

Solcelleflex	Fylkeshuset i TBG, bl.a. komprimatorer Vestfold og Telemark fylkeskommune Utvikle metoder og styringssystemer for å utnytte el-kraft fra solceller mer effektivt	Ikke startet	Utgår da prosjektet ikke får midler.
Solenergi på Thor Heyerdahl vgs	Vestfold og Telemark fylkeskommune Bygge solcelleanlegg på idrettshallen	Iht. plan	
Stabil gjødsel med sirkulære ressurser	Vestfold og Telemark fylkeskommune Utvikling metoder for å optimalisere bruk av biorest	Ferdig	
Strømflex	Vestfold og Telemark fylkeskommune Utvikle styringsteknologi for å fordele effektuttaket i et lokalområde	Iht. plan	
Søkbare midler til klyngesamarbeid.	Vestfold og Telemark fylkeskommune Tildeling fordrer satsing på grønn omstilling.	Iht. plan	
Tak på Slippen på Notodden vgs.	Vestfold og Telemark fylkeskommune Etterisolering av tak gir stor energibesparelse	Ferdig	
Termisk lagring av solenergi ved Bamble vgs	Vestfold og Telemark fylkeskommune Detaljprosjektering av brønnpark for lagring av solenergi	Ikke startet	Ikke vedtatt så utgår
Tettere planting	Vestfold og Telemark fylkeskommune Tilskuddsordning tettere planting/ skattefordel skogfond	Iht. plan	
Tilskudd til levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg	Vestfold og Telemark fylkeskommune Økt volum av husdyrgjødsel levert til biogassanlegg	Ferdig	
Tre nye Grøntvedlikeholdskontrakter	Vestfold og Telemark fylkeskommune Stedstilpasset grøntvedlikehold	Iht. plan	Nye grøntkontrakter skal lyses ut 1.2.2022
Utarbeide arealregnskap	Vestfold og Telemark fylkeskommune Rapportere på utvalgte indikatorer for arealbruk i fylket	Ferdig	
Utfasing av 2 fossilbiler	Vestfold og Telemark fylkeskommune Utfasing av 2 fossilbiler på Fylkeshuset i Skien	Ferdig	
Utlån av utslippfrie maskiner	Vestfold og Telemark fylkeskommune Videreføring av utlånsordning for utslippfrie	Iht. plan	

Utslippsfri byggeplass ved Bamble vgs	maskiner i samarbeid med Oslo kommune og Viken fylkeskommune Vestfold og Telemark fylkeskommune Bruk av utslippsfrie maskiner og produkter ved oppføring av nye Bamble vgs.	Iht. plan	
Utvikling av Jyllandskorridoren	Vestfold og Telemark fylkeskommune Interreg ØKS-prosjekt, utvikle et mer effektivt og miljøvennlig transporttilbud	Iht. plan	Forprosjekt ferdigstilt 1. juli. Partene legger opp til søknad om hovedprosjekt innenfor rammen av Interreg-programmet.
Økt bruk av tre	Vestfold og Telemark fylkeskommune Økt bruk av tre som substitut for andre, mindre klimavennlige materialer	Iht. plan	
Økt skogkulturaktivitet	Vestfold og Telemark fylkeskommune Hovedsakelig planting og ungsogpleie	Iht. plan	

8.3. Arealregnskap

Norsk natur forsvinner bit for bit, uten at vi har tilstrekkelig oversikt over omfanget. Et arealregnskap kan bidra til kunnskap om sumeffekten av arealbruksendringer og bit-for-bit-utbygging på naturmangfold og klima. SSB har utviklet arealprofiler som tilgjengeliggjør statistikk som gir grunnlag for arealregnskap om arealbruksendringer. Dette kan brukes i alle planprosesser for å etablere et felles kunnskapsgrunnlag som utgangspunkt for planarbeidet. Formålet med arealregnskap er å øke kunnskapen om arealbruksendringer og på denne måten ha et bedre grunnlag for å styrke naturens rettsvern.

Stadig større naturarealer påvirkes av arealinngrep, og det anslås at arealandelen av norsk villmarkspreget natur har blitt redusert fra omtrent 50 % til 11,5 % de siste 100 årene (Miljødirektoratet 2020a).

Kunnskap om arealbruksendringer er viktig. Arealregnskapet viser blant annet at det er økt press i strandsonen til tross for byggeforbud i strandsonen. Det viser også en økende utbygging av fritidsboliger. Arealinngrep og arealbruksendringer har store konsekvenser for økosystemer og biologisk mangfold. For ni av ti arter på den norske Rødlista er arealinngrep angitt som den største trusselen.¹

Verdens våtmarkarealer minker stadig: Det anslås at 31 % av våtmarkarealet ble tapt mellom 1970 og 2008². I Norge har våtmark blitt sterkt negativt påvirket av arealbruksendringer knyttet til skog og

¹ Henriksen og Hilmo 2015

² Norsk institutt for naturforskning (NINA): [Naturindeks for Norge 2020](#)

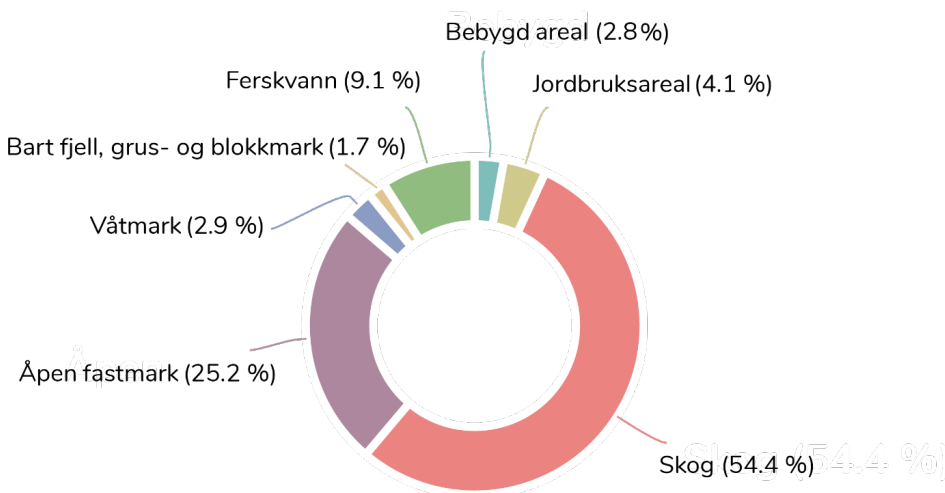
jordbruk ved grøfting og drenering, og ved uttak av torv. Selv om forbud mot dyrking av myr reduserer truslene mot våtmark som økosystem, vil det ta lang tid før de negative effektene av tidligere inngrep vil forsvinne. I tillegg truer utbygging av annen infrastruktur fremdeles mange våtmarkarealer, inkludertvassdragsregulerings effekt på de hydrologiske forholdene.

Nedbygning av myr slipper ut mye klimagasser, da det frigir metan som ligger fanget i myren. Eksempelvis vil fjerning av en myr på 100 m² med 1,5 m dybde frigir 30,3 tonn CO₂-ekvivalenter. Det tilsvarer 216.430 km i en gjennomsnittlig dieselbil³.

Fysiske inngrep i form av utbygging av hytteområder, kraftutbygging og økt turisme, samt bruksendringer ved opphør av tradisjonell jordbruksdrift, kan antas være de viktigste faktorene knyttet til arealinngrep i fjellet.

Arealene i fylket vårt

Arealprofilene til SSB viser arealbruksendringer på en enkel og brukervennlig måte, slik at det i alle planprosesser etableres et felles, omforent og godt kunnskapsgrunnlag som utgangspunkt for planarbeidet. Størstedelen av Vestfold og Telemark fylke er dekket av skog og åpen fastmark, rundt 4 % er jordbruksareal og 3 % er bebygd areal (figur 9) (SSB, tabell 12942). Fylket har areal av regional og nasjonal verdi knyttet til jordbruk, kultur og natur. 12,5 % av landarealet i regionen har en form for vern (SSB, tabell 08936). Regionens tre nasjonalparker, Hardangervidda, Færder og Jomfruland nasjonalpark utgjør hoveddelen av det vernede arealet. 454 km² er vernet areal til havs. I tillegg har vi større fjellområder av internasjonal, nasjonal og regional verdi.

Figur 9: Arealer i Vestfold og Telemark, 2021

Kilde: SSB, tabell 12942

³ Utslippsfaktorer brukt: 202 kg CO₂e / m³ for myr, per Statens Vegvesens VegLCA v.5.04b. 0,14 kg CO₂e/km for en dieselbil bil, per Miljødirektoratet

Vestfold og Telemark har et produktivt skogareal på drøyt 6,6 mill. dekar⁴ og en årlig tilvekst på ca. 2,75 mill. m³. Antall skogeiendommer utgjør vel 10.000, hvorav 5.390 eiendommer er mindre enn 250 dekar (SSB, tabell 06307). Eiendommer mindre enn 250 dekar utgjør ca. 20 % av skogarealet i fylket. Det er av stor betydning for skognæringen i å opprettholde aktiviteten på skogeiendommene i denne arealklassen og motivere eierne til investering i ny skog etter hogst.

Produksjonsevnen i skogen (boniteten) har økt betydelig de siste 30 årene som følge av økt nedbør i vekstsesongen, lengre veksttid, økt nitrogennedfall og mer CO₂ i atmosfæren. Dette er dokumentert i et pilotprosjekt gjennomført i Vestfold og Telemark fylke i samarbeide med NIBIO. Resultatene fra dette prosjektet viser at skogen kan spille en enda viktigere rolle i det grønne skiftet enn først antatt, gjennom høyere virkeproduksjon og binding av karbon⁵.

Et klima i endring skaper også utfordringer for skogen der det gradvis også skjer en endring i treslagsfordelingen til mer varmekjære treslag som skyver den naturlige utbredelsen av gran og furu nordover og oppover i høyere høydelag.

Skog er en viktig kategori i skog- og arealbrukssektoren. Norge har en forpliktelse om at samlet CO₂-utslipp fra skog og areal ikke skal være større enn samlet opptak av CO₂ i perioden 2021–2030. Årlig avskoges det 58 000 dekar skog i Norge. Av dette står utbygging (hovedsakelig av vei og bebyggelse) for 68 %, mens omlegging til beite utgjør 18 % og nydyrking 13 % av avskogingen⁶. Fylkesvis statistikk er per i dag ikke tilgjengelig.

Avskoging, som er en varig endring i arealbruken, er forventet å gi de største samlede utslippene i skog- og arealbrukssektoren. Naturlig skogutvidelse har lavere produksjonsevne enn arealene som avskoges, og bidrar dermed i mindre grad til økt opptak og lagring av karbon. Arealene som påskoges kan til en viss grad kompensere for avskoging, dersom påskoging foregår på rett areal med riktig stedstilpassede treslag.

8.4. Arealregnskap for Vestfold og Telemark med fire utvalgte temaer

Dette arealregnskapet viser en oversikt over noen av de sentrale arealbruksendringer i fylket vårt. I dette arealregnskapet er det valgt ut 4 tema som gir kunnskap om

1. nye bygg i strandsona
2. nye fritidsbygninger
3. nedbygging av jordbruksareal
4. bærekraftig lokalisering i Vestfold og Telemark

⁴ [Arealressurskartet AR5 \(Nibio\)](#)

⁵ Rapport 1/67/201, Harald Kvaalen, Svein Solberg og Johannes May, divisjon for skog og utmark, NIBIO

⁶ Nibio rapport 152, 2017: Analyse av størrelse, årsaker og reduksjonsmuligheter for avskoging i Norge

Noen av indikatorene fra SSB gir oss oversikt over utviklingen de siste årene, mens andre kun sier noe om situasjonen i regionen i dag. Ved årlig oppdatering av tallene vil man på sikt også kunne få tall som sier noe om hvorvidt vi lykkes med fortetting, knutepunktutvikling og bærekraftig lokalisering i fylket vårt.

Nye bygg i strandsonen

Helt siden midt i 1950-årene har det vært vern mot utbygging i strandområdene gjennom lovgivning, og seinere gjennom bestemmelser i plan- og bygningsloven om forbud mot bygging i 100-meters beltet langs sjøen (§ 1-8). Til tross for byggeforbud, har det foregått omfattende byggevirksomhet. Ifølge SSB er Vestfold og Telemark blant de tre fylkene med størst press i strandsonen.

Kystområdene i Vestfold og Telemark betyr mye for reiseliv, folkehelse og trivsel. Rundt 60 % av strandsonerearealet i Vestfold og Telemark er påvirket av bygninger, jernbane, vei eller dyrket mark, og er dermed ikke tilgjengelig for allmenheten. Kystsonen i Vestfold og Telemark er utsatt for utbyggingspress og privatisering grunnet fritidsbebyggelse. Mange av disse arealene ligger nær byene og tettstedene i regionen.

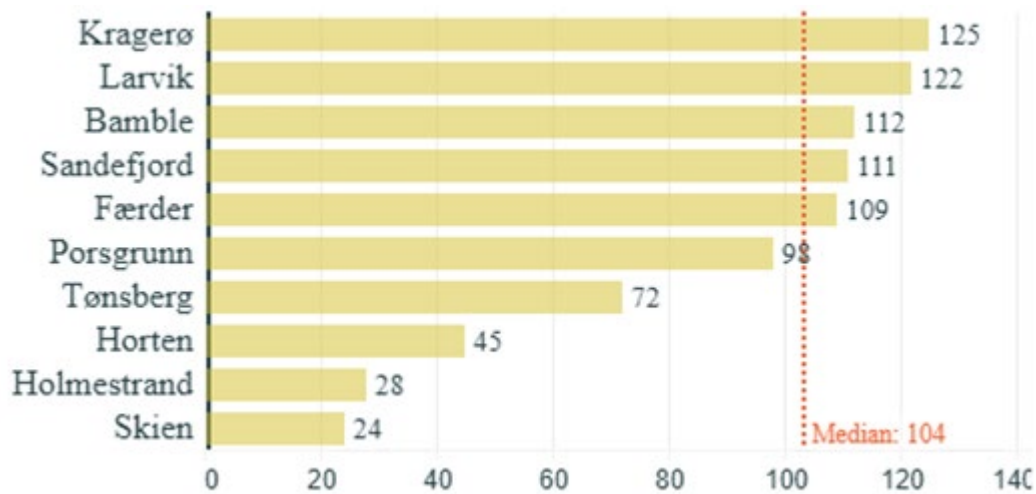
Strandsonen er en allmennspråklig betegnelse på arealet fra kystlinjen og 100 meter innover land, og mer presist kalt 100-metersbeltet. Etter plan- og bygningsloven skal det i 100-metersbeltet langs sjø og vassdrag tas særlige hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.

I 2020 var det 9689 fritidsbygg innenfor 100-metersbeltet langs kysten⁷. Dette utgjør 22 % av alle fritidsbygg i Vestfold og Telemark. Dersom 100 metersbeltet langs øvrige innsjøer og vassdrag også tas med er andelen 39 %.

I perioden 2010–2020 er det kommet rundt 961 nye fritidsbygninger i strandsonen og langs vassdragene i fylket. Innenfor strandsonen langs kysten har det vært en økning på 467 fritidsbygg. Størst økning har det vært i Kragerø og Larvik kommuner, der det i perioden 2010–2020 har vært en gjennomsnittlig årlig økning på 94 og 80 nye fritidsboliger i strandsonen.

Figur 10 viser SSBs indikator for «nye bygg i strandsonen» for siste fire år. I løpet av årene 2018–2021 har antallet bygninger i strandsonen i regionen økt med 746. Tilsvarende tall for 2016–2019 var 858 bygninger. Økningen har vært størst i Kragerø og Larvik, med 247 nye bygninger i 2021 sammenlignet med 2018.

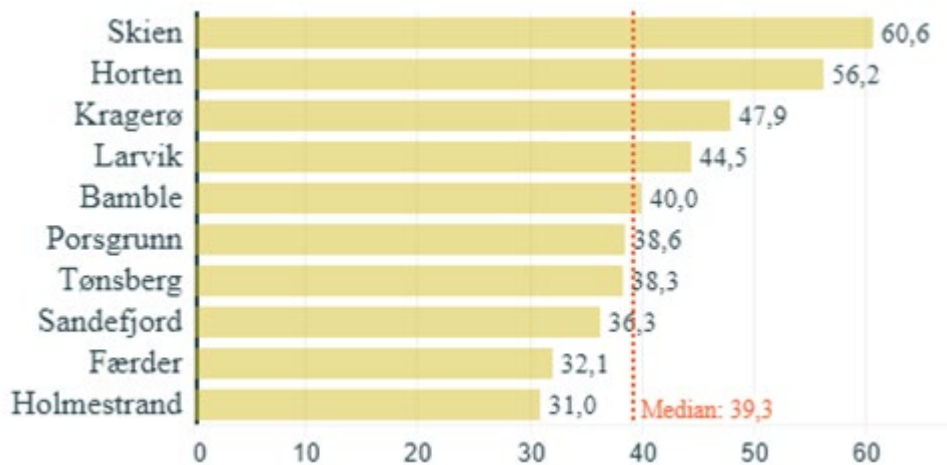
⁷ Fritidsbebyggelsen i Vestfold og Telemark, VT+ 2021

Figur 10: Bygninger fra Matrikkelen igangsatt de siste 4 årene innenfor 100-metersbeltet. 2021.
Kilde: SSBs arealprofiler

Potensielt tilgjengelig strandsone (areal som ikke er bygningsnært osv.) i Norge har sunket fra 70 % i 2005 til 68,4 % i 2021 (SSB, tabell 06505). Den resterende andelen er areal som er utilgjengelig for allmenn ferdsel og opphold.

I landet som helhet er altså 68 % av strandsonen potensielt tilgjengelig for allmennheten. I Oslofjorden er tallet ca. 40 %, og i vårt fylke ligger andelen potensielt tilgjengelig strandsone på mellom 31 og 61 % (figur 11).

Figur 11: Andel potensielt tilgjengelig strandsone (%) i 2020
Kilde: SSBs arealprofiler

Tilgjengelig strandsoneareal i Vestfold og Telemark har de siste 20 årene blitt redusert fra 40 351 dekar i 2000 til 36 999 dekar i 2021 (SSB, tabell 08917), noe som tilsvarer en reduksjon på 8,3 %.

Nye fritidsbygninger

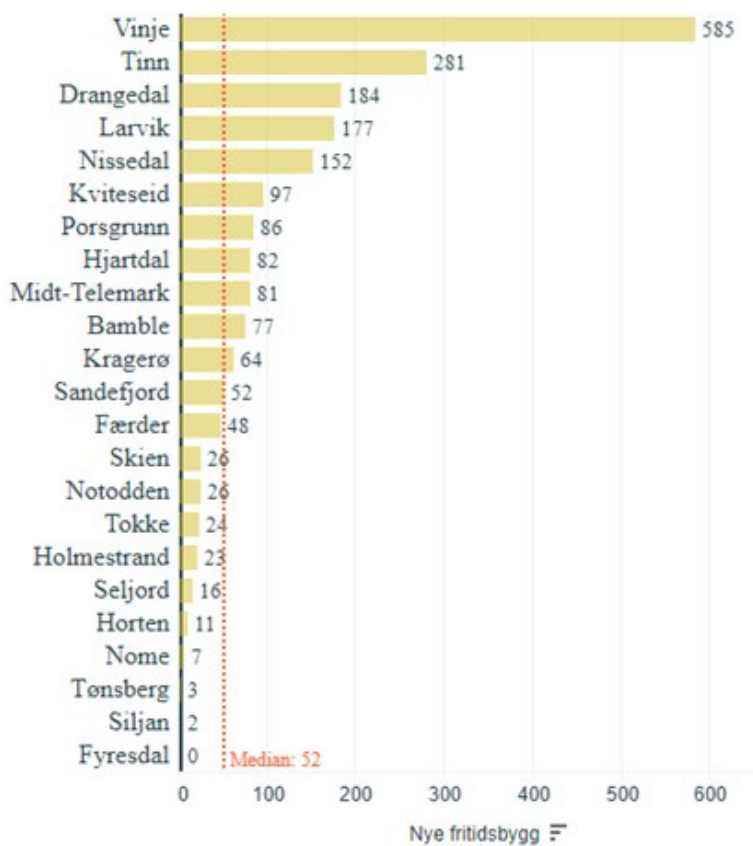
Fritidsboliger bygges ofte i sårbare naturområder og i områder som er utsatt for klimaendringer. I 2021 var det rett i overkant av 45 000 fritidsbygg i Vestfold og Telemark. I tillegg kommer rundt 1500 helårsboliger og våningshus som benyttes som fritidsbolig (SSB, tabell 03174).

Fritidsbebyggelsen i Vestfold og Telemark har stadig økt i antall. I perioden 2012–2021 har antallet fritidsbygg i gjennomsnitt økt med 403 fritidsbygg hvert år. Denne veksten har i hovedsak kommet i kommunene i Telemark, der antallet fritidsbygg økte med 454 i gjennomsnitt per år i perioden 2010–2019. I Vestfold var den gjennomsnittlige årlige økningen 6 i den samme perioden⁸.

Det er en økende etterspørsel etter fritidsboliger, som blir tilfredsstilt av stadig mer utbygging. Flere fritidsboliger og fritidsboligfelt bygges derfor utenfor sentrumsområder, og legger beslag på nye arealer. Samtidig er fritidsboliger en viktig kilde til inntekt i mange kommuner.

SSBs indikator viser antallet nye fritidsbygninger siste 4 år for kommunene i Vestfold og Telemark (figur 12). Antallet fritidsbygninger i regionene økte i løpet av de fire årene 2019 – 2021 med 2104 (tilsvarende økning i perioden 2017–2020 var på 2132). Økningen var størst i kommunene Vinje og Tinn, med 866 flere fritidsbygninger i 2021 sammenlignet med 2017.

⁸ Fritidsbebyggelsen i Vestfold og Telemark, VT+ 2021

Figur 12: Antall nye fritidsbygg de siste fire år, 2021

Kilde: SSBs arealprofiler

Det er flest fritidsbygg i Vinje kommune med 5493, etterfulgt av Larvik kommune med 4841 og Tinn kommune med 3470 fritidsbygg. Til sammen har de tre kommunene 30 % av alle fritidsbygg i fylket. Kommunen med høyest tetthet av fritidsbygg er Færder kommune. Der er det 3219 fritidsbygg, som gir en tetthet på 32,3 fritidsbygg per kvadratkilometer. De fire kommunene med mest byggeaktivitet (Vinje, Tinn, Drangedal og Larvik) har til sammen halvparten av alle igangsatte fritidsbygg i fylket siste ti år.

Mens fritidsbebyggelsen for femti år siden ble bygget spredt, er det nå en utvikling mot mer tettbygde fritidsbyggeområder. 31 % av alle eksisterende fritidsbygninger i Vestfold og Telemark i 2020 lå innenfor områder med mer enn 50 eller flere fritidsbygg. Til sammen lå 64 % av alle eksisterende fritidsbygg i fritidsbyggeområder med fem eller flere fritidsbygg, mens omtrent en tredel fortsatt ligger utenfor et fritidsbyggområde.⁹

Litt over halvparten av fritidsbygg i Vestfold og Telemark ligger innenfor områder satt av til fritidsbebyggelse eller LNFR med spredt bebyggelse i kommune- eller kommunedelplaner. 34 % ligger i LNFR og 3 % ligger i områder satt av til grønstruktur. 10 % ligger i områder satt av til annet arealformål.

⁹ Fritidsbebyggelsen i Vestfold og Telemark, VT+ 2021

Nedbygging av jordbruksareal

Jordbruksarealet i drift i Norge holder seg relativt stabilt og ligger på om lag 10 millioner dekar, men hvert år blir det færre jordbruksbedrifter, og i løpet av de siste 50 årene har 3 av 4 gårdsbruk lagt ned drifta. Jordbruksarealet utgjør bare 3,5 % av Norges landareal.

Vi trenger dyrket og dyrkbar jord for å sikre matforsyningen. Derfor bør vi i størst mulig grad unngå å bygge på dyrket mark. Jordvern innebærer å sikre at den beste jorda fortsatt brukes til å dyrke mat, og ikke blir omdisponert til andre formål.

Vestfold og Telemark fylke er viktig som grønnsakshage og kornkammer for Norge. Fylket i sin helhet har et jordbruksareal på 4,1 % og 642 400 dekar. Det ligger store og viktige landbruksarealer i fylket, eksempelvis ligger 25 % av landets grønnsaksareal i Vestfold. Det er et økende behov for sikker matforsyning for en stadig større befolkning. Jordvern er derfor en grunnleggende samfunnsinteresse. Jordvern handler om arealforvaltning, og vernet av matjord har blitt strengere over tid. Basert på regjeringens første jordvernstrategi vedtok Stortinget i 2015 et nytt mål om at den årlige omdisponeringen av dyrka jord måtte være under 4000 dekar, og ba regjeringen arbeide for at målet blir nådd gradvis innen 2020. Stortinget slo i 2021 fast at den årlige omdisponeringa av dyrka jord må være under 3000 dekar og ba regjeringa om at målet skal nås gradvis innen 2025 (Prop. 200 S (2020 – 2021)).

I Regional plan for bærekraftig arealutvikling i Vestfold (RPBA 2019) er et av samfunnsmålene økt matjordareal i 2040. Dette er krevende når de beste jordbruksområdene ligger tett på byene våre. Vern av dyrka- og dyrkbar mark skal sikre et langsiktig vern. Beslaget av dyrka og dyrkbar mark skal begrenses til et minimum, og kompensierende tiltak gjennomføres for å begrense ulempene for landbruket.

Vestfold og Telemark bygde ned om lag 270 dekar dyrka jord i 2020. Ser en dette sammen med den dyrkbare jorda og areal som er egnet til oppdyrking i framtida, ser en at det totalt ble omdisponert 400 dekar dyrka og dyrkbar jord i fylket i 2020.

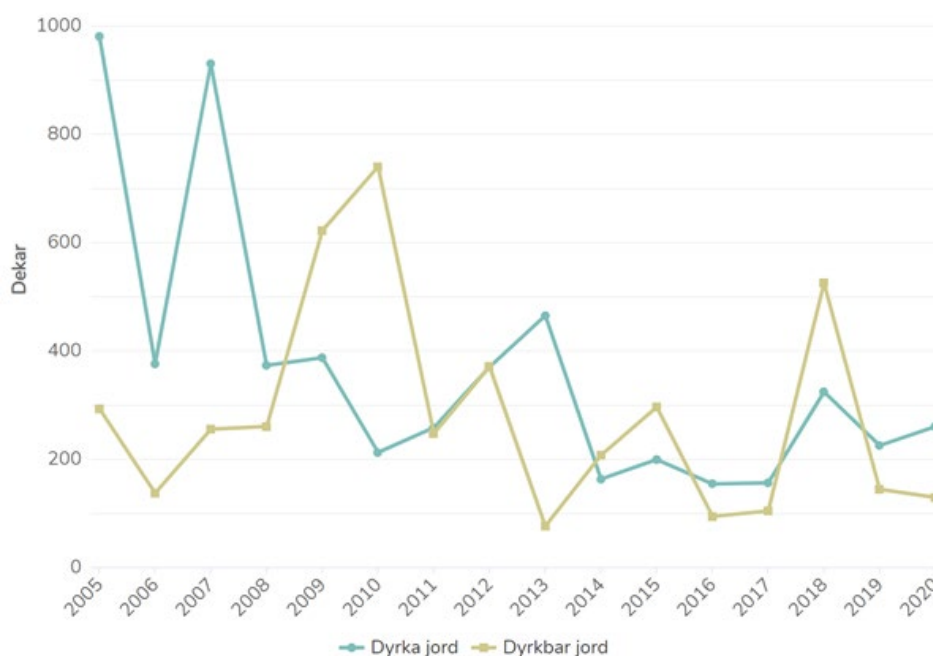
Året 2020 er første gang statistikken er presentert samlet for Vestfold og Telemark¹⁰. KOSTRA-tallene (SSB) viser at Tønsberg og Sandefjord bygget ned hhv. 111 dekar og 100 dekar dyrka mark i 2020. Tar man også med nedbygging av dyrkbar jord i regnestykket, sto disse to kommunene for over halvparten av all nedbygging i fylket i 2020. Vinje er den tredje største kommunen på omdisponering, og omdisponerte totalt 62 dekar, hvorav dyrkbar mark utgjorde omkring 50 dekar er den tredje største kommunen på omdisponering.

Omdisponering til bostedsutbygging på dyrka jord er totalt 50 dekar i fylket, og legger vi til dyrkbar jord, er det om lag 70 dekar som er nedbygd til bostedsformål. Dette gjelder hovedsakelig Sandefjord, Porsgrunn, Notodden og Kviteseid med areal mellom 10 og 20 dekar hver

¹⁰ www.statsforvalteren.no/nb/vestfold-og-telemark/landbruk-og-mat/nyheter/2021/03/jordbruksareal-som-vart-bygd-ned-i-2020

Disse sakene kan være eldre planer som først er vedtatt i 2020, men føringene er tydelige på at samfunnshensynet bak omdisponeringa må veies tungt, og vi venter at disse talla vil være svært lave i åra framover. For fritidsboliger er føringene tilsvarende, og vi ser at Vinje blant annet har bygd ned 20 dekar dyrkbar jord til fritidsformål¹¹.

I Vestfold og Telemark var det fra 2005 til 2010 en markant nedgang i årlig omdisponering av dyrket mark, og i løpet av de siste ti årene har det blitt omdisponert i snitt 200 dekar dyrket mark til andre formål hvert år. De siste tre årene har arealet ligget over snittet, og økte fra 225 dekar i 2019 til 260 dekar i 2020 (figur 13, grønn linje). Arealet av dyrkbar jord som er omdisponert til andre formål ligger i dag derimot på ca. samme nivå som for 15 år siden, selv om svingningene har vært store (figur 13, gul linje). Fra 2019 til 2020 falt arealet av omdisponert dyrkbar jord fra 144 til 129 dekar.

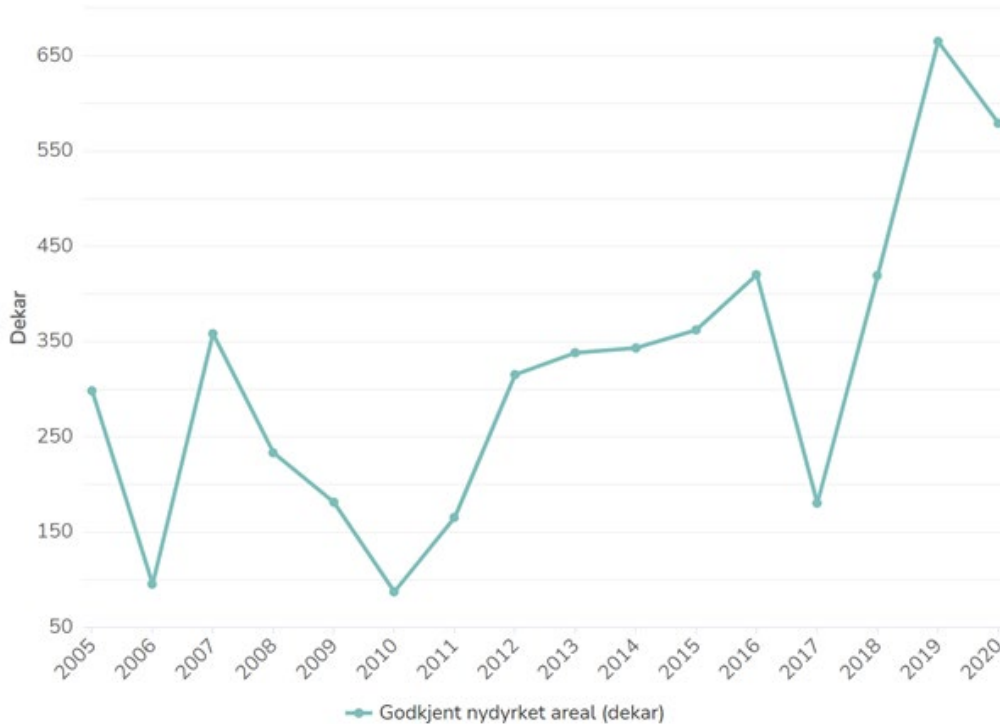

Figur 13: Omdisponering av dyrket (grønn) og dyrkbar (rød) jord per år i Vestfold og Telemark. Dekar. Kilde: SSB, tabell 07903

Nydyrking er et mulig tiltak for å kompensere for beslag av dyrket eller dyrkbar mark. I Vestfold og Telemark ble arealet av godkjente nydyrkede områder mer enn seksdoblet fra 2010 til 2020, men falt noe fra 2019 til 2020 (figur 14). Samtidig går nydyrking på bekostning av skogareal, noe som er uønskelig i forbindelse med skogens rolle for klima. Andre kompensierende tiltak kan være annen bruk av matjordlag som er flyttet, men dette er komplisert og kostbart, og gir ikke alltid det ønskelige effekt.

¹¹ www.statsforvalteren.no/nb/vestfold-og-telemark/landbruk-og-mat/nyheter/2021/03/jordbruksareal-som-vart-bygd-ned-i-2020

Veileder til matjordplan er et hjelpemiddel til kommuner og planleggere for å følge opp krav til utarbeiding av matjordplan ved formålsendring av dyrka og dyrkbar jord.

Figur 14: Godkjent nydyrket areal i Vestfold og Telemark. Dekar.

Kilde: SSB, tabell 08123

Bærekraftig lokalisering og kompakt by- og tettstedsutvikling er avgjørende for å unngå nedbygging av både dyrka og dyrkbar mark og er en viktig nøkkel i arbeidet for å få ned klimagassutslippene og samtidig verne om naturen.

Bærekraftig lokalisering

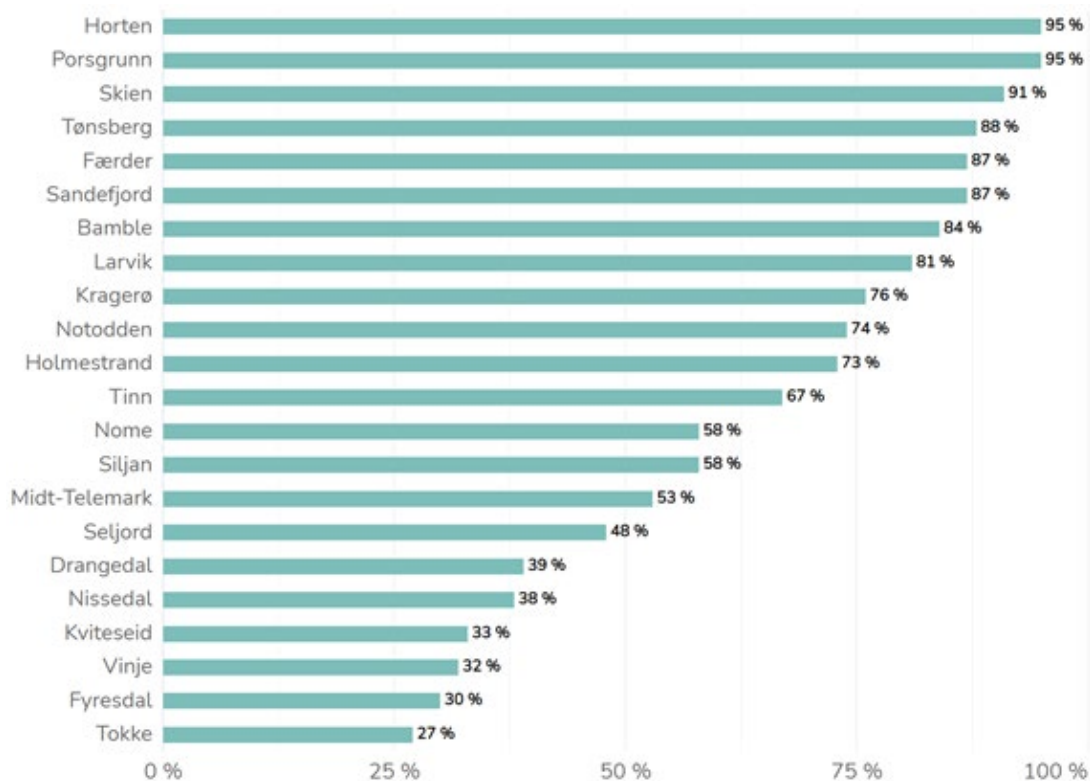
Arealbruk påvirker hvordan vi reiser gjennom tetthet og lokalisering av funksjoner. Disse ligner og henger ofte sammen, men er likevel litt ulike. Tetthet beskriver antall bosatte og ansatte innenfor et gitt område, mens sentralitet beskriver tilgang til ulike funksjoner innenfor kortest mulig avstand. I en tettere by ligger mange funksjoner og målpunkt nær hverandre. Dermed blir avstandene korte, og flere kan velge å gå og sykle på sine reiser. Tette byområder og byer har et høyere kundegrnlag på et mindre område, og kan enklere betjenes med et konkurransedyktig kollektivtilbud. Betingelser for bilbruk er ofte dårligere. Lokalisering av boliger, arbeidsplasser, handel og andre viktige funksjoner påvirker også hvordan vi reiser. Sentrum i en by inneholder mange ulike funksjoner, og er gjerne det området i en by som har flest arbeidstagere og innbyggere bosatt i gang- og sykkelavstand. Det er også navet for kollektivtransporten. Sentrum er derfor vanligvis det området i en by som er enklest tilgjengelig med sykkel, til fots og med kollektivtransport. Samtidig er tilgjengelighet med bil ofte dårligere (pga. parkeringsbegrensninger, køer og gater med mange andre trafikanter). Dette er viktige forklaringer på at tette byer og byer med funksjoner lokalisert i

sentrum, genererer mindre biltrafikk enn spredte byer og byer som har en ikke-sentral lokalisering av funksjoner.

Vestfold og Telemark har en rekke mellomstore byer og tettsteder som er preget av konsentrert bosetting, korte avstander og sentral lokalisering av handels- og tjenestetilbud. Områdene utenom byene og tettstedene har et spredt utbyggingsmønster med eneboliger, landbruks- og næringsområder. En bærekraftig arealpolitikk med en bevisst lokalisering av boliger og virksomheter, gir grunnlag for mer miljøvennlig transport, bidrar til å opprettholde naturmangfoldet og gjør at mest mulig av de verdifulle arealene bevares.

Befolkningsvekst er en utviklingskraft i et samfunn, men er også en utfordring i arealpolitikken. I tråd med [nasjonale føringer](#) er hovedprinsippet i de regionale arealplanene at veksten skal konsentreres, og at veksten skal skje som fortetting og transformasjon innenfor eksisterende byer og tettsteder.

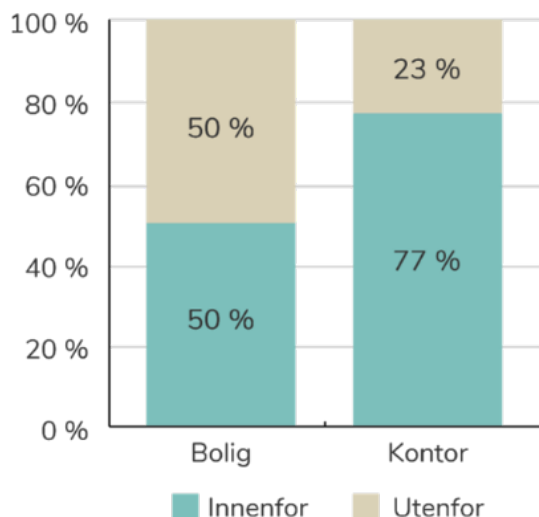
82 % av befolkningen i Vestfold og Telemark bor i tettbygde strøk (SSB, tabell 05212). Figur 15 viser hvordan dette fordeler seg på de ulike kommunene i fylket. Naturlig nok er det bykommunene som har høyest andel innbyggere som bor i tettstedet, mens andelen er lavere i distriktskommunene – hvor tettstedsavgrensingen er mindre, kommunene (i mange tilfeller) er geografisk større og innbyggerne bor mer spredt.

Figur 15: Andel innbyggere som bor i tettsted. 2020.

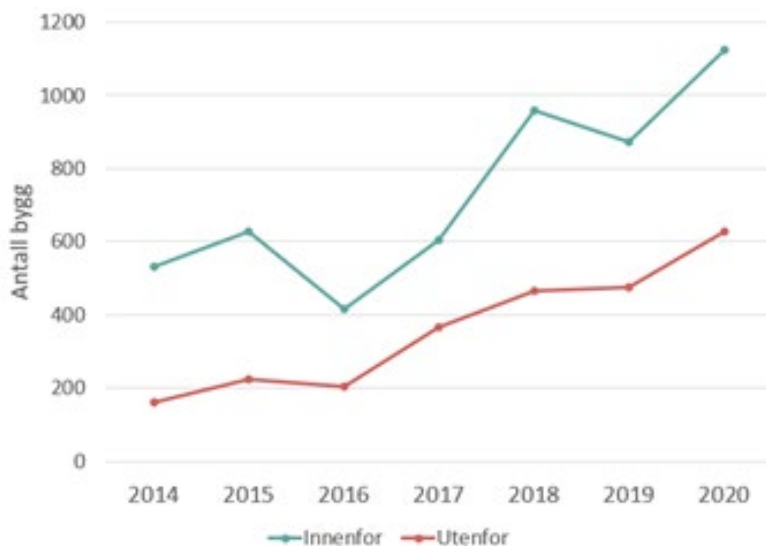
Kilde: SSB, tabell 05212

Av alle nye boliger i 2020 ble halvparten oppført innenfor et eksisterende tettsted, og halvparten utenfor (figur 16) (SSB, tabell 11441). Blant kontorbygg ble flesteparten (77 %) bygget innenfor et eksisterende tettsted. Selv om det fortettes innenfor byene og tettstedene, bygges det fortsatt mye utenfor. Den samme tendensen ser man for nye bolig- og kontorbygg i bykommunene¹² (figur 17). Selv om en overvekt av ny utvikling kommer innenfor eksisterende tettsteder, skjer fortsatt en god del av utviklingen utenfor.

Figur 16: Andel nye bygg innenfor tettsted, etter type. 2020

Kilde: SSB, tabell 11441

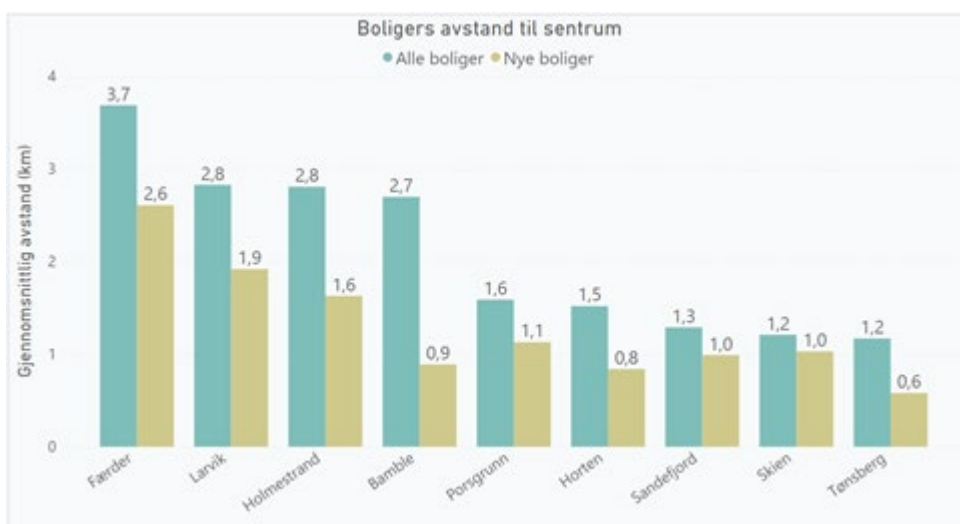

Figur 17: Antall nye bolig- og kontorbygg i bykommunene bygget innenfor eller utenfor eksisterende tettsteder

Kilde: SSB, tabell 11441

¹² Horten, Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Holmestrand, Færder, Porsgrunn, Skien og Bamble

Kommuner kan oppleve fortetting eller spredning av boligarealet. Som et grovt mål på dette kan vi se på gjennomsnittlig avstand til sentrum for alle boliger opp mot nyere boliger. Figur 18 viser, for de ni bykommunene i fylket, gjennomsnittlig avstand til sentrum fra alle boliger (grønne stolper), og gjennomsnittlig avstand til sentrum fra boliger bygget de siste fire årene (gule stolper). Dersom nye boliger bygges med gjennomsnittlig kortere avstand til sentrum, kan dette være en indikasjon på at det skjer en fortetting. Samtidig må det tas noen forbehold. For det første er det ikke slik at de med størst reduksjon i gjennomsnittlig avstand de siste fire år (opp mot alle boliger) nødvendigvis er «bedre» enn de med lavere reduksjon. Her kan også konteksten spille inn, slik som i eksempelvis Færder; det er en langstrakt og nylig sammenslått kommune med et senter som ligger nær Tønsberg og naturlig nok opplever en større utbyggingspress. For det andre kan en reduksjon i avstand skjule nedbygging av andre viktige områder, f.eks. LNF-områder. Dersom man utvikler et boligområde på matjord som ligger forholdsvis sentralt, kan det bidra til en mer sentral utvikling - selv om dette er områder som ikke bør bygges ned.

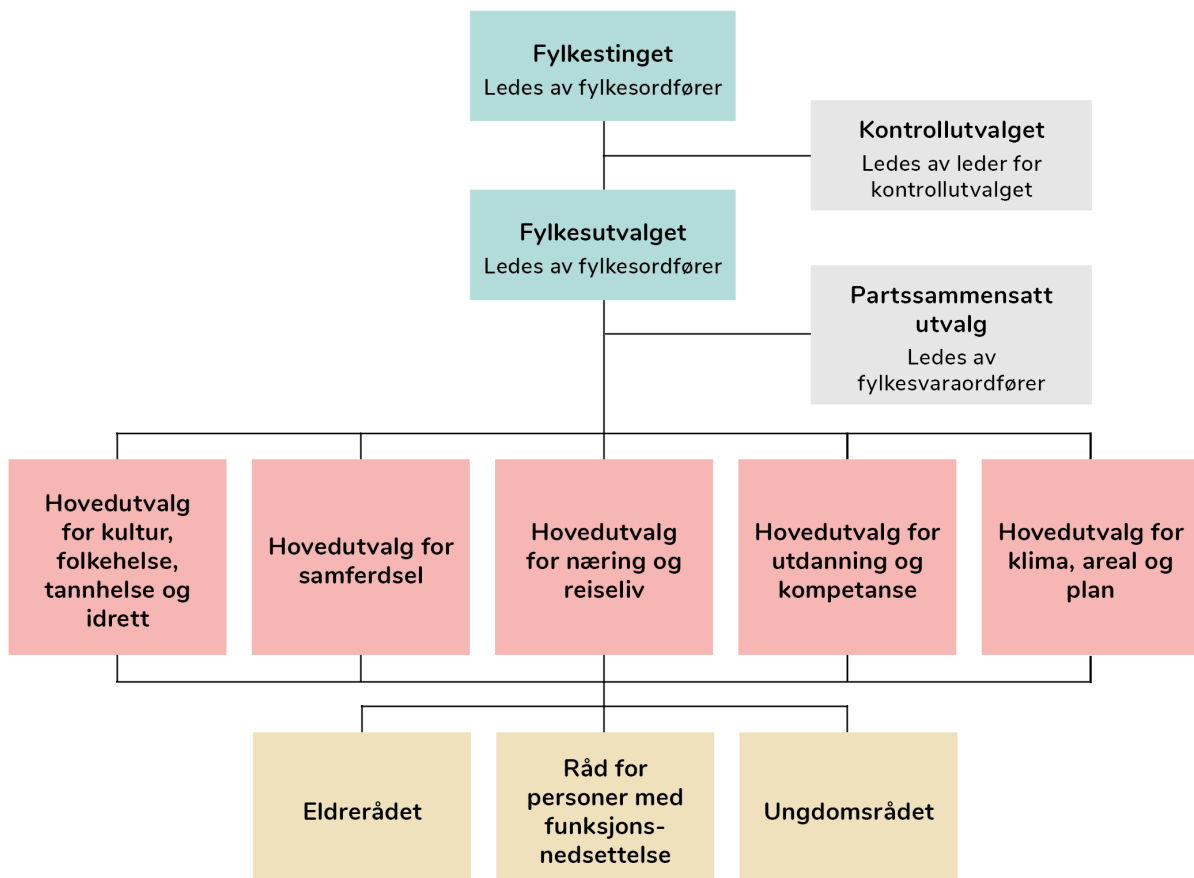
Figur 18: Boligers gjennomsnittlige avstand til sentrum i de ni bykommunene. Alle boliger og nye boliger. 2020.
Kilde: SSBs arealprofiler

9. Fylkeskommunens sektorer

9.1. Politisk ledelse og politiske utvalg

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Fylkeskommunen styres av folkevalgte politikere og fylkestinget er det øverste folkevalgte organet. Fylkestinget velges for fire år av gangen og består av 61 representanter. Fylkestinget treffer avgjørelser i større og prinsipielle saker, og gir rammer for alt arbeid i Vestfold og Telemark fylkeskommune. Det sittende fylkestinget er valgt for perioden 2020–2023. Det er til sammen 17 folkevalgte organ, hvorav 12 av disse presenteres i figur 19.

Figur 19: Politisk organisering i Vestfold og Telemark fylkeskommune

Øvrige folkevalgte organ er: fylkesvalgstyre, valg- og reglementnemnd, yrkesopplæringsnemnda, særskilt klagenemnd og fylkestrafikksikkerhetsutvalget. Saker behandlet i de folkevalgte organene har både omhandlet ordinær drift og videre utvikling av en sammenslått fylkeskommune.

Antall avholdte møter og saker behandlet i 2021:

Utvalg	Møter	Saker
Fylkesting	8	219
Fylkesutvalg	16	138
Valg- og reglementsnemnda	7	29
Partssammensatt utvalg	7	74
Hovedutvalg for næring og reiseliv	10	114
Hovedutvalg for utdanning og kompetanse	9	115
Hovedutvalg for samferdsel	11	113
Hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett	9	124
Hovedutvalg for klima, areal og plan	11	106
Fylkeskommunalt eldreråd	7	42
Fylkeskommunalt råd for personer med nedsatt funksjonsevne	7	54
Vestfold og Telemark ungdomsråd	8	93
Y-nemnda	8	97
Særskilt klagenemnd	9	51
Fylkestrafikksikkerhetsutvalget	9	25
Kontrollutvalget	8	59

Andre forhold

Vestfold og Telemark fylkeskommune var av de første kommuner og fylkeskommuner i Norge til å ta i bruk digitale fjernmøter i forbindelse med koronapandemien for avholdelse av folkevalgte møter. Digitale fjernmøter har muliggjort en effektiv politisk beslutningsprosess også i denne perioden. Nye digitale løsninger for folkevalgte møter er også tatt i bruk.

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Avvik i kr	Avvik i %
10-Politiske utvalg og politisk ledelse	33 806	36 472	36 894	3 088	8,4 %
11-Kontrollutvalget	5 852	6 524	6 524	672	10,3 %
12-Tilskudd politiske parti	15 136	15 066	15 066	-70	-0,5 %
Sum	54 794	58 062	58 484	3 690	6,3 %

Kommentar til status økonomi

Netto driftsresultat for 2021 viser et mindreforbruk på 3,7 mill. kr som tilsvarer 6,3 % av budsjett. Innsparingen på 3 mill. kr, som gjelder handlingsregel 9, er innarbeidet i budsjetttrammen for 2021.

Årsaken til mindreforbruket skyldes i hovedsak innsparinger knyttet til møte-bevertning, reiseutgifter og leie av lokaler. Dette da de fleste politiske møter er gjennomført digitalt som følge av koronapandemien.

9.2. Fylkesdirektør og utviklingsavdelinger

Utviklingsenhet Vestfold og Telemark +

For 2021 ble det vedtatt en samlet ramme for VT+ på 10,7 mill. kr.

Prioriterte områder for 2021:

- sektorovergripende samhandling internt og samhandling med relevante aktører eksternt for å styrke kunnskap om regionen.
- Videreutvikling av kunnskapsgrunnlaget "Ditt og mitt Vestfold og Telemark" gjennom å gjennomføre grundigere analyser på enkelte områder, blant annet om verdiskapning, kompetanse, Ungdataundersøkelsen, folkehelseundersøkelsen samt å bidra i CCS ringvirkningsprosjektet.
- fortsette arbeidet med å digitalisere kunnskapsgrunnlag, analyser og statistikk på nettsider.
- utvikle bruk av geodata-informasjonsystemer (GIS) i fylkeskommunen
- bidra til å styrke fylkeskommunenes arbeid med forskning, utvikling og innovasjon.

Utviklingsenheten skulle utvikle kunnskapen med FNs bærekraftsmål som rammeverk. VT+ skulle også bidra til å utvikle indikatorer for å måle fylkeskommunens bidrag til å oppfylle FNs bærekraftsmål.

Utviklingsenheten har gjennomført aktiviteter i tråd med det som er beskrevet i budsjett- og økonomiplan.

Utviklingsenheten har ikke avvik når det gjelder budsjettjhemmel.

Utviklingsenhet Brukerbehov, digitalisering og kommunikasjon

Har budsjettdokumentet for 2021 vedtatt premisser for bruken av bevilgningene?

Premisser for bevilgningene er gitt i de ambisjoner og prioriteringer som er beskrevet i den tekstlige delen av budsjettdokumentet. Det er ikke gitt premisser utover dette.

Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølgingen av premissene for bruken av bevilgningene?

Rapporteringen følger årshjulet med månedsrapporter, tertialrapporter og årsmelding. Utviklingsenheten rapporterer ellers til fylkesdirektøren, fylkesdirektørens ledergruppe, og via ansvarslinjene som er definert i konkrete prosjekter. Det er innført porteføljestyling for de digitale utviklingsprosjektene.

Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilgningene har størst risiko for vesentlige avvik?

Risikoen for avvik er knyttet til at bransjemessige forhold innen IT, herunder høy prisstigning, leverandørutfordringer, leveransesituasjonen under pandemien og tilgang til nødvendig fagkompetanse i et konkurranseutsatt marked. Stadig flere, mer avanserte og målrettede dataangrep har blitt en større risiko i seinere tid. Kapasiteten til å følge opp prioriterte satsinger er avhengig av at ikke uventede og kritiske hendelser må gis prioritet foran planlagte aktiviteter.

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Utviklingsenhet Vestfold og Telemark +

Samhandling internt og eksternt

Utviklingsenheten VT+ har hatt et utstrakt samarbeid internt og eksternt gjennom 2021, både i forbindelse med generelt kunnskapsarbeid og i forbindelse med kunnskapsgrunnlag til strategier og prosjekter. Dette omfatter blant annet klimarapportering, kunnskap om kompetanse i regionen, analyser og formidling i forbindelse med Ungdataundersøkelsen, kartlegging i forbindelse med etablering av fagsenteret i Seljord, forberedelse og gjennomføring av Folkehelseundersøkelsen, arbeid med kunnskapsgrunnlag for kystsoneplan, forberedelse av WOW-undersøkelsen samt kartlegging av fritidsboliger i regionen. VT+ var sentrale i innsamling og analyse av data fra virksomheten i forbindelse med beslutningsgrunnlaget til politikerne i delingsssaken. Eksterne samarbeid i 2021 har hovedsakelig vært med kommuner, NAV, KORUS Sør, OsloMet og USN. VT+ har bidratt med kunnskap og veiledning for enkelte kommuner i regionen, blant annet til prosjektet "Våre unge" i Larvik. Utviklingsenheten har også bidratt i det nasjonale fagnettverket for statistikk og analyse, Pandanettverket, og har en representant i styret i Panda. VT+ tok initiativ til et samarbeid med SSB om en pilot for fylkeskommunal tilgang til SSBs tjeneste microdata.no.

Videreutvikle «Ditt og mitt Vestfold og Telemark – et kunnskapsbilde i utvikling»

Kunnskapsgrunnlaget om regionen er oppdatert digitalt på nettsidene. I tillegg til en generell oppdatering av tall og tekst er det også publisert flere rapporter som går i dybden på utvalgte tema. VT+ har også publisert flere interaktive statistikk-løsninger på nettsiden, blant annet en statistikk-løsning som viser status og utvikling for sysselsatte i ulike yrkesgrupper i fylket, næringer, arbeidsledighet og utlyste stillinger for yrkesgrupper, utdanning og gjennomføring i videregående skoler, fagskolestatistikk og framskrivninger av behovet for ulike yrkesgrupper basert på de siste fem årene.

Digitalisere og popularisere Ditt og mitt Vestfold og Telemark – et kunnskapsbilde i utvikling

I 2021 har VT+ arbeidet med å videreutvikle nettsidene for analyser i digitalt format. Dette er gjort ved å utvikle eksisterende tekniske løsninger i samarbeid med seksjon kommunikasjon, og oppdaterte nettsider vil publiseres våren 2022.

Utvikle bruk av geoinformasjonssystemer (GIS)

Strategi for bruk av geoinformasjonssystemer (GIS) er vedtatt. Det interne samhandlingsnettverket har hatt en sentral rolle i arbeidet med å utarbeide og følge opp strategien. VT+ har utarbeidet kartgrunnlag til bruk i interne prosesser, som verktøy for tiltak (eksempelvis Østersdugnaden) og det er gjort analyser til dybderapporter og kunnskapsgrunnlag, blant annet rapport om fritidsboliger og kunnskapsgrunnlag til kystsoneplan. Arbeidet med etablering av kartportal fortsetter i 2022. Det er startet opp et arbeid med en anskaffelse med sikte på en felles rammeavtale for GIS-verktøy for flere fylkeskommuner. VT+ representerer VTFK i dette arbeidet.

Bidra til å styrke fylkeskommunens arbeid med forskning, utvikling og innovasjon (FOUi)

VT+ har samarbeidet med relevante samarbeidspartnere i gjennomføring og analyser av store befolkningsundersøkelser, slik som Ungdata-undersøkelsen og Folkehelseundersøkelsen. En viktig del av arbeidet har vært å bidra til at kunnskapen blir kjent og tilgjengelig for fylkeskommunens sektorer, og VT+ har presentert data og analyser på diverse interne møter.

VT+ var initiativtaker til, og bidro i arbeidet med, en søknad til Regionalt forskningsfond som høsten 2021 utløste midler til et forskningsprosjekt innen kulturarv. Prosjektet skal gjennomføres i 2022 i samarbeid med Transportøkonomisk institutt.

VT+ tok initiativ til et samarbeid med SSB om en pilot for fylkeskommunal tilgang til SSBs tjeneste microdata.no. Flere fylkeskommuner i Pandanettverket deltar i piloten med formål om å styrke tilgang til data for offentlig forvaltning på fylkeskommunalt nivå.

Bidra i utvikling av indikatorer for FNs bærekraftsmål

VT+ har hatt ansvar for å utvikle et indikatorsett for fylkeskommunens bidrag til å nå FNs bærekraftsmål. Indikatorene er en del av fylkeskommunens budsjett- og økonomiplan for 2022–2025 og er utarbeidet for å belyse fylkeskommunens resultater når det gjelder de prioriterte bærekraftsmålene slik de fremkommer i Regional planstrategi. Indikatorsettet skal videreutvikles.

Utviklingsenhet Brukerbehov, digitalisering og kommunikasjon

Oppfølging og etterarbeid etter regionreformen

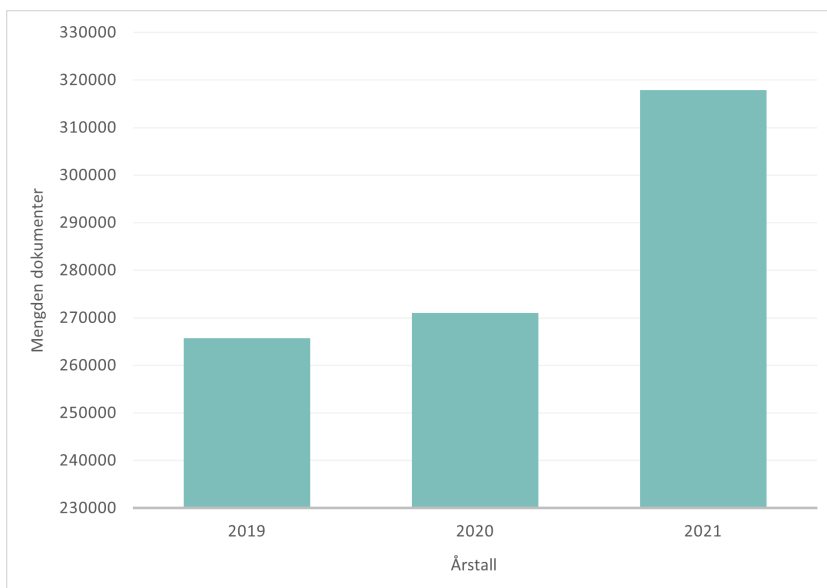
Avlevering til arkivdepot: Som den første i landet har Vestfold og Telemark fylkeskommune tatt i bruk en digital løsning for innsyn i historisk data fra de tidligere fylkeskommunene. Innsynsløsningen sikrer at saksbehandlere kan hente data fra tidligere perioder, og må være på plass før den lovbestemte avleveringen til depot kan gjennomføres. Løsningen er utviklet av vårt arkivdepot IKA Kongsberg IKS. Så langt er fire fagsystemer er lagt inn i IKA-Innsyn.

Etterarbeidet etter sammenslåingen er ikke ferdigstilt og vil fortsette i 2022. Det gjenstår uttrekk av arkivverdige informasjon og digital deponering av fagsystemer fra de tidligere fylkeskommunene. Både for fylkeskommunen og IKA Kongsberg krever det ekstra ressurser å få dette håndtert så raskt som ønskelig.

Nasjonal fellesløsning for offentlig journal er ikke tatt i bruk. Det skyldes delvis prisnivået, og delvis blandede erfaringer fra de som deltok i systemtestingen. Mediene lokalt har gitt uttrykk for at offentlig journal i fylkeskommunen fungerer tilfredsstillende i dag, og det er ikke behov for systembytte sett fra medienes side.

Integrasjonsløsning for kart er ikke installert fordi det krever en oppgradering av sak-arkivløsningen før det kan gjennomføres.

Arkivutviklingen etter sammenslåingen. Etter sammenslåingen har dokumentfangsten i arkivet økt med ca 20 %. Det skyldes delvis styrket fagmiljø, og delvis flere digitaliserte og automatiserte arbeidsprosesser.

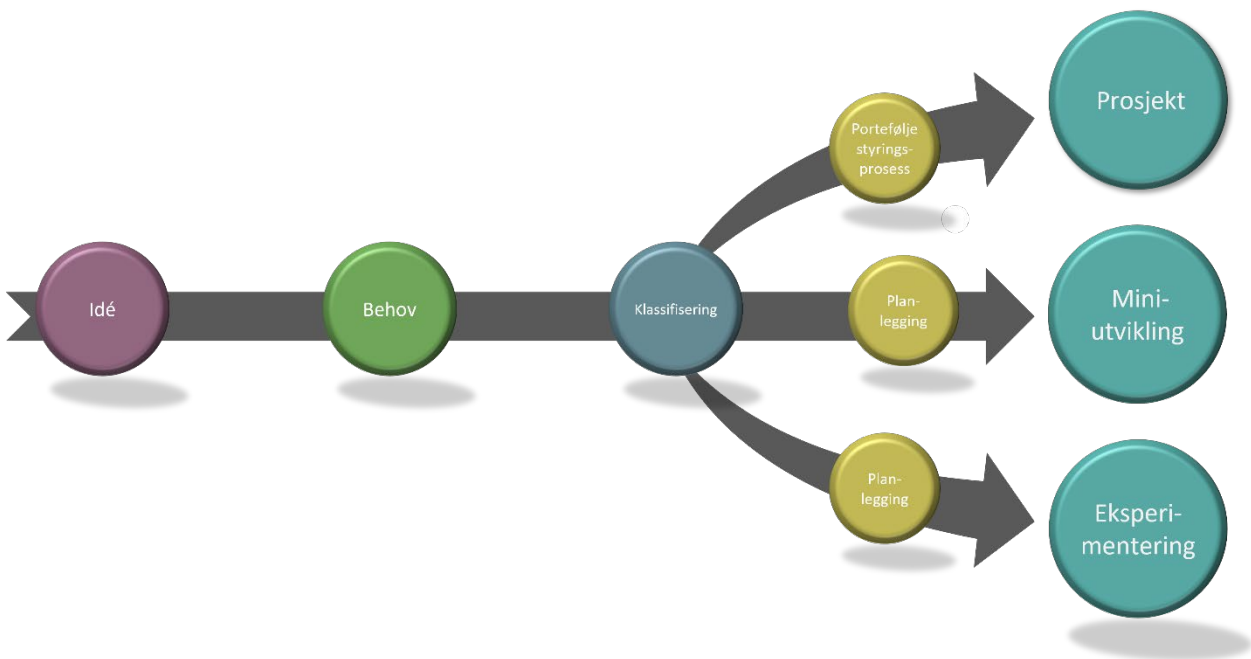

Figur 20: Dokumentfangst per år

Seksjon arkiv og dokumenthåndtering ble hedret med den nasjonale prisen som Årets arkiv i 2021.

Digital transformasjon

«Innovasjonsløypa» er utviklet og tatt i bruk i alle fagsektorer. Det er en prosess med tilhørende metodikk, verktøy mm som bidrar til at hele organisasjonen får eierskap til og kan bli en motor for digital transformasjon. På den måten kan Vestfold og Telemark fylkeskommune være en samlet kraft som setter brukerbehovene i førerretet og benytter teknologi i sin tjenesteutvikling.

Figur 21: Innovasjonsløypa – medarbeiderdrevet innovasjon i praksis

Måten ideene følges opp i Innovasjonsløypa, har gitt fart i videreutviklingen av våre tjenester. Fra den spede starten i mai 2021 frem til og med desember 2021, kom det inn 120 idéer. Av disse var ca 70 under behandling og ca 20 var ferdig utviklet/realisert ved årets utgang.

Det er stor interesse fra andre fylkeskommuner, kommuner, nasjonale nettverk og andre for Innovasjonsløypa, fylkeskommunens egenutviklede løsninger og arbeidet med Digital transformasjon.

Gevinstfokus i drift og forvaltning

Gjennom 2021 har det blitt ryddet i mange deler av teknologimiljøet. Datarom er samlet i Tønsberg og serverrom avviklet på Fylkesbakken i Skien. Dette har gitt mer effektiv drift og samtidig et betydelig mindre miljøavtrykk.

Gjennomgang av systemer, avtaler og lisenser er pågående og bidrar til effektivitet, sikkerhet og kostnadskontroll. Det samme gjelder pågående arbeid med informasjonssikkerhet, infrastruktur og telefoni.

Omdømme

Kommunikasjonsstrategi for Vestfold og Telemark fylkeskommune ble godkjent av fylkesdirektørens ledergruppe i desember. Strategien omfatter både intern og eksternt kommunikasjon. Den eksterne hovedoppgaven blir å synliggjøre hvordan Vestfold og Telemark fylkeskommune løser sentrale samfunnsoppgaver og er relevant for innbyggere, samarbeidspartnere og kommuner.

Ved å styrke og systematisere internkommunikasjonen skal alle medarbeidere føle at de har den nødvendige og mest mulig relevante og oppdaterte kunnskapen om egen arbeidsplass. Det bidrar til

at ansatte kan utføre sine oppgaver og gjennom de egnede kanaler ha mulighet til å kommunisere på en god, relevant og åpen måte. Kommunikasjonen skal også bidra til å styrke fylkeskommunen som en attraktiv arbeidsplass.

Det ble gjort en rekke grep for å styrke den eksterne kommunikasjonen gjennom hyppigere og mer omfattende bruk av pressemeldinger og raskere oppdatering av nettsiden ved større tiltak og hendelser. Dette resulterte i en økning av trafikken på hjemmesiden med 10 % fra året før. Hjemmesiden hadde i 2021 52 000 unike brukere, og brukerresponsen viste at 75 % svarte positivt at hjemmesiden var til hjelp. Kommunikasjon om beredskaps- og smitteverntiltak, særlig overfor undervisningssektoren, var samtidig prioritert.

Innsatsen er økt for å styrke bruken av nynorsk; jfr. fylkestingsvedtak om 25 % bruk av nynorsk. Anskaffelse av en nynorsk-oversettingsrobot er igangsatt og løsning blir innført våren 2022.

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Avvik i kr	Avvik i %
15-Fylkesdirektør	4 815	4 944	4 956	141	2,8 %
16-VT pluss	9 001	10 669	10 943	1 941	17,7 %
17-BDK	139 885	155 833	155 147	15 262	9,8 %
Sum	153 701	171 445	171 046	17 344	10,1 %

Kommentar til status økonomi

Regnskapet viser et mindreforbruk for budsjettområdene for fylkesdirektøren, VT+ og brukerbehov, digitalisering og kommunikasjon på 17,3 mill. kr sammenlignet med budsjett for 2021, noe som tilsvarer 10,1 %.

Revidert budsjett for 2021 er justert med 4,0 mill. kr i mindreforbruk fra 2020 og reduksjon av budsjetttrammen jfr FT sak 85-21 verbalvedtak 7, for utviklingsenhetene med 0,3 mill. kr for VT + og 4,1 mill. kr for Brukerbehov, digitalisering og kommunikasjon.

Fylkesdirektøren har et mindreforbruk på 0,1 mill. kr sammenlignet med budsjett.

For utviklingsenheten VT+ skyldes mindreforbruket lavere personalkostnader (kurs og reiseutgifter) grunnet koronapandemien, samt lavere kostnader til digitalisering av kunnskapsgrunnlaget grunnet utvikling av eksisterende digitale løsninger og bruk av interne ressurser i større grad enn opprinnelig planlagt.

Utviklingsenheten brukerbehov, digitalisering og kommunikasjon har et mindreforbruk i 2021 på 15,3 mill. kr. Av dette gjelder til sammen omtrent 5 mill. kr ressurser til utvikling som ikke er benyttet. Reduserte personalkostnader er den andre hovedforklaringen, det vil si vakanser og

konsekvenser av koronapandemien. I tillegg har forsinkede leveranser, bedre leverandøravtaler, redusert innkjøp av utstyr og redusert print også medvirket til mindreforbruket.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett	
	Vedtatt total prosjektramme	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap
Digitalisering	17 275	2 693	0	140
Investering IT	10 000	13 850	10 000	3 794
Skilting bygg VTFK	10 000	3 819	9 000	3 228
Sum	37 275	20 362	19 000	7 161

Sammendrag status investeringer

De årlige investeringsmidlene for IT er benyttet til utskiftninger og utvikling av IT løsninger, utstyr og anskaffelser. I regnskapet for 2021 er det mindreforbruk på 6,2 mill. kr. Iverksatte prosjekt var budsjettet til et totalt mindreforbruk på kun 0,2 mill. kr. Dette skyldes i hovedsak at utstyr og løsninger som er innkjøpt, ikke er levert og fakturert. Det er store forsinkelser i IT-utstyr grunnet koronapandemien, noe som har skapt betydelige utfordringer i lang tid.

Digitaliseringsmidlene knyttet til regionreformen viser et lite merforbruk ved årsslutt 2021. Dette er relatert til noen mindre kostnader som påløp etter nedjustert budsjett ved 2.tertial. Prosjektet er ved utgangen av 2021 ansett å være ferdigstilt. Mindreforbruk av totalrammen ble nedjustert ved 2.tertial.

Prosjektet for skiltfornyelser ved fylkeskommunens virksomheter er i full fremdrift. Et større omfang kombinert med leveranseutfordringer på grunn av koronapandemien har forlenget prosjektgjennomføringen med tre-fire måneder. Omfanget av omprofileringen er betydelig større enn antatt. I tillegg har prosjektet etablert PLIVO-skallmerking ved alle skolene. UU-synlighetsmarkering er gjennomført på egne lokasjoner. Innvendig skilting av T18 er lagt til i prosjektet. Skiltbehov her er ikke med i tallene og tilkommer. Alle lokasjoner er prosjektert og det er ferdig montert 907 skilt i prosjektet. Ikke montert 353. Totalt registrert behov i prosjektet 1260 stykk., med tillegg (PLIVO og UU) 2066 stykk. Prosjektet forskyves og fullføres i 2022.

9.3. Økonomi, styring og eierskap

Budsjettpremiser

Har budsjettdokumentet for 2021 vedtatt premisser for bruken av bevilgningene?

Økonomi, styring og eierskap har fire seksjoner, økonomi, konsernstyring, service og eiendom. Budsjettet er basert på at driftsrammene skal kunne sikre at sektoren skal bidra til god planlegging,

rapportering og egenkontroll. Gjennom dette skal sektoren bidra til forutsigbarhet, økonomisk handlingsfrihet, ivaretagelse av eiendomsverdier og sikre en fremtidig økonomisk bærekraft. Dette krever gode systemer for oppfølging og rapportering, samt kontinuerlig og økt fokus på effektiv bruk av ressurser. Med utgangspunkt i de vedtatte prinsippene for styring og ledelse, er en overordnet oppgave for sektoren å utvikle et helhetlig politisk og administrativt styringssystem. Styringssystemet sikrer måloppnåelse, etterlevelse av lover og regler og underbygger kvalitet i styringsinformasjon og rapportering.

Sektoren har gjennom året hatt særskilte oppgaver knyttet til å etablere gode møteplasser og utvikle fylkeshusene til å bli regionale møtesenter. Med hensiktsmessige digitale samhandlingsløsninger skal dette kompensere for større geografiske avstander i den nye fylkeskommunen. Servicefunksjonen med blant annet sentralbord og resepsjon i front er godt rustet i møte med innbyggere, samarbeidspartnere, folkevalgte og ansatte.

For hele sektoren har det vært særlig viktig med harmonisering av administrative støtteprosesser, samt å fortsatt sikre felles bruk og enhetlig praksis av digitale verktøy og løsninger i årene som kommer.

Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølging av premissene for bruken av bevilgningene?

Samtlige lovpålagte leveranser som sektoren har hatt ansvaret for er fulgt opp som forutsatt. Enkelte rutiner og prosedyrer har blitt til i løpet av året, mens majoriteten er justert og eller tilpasset fra tidligere til ny fylkeskommune. Øvrig aktivitet er redusert av årsaker sektoren ikke rår over, herunder også investeringsaktiviteten.

Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilgningene har størst risiko for vesentlige avvik?

Det foreligger årlig normalt ikke større risikoer for store kostnadsavvik. I 2021 har imidlertid pandemien fortsatt bidratt til lavere kostnader Eksempler på redusert aktivitet:

- Ubenyttede lønnsmidler som følge av et utfordrende år for organisasjonen med tanke på rekruttering
- Mindre reise- og møteaktivitet
- Stengte fylkeshus og stengte kantiner
- Få eller ingen kompetansehevende tiltak
- Få eller ingen velferds- og sosialtrettede tiltak.

Risikoen for kostnadsøkninger er knyttet til spesielt at kostnadene knyttet til eiendomskostnader som energi og innkjøp av innsatsfaktorer i eiendomsforvaltningen. Det er også en urovekkende utvikling knyttet til kostnadene forbundet med større datasystemer som regnskap og økonomistyring. Fylkeskommunen vil i 2022 påbegynne anskaffelsesprosessen av et nytt regnskaps- og styringssystem.

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Seksjon eiendom har påbegynt arbeidet med grønn omstilling gjennom fokus på energiledelse, etablering av fagsystem og fokus på energioppfølging av bygningsmassen. Målsettingen er på kort sikt å oppnå en reduksjon på omtrent 5 %. For å bidra til fylkeskommunens klimamål vil det fremlegges en plan for økt reduksjon, men dette vil kreve investeringer. Planen vil fremlegges i forbindelse med kommende budsjett og økonomiplan.

Fylkeshuset i Skien, Fylkesbakken og i Tønsberg ble Miljøfyrtårnsertifiserte i 2021. Torggata 18 blir sertifisert i år.

Service seksjonen tok initiativ til å anskaffe felles avfallshåndteringsavtale for hele VTFK. Samme avtale i hele VTFK og for fremtiden vil bidra til reduserte klimautslipp ved å benytte moderne verktøy, og redusere antall hentinger og antall transporter ved virksomhetene. Dette bidrar til og gir økt fokus på håndteringen av avfall.

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Avvik i kr	Avvik i %
20-Økonomidirektør og advokater	5 174	9 988	7 188	2 014	28,0 %
21-Økonomiseksjon	23 699	25 839	24 417	718	2,9 %
22-Konsernstyring	26 584	25 589	27 011	426	1,6 %
23-Eiendom	20 806	35 432	21 526	719	3,3 %
24-Service	35 505	26 470	38 470	2 965	7,7 %
Sum	111 769	123 318	118 611	6 842	5,8 %

Kommentar til status økonomi

Netto driftsresultat for 2021 viser et mindreforbruk på 6,8 mill. kr som tilsvarer 5,8 % av budsjett.

Revidert budsjett for 2021 er justert med 3,0 mill. kr i mindreforbruk fra 2020 og reduksjon av rammen med 2,7 mill. kr jfr FT sak 85-21 verbalvedtak 7.

Alle seksjonene i sektoren går med mindreforbruk. Årsaken til mindreforbruket skyldes i hovedsak ubesatte stillinger i 2021, tidsforskyvninger av innvendig og utvendig vedlikehold av fylkeshusene samt kjøp av utstyr knyttet til Torggata 18.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett	
	Vedtatt total prosjektramme	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap
Avslutning pågående prosjekter	39 660	34 060	14 664	11 726
Investering utstyr adm	IA	460	460	460
Ny Horten videregående skole	760 700	745 319	3 839	196
Ombygging av Porsgrunn videregående skole	212 000	13 388	1 000	723
Oppgradering av Sandefjord videregående skole	605 000	321 408	190 000	186 781
Solenergi fylkeskommunale bygg	5 000	430	5 000	430
Tiltakspakke oppgradering eiendommer	25 000	18 635	16 005	14 821
Utbygging av Bamble videregående skole	571 000	75 781	52 000	66 281
Årlig investering bygg	31 000	37 118	38 249	31 265
Sum	2 249 360	1 246 599	321 218	312 683

Sammendrag status investeringer

Avslutning pågående prosjekter

Det er to pågående prosjekter som avsluttes i 2021, resten ble avsluttet i 2020.

Prosjektet Færder energifabrikk har en vedtatt ramme på 8,7 mill. kr. Energifabrikken skal produsere solenergi til eget forbruk og systemene skal også kunne brukes i undervisning for alle elevene i fylket. Prosjektet er to delt. Del en med elektrisk solenergi har solceller, micronett og batteribank med direkte lading til elbiler. Del to har solfangere og varmelager som skal lagre varmt vann om sommeren til bruk for oppvarming av bygget om vinteren. Flere deler av anlegget er levert og den elektriske delen skal stå ferdig i 2021. Del 2 skal stå ferdig i 2022.

Anskaffelse av varslingsanlegg for trusselsituasjoner på Bamble videregående skole og Nome videregående skole - avdeling Sørve, avsluttes i februar 2022.

Oppgradering av Sandefjord videregående skole

Prosjektet går som planlagt og ferdigstilles i 2023.

Fylkestinget vedtok i sak 60/21 å øke prosjektets totale investeringsramme grunnet ekstraordinær prisstigning. Ny investeringsramme er 628 mill. kr.

Utbygging av Bamble videregående skole

Fylkestinget vedtok i sak 135/ 21 byggestart for prosjektet.

Grunnarbeidene startet høsten 2021. Prosjektet går som planlagt og ferdigstilles 2023.

Årlig investering bygg

Rammen er fordelt på flere mindre prosjekter på flere virksomheter som videreføres og ferdigstilles i 2022 innenfor vedtatt ramme.

Tiltakspakke oppgradering eiendommer

Rammen er fordelt på flere mindre prosjekter på flere virksomheter. Arbeid med å ferdigstille de siste prosjektene pågår og forventes ferdigstilt i 2022 innenfor vedtatt ramme.

Ny Horten videregående skole

Fylkestinget vedtok i sak 1/21 - sluttrapport Ny Horten videregående skole - en bevilgning på totalt 3,8 mill. kr hvorav 1,5 mill. kr går til mindre gjenværende arbeider i prosjektet, 0,125 mill. kr går til utsatt del av kunstprosjekt og 2,2 mill. kr går til utstyr for automasjon er avhengig av tilbudsstruktur. Arbeidene gjennomføres i 2022.

Ombygging av Porsgrunn videregående skole

Alternative løsninger for utbygging er utredet. Avventer resultat fra utredning av fagskolens behov. Planlegger sak til politisk behandling i juni.

Investering utstyr adm

Anskaffelse av tjenestebil til T18.

Pristigning store investeringsprosjekter

Økonomisk ramme i FT sak 135/21 Samlokalisering Bamble inkluderer lønn- og pristigning. Med bakgrunn i dette reverseres omdisponering av 22,8 mill. kr i 1 tertial 2021, til prosjekt Utbygging av Bamble videregående skole.

9.4. HR, mestring og utvikling

Budsjettpremisser

Det har ikke vært gitt premisser for bevilgningene utover de ambisjoner og mål som er beskrevet i den tekstlige delen av budsjettdokumentet.

Status for prioriterte oppfølgingsområder**Etablere ny organisasjon**

Nye rutiner er etablert og kvalitetssikring av arbeidsprosesser innen fravær, grunndata og reiseregning gjøres kontinuerlig. Sektoren har utbetalt kr 2,6 mrd. kr. i lønn og godtgjøringer for ansatte og folkevalgte. Dette er grunnlag for 8150 lønnsoppgaver.

Det er gjennomført 17 medbestemmelsesmøter med 233 saker. Det er videre gjennomført lønnsharmoniseringsprosess for omtrent 3000 ansatte ved de videregående skolene og karrieresenteret, der omtrent 365 ble omfattet av harmoniseringstillegg. En betydelig andel ansatte har fått ny stillingsbenevnelse som en del av harmoniseringsprosessen.

Arbeidsgiver har gjennomført lokale lønnsforhandlinger 2021 med 24 arbeidstakerorganisasjoner. Forhandlingene ble gjennomført uten brudd for ansatte i kap. 3, kap. 4 og kap. 5.

Bygge en sterk organisasjonskultur og identitet med det nye fylket

Sektoren bidro med å utvikle visjon, verdier, medarbeider- og lederprinsipper i 2021. Mobilisering og involvering av alle ansatte var viktig for å bidra til felles retning og identitet. Sektoren har hatt samhandlingsmøter med sektorenes ledergrupper for å bygge den nye organisasjonen og avklare roller og oppgaver.

Bygge kompetanse for samfunnsoppdraget

Vestfold og Telemark fylkeskommune er en kunnskapsintensiv organisasjon, hvor de ansatte er den viktigste ressursen. Det er et overordnet mål at ansatte har den kompetansen som er nødvendig for at fylkeskommunen kan løse sitt samfunnsoppdrag. Sektoren har bistått i 167 rekrutteringer i løpet av 2021. Som følge av endringer i elevsøkning og vedtatt tilbudsstruktur har sektoren koordinert arbeidet med omplassering og overtallighet og bistått i 38 mulige omplasseringer, hvor 22 ble overført til annen virksomhet og 12 ble løst ved berørt skole. Fire ansatte har selv valgt annen løsning (pensjon eller annet arbeid utenfor fylkeskommunen). Sektoren har videre bistått ledere i enkeltsaker.

Sektoren har hjelpeverktøy for blant annet rekruttering, medarbeidersamtale og sluttsamtale. Det har vært fokus på at ledere skal ha en tett oppfølging av medarbeidere.

I en kunnskapsorganisasjon er strategisk kompetanseutvikling vesentlig for stadig å videreutvikle ansattes kunnskap, ferdigheter og holdninger.

Styrke satsing på personvern og sikkerhet

Sektoren jobber systematisk og kunnskapsbasert i arbeidet med personvern, helse, miljø, sikkerhet og beredskap.

Systembeskrivelse for personvernarbeid i fylkeskommunen er utarbeidet og publisert for ansatte. Det er et pågående arbeid med å oppdatere rutiner og utarbeide oversikt over alle behandlinger av personopplysninger som skjer i fylkeskommunen. Personvernkoordinatorer er etablert i de fleste sektorer og enheter. Fylkeskommunens rutiner for behandling av personopplysninger skal sikre at alle virksomheter og ansatte behandler personopplysninger på en lovlig og sikker måte. Sektoren har bistått i arbeidet med digital sikkerhetskampanje for hele organisasjonen, med mål om å heve kunnskapen og øke bevisstheten omkring digitale sårbarheter. Sektoren har i samarbeid med IT gjennomført kurs i IT-sikkerhet og personvern.

Systematisk arbeid ved avvik på personvern og HMS er i kontinuerlig fremdrift. Det er meldt 21 avvik innen personvern og informasjonssikkerhet i internt avvikssystem. Fylkeskommunen har sendt tre avviksmeldinger til Datatilsynet i 2021.

Sektoren har gjennomført en pilot for overføring av styrende dokumenter til nytt bibliotek. Dette sikrer årlig revisjon av alle styrende HMS dokumenter. Hovedarbeidsmiljøutvalget avholdt syv møter i 2021.

Sektoren har bidratt med beredskapsledelse, råd og veiledning og internkommunikasjon under koronapandemien. Sektorens oppdrag er å koordinere arbeidet med helse og sikkerhet for ansatte, elever, pasienter, passasjerer og brukere av fylkeskommunale veier i samarbeid med de øvrige sektorene.

Styrke satsing på barn og unges psykososiale miljø

Ombudene har jobbet systematisk og kontinuerlig med å synliggjøre tjenesten gjennom samarbeid med barn, ungdom, barnehager, skoler, foresatte, lærebedrifter, støttetjenester og skole- og barnehageeier. Ombudene har hatt samarbeidsmøter internt for å bygge fagmiljø og bygge felles strategier for å gi innbyggerne i fylket like og kvalitativt gode tjenester. Ombudene har deltatt i det nasjonale ombudsnettverket og bidratt til erfaringsutveksling og kompetanseutvikling. Det vises til egen årsrapport fra elev- og lærlingeombudene som behandles av Ungdomsrådet, Yrkesopplæringsnemnda og hovedutvalg for kompetanse. Årsrapport fra mobbeombudet behandles av Ungdomsrådet og hovedutvalg for kompetanse.

Den nasjonale evalueringsrapporten for ordningen med fylkesvise mobbeombud ble levert Utdanningsdirektoratet 15. juni 2021. Utdanningsdirektoratet fikk i oppdrag å levere et forslag til hvordan ordningen skulle organiseres som permanent ordning til Kunnskapsdepartementet i november. Gjennom direktoratets arbeid ble det klart at det var behov for å belyse ordningen ytterligere før ordningen blir permanent. Mobbeombud vil derfor bli videreført som midlertidig ordning ut 2022. Statens delfinansiering videreføres i perioden, og plassering i fylkeskommunen videreføres.

Andre forhold

Koronapandemien i 2021 har medført at planlagte aktiviteter knyttet til ledersamlinger og andre kompetansetiltak har blitt gjennomført som digitale samlinger i redusert omfang.

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap	Oppr.	Rev. bud.	Avvik i kr	Avvik i %
	2021	bud. 2021	2021		
30-HR-direktør	12 211	13 376	13 076	865	6,6 %
31-Personal og HMS	33 946	37 444	37 444	3 498	9,3 %
32-Mestring og utvikling	12 696	12 446	12 446	-250	-2,0 %
33-Strategi og kompetanseledelse	10 169	13 445	13 445	3 276	24,4 %
Sum	69 021	76 710	76 410	7 389	9,7 %

Kommentar til status økonomi

Netto driftsresultat for 2021 viser et mindreforbruk på 7,3 mill. kr som tilsvarer 9,7 % av budsjett.

Revidert budsjett for 2021 er justert med 2,0 mill. kr i mindreforbruk fra 2020 og en reduksjon i rammen med 2,3 mill. kr jfr FT sak 85/21 verbalvedtak 7.

Med unntak av seksjonen for Mestring og utvikling går øvrige seksjoner i sektoren med mindreforbruk. Årsaken til mindreforbruket skyldes i hovedsak besparelse KS kontingent/- og avgifter, økte refusjoner blant annet knyttet til mobbeombudene og reduserte lønnsutgifter. Koronapandemien er også en medvirkende årsak til mindreforbruket da ledersamlinger og andre kompetansetiltak er endret til digitale samlinger og gjennomført i redusert omfang.

9.5. Kultur, regional identitet, idrett og frivillighet

Budsjettpremisser

Vestfold og Telemark - der mennesker møtes Kulturstrategi 2021-2024 er et politisk vedtatt styringsdokument som sier hvordan fylkeskommunen skal utøve rollen som regional utviklingsaktør på kulturområdet fra 2021 til 2024.

Målene og tiltakene i strategien imøtekommes og iverksettes i løpet av planperioden. Områdene som har hatt høy prioritet i 2021 oppsummeres i avsnitt Status prioriterte områder.

For øvrig er følgende premisser gitt i budsjett 2021:

Innsparing Krafttak:

Avvikle formidlingstilskudd Gildehallen

Det ble i budsjett 2021 lagt inn en frigjøring av midler i rammen på 0,3 mill. kr i overføring til formidling i Gildehallen ved Midgard Vikingsenter fra 2021.

Avvikle driftsavtaler fylkesanlegg

Det ble i budsjett 2021 lagt inn en frigjøring i rammen på 0,5 mill. kr ved å avvikle driftsavtalene og ordningen med fylkesanlegg for idrett.

Vakant stilling fylkesbiblioteket

Det ble i budsjett 2021 lagt inn en frigjøring i rammen på 1 mill. kr i lønn til stilling som ble vakant i løpet av prosjektperioden.

Politiske vedtak budsjett 2021:

Vinjesenteret

Vinjesenteret fikk i budsjett 2021 ekstra tilskudd på 0,1 mill. kr. Tilskuddet er utbetalt i 2021.

Berg museum

Berg museum fikk i budsjett 2021 ekstra tilskudd på 0,1 mill. kr. Tilskuddet er utbetalt i 2021.

Telemark museum – nytt bygg

Fylkestinget i gamle Telemark fylkeskommune, vedtok å gi til sammen 23 mill. kr i tilskudd til Telemark museum og nytt museumsbygg i Brekkeparken - Skien. Det ble i 2019 og 2020 utbetalt til sammen 12 mill. kr og resterende 11 mill. kr utbetales i 2021.

Totalt 13 mill. kr er utbetalt i tilskudd til dette formålet 2021, hvorav 2 mill. kr ble tilført budsjett i FT-sak 208/21 for å dekke inn en differanse mellom politisk bevilgning og økonomiplan.

Scene 2 Teater Ibsen

Scene 2 Teater Ibsen fikk i budsjett 2021 et tilskudd på 0,5 mill. kr. Tilskuddet er utbetalt i 2021.

Dansekunst i Grenland

Dansekunst Grenland fikk i budsjett 2021 et tilskudd på 0,4 mill. kr. Tilskuddet er utbetalt i 2021.

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Kulturlivet ble også i 2021 sterkt preget av koronapandemien. Kultursektorens administrasjon har ikke vært direkte rammet, men realiserte færre aktiviteter enn planlagt. Flere av kulturaktørene i regionen har klart å holde aktiviteter og tilbud i gang innenfor de til enhver tid gjeldene smittevernsregler.

Kulturstrategien 2021 – 2024 - «Vestfold og Telemark – der mennesker møtes» ble vedtatt den 19.05.2021 av Fylkestinget. Både prosessen og resultatet har blitt godt mottatt av berørte interessenter, og særlig har kommunenes kulturledere meldt tilbake stor tilfredshet med planens strategiske grep.

Kulturstrategien danner grunnlaget for at kultur kan bidra til aktivitet, dialog, inkludering og opplevelser i samfunnet. Kultur er en forutsetning for ytringsfrihet og et velfungerende demokrati. Kultur har en identitetsskapende effekt på både individer og samfunn, skaper mening og trivsel, og virker positivt på folkehelsen. Kultur bidrar til økt attraktivitet og gir grunnlag for regional og lokal identitet, kultur- og naturbasert reiseliv og næringsutvikling.

Fylkeskommunen er avhengig av et godt samarbeid med kulturaktørene i regionen for å realisere kulturstrategien. Prioriterte samarbeidspartnere er presentert i egne temadokumenter i forlengelsen av Kulturstrategien. Temadokumentene beskriver virkemidler og utdyper hvordan vi i fellesskap jobber på utvalgte kulturområder og er et viktig bidrag til fylkets kulturplattform.

I løpet av 2021 vedtok Hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett (HKFTI) følgende temadokumenter:

- Temadokument bibliotekutvikling
- Temadokument regional filmsatsing i Vestfold og Telemark

- Temadokument friluftsliv

HKFTI og Fylkestinget vedtok følgende temadokument:

- Frivillighet i Vestfold og Telemark

Vestfold og Telemark har stort potensiale i å videreutvikle og styrke kultur- og naturbasert reiseliv og turisme. Strategisk satsing på verdensarv og vikingtid er sentralt her. Arbeidet med en helhetlig vikingtidssatsing i Vestfold og Telemark er intensivert i 2021.

Arrangementer av regional betydning er et viktig virkemiddel for økt reiseliv og turisme. I 2021 bidro fylkeskommunen blant annet til NM på rulle ski i Drangedal, NM uka 2021 i orientering i Porsgrunn, Europamesterskap Waszp (seiling) i Sandefjord og Tønsberg Båtrace.

Innenfor friluftslivsektoren har Vestfold og Telemark Padleled lyktes med å styrke kultur- og naturbasert reiseliv. Grunnlaget for å forlenge padleleden i Vestfold til både kystlinjen i Telemark og Telemarkskanalen ble lagt i 2021 og leden åpnes våren 2022.

God tilrettelegging for kunst- og kulturopplevelser som festivaler og kunstutstillinger er viktige bidrag for å skape økonomisk vekst. Den tette dialogen fylkeskommunen har med kulturaktører som mottar tilskudd er videreført fra 2020.

Fylkeskommunen arbeider målrettet for å nå ut til bredden og mangfoldet i befolkningen og være relevant for både små og store kommuner. Det er etablert tverrfaglige og spesifikke nettverk, møteplasser for erfaringsutveksling og kompetansehevende tiltak for hele sektoren.

Fylkeskulturkonferansen og arrangementet Kulturdialogen for kommuner og kulturaktører i fylket ble arrangert fysisk, og flere kulturledersamlinger for kommunene er i tillegg gjennomført digitalt.

Forutsigbare rammevilkår etterstrebes blant annet gjennom samordnede, gode og oversiktlige digitale løsninger for søknads- og tilskuddsprosesser. Historisk sett var tilskuddsordninger i Vestfold og Telemark innrettet ulikt. Kriteriene til samtlige tilskuddsordninger har i 2021 blitt revidert og vedtatt av hovedutvalget. Som eksempel ble retningslinjene for tilskudd til idrettsarrangement vedtatt med konkrete miljøtiltak for innkjøp, matservering, avfallhåndtering, transport med mer. Innenfor tilskudd til regionale anlegg skal bærekraftige og innovative løsninger prioriteres.

Frivillighet er en viktig motor i samfunnsutviklingen. Temadokument for frivillighet er utarbeidet og ble vedtatt av Fylkestinget 14.12.2021 og tverrsektorielt frivillighetsteam i fylkeskommunen er etablert. Frivillig sektor bidrar med store verdier til samfunnet, er samfunnsbyggende og spiller en viktig rolle i den nordiske demokratiske modellen. Som regional utviklingsaktør har fylkeskommunen tatt et ansvar for å samhandle med frivillige organisasjoner på regionalt nivå. I dette utviklingsarbeidet legger fylkeskommunen særlig vekt på å være kunnskapsleverandør og kompetanseutvikler, koordinator, samarbeidspartner, tilskuddsyter og premissleverandør.

Den kulturelle skolesekken

Det var i 2021 planlagt å arrangere 2 500 forestillinger for 72 000 skoleelever og barnehagebarn i regi av Den kulturelle skolesekken (DKS). Våren 2021 ble preget av noen avlysninger grunnet pandemien, men gjennom et godt samarbeid med kommuner og skoler ble det likevel mulig å gjennomføre det meste av det planlagte programmet. Ved avlysning ble honorarer til utøverne utbetalt i henhold til inngåtte kontrakter.

Fylkeskommunen mottok i 2021 i underkant av 25,1 millioner kroner i spillemidler til aktivitet i DKS.

DKS fikk også tildelt 500 000 kroner av mindreforbruket fra 2020. Dette ble brukt til å styrke kulturtilbudet for elever med spesielle behov, gjennomføre pilotprosjekt for etablering av kulturtilbud for barnehage i Vestfold-kommunene og til å styrke nettverket med skoler og kommuner i DKS, blant annet med Kulturtorget i Bø.

Spillemidler til idrettsanlegg, kulturbygg, tilskudd til idrettsarrangement, regionale idrettsanlegg og paraplyorganisasjoner

Fylkeskommunen fordelte i 2021 130 mill. kr i spillemidler til ulike idretts- og kulturanleggsprosjekter.

Det kom inn totalt 71 søknader, 19 søknader til regionale idrettsanlegg og 52 til idrettsarrangement i 2021. Det er nesten en tredobling av søknadsmassen fra 2020.

Fagforum for idrett og friluftsliv i kommunene (med regionale frivillige organisasjoner) og kommunenettverket for vilt og fisk er reetablert etter fylkessammenslåingen. Fagforum for idrett og friluftsliv i kommunene ble avholdt med en to dagers vellykket fagsamling. På samlingen deltok også Kulturdepartementet med blant annet oppdatert kunnskap om spillemiddelreglementet.

Fylkeskommunen, med et bidrag på ca. 5 mill. kr i 2021, er ved siden av Norges Idrettsforbund den største finansielle bidragsyteren til Vestfold og Telemark idrettskrets. Idrettskretsen har 23 idrettsråd, 53 særretter, 576 idrettslag og 121 231 medlemmer. Årlig blir det nedlagt om lag 2 500 årsværk i frivillig innsats i idrettskretsens aktiviteter.

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) er et samarbeidsforum for tilsluttede natur- og friluftslivsorganisasjoner på fylkesnivå. Per 2021 er det 33 tilsluttede organisasjoner fra 17 ulike nasjonale foreninger med mer enn 46 000 medlemskap i FNF Vestfold og Telemark. I tillegg til idrettskretsen og FNF bidro fylkeskommunen med tilskuddsmidler til Den norske turistforening, Oslofjorden friluftsråd, Grenland Friluftsråd og Friluftsrådet sør med ca. 900 000 kroner i 2021.

Oppgaver innenfor skjærgårdstjenesten, Østersdugnaden og friluftsområder

Det ble i 2021 plukket 34 tonn stillehavsøsters langs fylkets 986 kilometer lange kystlinje. Arbeidene med å etablere en fast forbrenningsovn for østers ble påstartet ved Melsom videregående skole.

Skjærgårdstjenesten kan melde om økt bruk av skjærgården under pandemien, dette resulterte i noe høyere aktivitet i de respektive driftsområdene. Øvrige oppgaver innenfor statlig sikrede friluftsområder er igangsatt og følger oppsatte planer.

Det nasjonale Ferdelsårsprosjektet har hatt god progresjon og hovedvekten av alt registreringsarbeidet ble avsluttet i 2021. Dette arbeidet har blitt løst gjennom et godt samarbeid med kommuner og friluftslivsorganisasjoner.

Tilskuddsordninger kunst, kultur og frivillighet

Antall søknader til «Kunstproduksjon» fra profesjonelle kunstnere, arrangører og festivaler i 2021 var 193 søknader, med en total søknadssum på 38 mill. kr. Det ble innvilget 64 søknader innenfor tilskuddsordningens ramme på 4,25 mill. kr.

Fylkeskommunen yter drifts- og prosjekttilskudd til paraplyorganisasjoner og regionale ledd innenfor kunst, kultur og frivillighet. I 2021 var dette i størrelsesorden ca. 9 mill. kr.

Øvrig innsats på kunst og kulturområdet i 2021

Den regionale UKM-festivalen ble avlyst i april grunnet pandemien, og det samme gjaldt den nasjonale UKM-festivalen. En alternativ regional UKM-festival fant sted i november, hvor 147 ungdommer fra alle deler av fylket deltok. De var plukket ut og videresendt fra sine kommuner på ulikt vis, da det var svært mange kommuner som ikke hadde fått avviklet det tradisjonelle UKM-arrangementet. Den regionale festivalen hadde 44 sceneinnslag, 5 konferansierer, 13 deltakere i flerkameraproduksjon, og 8 i stab. Alle disse var ungdom mellom 13 og 20 år.

Arbeidslivets kulturseilas (AKS) gjennomførte i 2021 kun deler av det planlagte programmet. Programmet for vårhalvåret ble avlyst i sin helhet grunnet pandemien, mens høsten ble gjennomført med 2 turneer og til sammen 18 arrangementer. Til sammenlikning ble det i normalåret 2019 gjennomført 86 arrangementer.

Marked for Musikk ble igjen gjennomført til tross for pandemi, og denne gangen i samarbeid med det europeiske arrangementet YAMsession. 190 deltakere fra alle landets fylker og 12 europeiske land var til stede under arrangementet.

Fylkeskommunen er den største eieren av Teater Ibsen AS, driftstilskudd 2021 var ca. 8,2 mill. kr. I tillegg imøtekom fylkeskommunen en søknad til ny prøvesal med 5 mill. kr i 2021. Uforutsigbarhet og vanskelige forhold under pandemien har ikke stoppe teaterets aktivitet og samarbeid med eksterne aktører. Et profesjonelt scenekunsttilbud har vært tilgjengelig for hele regionen. Ny teatersjef, med et tydelig ønske om å løfte barn og unge, startet sin jobb medio 2021.

Fylkeskommunen har eierskap i Sørnorsk filmsenter AS (driftstilskudd 2021 - 900 000 kr) og rammeavtale med Mediefondet Zefyr AS (ca. 800 000 kr). På grunn av pandemien har det vært færre fysiske arrangement i regi av Sørnorsk filmsenter AS, men deler av aktiviteten har vært løst digitalt slik at kontakten med filmbransjen har vært opprettholdt. Arbeidet med talentutvikling er gjennomført som planlagt og det er tildelt flere arbeidsstipend i 2021.

Regional bibliotekutvikling

Fylkesbiblioteket har i 2021 gjennomført 40 kompetansetiltak for bibliotekansatte, både fysiske og digitale. I 2021 ble det registrert 1 1170 358 besøk og 1 545 505 utlån i fylket. Dette er en svak oppgang fra 2020, og ganske likt med tendensen nasjonalt. Tilfanget av e-bøker og e-lydbøker har økt mye også i 2021. Den utvidete tilgangen til elektroniske tidsskrifter og aviser er opprettholdt.

Kimen litteraturfestival, ble for første gang arrangert i 2021, med gode besøkstall både fysisk og digitalt, pandemien tatt i betraktning. 3 575 mennesker opplevde de ulike arrangementene som foregikk på 22 ulike arenaer i 9 kommuner i fylket.

Leselystaksjonen Sommerles, som ledes av Vestfold og Telemark fylkesbibliotek, nådde målet om ny deltakerrekord. Hele 164 000 barn over hele landet deltok.

I 2021 fikk Vestfold og Telemark 2 nye fribyer. Tønsberg og Sandefjord er nå innlemmet i ordningen og fylket har i dag 6 kommuner som tar imot forfulgte forfattere.

Arkeologiske metoder

Kulturarv er internasjonalt ledende i bruk og utvikling av inngrepsfrie arkeologiske metoder i kartleggingen av kulturminner. Arbeidet i 2021 konsentrerte seg om prosjektet VEMOP, hvor validiteten i tolkninger av georadarundersøkelser, herunder klimatiske forhold, blir systematisk gjennomgått og fulgt opp. Prosjektet ledes av fylkeskommunen og gjennomføres i samarbeid med Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) og Ludwig Boltzmann Institute for Archaeological Prospection and Virtual Archaeology (LBI ArchPro) i Østerrike.

Kulturarvs forvaltningsansvar

Kulturarv har forvaltningsansvar for 1 277 fredete bygg og anlegg, og 18 565 registrerte arkeologiske kulturminner i Vestfold og Telemark.

Regionen har 143 middelalderbygninger i tre, og fylket har flest bygninger av dette slag i landet.

I 2021 behandlet kulturarv 353 byggesaker og 426 kommune- og reguleringsplaner. Det ble reist én innsigelser til disse planene. Videre ble 404 arkeologisaker behandlet. I tillegg kommer henvendelser som ikke er registrert i saksbehandlersystemet, det vil si telefoner og eposter som er svart ut direkte.

Til sammen utløste Vestfold og Telemark fylkeskommune 38,1 mill. kr i statlige tilskudd fra Riksantikvaren ved et forhåndstilsagn på 15,5 mill. kr for 2021 avgitt i 2020 og en tildeling av tilskudd på 22,6 mill. kr for 2021. Disse midlene går direkte til istandsetting av fredete bygg og anlegg.

Post	Tilsagn for 2021	Tilskudd 2021	Sum for 2021	Sum 2020
71	9	9	18	17
72	5	5	10	10
73	0	3,7	3,7	0
74	1,5	4,9	6,4	4,9
Sum	15,5	22,6	38,1	31,9

Til teknisk industrielle kulturminner (post 72, statlige midler) ble det gitt 5 mill. kr i 2021 og forhåndstilsagn om ytterligere 5 mill. kr.

I tillegg kommer den fylkeskommunale tilskuddsordning på 1 mill. kr, som er øremerket verneverdige bygg i privat eie.

Arkiv- og museumsutredning

Kulturarv har ansvar for museumsområdet som er en viktig samarbeidspartner for å nå fylkeskommunens mål knyttet til formidling og forvaltning av vår felles kulturarv. Vestfold og Telemark fylkeskommune overførte i 2021 totalt 56,2 mill. kr i tilskuddsmidler til museene. I tillegg ble det brukt 4,5 mill. kr i eierkostnader knyttet til fire fylkeskommunale bygg som Vestfoldmuseene IKS disponerer.

Utredningsprosjektet, for å kartlegge arkiv- og museumssituasjonen i Vestfold og Telemark, og vurdere denne i lys av fylkeskommunens framtidige ansvar og rolle innenfor de to sektorområdene, hadde oppstart i januar 2020 og er videreført i 2021. Utredningsprosjektet har vært gjennomført med bred aktiv involvering av museumssektoren i regionen, og vil bli lagt fram for ny behandling i HKFTI, våren 2022.

Verdensarvkoordinator

Verdensarvkoordinator skal legge til rette for en bærekraftig utvikling, verdiskaping og formidling av verdensarvområdet i samarbeid med Verdensarvrådet, og skal bidra til god samhandling mellom alle interessenter i verdensarven lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Fylkeskommunale midler fra Merkevere UNESCO støtter bærekraftige utviklingsprosjekter, med søkelys på verdiskaping, kompetanseheving og formidling, herunder immateriell kulturarv. Gjennom forvaltning av statlige og fylkeskommunale midler er det igangsatt en rekke prosjekter i samarbeid med lokale, regionale og nasjonale aktører.

I 2021 har verdensarvkoordinator tildelt 17,3 mill. kr til prosjekter i verdensarvområdet. 15,5 mill. kr av dette er statlige midler og 1,8 mill. kr regionale midler, hvorav 0,8 mill. kr er tildelt gjennom tilskuddsordningen Merkevere UNESCO og 1 mill. kr er driftstilskudd til Verdensarvsenteret.

Overføring av statlige oppgaver

Statlige oppgaver for kulturminneområder vil i perioden 2020–2022 bli overført fra Riksantikvaren til fylkeskommunene. Fartøyvernet ble overført som siste statlige oppgave i 2021.

FNs bærekraftsmål 10 Mindre ulikhet, løfter blant annet fram betydningen av å fremme inkludering uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, etnisitet, religion eller annen status.

God og tilrettelagt tilgang til kulturopplevelser bidrar til sosial utjevning og hindrer utenforskap. Arenaer og møteplasser som Den kulturelle skolesekken, Ung Kultur Møtes (UKM), åpne bibliotek, tilrettelegging av friluftsområder, idretts- og nærmiljøanlegg, museer og arkiv fremmer inkludering og reduserer ulikhet. Det har vært aktivitet på alle virksomhetsområdene i 2021.

FNs bærekraftsmål 11 Bærekraftige byer og samfunn fremhever blant annet behovet for å styrke innsatsen for å verne om og sikre verdens kultur- og naturarv.

Både museum- og arkivsektoren bidrar gjennom sin virksomhet til å oppfylle FN`s bærekraftsmål 11. Den eksisterende bygningsmassen har allerede avgitt et klimaavtrykk, og det er derfor god miljøpolitikk å bevare gamle bygninger og anlegg i stedet for å bygge nytt. EU-prosjektet HYPERION kartlegger klimalaster på ulike materialtyper i ulike klimasoner og bidrar til viktig kunnskap om klimaendringer og vern.

Verdensarvstedene i Norge skal være fyrtårn for beste praksis i natur- og kulturminneforvaltning og ambassadører på FNs bærekraftsmål. Innskrivingen av Rjukan-Notodden Industriarv på UNESCO verdensarvliste i 2015 svarer på mål 11.4; Styrke innsatsen for å verne og sikre verdens kultur- og naturarv og fyrtårnstrategien fra KLD.

Fylkeskommunen skal arbeide for å fremme en bærekraftig utvikling der historien er med inn i fremtiden. I praksis innebærer det å sørge for at de viktigste kulturminnene og kulturmiljøene i det nye fylket ivaretas og videreutvikles. Seksjon for kulturarv skal drive et målrettet utviklingsarbeid for å forbedre og effektivisere kulturminneforvaltningen, og sørge for at kunnskap om vår felles kulturarv formidles til befolkningen. Det er gjennomført møter med alle kommunene i fylket for å drøfte kartlegging av kulturmiljøer med nasjonal interesse. Sammen med Riksantikvaren er dette arbeidet utpekt som nasjonalt pilotprosjekt som skal ferdigstilles tidlig i 2023. Dette arbeidet har høy prioritet og er en videreføring og utvidelse av RPBA.

Andre forhold

Fordeling mindreforbruk 2020

Jfr vedtak i FT-sak 21/20210 ble 12,0 mill. kr av mindreforbruket 2020 overført til KRIFs budsjett 2021. I tillegg ble det avsatt 7,0 mill.kr som aktivitetsmidler til kunst, kultur, idrett og frivillighet. Vedtatt fordeling av disse midlene var som følger:

- 1,5 mill. kr – sommer og gjenåpningsaktiviteter i samarbeid med FNF, idrettskretsen og Røde kors (ferie for alle)
- 3,5 mill. kr – tilskudd til kunst- og kulturproduksjon i tråd med gjeldende retningslinjer
- 2,0 mill. kr – til HKFTIs disposisjon

Av de 12,0 mill. kr som ble overført til KRIFs budsjett for 2021 var:

- 5,0 mill. kr tidsforskyvningskostnader
- 0,4 mill. kr kostnader knyttet til lønnsoppgjør
- 0,5 mill. kr midler som går til oppfølging av arkivutredning (HKFTI-sak 12/21) og museumsutredning (HKFTI-sak 11/21).

De resterende 6,1 mill. kr ble vedtatt disponert på følgende måte:

Formål	Status	Beløp i 1000
Prosjekt Dyrskun	Disponert	1 500
Bundet driftsfond	Utsatt	900
Kalkbrenningsovn på Melsom VGS	Utsatt	800
Digitale tjenester, bibliotek VGS	Disponert	200
Vedlikeholdsetterlep i fylkekommunale museumsbygg	Disponert	700
Sommerles.no	Disponert	100
Gjennomføring av tiltak og utviklingsarbeid som har blitt forskjøvet	Disponert	1 900

Status midler vedtatt hovedutvalgets disposisjon

I budsjettbehandlingen i desember 2020 (FT-sak 161/20) ble det avsatt 4,1 mill. kr til disposisjon for hovedutvalg for Kultur, folkehelse, tannhelse og idrett. I resultatvurderingssaken (FT-sak 82/21) ble det avsatt ytterligere 2,0 mill. kr til hovedutvalgets disposisjon. Det er bevilget 10,6 mill. kr fra midler avsatt til disposisjon for hovedutvalget:

Prosjekt/tiltak	Beløp i 1000
HKFTI 1/21 Arrangørstøtte/festivalstøtte 2021 Midtåsen og MISK	400
HKFTI 1/21 Larvik kommune prosjekt fargespill	100
HKFTI 1/21 Anja Boman/The mythical beast- Kaunas 2022	100
HKFTI 1/21 Stella polaris/hedendom til middelalderen	100
HKFTI 1/21 Notodden Bluesfestival	75
HKFTI 1/21 Sørnorsk folkemusikkcenter/ungfolk	75

HKFTI 1/21 Telemark folkemusikklag/ungfolk	50
HKFTI 4/21 200 års jubileum Fulehuk fyr	75
HKFTI 5/21 Autorisasjon Jomfruland nasjonalpark	300
HKFTI 8/21 Jan Teigen-samling	100
HKFTI 17/21 Henrik Ibsenmuseum	300
HKFTI 21/21 Kraft Nome kommune	150
HKFTI 27/21 Du er ikke alene	50
HKFTI 31/21 Telemarkskanalen regionalpark	100
HKFTI 42/21 Kunstnerstipend og toppidrettsstipend 2020	250
HKFTI 44/21 MS Fram - driftstilskudd	50
HKFTI 46/21 Festiviteten	500
HKFTI 47/21 Dakini konkurranse	65
HKFTI 62/21 toårig bygningsvernsatsning i Vtfylke HKFTI 14/21	300
HKFTI 64/21 Forprosjekt nye lokaler NORA	100
HKFTI 65/21 En bit av Norge/ New Scandinavian Cooking	100
HKFTI 66/21 Porsgrunn orienteringslag til TV-prod.	40
HKFTI 83/21 Tbg reperbane	800
HKFTI 84/21 Æresgjesten	500
FT-sak 82/21 Resultatvurdering - pkt 1m Tilskudd til kunst og kulturproduksjon i tråd med gjeldende retningslinjer	3 500
FT-sak 82/21 Resultatvurdering - pkt 1m Sommer- og gjenåpningsaktiviteter i samarbeid med Forum for natur og friluftsliv, Vestfold og Telemark idrettskrets og Vestfold og Telemark Røde kors - ferie for alle	1 500
HKFTI 109/21 Gatefotball 2022	250
HKFTI 113/21 Utviding av DKS bhg	500
HKFTI 124/21 Z-museum	130
Totalt disponert pr 31.12.2021	10 560
Udisponert pr 31.12.2021	540

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Avvik i kr	Avvik i %
40-Kulturdirektør	2 482	3 071	3 088	606	19,6 %
41-Kulturarv	101 452	87 547	101 527	75	0,1 %
42-Fylkesbibliotek	14 240	12 901	13 248	-992	-7,5 %
43-Kultur, idrett og friluftsliv	89 705	80 546	91 404	1 700	1,9 %
44-Verdensarvkoordinator	1 884	1 827	1 835	-49	-2,7 %
Sum	209 764	185 893	211 103	1 339	0,6 %

Kommentar til status økonomi

Netto driftsresultat for 2021 viser et mindreforbruk på 1,3 mill. kr som tilsvarer 0,6 % av budsjett.

Kulturdirektøren viser et mindreforbruk på 0,6 mill. kr. Årsaken til dette er redusert aktivitet grunnet koronapandemien.

Ansvarsområdet arkeologiske undersøkelser under seksjon **Kulturarv** gikk med et vesentlig merforbruk i 2021, men på grunn av mindreforbruk på andre områder gikk seksjonen samlet i balanse. Arkeologiske undersøkelser er et område som opplever store svingninger i resultatet fra år til år, og aktiviteten er av flere årsaker vanskelig å planlegge, hvilket utgjør en utfordring i forhold til økonomistyring i seksjonen.

Fylkesbiblioteket har et merforbruk på 1 mill. kr. Dette skyldes i hovedsak en periodisering av kostnader knyttet til prosjekt, der tilhørende inntekter kommer først i 2022.

Kultur, idrett og friluftsliv (KIF) har et mindreforbruk på 1,7 mill. kr som hovedsakelig skyldes tilbakeføring av tidligere års avsetninger på 0,9 mill. kr, sykkelønsrefusjoner samt redusert aktivitet knyttet til koronapandemien.

Kultur, regional identitet, idrett og frivillighet har i tillegg til egen ramme – mottatt og fordelt i underkant av 222,0 mill. kr i statlige tilskudd innenfor områdene idrettsanlegg, fredede bygg og anlegg, verdensarv, Den kulturelle skolesekken, bibliotek og friluftsliv.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett	
	Vedtatt total prosjektramme	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap
Utstyr kultur	IA	1 054	247	308
Sum	IA	1 054	247	308

Sammendrag status investeringer

Kultur, idrett og friluftsliv har gått til innkjøp av en arbeidsbåt i 2021, finansiert av seksjonens ramme ved overføring fra drift.

9.6. Tannhelse og forebygging

Budsjettpremisser

Har budsjettdokumentet for 2021 vedtatt premisser for bruken av bevilgningene?

Det har ikke vært gitt premisser for bevilgningene utover de ambisjoner og mål som er beskrevet i den tekstlige delen av budsjettdokumentet.

Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølging av premissene for bruken av bevilgningene?

Målsetningene i budsjettdokumentet følges regelmessig opp av klinikkledere og medarbeidere i sektorens utviklingsenhet. Tall i vårt elektroniske pasientjournalssystem, Opus, analyseres hvert tertial for å sikre at prioriterte pasienter får det tilbud de har krav på. Budsjettet følges opp månedlig for å sikre god og effektiv drift. Det rapporteres årlig på hvordan statlige bevilgninger til Tilrettelagt tannhelsetilbud til tortur- og overgrepsofsatte og personer med sterk angst for tannbehandling og odontofobi TOO prosjektet og tilbud til innsatte i fengsel er benyttet.

Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilgningene som har hatt størst risiko for vesentlige avvik

Størst risiko for vesentlige avvik har vært knyttet til økonomisk ramme og måloppnåelse for tjenestetilbudet til pasienter og forebyggende arbeid.

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Styrke det forebyggende arbeidet og intensivere samarbeidet med kommunene

Forebygging og helsefremmende arbeid er den mest effektive løsningen for å sikre god tannhelse på lang sikt. Nasjonale og lokale smitteverntiltak begrenset mulighetene til oppsøkende aktiviteter på skoler, i barnehager, på sykehjem og andre institusjoner i 2021. Sektoren vektla derfor dialog med kommunene for å etablere forpliktende samarbeidsavtaler i tråd med nasjonale føringer. Dette gjelder både overordnet nivå og underordnede nivåer som helsestasjoner og skolehelsetjenesten, helse og omsorgstjenesten, bofellesskap, barnevern og rusomsorg.

Forlenge innkallingsintervaller hos barn og unge

Smitteverntiltak og tidvise nedstengninger av tannklinikken hindret ordinær innkalling av barn og unge i 2020. Konsekvensen var at innkallingsintervallene ble forlenget for alle. For å sikre at

pasienter med høy risiko fikk nødvendig tilsyn og behandling i 2021 ble derfor alle pasienters tannhelsestatus evaluert slik at de som trengte det mest kunne prioriteres. Resultatet var at 58 % av gruppen av barn og unge ble innkalt; en økning fra 53 % i 2020. Dette er tett opp til nasjonale retningslinjer gitt tannhelsesituasjonen for denne gruppen i fylket.

For å kvalitetssikre individuelt tilpasset tannhelsetilbud til denne gruppen ble det i 2021 gjennomført et omfattende prosjekt med utarbeidelse av retningslinjer for diagnose, behandlingsplan og innkallingsintervaller med særlig vekt på denne pasientgruppen.

Øke antall tannpleiere i forhold til tannleger

Barn og unge utgjør den desidert største pasientgruppen i tannhelsetjenesten. En stor andel av disse har god tannhelse og ikke behov for tannbehandling ved de regelmessige innkallingene. Likevel skal forebyggende og helsebringende arbeid styrkes. Sektoren har derfor en målsetning om at fem tannlegestillinger skal erstattes av fem tannpleiere i økonomiplanperioden. I 2020 var det 97 tannlegeårsverk. Dette er redusert til 94 i 2021. Samtidig er antall tannpleierårsverk økt fra 40 i 2020 til 42 i 2021.

Styrke lederkompetansen

Fylkeskommunen vedtok i 2021 ny visjon, nye verdier og nye leder- og medarbeiderprinsipper. Dette arbeidet ble fulgt opp i sektoren. Sammen med omstrukturingsprosessen som ble gjennomført våren og høsten 2021 har dette gitt gode resultater. De nye seksjonslederne har etablert tett dialog og samarbeid med sine respektive klinikkledere, og dette har gitt stabilitet i klinikklederstillingene. Resultatet er økt trygghet og kompetanse for lederne som igjen bidrar til stabilitet og bedre arbeidsmiljø på den enkelte tannklinikk.

Utover dette var det to ledere som gjennomførte Nasjonal lederutdanning for primærhelsetjenesten, ved Handelshøyskolen BI i Oslo.

Rekruttering av tannleger til små tannklinikker i distriktene

Dette er en vedvarende utfordring ved flere klinikker i fylket, og den øker i omfang fra år til år. Både rekruttering og stabilitet er en betydelig utfordring som svekker tannhelsetilbudet til befolkningen i disse områdene. Det belaster også arbeidsmiljøet ved andre tannklinikker i området fordi de ofte må bistå med hjelp ved de berørte klinikkene. Utfordringene gjelder særlig vestre og indre deler av tidligere Telemark, men også Vestfold er berørt.

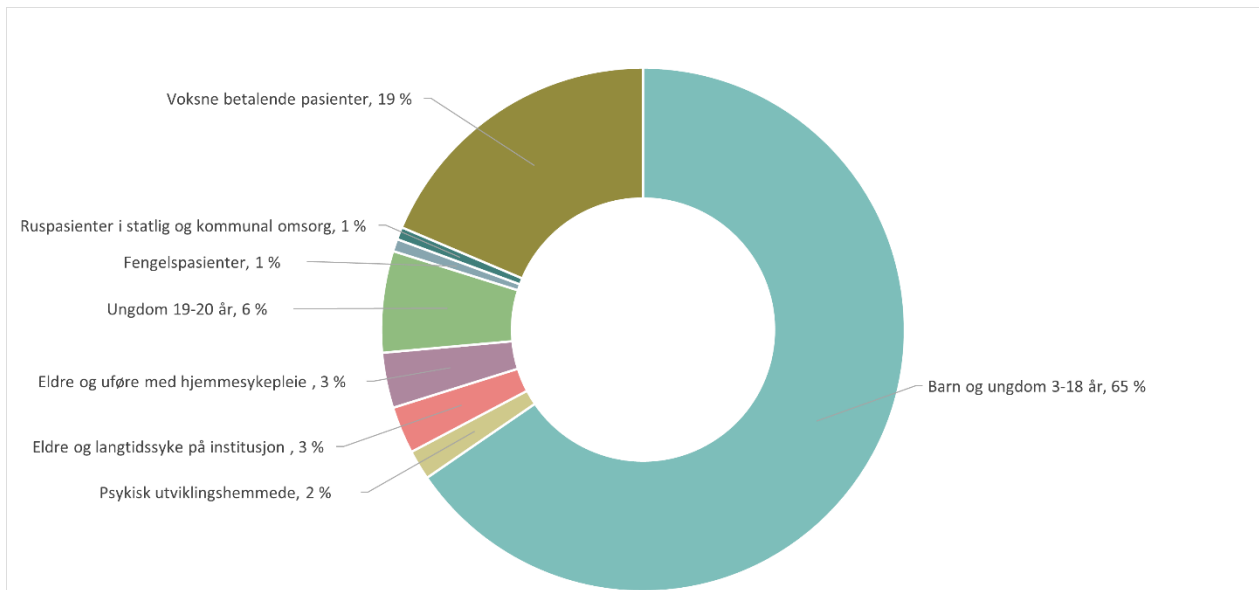
Situasjonen er en del av en nasjonal utfordring. De fleste tannleger og tannpleiere, og da særlig nyutdannede, ønsker å jobbe ved større tannklinikker med solide fagmiljø og flere kolleger, helst også spesialister. Det fører til uheldig gjennomtrekk ved flere klinikker, og pasienter opplever stadig bytte av tannhelsepersonell. Særlig eldre og voksne pasienter opplever dette som negativt.

Økt verdiskapning

Koronapandemien medførte et betydelig fall i måloppnåelse for alle pasientgrupper i 2020. Til tross for vedvarende pandemi har tannhelsetjenesten ferdigbehandlet flere pasienter i 2021 enn i 2020. Det gjelder særlig barn og unge, og eldre i institusjon.

Pasientgruppe		2019	2020	2021
A	Barn og ungdom 3-18 år, antall	49 458	40 475	44 791
	Barn og ungdom 3-18 år, %	63 %	53 %	58 %
B	Psykisk utviklingshemmede, antall	1 516	1 316	1 257
	Psykisk utviklingshemmede, %	80 %	70 %	66 %
C1	Eldre og langtidssyke på institusjon, antall	2 449	996	1 991
	Eldre og langtidssyke på institusjon, %	72 %	29 %	56 %
C2	Eldre og uføre med hjemmesykepleie, antall	3 043	2 307	2 335
	Eldre og langtidssyke med hjemmesykepleie, %	58 %	41 %	44 %
D	Ungdom 19-20 år, antall	4 414	3 809	4 284
	Ungdom 19-20 år, %	50 %	38 %	46 %
E	Fengelspasienter, antall	354	230	522
	Ruspasienter i statlig og kommunal omsorg, antall	529	502	528
F	Voksne betalende pasienter, antall	14 943	11 647	12 747
TOTALT		76 706	61 282	68 455

Figur 22 viser andelen av behandlede pasienter i de ulike pasientgruppene i 2021. Den største gruppen av pasienter som er behandlet i 2021 er barn og unge mellom 3 og 18 år. Voksne betalende pasienter utgjør den nest største gruppen.

Figur 22: Andelen behandlede pasienter i de ulike pasientgruppene i 2021

Redusert utenforskap

Dårlig tannhelse kan skape problemer både på kort og lang sikt. Mange voksne pasienter med tannlegeskrekk forteller at deres problemer startet allerede i barne- og ungdomsårene. Hos noen har det medført mye smerter, sosial isolasjon og i enkelte tilfeller invalidisering i voksen alder. Tannhelsetjenesten i fylkeskommunen har derfor startet et psykologstøttet tannhelsetilbud til barn i alderen 8-18 år som har tannlegeskrekk: Trygge Barn i Tannbehandling (TBIT). Foreløpig er det ett senter i Porsgrunn og ett i Tønsberg, men tilbudet skal utvides. Dette er et komplement til tannhelsetilbudet til tortur- og overgrepsofsatte og personer med odontofobi (TOO).

Samhandling

Forebygging og helsefremmende arbeid skal prioriteres i Den offentlige tannhelsetjenesten (DOT). Tett og forpliktende samarbeid med kommunal helse- og omsorgssektor er en forutsetning for å lykkes. Arbeidet med å inngå samarbeidsavtaler med kommunene er påbegynt i 2021. I tillegg er det etablert langsiktig samarbeid i folkehelsearbeidet med sentrale aktører.

Sektoren har også utstrakt samarbeid med Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ) i Oslo og Tannhelsetjenestens kompetansesenter Midt Norge (TkMN) i Trondheim i hhv TOO og TBIT prosjektene. Det er inngått en intensjonsavtale med Sykehuset i Vestfold om etablering av en tannhelsefaglig avdeling ved Sykehuset i Tønsberg. Det har bidratt til å få på plass egnede behandlingsrom og forventet oppstart er 2022.

Skien tannklinikk er universitetsklinikk for Universitetet i Tromsø og både tannlege- og tannpleierstudenter får hvert år sin kliniske utdanning der. Dette samarbeidet er fruktbart på mange områder og har bidratt til å lette rekrutteringen ved våre tannklinikker da studentene ofte ønsker seg tilbake etter avsluttet eksamen.

Redusert klimautslipp

Sektor tannhelse har en målsetning om at alle tannklinikker skal være miljøfyrtårnsertifiserte innen utgangen av økonomiplanperioden. Ved inngangen til 2021 var 4 klinikker sertifisert og i 2021 startet arbeidet opp med ytterligere 5 klinikker. Disse nærmer seg nå sertifisering.

Fysiske møter var redusert til nærmere null i 2021. De årlige samlingene for virksomhetens 300 ansatte ble avlyst, og dette førte til færre reiser. Digitale løsninger bidro til reduserte klimautslipp og kostnader.

Sektoren tilbyr videokonsultasjoner for å redusere behovet for fysisk oppmøte for pasienter og pårørende som har lang reisevei, og for pasienter som har utfordringer med å møte fysisk på tannklinikken. Løsningen gir et bedre tannhelsetilbud, samtidig som det bidrar til å redusere klimautslipp.

Andre forhold

Konsekvenser av koronapandemien

Koronapandemien har også i 2021 begrenset muligheten til å følge opp pasientbehandling og utadrettede tiltak i henhold til målsetning. Regjeringen delegerte myndighet til iverksetting av nødvendige smitteverntiltak til kommunene. Dette har rammet de ulike tannklinikkene i varierende grad, og har resultert i periodevis nedstenging og høyere sykefravær blant ansatte og pasienter.

De økonomiske konsekvensene av koronapandemien har vært lavere inntekter fra behandling av betalende pasienter. Dette har særlig rammet klinikker med høy andel av betalende pasienter samt spesialisttilbud. Sektoren har mottatt 14,0 mill. kr fra fylkestinget av midler fra statens krisepakke i forbindelse med koronapandemien i 2021. Dette har bidratt til bedring av sektorens økonomiske resultat, men ikke fullt ut kompensert for inntektstapet.

Status etterslep per desember 2021

En konsekvens av sykefraværet i sektoren og sykdom i samfunnet generelt har ført til et betydelig etterslep i behandling av prioriterte pasientgrupper. Etterslepet av pasienter som ikke hadde fått tilbud om behandling fra 2020 økte i omfang helt fram til desember 2021. Da var etterslepet på mer enn 20 000 pasienter, hvorav rundt 15 000 tilhørte prioriterte grupper. Det tilsvarer rundt 17 tannlegeårsverk.

Etterslep ved utgangen av 2021	Barn og unge	Psykisk utviklingshemmede	Eldre i institusjon	Pasienter i hjemme-sykepleie	Ungdom 19 og 20 år	Samlet for prioriterte grupper	Voksne betalende pasienter	Etterslep totalt
Etterslep antall pasienter	11 124	257	273	763	1 193	13 609	6 023	19 623
Totalt antall pasienter i gruppen	86 848	1 897	3 502	5 372	9 399	107 018	40 783	147 801
Prosentvis etterslep i ulike grupper	13,0 %	14,0 %	8,0 %	14,0 %	13,0 %	13,0 %	15,0 %	13,0 %

Ny organisasjonsstruktur

Avstandene mellom klinikkene i fylket er store, og med ansatte bosatt fra Oslo i nord til Risør i sør, fra Moss i øst til Vinje i vest har det vært utfordrende å følge opp ledere med fysiske møter. Inntil oktober 2021 var lederspennet stort og mer enn 25 ledere og medarbeidere rapporterte direkte til direktøren. Dette reduserte muligheten til god og individuell oppfølging av den enkelte klinikkleder. Høsten 2021 ble dette endret. Et nytt ledernivå med 5 seksjonsledere spredt rundt i fylket har redusert lederspennet og avstanden mellom klinikklederne og deres nærmeste leder. Endringene har medført hyppigere kontakt, tettere og mer uformell dialog og bedre oppfølging av den enkelte klinikkleder.

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Avvik i kr	Avvik i %
50-Tannhelsesdirektør	15 741	18 480	22 580	6 840	30,3 %
51-Tannklinikken	175 233	150 631	168 522	-6 711	-4,0 %
Sum	190 974	169 111	191 102	128	0,1 %

Kommentar til status økonomi

Regnskapet viser at sektor for tannhelse og forebygging omtrent gikk i balanse, med et samlet mindreforbruk på 0,1 mill. kr sammenlignet med revidert budsjett. Sektoren er tilført 22,0 mill. kr ekstra midler i 2021. Dette er 8,0 mill. kr fra mindreforbruk i 2020 og 14,0 mill. kr fra fylkestingsvedtak om bruk av økt rammetilskudd som følge av krisepakke fra staten i forbindelse med koronapandemien i 2021.

Redusert aktivitet grunnet koronapandemien er hovedårsaken til et inntektsbortfall på 14,3 mill. kr. Redusert aktivitet er også årsak til innsparinger knyttet til ubenyttede lønnsmidler og reduserte driftsutgifter. Sammen med ekstra tilførte midler bidrar dette til at sektoren samlet går i balanse i 2021.

Regnskapet viser at seksjonen Tannhelseledelse og sektorutvikling har et mindreforbruk på 6,8 mill. kr mot budsjett. For seksjonen Tannklinikken viser regnskapet et merforbruk på 6,7 mill. kr.

Budsjettet for lønnsavsetning til lønnsoppgjøret 2021 på 4,4 mill. kr ligger sentralt på seksjon Tannhelseledelse og sektorutvikling mens faktisk lønnsoppgjør er med i regnskapstallene og fordelt ut i hele sektoren. Dette medfører for høye avvik på seksjonsnivå, men har ingen betydning for sektornivået

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett	
	Vedtatt total prosjektramme	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap
Utstyr tannhelse	4 900	8 902	2 450	5 570
Sum	4 900	8 902	2 450	5 570

Sammendrag status investeringer

Regnskapet viser at sektor for tannhelse og forebygging har et merforbruk knyttet til utskifting av utstyr på tannklinikken i 2021. Ved en feil ble budsjettet nedjustert etter en prognose på forbruk i 2. tertial. Sektoren har forholdt seg til opprinnelig budsjett på 4,9 mill. kr. Merforbruket på 0,7 mill. kr skyldes naturlig variasjon i utskiftningsbehov som har oppstått i siste tertial. Det er en nøktern holdning til utskiftninger og investeringsbehovet kan derfor variere litt fra år til år. I fjor var det et mindreforbruk på 1,5 mill. kr.

9.7. Opplæring og folkehelse

Budsjettpremiser

Sektor for Opplæring og Folkehelse har et vesentlig mindreforbruk i 2021 som i hovedsak skyldes mindreforbruk fra 2020. Sektoren fikk tilført vesentlig øremerkede midler i satsningen Utdanningsløftet 2020 som regjeringen initierte sommeren 2020. Satsningen ble initiert for å redusere negative samfunnsøkonomiske konsekvenser av korona, og var en forsering av Fullføringsreformen. Satsningen ble forlenget ut 2021 med nye midler tilført.

Fylkestinget har vedtatt at FNs bærekraftsmål skal være styrende for Vestfold og Telemark fylkeskommune i planstrategiperioden og i økonomiplanperioden. Utgangspunktet for budsjettpremissene er sektorens samfunnsoppdrag, og oppfølgingen av de seks områdene i Strategiplan for videregående opplæring i Vestfold og Telemark 2021-2025.

Det er politisk vedtatt at økt læringsutbytte, økt gjennomføring med planlagt kompetanse og økt livsmestring skal være overordnede mål for videregående opplæring i fylket. Målene kan knyttes til

FNs bærekraftsmål *nr. 4 God utdanning, nr. 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst* og *nr. 10 Mindre ulikhet*.

Sektoren leverer tjenester i tråd med rettigheter som beskrevet i opplæringsloven. I henhold til opplæringsloven skal videregående opplæring ha høy kvalitet og gi den enkelte og samfunnet nødvendige forutsetninger for fremtidig velferd, verdiskapning og en bærekraftig utvikling. Alle elever skal oppnå grunnleggende ferdigheter og oppleve mestring og utfordringer. I tillegg har sektoren i 2021 fulgt opp arbeidet med ny opplæringslov, fagfornyelsen og fullføringsreformen.

Sektoren prioriterer og fordeler budsjettmidler for å oppfylle målene i Strategiplanen. For de videregående skolene fordels midlene i den vedtatte budsjettfordelingsmodellen. Sektor for Opplæring og folkehelse har gjennomført lovpålagte oppgaver og andre aktiviteter i tråd med budsjettpremissene for økonomiplanperioden 2021-2025.

Rapportering på økonomi følger fylkeskommunens årshjul. Sektoren rapporterer politisk til 1.tertial, 2.tertial og ved årsslutt. Budsjettpremissene følges opp i styringsdialogen mellom direktøren og den enkelte rektor. Denne oppfølgingen skjer to ganger i året etter en beskrevet rutine.

Risiko for avvik i bruk av budsjettmessig bevilgning finnes i hovedsak i faktorer som er utenfor fylkeskommunens direkte kontroll: prisstigning på strøm og elev-pc'er samt økt antall lærlinger som tegner kontrakt og utløser plikt til utbetaling av lærlingetilskudd. Koronapandemien har vært utfordrende for den overordnede måloppnåelsen i sektoren: eksamen har blitt avlyst, det har vært utfordringer med tilstedeværelse og det har vært risiko for redusert andel som fullfører og består videregående opplæring. Sektoren har jobbet kontinuerlig med å motvirke de negative konsekvenser av pandemien, og tiltak finansiert av nasjonale midler er satt inn for å kompensere disse konsekvensene.

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Videregående opplæring skal ifølge den vedtatte strategiske planen være helsefremmende og være integrert i arbeidet med de vedtatte satsningsområdene i strategiplanen for sektoren:

- Profesjonsutvikling
- Grunnleggende ferdigheter
- Digital kompetanse
- Matematikk
- Det fireårige løpet
- Livsmestring

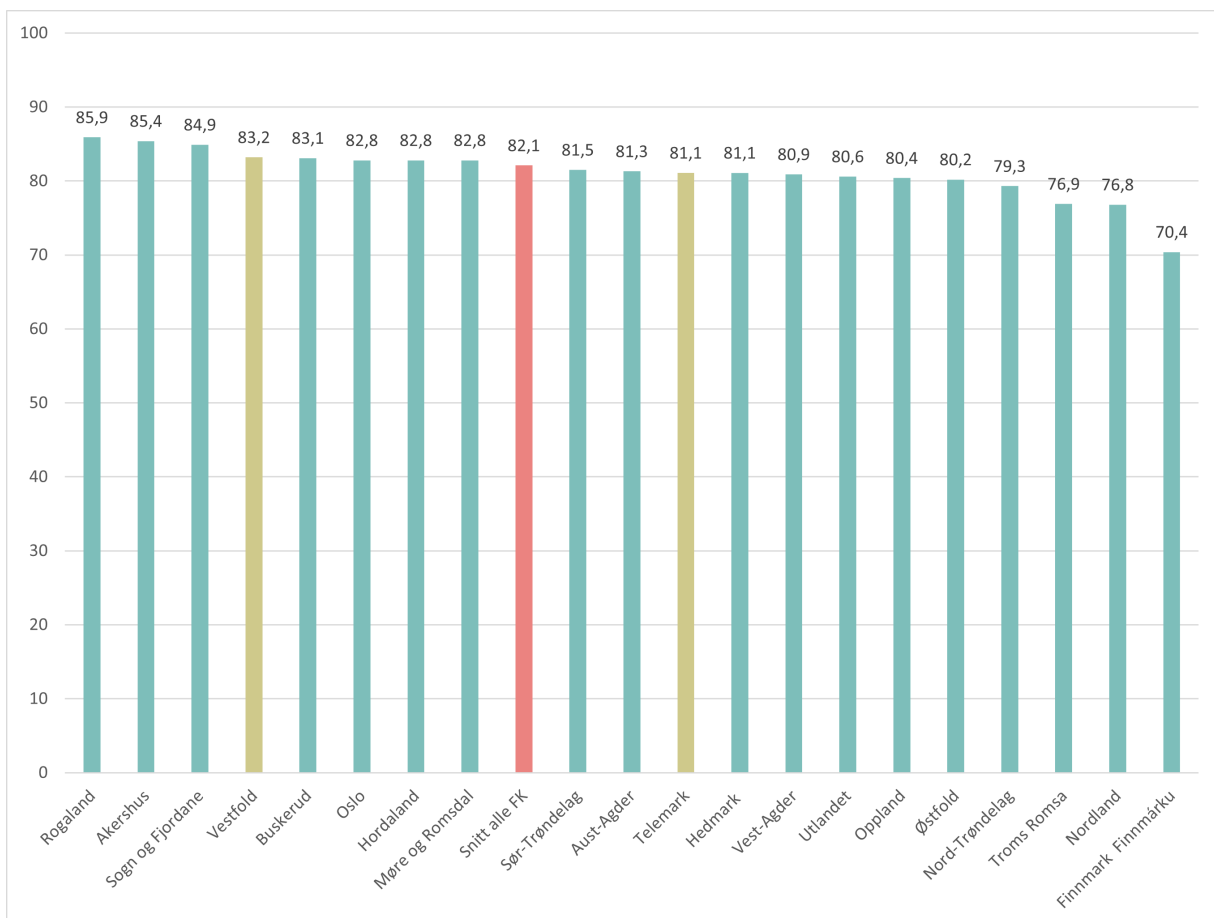
Sektorens overordnede mål er økt læringsutbytte, økt gjennomføring med planlagt kompetanse og økt livsmestring. Alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring med planlagt kompetanse som kan brukes for videre studier eller i arbeidslivet.

Resultater på den enkelte skole følges opp kontinuerlig gjennom året og konkretiseres særlig i styringsdialogen. Sammen med datagrunnlaget som utarbeides i forkant av styringsdialogen, danner resultatet fra styringsdialogen grunnlaget for skolenes utviklingsplaner.

Gjennomføring beskriver resultatet av opplæringen for elevene og lærlingene, fem og seks år etter at de begynte i sin videregående opplæring. Elever som begynner på et studieforbereende utdanningsprogram følges i fem år, mens elever som begynner på et yrkesfaglig utdanningsprogram følges i seks år. Dette innebærer en endring i forhold til tidligere publiseringer der alle elever ble fulgt i fem år. I tillegg er det nå elevenes skolefylke som avgjør hvor de telles og ikke bosted som gjaldt tidligere.

Figur 23 viser resultatet for 2014-kullet for alle fylker. Elevene som inngår i utvalget, er de som hadde gått på skole i aktuelt fylke ved fylte 16 år. Det er følgende statuser som inngår i andelen som har gjennomført:

1. Fullført med studie- eller yrkeskompetanse på normert tid.
2. Fullført med studie- eller yrkeskompetanse på mer enn normert tid.
3. Fullført med planlagt grunnkompetanse.

Figur 23: Andel elever/lærlinger som fullførte med studie-, yrkes- eller planlagt grunnkompetanse i løpet av 5/6 år
Kilde: Utdanningsdirektoratet

Andre forhold

I fylkestingsvedtaket i resultatvurderingssaken (FT-sak 82/21, punkt 1f) ble 50,0 mill. kr av sektorens mindreforbruk fra 2020 tilbakeført til sektorens budsjettamme.

I samme sak foretok fylkestinget videre følgende bevilgninger til sektoren:

Tiltak	Status per 31.12.21	Beløp i 1000
1l) Oppgraderingsprogram Vest-Telemark vgs.	Forsinket, tilbakeført disposisjonsfond	12 000
1q) Oppgradere utstyr i vgs.	Fordelt på investeringsprosjekter ved skolene	4 000
1r) Til hovedutvalg for utdanning og kompetanse - direkte elevretta aktiviteter, dialog og koronaoppfølging	Fordelt på skolene	4 000
Sum		20 000

Hovedutvalg for utdanning og kompetanse

Hovedutvalg for utdanning og kompetanse (HUK) fikk bevilget 4,0 mill. kr i FT-sak 82/21 punkt 1r. I FT-sak 83/21 Rapportering per 1.tertial, punkt 3a ble det tilført ytterligere 2,0 mill. kr til hovedutvalgets disposisjon. 4,0 mill. kr av midlene ble i hovedutvalg for utdanning og kompetanse (HUK-sak 69/21) fordelt til følgende tiltak:

Tiltak	Beløp i 1000
Hvert elevråd tildelt 50 000 kr til elevrettede tiltak	1 050
Styrke trivsel og miljø i 21 skoler	2 000
Elevrettede tiltak SMI og Kompetansebyggeren	100
Pilotprosjekt for tidlig innsats på to utvalgte skoler	850
Sum	4 000

Av de resterende 2,0 mill. kr er følgende fordelt:

Tiltak	Beløp i 1000
HUK 28/21 PC-ordning for ungdommer i tiltak i regi av Oppfølgingstjenesten og for lærlinger	400
HUK 66/21 Yrkesnorsk - midler til utvikling av læremiddel for minoritetsspråklige	150
HUK 66/21 Frikjøp av fylkeskommunalt ansatte lærere som deltar i produksjon av læringsvideoer	50

HUK 89/21 Digitale elevtjenester og forsøk med appen «Elevtjenesten»	Ikke spesifisert
HUK 95/21 Deltakelse i partnerskap for inkludering og ung deltakelse	300
HUK 95/21 NAV back to school og stay at school	210
HUK 95/21 Skolebibliotekene som samlingssted og ressurscenter for elever i videregående skoler, likt beløp til alle skoler	443

Sektoren fikk i FT-sak 3/21 bevilget 5,9 mill. kr som følge av krisepakke fra staten knyttet til smittevern på videregående skole.

Sektoren fikk i FT-sak 160/21 rapportering per 2.tertial en tilføring til rammen på 5,8 mill. kr knyttet til krisepakke fra staten, og ytterligere 3,7 mill. kr i forbindelse med FT-sak 208/21.

Sektoren har hele 2021 vært påvirket av koronasituasjonen. Skoler har i periode vært stengt eller hatt drift under strenge tiltaksnivåer i trafikklensmodellen. For enkelte skoler har kommunen pålagt skifter flere ganger. Den 16. desember besluttet regjeringen rødt nivå for alle de videregående skolene i landet. Situasjonen har i sterk grad påvirket kjerneaktiviteten. Likevel har elever og ansatte på beste vis håndtert situasjonen, og utnyttet digitale verktøy for å kompensere for de negative konsekvensene av pandemien.

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Avvik i kr	Avvik i %
60-Utdanningsdirektør	2 320	2 400	2 700	380	14,1 %
61-Folkehelse og livsmestring	19 028	18 520	18 820	-208	-1,1 %
62-Sektorutvikling	105 771	100 532	102 686	-3 086	-3,0 %
63-Inntak, eksamen og voksenopplæring	38 963	27 930	36 117	-2 846	-7,9 %
64-Fag- og yrkesopplæring	376 938	370 879	371 137	-5 801	-1,6 %
65-Pedagogisk støtte og utvikling	43 641	49 591	49 968	6 327	12,7 %
66-Psykologisk pedagogisk tjeneste	32 415	31 659	32 181	-234	-0,7 %
67-Oppfølgingstjenesten og talenhus	35 333	34 266	36 274	941	2,6 %
68-Videregående skoler	1 906 822	1 851 667	1 938 063	31 241	1,6 %
69-Andre virksomheter	79 364	81 399	83 658	4 294	5,1 %
Sum	2 640 596	2 568 844	2 671 605	31 008	1,2 %

Kommentar til status økonomi

Sektoren har et mindreforbruk på 31,0 mill. kr i 2021. 50,0 mill. kr ble overført i resultatdisponeringssaken FT-sak 82/21 til sektoren.

Skolenes resultat på 31,2 mill. kr utgjør størsteparten av mindreforbruket i sektoren. Ca 6,5 mill. kr av samlet resultat for de videregående skolene er knyttet til en driftspost som er lagt til Sandefjord vgs. med bakgrunn i behov for en brakkerigg under rehabilitering- og utbyggingsprosjektet for

budsjettåret 2022. Det reelle resultatet på for de videregående skolene er dermed 24,4 mill. kr. De videregående skolene fikk med seg 45 mill. kr i resultatvurderingssaken og dette innebærer at skolene, sett bort fra den budsjettstyringen, har et merforbruk på 20,6 mill. kr. Merforbruket skyldes blant annet enkelte engangsutgifter og planlagte anskaffelser som disponeringer av tidligere års mindreforbruk, mens deler av merforbruket skyldes økte strømutgifter høst og vinter 2021, lav oppfyllingsgrad i klassene, og enkelte konsekvenser av pandemien som lavere inndekning i kantinene. Økte lønnskostnader som konsekvens av harmonisering av ny fylkeskommune har også bidratt til et lavere økonomisk resultat på de videregående skolene.

Utdanningsdirektør

Mindreforbruk på 0,4 mill. kroner knytter seg til redusert reiseaktivitet og reduserte utgifter til møtevirksomhet med rektorer og virksomhetsledere med bakgrunn i koronapandemien.

Folkehelse og livsmestring

Seksjonen har et lite merforbruk på 0,2 mill. kr. Det ble bl.a. arrangert flere konferanser i 2021 som var utsatt fra 2020 som Folkehelsekonferansen og Ungdata-konferansen med flere hundre deltagere. Det høye aktivitetsnivået førte til et mindre overforbruk i 2021.

Sektorutvikling

Regnskapet viser i sum et merforbruk på sektoren på 3,1 mill. kr. Omtrent. 2 mill. kr skyldes økte kostnader til elev-pc sammenlignet med budsjett og 1,6 mill. kr i budsjettoverskridelse på vedlikehold av skolebygg.

Inntak, eksamen og voksenopplæring

Regnskapet viser et merforbruk på 2,8 mill. kr. Dette skyldes økte kostnader for gjennomføring av privatisteksamener med bakgrunn i koronapandemien og økte kostnader til voksenopplæring med bakgrunn i økt behov for opplæring av voksne med rett til videregående opplæring.

Fag- og yrkesopplæring

Området har et samlet merforbruk på 5,8 mill. kr. Den største budsjettposten utgjøres av utbetalinger av lærlingtilskudd til bedrifter på omtrent 300,0 mill. kr. I 2021 var det merforbruk på 2 mill. kr knyttet til lærlingtilskudd som skyldes at flere tegner lærekontrakt. I tillegg ble det gjennomført flere fagprøver på tross av pandemien, og utgifter til å gjennomføre fagprøver økte med mer om lag 2,6 mill. kr enn budsjettet. I tillegg var det et merforbruk på ca. 1,0 mill. kr knyttet til gjennomføring av vg3 i skole/ fagopplæring som elev.

Pedagogisk støtte og utvikling

Regnskapet viser et mindreforbruk i 2021 på 6,3 mill. kr. Årsaken til mindreforbruket knytter seg spesielt til aktiviteter som ikke ble iverksatt grunnet pandemien, herunder utviklingsmidler og kompetansehevende tiltak. I tillegg vakanse samt større sykkelønsrefusjoner en budsjettet.

Psykologisk pedagogisk tjeneste

PP-tjenesten har et lite merforbruk på 0,2 mill. kr.

Oppfølgingstjenesten og Talenthus

Oppfølgingstjenesten og Talenthus har for 2021 et mindreforbruk på omtrent 1 mill. kr. Dette skyldes lønnsbesparelser og redusert drift pga. koronarestriksjoner.

Videregående skoler

Resultat for de videregående skolene viser et akkumulert mindreforbruk på 24,4 mill. kr, sett bort ifra midler til brakkerigg som ligger på budsjettet til Sandefjord vgs. Midlene til brakkeriggen gjelder behov for midlertidige lokaler i forbindelse med rehabilitering av skolen og skal i sin helhet benyttes frem mot sommer 2022.

Budsjettene til de videregående skolene ble budsjettjustert med FT-sak 82/21 45,0 mill. kr i FT sak om resultatdisponering 2020. Resultat 2021 uten disse midlene ville vist et merforbruk på omtrent 23,7 mill. kr. Skolene rapporterer om stramme økonomiske rammer og et resultat for 2021 som er negativt påvirket av blant annet økte strømutgifter, ekstra kostnader til sykefravær og tilhørende vikarbehov og lønnsharmonisering.

Andre virksomheter

Andre virksomheter består av Kompetansebyggeren, SMI-skolen og Skiringssal Folkehøyskole. Samlet resultat 2021 er et mindreforbruk på 4,3 mill. kr, hvor 1,6 mill. kr ligger på Kompetansebyggeren, 3,2 mill. kr på SMI-skolen og Folkehøyskolen har et merforbruk på 0,5 mill. kr.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett	
	Vedtatt total prosjektramme	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap
Investeringsprosjekt skole - egenfinansiert	IA	32 306	17 056	15 423
Større maskiner	IA	0	2 000	0
Utstyr skole	IA	21 768	14 517	14 343
Sum		7 000	33 573	29 767

Sammendrag status investeringer

Fylkestinget bevilget i budsjett og økonomiplan 2021-2025 5 mill. kr til utstyr og 2 mill. kr til store maskiner for de videregående skolene. Midlene ble vedtatt fordelt på skolene i HUK-sak 52/21. Investeringsprosjektene ved skolene er i hovedsak gjennomført, noen er forsinket og planlegges gjennomført i 2022, for øvrig noen mindre avvik.

Noen skoler finansierer egne investeringer med overføring av driftsmidler. I 2021 har flere skoler benyttet seg av dette.

9.8. Samferdsel, miljø og mobilitet

Budsjettpremiser

Har budsjettdokumentet for 2021 vedtatt premisser for bruken av bevilgningene?

Sektor Samferdsel, miljø og mobilitet fikk et samlet mindreforbruk i 2021 på 2,9 %.

Seks av seksjonene oppnådde i 2021 mindreforbruk, hvor seksjon Kollektiv og mobilitet fikk det største med 29,1 mill. kr og seksjon Drift og vedlikehold et lite merforbruk.

Fylkesvegprosjektene hadde et samlet mindreforbruk på 27 % i 2021, som i hovedsak skyldes en rettslig avklaring i Bypakke Grenlandsprosjekt med positivt utfall for fylkeskommunen og tidsforskyvninger frem i tid.

Flere seksjoner har hatt et noe lavere aktivitetsnivå i 2021 enn planlagt, som følge av at store deler av 2021 også har vært preget av koronapandemi.

Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølging av premissene for bruken av bevilgningene?

Sektor Samferdsel, miljø og mobilitet forvalter en betydelig budsjetttramme, med hhv. 1,537 mrd. kr i netto driftsbudsjett og 605,8 mill. kr i investeringsbudsjett i 2021.

På tross av hva den krevende situasjonen med koronapandemi gjennom 2021 har skapt av fokus og tiltak rundt pandemien, har sektor Samferdsel, miljø og mobilitet i hovedsak klart å opprettholde tjenesteproduksjonen og leveransene i fylket. Tilnærmet hele sektorens netto driftsramme er bundet i langsiktige driftskontrakter inngått for å utøve kollektivtrafikk og skoleskyss, drift og vedlikehold av fylkesveiene mm. Sektorøkonomien er sterkt påvirket av eksterne faktorer som markedsutvikling, indeksutvikling, kontraktsmessige forhold som sluttoppgjør mm., akutte uforutsette hendelser ute på veiene grunnet klimaendringer, økte strømpriser og inntektsutviklingen fra kunder i kollektivtrafikk og skoleskyss mm. Sektoren har derfor stort fokus på løpende styring og kontroll av egen sektorøkonomi, og gjør løpende tiltak for å tilpasse aktivitetsnivået der hvor det kontraktuelt er mulig for å holde seg innenfor tildelt budsjetttramme.

Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilgningene som har hatt størst risiko for vesentlige avvik?

Årets driftsbudsjettavvik skyldes i hovedsak ulike økonomiske effekter av koronasituasjonen som har vært særdeles krevende for denne sektoren og utfordrende å forutsi.

- Kollektivvirksomheten har vært sterkt berørt av koronapandemien også i 2021. Det har som i 2020 vært stort inntektsbortfall i den ordinære kollektivtrafikken som følge av strenge smitteverntiltak, nasjonale føringer om å opprettholde tilbudet og oppfordringer om at kollektivtrafikken kun bør benyttes for helt nødvendige reiser. Det har også i 2021 vært noe

usikkerhet om seksjonen ville få tilstrekkelig statlig kompensasjon, da det både var avhengig av statlige vedtak om nye midler og politisk vedtak på tidligere bevilgende midler. Det har også vært ulike utfordringer knyttet til selve gjennomføring av busstrafikken og den tilrettelagte skoleskyssen med taxi og minibusser, som har blitt løst fortløpende. All innsparing direkte relatert til transportvirksomheten inngår i og vil bli avregnet mot mottatt statlig koronakompensasjon.

- Skoleskyss er en lovpålagt tjeneste det kan være vanskelig å beregne. Antall elever og skyssbehov varierer og avhenger av ulike forhold som sektoren ikke kan påvirke. 2021 har vært et spesielt år, som følge av smittevern og digital undervisning. Det har vært større behov for tilrettelagt skyss med taxi i grunnskolen og mindre behov i den videregående skole enn forutsatt, som følge av smittevern og digital undervisning.
- TT-ordningen for eldre og funksjonshemmede som administreres av seksjon Kollektiv og mobilitet, har vært mindre benyttet i 2021.
- Seksjon Kollektiv og mobilitet har et betydelig omfang av transportkontrakter med en årlig verdi på ca. 820 mill.kr. i 2021, som alle indeksreguleres forskuddsvis to ganger per år. Dette gjelder både kontrakter for buss-, taxi- og minibusstjenester. Reguleringsfaktorene estimeres i budsjettet og innehar en risiko for avvik når endelige faktorer kommer fra SSB. I 2021 ble reell regulering noe lavere enn forventet.
- Seksjon Drift og vedlikehold er fortsatt er under etablering av system og rutiner og preget av høyt aktivitetsnivå og operativ virksomhet. Hverdagen preges i hovedsak av planlagte drifts- og vedlikeholdsoppgaver, men økende klimautfordringer bidrar også til uforutsette hendelser som løses fortløpende. Driftsseksjonen har kontinuerlig fokus på økonomisk styring og kontroll av egne prosjekt, og det gjøres kontinuerlig omdisponeringer innenfor kontraktsporføljen for å styre forbruket innenfor seksjonens budsjettammer. Seksjonen har løpende rapportert om usikkerheter og uforutsigbare hendelser som seksjonen har stått ovenfor gjennom året og som kunne påvirke endelig årsresultat. Seksjonens resultat ble et lite merforbruk som håndteres innenfor sektorens mindreforbruk for 2021.
- Seksjon Drift og vedlikehold inngår et betydelig antall kontrakter for drift- og vedlikehold av fylkesveiene. Kontraktene har en samlet årlig verdi på ca. 600 mill.kr i 2021, og hovedtyngden indeksreguleres etterskuddsvis gjennom året. Reguleringsfaktorene estimeres i budsjettet og innehar en risiko for avvik når endelige faktorer kommer fra SSB. I 2021 ble reell regulering høyere enn forventet.
- Seksjon Drift og vedlikehold og Utbygging har en generell usikkerhet knyttet til sluttoppgjør i forbindelse med avslutning av kontrakter. Kravene er vanskelig å forutsi og medfører dermed en risiko i budsjettforutsetninger og prognoser. Størrelsen på sluttoppgjørskravene mottatt i 2021 er kjent, men det pågår en prosess om rettmessigheten til kravene.
- Seksjon Utbygging har i 2021 hatt et høyere aktivitetsnivå enn man normalt kan forvente på investeringsprosjekter. Oppnådd faktureringsgrad for internfordelte timeverk på investeringsprosjekt ble høyere enn forventet og medførte et mindreforbruk for seksjonen på drift.

- Både seksjonen Sektorutvikling og seksjon Strategi og utvikling har hatt flere internfordelte timeverk på investeringsprosjekt enn forventet i 2021, som direkte påvirker seksjonenes økonomiske resultat.
- Det er ulike årsaker til mer- eller mindreforbruk i investeringsprosjekter for 2021. Noe skyldes faktisk endret kostnad i prosjektene, mens det i andre tilfeller skyldes tidsforskyvninger. I motsetning til 2020 har utbyggingsprosjektene i 2021 nå også fått en annen utfordring med en kraftig økning av kontraktregulerende indekser, som fortsetter inn i 2022. Denne uforutsette økning av indeksen spiser av risikoavsetningene i prosjektene. Dette medfører overforbruk på prosjekter under bygging og utfordrer i ulik grad de bevilgede rammer for investeringer på prosjektnivå. Denne prisutviklingen utfordrer også de politisk besluttede rammene for utlysning av nye anbud. Prisnivåene i markedene er delvis relatert til manglende leveringsevne av kritiske materialer til bransjen. Dette på sin side kan medføre tidsforskyvninger og ferdigstillelse av prosjektene.

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Hovedprioriteringen for fylkeskommunen er å sikre forutsigbar og trygg fremkommelighet for innbyggere og næringsliv på vegene, og som kollektivreisende. For å nå ambisjonene innenfor samferdsel og mobilitet er fylkeskommunen avhengig av et samspill med samfunnet for øvrig for å løse komplekse samfunnsutfordringer. Et slikt samspill vil være avhengig av at kommuner, næringsliv, universitet og andre som har interesse og ressurser, blir med i dette arbeidet.

Det har tatt tid å etablere en så kompleks og sammensatt organisasjon som samferdsel. Et nytt år med korona har medført økende behov for å bygge kultur og relasjoner mellom ansatte som i all hovedsak kun har sett hverandre via teams. Den første sektorsamlingen ble gjennomført i oktober 2021 og var i all hovedsak dedikert relasjonsbygging og sosialt samvær.

Nedenfor følger status for ni prioriterte oppfølgingsområder, som anført i vedtatt økonomiplan for 2021-2024:

Status for rekrutteringsprosessen

Selv om det gjennom 2021 har vært en del rekruttering knyttet til utbyggingsprosjekt og oppbygging av organisasjon for å kunne drifte driftskontrakter vei med økt grad av byggherrestyring, er bemanningssituasjonen tilnærmet normalisert i løpet av 2021. En stabil arbeidskraft med lav turnover og lavt sykefravær, gir bedre kapasitet og færre tilfeller av urimelig høy arbeidsbelastning sammenlignet med 2020.

I dag drifter og forvalter Statens vegvesen noen systemer og løsninger som fylkeskommunene har midlertidig tilgang til. På sikt må de aller fleste av disse systemene og løsningene erstattes med andre systemer og løsninger.

Fylkeskommunen må utvikle systemer og programmer nødvendige for utvikling, bygging, forvaltning, drift og vedlikehold av vegene.

Flere av systemene som fylkeskommunene ble gitt midlertidig tilgang til er nå systemer hvor fylkeskommunen har egne avtaler, eller fortsatt arbeider med å få egne systemer/løsninger på plass. Flere av systemene/løsningene som fylkeskommunen har er tilganger via SVV av varig tilgang. Noen eksempler på dette er; Brutus, NVDB API, NVDB Datafangst, Trygg tunnel, VTS hendelseslogg. Systemene/løsningen SVV har eierskapet til har gitt oss noen utfordringer når det gjelder stabilitet og tregghet. For SVV systemene/løsningene bør det opprettes en servicenivåavtale for å sikre større stabilitet.

Dagens kontraktsregime og forpliktelser skal endres over tid. Kontrakter som skal lyses ut i 2021 øker graden av byggherrestyringen i driftskontraktene på fylkesveg - som igjen medfører behov for å bygge opp intern kompetanse og antall ansatte. Etablering av en byggherreorganisasjon som setter fylkeskommunen i stand til å gjennomføre FT-sak 119/20 om økt byggherrestyring.

Høsten 2021 hadde fire av syv nye driftskontraktene med økt grad av byggherrestyring oppstart. Tre driftskontrakter på grønt/ytre miljø fikk utsatt oppstart til 1.2.2022. Behovet for bemanningen ute i kontraktene er langt på vei på plass, men det er fortsatt ubesatte stillinger i forbindelse med overordnet styring av kontraktene. Disse er i prosess. Det er fortsatt behov for å øke kompetansen i seksjonen. Erfaringer med entreprenørene og økt byggherrestyring de fire først månedene er gode.

Modernisere og forenkle kontraktstrukturer og kontraktsformer og bli oppfattet som en profesjonell part overfor andre kontraktsparter og leverandører.

Endringer i kontraktstrategi for drift og vedlikehold av fylkesveinettet er iverksatt og fire av syv nye driftskontrakter startet opp høsten 2021. Tre kontrakter starter opp 1.2.2022. Risikoen i kontrakten for entreprenøren er redusert, vi opplever bedre konkurranse og forventer reduksjon i miljøpåvirkning som er i tråd med fylkeskommunens målsetting.

En arbeidsform med tverrsektorielt samarbeid vil være avgjørende for å løse samfunnsoppdraget.

I likhet med øvrige sektorer i fylkeskommunen har SMM behov for samordning og samhandling med andre sektorer. Fortsatt tett samarbeid med utdanningssektoren har vært avgjørende for å løse koronapandemiens transportutfordringer også i 2021. Man har i 2021 forbedret samarbeidet innenfor plansaker for samferdsel. Dette medfører at Forvaltningsseksjonen har forholdt seg til hovedutvalg. Et annet område som har utviklet seg positivt i løpet av 2021 er det tverrsektorielle samarbeidet om fylkeskommunens satsning på klimatiltak i samsvar med Bærekraftsmålene.

Videreføre den positive utviklingen i kollektivtilbudet i byregionene og at det satses på en fleksibel og kostnadseffektiv transportløsning i distriktene, som møter kundenes reisebehov og utnytter ledig kapasitet i transportsystemet.

Antall passasjerer som benyttet kollektivtilbudet i Vestfold og Telemark i 2021 har gått ned med over 30 % sammenlignet med normalåret 2019. Sammenlignet med 2020 er det en reduksjon i antall kollektivreiser på 3,7 %. Hovedårsaken til passasjeredgangen er i hovedsak knyttet til nedstengninger i samfunnet og anbefalinger fra sentrale myndigheter om å unngå å benytte kollektivtilbudet hvis det ikke er nødvendig. For å sikre transport for personer i samfunnskritiske stillinger har myndighetene kompensert for tapte inntekter slik at kollektivtilbudet har blitt opprettholdt i 2021.

Arbeidet med å få kundene tilbake til kollektivtrafikken startet høsten 2021 med utvikling av fleksible billettprodukter som er tilpasset kundenes nye reisevaner med mer bruk av hjemmekontor og digitale møteplasser. Dette arbeidet fortsetter i 2022 med lansering av flere fleksible produkter. Økt markedsføringen av kollektivtilbudet er også et tiltak som skal bidra til å øke bruken av kollektivtrafikken.

I 2021 har det pågått et arbeid med en strategi for alternativ mobilitet i distriktene. Det er gjennomført flere dialogmøter med kommunene i fylket i løpet av året. Planen sendes på høring før sommeren og skal behandles politisk høsten 2022.

Utbyggingsprosjektene på fylkesveg skal gjennomføres i henhold til vedtatt politisk prioritering.

Det er mange forhold som påvirker prosjektenes fremdrift og det er en del tidsforskyvinger innenfor utbyggingsprosjektene. Dette kan være grunnverv, samkjøring med kommunalt VA anlegg, utfordringer med reguleringsplanprosess ol. Det er vanskelig å forutse dette i en budsjettprosess, derfor er det lagt opp til en porteføljestyring av prosjektene for å unngå for mye tidsforskyving og bedre kunne gjennomføre prosjektene som ligger i porteføljen.

Være faglig godt oppdatert om grønn og smart transport for å legge til rette for innovasjon og utprøving av nye teknologier på hele samferdselsområdet.

I 2021 ble det gjennomført et forprosjekt for elektrifisering av bussparken i Vestfold og Telemark i samarbeid med Skagerak Energi og bussoperatørene i fylket. Dette arbeidet har gitt fylkeskommunen et godt kunnskapsgrunnlag for gjennomføring av kommende anbudskonkurranser. Overgang til bruk av elektriske busser i fylket krever nyteknisk og investeringer, og er avhengig av at fylkeskommunen tar nødvendige beslutninger om infrastrukturtiltak for bussdepot, nett og ladestasjoner. Seksjon Kollektiv og mobilitet deltar i faglige nettverk for å styrke kompetansen på grønn mobilitet.

Utøve politisk saksbehandling på en profesjonell måte, som grunnlag for politiske beslutninger slik at politikerne er godt rustet til å løse regionens utfordringer.

Som i 2020 har fokuset vært å videreutvikle samarbeidet med sektorens hovedutvalg og styrke kompetansen rundt de nye rollene som sektoren har fått etter fylkesreformen. Modellen med stor grad å benytte orienteringer og politisk verksted før politisk saksbehandling får positive tilbakemeldinger fra politikerne. Orienteringene gir politikerne mer detaljert innsikt og forståelse for sakene før en beslutning skal tas og er et godt kompliment til selve saksdokumentasjonen.

Andre forhold

Økonomiske konsekvenser av koronapandemien

Seksjon Kollektiv og mobilitet ble også i 2021 sterkt berørt av koronapandemien. Reduserte billettinntekter og økte koronarelaterte kostnader, samt usikkerhet knyttet til hvor lenge Staten ville kompensere for inntektsbortfallet, var krevende å håndtere. Passasjerutviklingen utviklet seg ulikt gjennom året avhengig av omfanget av sentrale- og lokale tiltak. For å ivareta transportørene i hele fylket på en god måte, ble det etablert et tett og godt samarbeid knyttet til kompensasjon for økte kostnader knyttet til økt renhold av bussmateriell. Inntektsbortfall for bussoperatører med nettokontrakter ble også håndtert gjennom den statlige kompensasjonsordningen. Ekstra vektere ble satt inn for å følge opp at kundene hadde gyldig billett i perioden med stengte fordører. Seksjonen har hatt fokus på å være så godt forberedt som mulig på perioden etter koronapandemien, med å lansere fleksible produkter som er bedre tilpasset utfordringen med økt bruk av hjemmekontor og mindre reiseaktivitet. Seksjonen ble i 2021 kompensert med 82,1 mill. kr. i statlig koronastøtte.

Koronarestriksjoner i 2021 har som for 2020 medført noe redusert aktivitet, endret arbeidsform og sparte kostnader for alle seksjonene. Som eksempel kan nevnes færre befaringer, færre fysiske møter med eksterne, mindre konsulentbruk, færre gang og sykkeltiltak, færre tiltak i samarbeid med kommuner og andre eksterne med mer. I tillegg kommer tiltak for egne ansatte som kurs og opplæring, deltagelse på konferanser og reiser med mer. Kundesenteret på Farmandstredet har også i perioder være stengt for kunder grunnet smittevern hensyn.

Klimatiltak og miljøsatsing innenfor samferdsel

Sektoren har forsterket egen klimakompetanse ved å rekruttere ansatte med ansvar for klimaområdet, for å øke kunnskapen og bevisstheten om mulige tiltak.

Innenfor seksjon Utbygging er det mange initiativer som både går på å bygge inn miljøkrav i fremtidige anbud og etablere standarder for bærekraftige løsninger. Innenfor seksjon Drift og vedlikehold har den nye kontraktstrategien både lagt forholdene til rette for å redusere utslipp gjennom redusert produksjon og tiltak som er rettet mot redusert belastning på klima og miljø som for eksempel redusert bruk av salt på veiene. Seksjon Kollektiv jobber med overgang til nullutslipp i fremtidige anbudskonkurranser.

Sektorens overordnede planarbeid ved seksjon Strategi og utvikling, har fortsatt fokus på å bidra til størst mulig overgang fra personbiltrafikk til sykkel og gange. Dette kommer også til uttrykk i sektorens totale investeringsportefølje som i stor grad er rettet mot infrastruktur for sykkel og gange.

Økende frekvens av alvorlige værhendelser som skyldes klimaendringer er et område som krever økt innsats, både avhjelpende og preventivt. Strategien er å flytte investeringene fra nybygg til å rehabilitere eksisterende veinett og tilgrensende områder som påvirker veinettet. Dette kan for eksempel være oppgraderinger av dreneringer og rassikring av terreng nær vei. Etter politiske signaler forventes det en økt satsning på dette området og på økt vedlikehold av eksisterende veinett på et nasjonalt nivå.

Status budsjettmidler vedtatt til hovedutvalgets disposisjon

HS 68/21 – Bruk av mindreforbruk fra 2020 til fylkesveiltak i 2021 og 2022 – 50 mill.kr.

Fordeling av budsjettmidler overført til HS ved vedtak i FT 83/21.

Seksjon Drift og vedlikehold - 32, 375 mill.kr. + 2,5 mill.kr. Budsjettmidlene er tildelt og forbrukt som vedtatt i HS-sak 68/21. Ekstratildelingen/bevilgningen har gitt økt aktivitet og mulighet til å gjennomføre flere tiltak på fylkesveinettet. Kort oppsummert er det gjennomført viktige tiltak som er med på å hindre økt etterslep. Det nevnes; vedlikehold av rekkverk, forsterkning av veikropp, vannhåndtering, utskifting av slitte skilt, rensk i skråninger, asfaltering og veioppmerking. 6,85 mill.kr. er bundet til tiltak som er bestilt, men ikke utført før i 2022. Budsjettmidlene er derfor midlertidig tilbakeført til hovedutvalgets konto per 31.12.2021, for disponering til tiltakene i 2022.

Seksjon Drift og vedlikehold - 15,125 mill.kr. - investeringsprosjekt. Midlene er avsatt til rassikring Gauset, som har vært et omfattende renske og sikringsprosjekt som følge av skredet som gikk på fv. 3434 samt oppgradering av eksisterende vegnett fv. 3402 Nedre Lårdal. Tiltakene på fv. 3434 Gauset er ferdigstilt og tiltak på strekningen Nedre Lårdal er påbegynt, men ikke ferdigstilt. Prosjektet har bindinger i 2022. For Nedre Lårdal utgjør dette 7,69 mill. kr.

Status ekstra budsjettmidler bevilget av FT i løpet av 2021

FT 30/21 – Økt rammetilskudd og økonomisk oversikt drift - budsjett 2021 – 15,0 mill. kr

Seksjon Drift og vedlikehold. Midlene fra Staten er øremerkede midler til asfaltering. Midlene er innarbeidet i årets asfaltkontrakter og benyttet i sin helhet til vedlikehold av veistreknings med sterkt behov for nytt dekke.

FT 82/21 – Årsregnskap 2020 – Resultatvurdering – 40,0 mill. kr

Andel av mindreforbruk 2020 SMM – 25,0 mill.kr

Seksjon Drift og vedlikehold - 22,3 mill. kr. Budsjettmidlene er benyttet som beskrevet i HS-sak 68/21. Bevilgningen har bidratt til at bestilte oppgaver fra 2020 ble videreført, aktiviteten økte og det ble gjennomført viktige tiltak på fylkesveinettet.

Seksjon Strategi og utvikling - 2 mill. kr. Budsjettmidlene var tiltenkt Maas-prosjektet «Mobility as a Service», for å kunne tilby flere transportmidler i et grensesnitt i en billettapp. Prosjektet er ikke blitt iverksatt som følge av for lite kapasitet i administrasjonen til å kunne prioritere prosjektet.

Seksjon Forvaltning - 0,7 mill. kr. Tinn kommune har i lengre tid opplevd problemer med vannforsyning og håndtering av avløpsvann i Rjukan og har etter pålegg fra Statsforvalteren igangsatt et større VA-saneringsprosjekt for å unngå forurensning til vassdragene og fremmedvann til rensanleggene. Ansvar for de konkrete tiltak ligger til fylkeskommunen som veieier, og er gjennomført og finansiert i samarbeid med kommunen.

Ekstrabevilgning til Trafikksikkerhetsutvalget 15,0 mill. kr

I vedtak i FTU-sak 14/21 – Trafikksikkerhetsordningen 2021 – ekstra utlyste midler, ble budsjettmidlene fordelt til 14 trafikksikkerhetstiltak. Åtte av tiltakene ble helt ferdige i 2021 og det ble utbetalt ca. 13 mill.kr. i tilskudd. Seks av tiltakene er forsinket og ferdigstilles i 2022 og tilhørende tilskudd på totalt ca. 2 mill.kr. utbetales først når tiltakene er helt ferdige og avsatt som kortsiktig gjeld per 31.12.2021.

FT 83/21 – Budsjett 2021 – rapportering 1.tertial 2021 – 33,1 mill. kr

Vedtaks punkt 2a – statlig koronastøtte 2021 kollektiv - 25,1 mill.kr. Seksjon Kollektiv og mobilitet. Seksjonen har i løpet av 2021 flere ganger innrapportert forventet inntektstap og mer-/mindrekostnader tilknyttet koronapandemien og smittervernstiltak for kollektiv til KS. Fylkeskommunens prognose for første halvår viste et behov på 25,1 mill.kr., som ble utbetalt fra staten i mars og overført seksjon Kollektiv og mobilitet vår/sommer 2021.

Vedtaks punkt 3d - FVD-avtaler - 3 mill. kr. Seksjon Sektorutvikling. FV-IKT prosjektet er et landsdekkende fylkessamarbeidsprosjekt for IKT-programvare og som etter hvert skal avløse «lånt» programvare fra SVV. Fylkeskommunens kostnader for 2021 var estimert til ca 3 mill. kr., basert på en gjennomgang med representanter fra alle fylkeskommunene og Fylkesrådmennenes arbeidsutvalg (FRAU). Det var knyttet stor usikkerhet til tallene for etablering og implementering, da endelig kostnad var avhengig av leverandørmarkedet. Kostnaden for 2021 ble lavere enn estimert og landet på 1,2 mill. kr. for fylkeskommunen.

Vedtaks punkt 3d - pleksiglass buss – investeringsprosjekt - 5 mill. kr. Seksjon Kollektiv og mobilitet. Det er igangsatt et arbeid med smittevernutstyr i bussene for å beskytte sjåførene mot smitte. En pilot er til testing, men leveransen for øvrig er forsinket på grunn av utfordringer med leveranse av deler fra produsenter.

FT 160/21 – Budsjett 2021 - Rapportering 2. tertial – 57 mill. kr

Seksjon Kollektiv og mobilitet. Ny oppdatert årsprognose var sendt KS med oversikt over forventet inntektstap og mer-/mindrekostnader tilknyttet koronapandemien og smittevernstiltak og viste et ytterligere behov for statlig støtte på 15,3 mill.kr. i tillegg til allerede mottatt 25,1 mill.kr. i mars. Seksjonen fikk i dette vedtak bevilget ny statlig koronastøtte på 15,3 mill.kr. og overført resterende statlig støtte fra 2020 på 41,7 mill.kr. som midlertidig var lagt til annen sektor i fylkeskommunen.

FT-sak 500004/19 + saksnr 20/41419-5 med siste vedtak 9.09.21 – 1,45 mill. kr

Seksjon Kollektiv og mobilitet. Brevik Fergeselskap – 50 % av selskapets underskudd i 2021 skulle dekkes av fylkeskommunen. Seksjon kollektiv bidro derfor med kr 1,45 mill. kr., finansiert med midler fra Fylkestingets disposisjonsfond.

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Avvik i kr	Avvik i %
70-Samferdselsdirektør	1 692	1 800	1 800	108	6,0 %
71-Strategi og utvikling	60 807	50 075	65 095	4 288	6,6 %
72-Forvaltning	29 178	32 652	33 352	4 173	12,5 %
73-Drift og vedlikehold	663 572	583 823	655 998	-7 574	-1,2 %
74-Utbygging	4 217	9 943	9 943	5 726	57,6 %
75-Kollektiv og mobilitet	706 952	651 787	736 083	29 131	4,0 %
76-Sektorutvikling	25 247	31 634	34 634	9 388	27,1 %
Sum	1 491 665	1 361 714	1 536 905	45 241	2,9 %

Kommentar til status økonomi

Sektor Samferdsel, miljø og mobilitet oppnådde i 2021 et samlet mindreforbruk på 45,3 mill. kr, herav 8,1 mill. kr i statlig koronastøtte kollektiv som skal overføres til bruk på koronatiltak i 2022.

Seksjon Kollektiv og mobilitet hadde i 2021 et netto driftsbudsjett på 736 mill. kr, inklusiv statlig koronastøtte på 82,1 mill. kr Seksjonen har et reelt mindreforbruk på 21 mill. kr, + 2,9 %. Ordinært kostnadsbudsjett utgjør ca. 910 mill. kr, hvor transportkostnadene andel er på ca. 90 %. I tillegg hadde seksjonen et inntektsbudsjett på 205 mill. kr, som i 2021 var redusert som følge av inntektstap og koronastøtte. Hovedinntektskilden for seksjonen er billettinntekter fra reisende i gamle Vestfold og skoleskyss fra kommuner i hele fylket, samt belønningmidler Grenland. Besparelsene skyldes i hovedsak redusert aktivitet som følge av pandemien på flere av seksjonens driftsområder, som TT-ordningen 4,8 mill. kr og skoleskyss av VGS-elever med drosje 3,1 mill. kr. I tillegg har kostnader til kollektivtrafikkproduksjon en besparelse på 12,7 mill. kr, som i hovedsak skyldes mindre endringer i produksjonsvolum, festival/ nattbuskjøring og helårs kontraktreguleringer, enn i normalt driftsår. I tillegg har seksjonen flere budsjettavvik som elimineres internt.

Seksjon Drift og vedlikehold hadde i 2021 et driftsbudsjett på 656 mill. kr og et merforbruk på 7,6 mill. kr, - 1,2 %. Merforbruket skyldes i hovedsak et kostnadsavvik på 17,2 mill. kr knyttet til økte kostnader til indeksregulering av kontrakter, høyere pris på strøm, store krav i sluttoppgjør på driftskontrakter, økte vintermengder, samt værhendelser siste del av 2021. I tillegg hadde seksjonen et positivt inntektsavvik på 9 mill. kr. Totalt inntektsbudsjett var på 36,3 mill. kr. Noe som reduserer påløpte kostnader. Inntektsavviket er i hovedsak knyttet til tilskudd fra Statens vegvesen til vedlikeholdsarbeider på fylkesvei 355, refusjon fra private for utbedring av skadesaker på fylkesveiobjekter, inntekter for drift av veier i "gamle Svelvik kommune", inntekter som følge av

forlikavtale etter heving av kontrakt Vestfold nord, div. salgsinntekter for oppdragsavtaler med SVV og andre fylkeskommuner og overføring av midler til forsterket drift og vedlikehold av gs-veger i Bypakke Grenland. Seksjonen rapporterer en usikkerhet i prosesser rundt sluttoppgjør i flere kontraktsforhold, som kan påvirke årsresultatet for seksjon i 2022. Resterende seksjoner hadde et samlet mindreforbruk på 23,8 mill. kr.

Seksjon Sektorutvikling hadde et mindreforbruk på 9,4 mill. kr, som i hovedsak begrunnes med lavere IT-kostnader enn forventet grunnet usikkerhet om kostnadsandel og noe lavere personalkostnader. I 2021 var det lavere kostnader tilknyttet egne fagsystem, lavere overgangskostnad for leie av fagsystem fra SVV, lavere kostnader tilknyttet FV-IKT 2020/2021, samt flere internfordelte timer på investerings-prosjekter enn forutsatt.

Seksjon Utbygging hadde et mindreforbruk på 5,7 mill. kr. Budsjettavviket skyldes i all hovedsak høyere aktivitetsnivå på investeringsprosjekter, som har gitt en faktureringsgrad for interne timer i 2022 på 76,7 %, 8,7 % - poeng høyere enn budsjettert.

Seksjon Strategi og utvikling hadde et mindreforbruk på 4,3 mill. kr, som i hovedsak skyldes at flere prosjekt ikke ble iverksatt som følge av pandemien. Da nevnes MAAS-prosjekt, diverse prosjekter hvor fylkeskommunen skal bidra i spleiselag og mindre tiltak på andres grunn. I tillegg er flere prosjekt utsatt som følge av manglende fullfinansiering.

Seksjon Forvaltning hadde et mindreforbruk på 4,2 mill. kr, som i hovedsak skyldes pandemien og mindre aktivitet. Besparelsene er bl.a. knyttet til vedlikehold av trafikkregistreringsutstyr grunnet forsinket levering av elektrokomponenter, vedlikehold/utbedringer av ulike vegelementer som samordnes med og utføres i sammenheng med kommunale gravearbeider og hvor gjennomføring og fremdrift er styrt av kommunene, mindre bruk av konsulenter og økt inntekt for utleie av personell til Statens vegvesen.

Sektorens samlede lønnskostnader viser et mindreforbruk på 4,9 mill. kr, hvorav 3,8 mill. kr er relatert til seksjon Kollektiv og mobilitet og i hovedsak knyttet til mindre utbetaling til foresatte/elever for privatskyss av skoleelever med 1,7 mill. kr, stengte kundesenter grunnet pandemi og smittevern, samt flere ubesatte stillinger. Øvrig seksjoners samlede mindreforbruk tilknyttet lønn skyldes i hovedsak ubesatte stillinger, tidsforskyvninger ved nyansettelser, sykerefusjoner og forskjøvet utbetaling av godtgjørelser mm.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett	
	Vedtatt total prosjektramme	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap
Belønningsmidler - investeringsprosjekter	IA	1 001	0	949
Bypakke Grenland fase 1	530 000	1 084 948	111 180	31 836
Bypakke Tønsbergregionen	144 000	121 833	5 793	3 677
Frodeåstunnelen	11 000	10 666	11 000	10 666
Fv. 301 Grevle - Skårabkn og Berg - Søndersrød	96 100	51 581	54 800	37 523
Fv. 3068 Dølebakken - Lingelemveien og Fv. 3052 Ling.kryss	90 000	15 590	8 700	4 962
Fv. 311 Presterødbakken/-krysset	268 074	243 194	8 200	2 429
Fv. 313 Sande - Klokkejordet	134 200	120 393	72 900	67 285
Fv. 3240 Holmestrand sentrum	282 000	28 562	400	385
Fv. 35 Ås - Linnestad	62 000	5 621	7 000	1 451
Fv. 353 Rugtvedt-Surtebogen Byggefase	46 000	7 039	11 800	7 039
Fv. 359 Kaste - Stoadalen	336 000	10 648	9 000	5 446
Fv. 359 Åse bru	53 000	40 809	39 800	37 582
Fv. 45 Rassikring Voilen, Ullsteinskredet, Lauvås	90 150	4 273	2 000	2 172
Fylkesveg 355, 3430 og 364	60 000	3 569	2 000	3 569
Investering kollektiv	7 000	3 294	12 000	3 294
Investering utstyr samferdsel	50 000	15 793	10 280	6 973
Tiltak sidevegnett Rugtvedt- Dørdal (tidl.E18)	91 500	19 333	9 700	9 727
Årlig investering fylkesveg	694 502	331 300	232 548	202 814
Sum	3 045 526	2 119 445	609 101	439 779

Sammendrag status investeringer

Regnskapet for investeringer på fylkesveg viser lavere forbruk enn forventet i 2. tertial. Samlet er investeringsutgiftene for fylkesveg 27,0 % lavere enn budsjettet i 2021.

Hovedsakelig skyldes dette tidsforskyvninger sammenlignet med det som var forutsatt i budsjettet for 2021. I tillegg er det bokført kreditnota på ca. 50 mill. kr som følge av oppgjør med HAB i prosjekt Fv.32 Gimleveggen - Augestadvegen.

2021 har vært et utfordrende år med fortsatt pandemi samtidig som ny fylkeskommune og en helt ny samferdselssektor er under utvikling. Den samlede porteføljen for «årlig investerings fylkesveg» omfatter mange ulike prosjekter som alle er i ulike faser av gjennomføringsløpet, alt fra tidlig planleggingsfase til gjennomføring av byggefase. Mange av prosjektene har fått en annen fremdrift enn planlagt, noe som påvirker forutsigbarheten i økonomien i stor grad.

Bypakke Grenland fase 1

I Bypakke Grenlands handlingsprogram er det satt av midler til 13 fylkesvegprosjekter i 2021. Revidert årsbudsjett for prosjektene er 111,2 mill. kr i 2021. Den fylkeskommunale egenandelen ligger fast på 53,0 mill. kr per år. Investeringer ut over denne rammen finansieres av bompenger.

Mindreforbruk i 2021 skyldes uavklarte avtaler med tredje part, tiltredelse til nytt vegareal og tidsforskyvninger.

Bypakke Tønsbergregionen

Etter felles vedtak i mai hos partene i Bypakke Tønsberg-regionen ble det høsten 2021 jobbet med optimalisering, samt utarbeidet et beslutningsgrunnlag for valg av veistandard på ny fastlandsforbindelse som skal behandles hos partene våren 2022. Denne avklaringen er nødvendig for å kunne ferdigstille reguleringsplanen for ny fastlandsforbindelse.

Benyttede midler i 2021 har primært gått til ny fastlandsforbindelse, herunder utarbeidelse av Verdianalyse og oppfølging av forslag derfra, utarbeide beslutningsgrunnlag for vegstandard, samt løpende oppfølging av prosjektet. Midlene er gått til konsulenter (Asplan på verdianalysen og Cowi på oppfølgingen). I tillegg er det brukt midler på interne timer og innleie av prosjektleder fra Statens vegvesen.

Det er også fortsatt aktivitet knyttet til planlegging i Tønsberg, Teie og Hogsnes. I Tønsberg har arbeidet primært vært knyttet til Tønsberg kommunes arbeid med ny mobilitetsplan og avklaring av busstrasé. Arbeidet med interkommunal kommunedelplan for gange, sykkel og kollektivtransport har vært i bero i påvente av denne avklaringen, og planlegges tatt opp igjen våren 2022. På Teie jobbes det med regulering av Teie torv. I oktober fattet partene vedtak om løsning for Hogsnesbakken.

Det tas sikte på stortingsbehandling av bypakka høsten 2023 eller våren 2024. Gjeldene forskuttering av planmidler er ikke tilstrekkelig frem til stortingsbehandling av pakka, og det vil legges frem en ny sak om dette etter planen våren 2022.

Mindreforbruk i 2021 skyldes at prosessen med å utarbeide verdianalyse og tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for valg av veistandard har tatt noe lengre tid enn forventet.

Frodeåstunnelen

Arbeidene vedrørende AID (automatisk registrering av hendelser) i Frodeåstunnelen er ferdigstilt. Det gjenstår kun finjustering av systemet og opplæring av byggherrepersonell. Prosjektet har en ramme på 11,0 mill. kr og forbruket i 2021 endt på 10,6 mill. kr. Restmidlene på 0,3 mill. kr overføres til 2022 og skal dekke sluttkostnader.

Fv. 301 Grevle-Skårabkn og Berg-Søndersrød

På fylkesveg 301 fra Stavern til Helgeroa skal det bygges ny gang- og sykkelvei fra Grevle til Skårabakken og fra Berg til krysset på Søndersrød. Parsellen Jarehagen – Grevle som privat utbygger er ansvarlig for, er innlemmet i prosjektet.

Prosjektet gjennomføres i perioden 2019 – 2022. Vedtatt totalramme for prosjektet er 110,0 mill. kr, hvorav 19,5 mill. kr er ekstern finansiering.

Mindreforbruk i 2021 skyldes tidsforskyvninger i entreprenørens betalingsplan. Arbeidene utføres som planlagt slik at gang- og sykkelvegen kan åpnes høsten 2022, men faktureringen har noe etterslep.

Fv. 3068 Dølebakken – Linglemveien og Fv. 3052 Ling.kryss

Dølebakken fase 1 ble ferdigstilt i november 2019 med unntak av noen mindre tiltak på naboeiendommer som gjenstår i forbindelse med grunnervet. Videreføringen i fase 2 omfatter gang- og sykkelanlegg på strekningen Fv. 3068 Dølebakken - Linglemveien og ombygging av kryss på Fv. 3052 Linglemveien. Det samlede prosjektet består av flere elementer i ulike faser, og det pågår reguleringsplanarbeid, detaljprosjektering og grunnerv parallelt. Sandefjord kommune skal bygge nytt VA-anlegg på strekningen tiltakene omfatter, og ønsker å koordinere sitt anlegg med fylkeskommunen sitt vegprosjekt. Samlede tiltak har forventet oppstart høsten 2022 og kan ferdigstilles i 2024. Det kommunale VA-anlegget vil sette premiss for framdriften da det skal på plass under vegen innen denne kan bygges om. Utfordrende grunnerv kan forsinke prosessen fram til byggestart. Samlet kostnadsramme for fylkesvegtiltakene er på 90,0 mill. kr.

Fv. 311 Presterødbakken

Prosjektet på fylkeveg 311 Presterødbakken og -krysset er ferdig og ble offisielt åpnet 05.11.2020. Prosjektet ble ferdigstilt 6 måneder før avtalt tidsfrist og innenfor budsjettet totalramme. Fylkesveg 311 er bygget om til 4-feltsløsning med separat sykkelveg og fortau på strekning mellom Kilden og Presterød. Det er etablert rundkjøring på Presterød og ny GS-veg på sydsiden av fylkesvegen mellom Presterød og Olsrød. Eksisterende GS-veg på nordsiden av fylkesveg 311 er på samme strekning oppgradert med adskilte traséer for sykkelveg og fortau. Det gjenstår mindre utbedringer som utføres våren 2022. I tillegg gjenstår prosjektavslutning og overlevering til linjeorganisasjonen.

Vedtatt total ramme for prosjektet er på 268,1 mill. kr. Prosjektet er finansiert med bompenger og momskompensasjon. Det forventes at prosjektet holder seg innenfor total budsjett ramme.

Mindreforbruk i 2021 skyldes tidsforskyvninger i betalingsplanen, dvs. at de siste utbetalingene gjennomføres i 2022, etter at anlegget er ferdig.

Fv. 313 Sande Klokkerjordet

Prosjektet med omlegging av fylkesveg 313 ved Klokkerjordet i Sande kommune er del av en områdeplan i Sande. Sande kommune har gjennomført prosjektering av tiltaket. Anlegget ble offisielt åpnet 06.10.21.

Vedtatt total ramme for prosjektet er på 134,2 mill. kr, hvorav 60,7 mill. kr er ekstern finansiering. Arbeidene gjennomføres innenfor avtalt kostnadsramme og framdrift. Sluttoppgjøret pågår, og forventes å være ferdig våren 2022.

Fv. 900 Holmestrand sentrum

Hensikten med ny fylkesveg 3240 langs det nedlagte jernbanesporet er å flytte trafikk bort fra Langgata i Holmestrand for primært å oppnå bedre framkommelighet og trafiksikkerhet i sentrum.

I FT-sak 142/21 vedtok fylkestinget ny budsjettramme på inntil 282,0 mill.kr og ny oppstart av prosjektet er igangsatt. På grunn av tidsforskyvninger har prosjektet et lite mindreforbruk i 2021.

Fv. 35 Ås – Linnestad

Det skal bygges gang- og sykkelveg langs fylkesveg 35 Bispeveien fra Ås til Linnestad i Tønsberg kommune. GS-vegen må krysse over Vesleelva med en egen bru.

Det er fortsatt knyttet stor usikkerhet til prosjektet og det forventes en betydelig kostnadsøkning. Det er avdekket problemer knyttet til grunnforhold og stor erosjon langs vassdrag, også inn mot eksisterende brukonstruksjon. Forhold som er avdekket per nå indikerer en økning i totalkostnader i prosjektet på i overkant av 50,0 mill. kr. Ny regulering av området omkring brua er nødvendig da det kreves tiltak ut over planområdet for å hindre utglidning av veg, bru og bredder langs vassdrag.

Prosjektet Fv 35 Ås - Linnestad har en vedtatt total ramme på 62,0 mill. kr. Mindreforbruk i 2021 skyldes i hovedsak forsinket framdrift i påvente av avklaringer om bruløsning, områdestabilisering og erosjonssikring.

Reguleringsplan for område bru over Vesleelva forventes vedtatt primo 2023. Nytt anslag for totalkostnad er planlagt gjennomført august 2022. Ny sak legges frem for politisk behandling før byggestart.

Fv 353 Rugtvedt-Surtebogen Byggefase

Fv 353 Rugtvedt-Surtebogen er et prosjekt som bygger på reguleringsplan av november 2020. Hensikten med prosjektet er å bedre framkommeligheten for næringstransporten, redusere ulykker og løse lokale miljøutfordringer knyttet til støy og trafikkikkerhet. Prosjektet er nå i en forberedende fase med klargjøring for arkeologiske utgravinger, forundersøkelser av fiskebekker, arbeid med matjordplaner og geotekniske vurderinger. I tillegg er det igangsatt grunnerverv i prosjektet. Noen av de nevnte prosessene blir ferdigstilt vår/sommer 2022. Arkeologiske utgravinger skal ferdigstilles høsten 2022.

Det er foreløpig i prosjektet satt av kr. 46,0 mill. Staten har i statsbudsjettet også bevilget 75,0 mill. kr til prosjektet, men prosjektet kan ikke benytte disse midlene til forberedende arbeider i 2021 og 2022.

Det er mål om stortingsbehandling av bompengeproposisjonen før sommer 2022, ev. høstsesjonen 2022.

Fv. 359 Kaste – Stoadalen

Prosjektet omfatter bygging av ny veg som avlastning for Lannavegen, inkludert bygging av en 255 meter lang bru og en miljøtunnel. Prosjektet er bompengefinansiert. Prosjektet har godkjent reguleringsplan og gjennomføres som en totalentreprise. Grunnervervet ble gjennomført i 2021 og antatt anleggsstart er i 2022 med ferdigstilling i 2024. I FT-sak 109/20 vedtok fylkestinget ny totalramme for prosjektet på 336,0 mill. kr hvor 196,0 mill. kr er fylkeskommunens bidrag. Stortingsproposisjonen er vedtatt 10.05.21. Byggekonkurransen lyses ut nå i mars og byggestart

forventes høst 2022. Anlegget planlegges ferdigstilt i 2024, men sluttoppgjøret kommer i 2025. Mindreforbruk i 2021 skyldes manglende avtale med grunneier slik at utbetaling til grunnerverv ikke kommer før i 2022.

Tiltak sidevegnett Rugtvedt-Dørdal (tidl. E18)

I forbindelse med at ny E18 på strekningen Rugtvedt – Dørdal blir bygget, er det satt av 92,3 mill. kr til tiltak på nåværende E18. Disse midlene er en del av Nye Veiers portefølje og disse ble overført til Vestfold og Telemark fylkeskommune høsten 2020 da omklassifiseringen ble gjennomført. Om lag 10,0 mill. kr er benyttet til nødvendig tekniske oppgraderingen av E18 før omklassifisering.

I samråd med Bamble kommune er det vedtatt at resterende midler skal prioriteres benyttes til gang- og sykkelveg på strekningene Bamble kirke – gammel avkjøring Åby og Åbykrysset – Grindbakken. Reguleringsplanarbeidet pågår, og for Åbykrysset – Grindbakken forventes ferdigstilt ila. våren 2022. Grunnerverv og utarbeidelse av konkurransegrunnlag gjennomføres i 2022 og anleggsstart planlegges i 2023. For Parsellen Bamble kirke – gammel avkjøring Åby, har denne prosessen avdekket store geotekniske utfordringer ved Bamble kirke. Disse må håndteres av vegeier/ grunneiere i området og vil ta noe tid. Det medfører at vi må se litt nærmere på hvor mye av denne parsellen vi kan gjennomføre nå. Regnskap 2021 er i henhold til budsjett.

Fv. 359 Åse bru

Prosjektet omfatter bygging av ny bru som erstatning for eksisterende bru. Den gamle brua hadde nedsatt tillatt aksellast på grunn av svakheter i konstruksjonen. Den nye brua ble offisielt åpnet 15.11.21, og ble bygget for ca. 10 mill.kr under prosjektet budsjettramme på 53,0 mill.kr.

Fv. 45 Rassikring Voilen, Ullsteinskredet, Lauvås

Tiltakene består i å flytte vegen ut i vannet, samt etablere tre rassikringsvoller på de rasutsatte stedene. Prosjektene har godkjente reguleringsplaner. Arbeid med grunnerverv er i hovedsak ferdig, men det mangler avtale fra en grunneier. Av hensyn til villrein i området er byggeperioden begrenset til 10. mai – 1. oktober for deler av anleggsområdet. Det planlegges byggestart mai 2022 med ferdigstilling i 2024. Det må regnes med over to års byggetid. Prosjektet totale ramme er på 90,2 mill. kr. Regnskapet for 2021 er i henhold til budsjett.

Fylkesveg 355, 3430 og 364

Fylkestinget bevilget 60 mill. kr i FT-sak 161/20 til oppgraderingsprosjekter på fylkesveg 355, 3430 og 364. Prosjektet gjennomføres i perioden 2021-2023. I 2021 er det utført prosjektering. Oppgraderingsarbeidene starter opp våren 2022 og forventes ferdigstilt i 2023. Påløpet kostnader i 2021 er på 3,6 mill. kr. Det er 1,6 mill. kr høyere enn årsprognosen pga. tidsforskyvninger. Det påvirker ikke totalrammen i prosjektet.

Årlig investering fylkesveg

Hovedprosjektet «Årlig investering fylkesvei» er en stor prosjektportefølje bestående av mellom 60 og 70 prosjekter. Prosjektene omfatter prosjekter i ulike faser, alt fra tidlig planlegging til reguleringsplanlegging og bygging. Prosjektene omfatter et vidt spekter av tiltak innen oppgradering

av eksisterende vegnett, kollektiv- og trafikksikkerhetstiltak, tiltak for gående og syklende, skredtiltak samt mindre vegutbedringer.

Et stort antall prosjekter er gjennomført innenfor denne posten, og hovedtyngden av disse gjennomføres som planlagt, både innen avtalt framdrift og kostnadsramme. Samlet sett for porteføljen skyldes mindreforbruk i 2021 hovedsakelig tidsforskyvninger.

9.9. Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima

Budsjettpremiser

Budsjettdokumenter har ikke vedtatt premisser for bruk av bevilgningene.

Prosjektet bedre medvirkning i plansaker for ungdomsrådene har en forsinket gjennomføring av prosjektet som skyldes personalsituasjon samt valg av prosjektgjennomføring gjennom bruk av interne ressurser i en forprosjektfase.

Revisjon av regional plan for kystsonen er noe forsinket på grunn av behov for mer tid til utarbeidelse av kunnskapsgrunnlaget, samt ønske om forlenget høringsperiode fra flere høringsparter.

Ingen vesentlige avvik.

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Bystrategi Grenland og Bypakke Grenland

Sektoren har ansvaret for sekretariatet for Bystrategi Grenland og Bypakke Grenland. Det er bygd anlegg for betydelige summer gjennom samarbeidet i 2021. Arbeidet i 2021 konkluderte med vedtak i fylkestinget om videreføring av Bypakke Grenland - Rammer for ny bystrategi og proposisjon til Stortinget. Saken ble koordinert med kommunene Skien, Porsgrunn, Siljan og Bamble. Saken setter retning for arbeidet i 2022. Arbeidet skal konkludere med en ny proposisjon til Stortinget for en videreføring av bypakke Grenland fra og med 2025. Fylkestinget ga følgende oppdrag: Vestfold og Telemark fylkesting ber om at det utarbeides en langsiktig bystrategi med grunnlag for en proposisjon til Stortinget for videreføring av Bypakke Grenland.

ATP Grenland

Regional plan for samordna areal og transport i Grenland 2014-2025 (ATP Grenland) skal revideres. Grenland er ett av de ni prioriterte byområdene i Norge som kan forhandle om byvekstavtale med staten. Tidligere belønningsavtaler og bypakker skal nå samles i én og samme avtale, og arealutvikling vil få en mer fremtredende rolle i avtaleverket. ATP Grenland utgjør et viktig regionalt styringsverktøy, og vil være en viktig brikke inn i forhandlinger med staten om en byvekstavtale. Revidert ATP Grenland er planlagt vedtatt innen utgangen av 2023.

Partnerskapet Bærekraftige Vestfold og Telemark

Etableringen av det overordnede partnerskapet Bærekraftige Vestfold og Telemark ble vedtatt av fylkestinget i 2020 (FT 25/20). Hensikten med etableringen var å samle tunge samfunnsaktører i regionen om viktige veivalg for hele regionen og forene kreftene om tiltak som oppfyller bærekraftmålene og fremmer verdiskaping gjennom grønn omstilling. Erfaring med partnerskapene Verdiskaping Vestfold og Regionalt partnerskap Telemark lå til grunn for vedtaket i fellesnemndas sak 83/19 med anbefaling om å opprette det overordnede partnerskapet Bærekraftige Vestfold og Telemark med tematiske underliggende nettverk.

Det overordnede partnerskapet bærekraftige Vestfold og Telemark startet opp med første møte i november 2020 hvor temaet var karbonfangst og lagring, med utgangspunkt i regjeringens forslag om å realisere fangst av CO₂ ved Norcems sementfabrikk i Brevik.

Arbeidet i 2021 har i stor grad handlet om å få en felles forståelse av de tre regionale prioriterte utfordringsområdene - høyt utenforskap, lav verdiskaping og høye utslipp. Det overordnede partnerskapet har gjennomført to av tre planlagte møter i 2021. Det første møte i 2021 ble gjennomført 17. februar 2021. Møte handlet om status i næringslivet og regionale muligheter. Det andre møte ble gjennomført 27. august 2021 og handlet om kompetansegapet. Det tredje møte skulle avholdes 26 november, og hadde temaet muligheter for regionen knyttet til et mer fleksibelt arbeidsliv etter korona, dette møte ble avlyst samme dag på grunn av avmeldinger. Møtene har blitt gjennomført på Teams.

I sak 51/19 gav fellesnemnda tilslutning til gjennomføring av partnerskapskonferanse for Vestfold og Telemark. Partnerskapskonferansen ble holdt 16.-17. januar 2021 med ca. 150 deltakere, og deltakerne ga råd til endelig utforming av det overordnede partnerskapet Bærekraftige Vestfold og Telemark. Oppsummeringen av innspillene viser tydelig at partnerskapet bør ha et felles målbilde. Det må settes få, prioriterte og konkrete mål og felles avklaringer bør ha god forankring og bred enighet. Tilbakemeldingene fra deltagerne var tydelig på at partnerskapet bør være mest opptatt av klima og grønn omstilling, opplæring, kompetanse og integrering samt samferdsel og mobilitet. Det andre partnerskapskonferansen ble gjennomført digitalt 20. mai 2021 med omtrent 100 deltakere. Temaet for konferansen var Hvordan kan vi skape en bærekraftig balanse sammen? Resultatet fra konferansen er gitt i arbeidsbok partnerskapskonferansen 2021 med en plan for hvordan punktet tas inn i det fylkeskommunale utviklingsarbeidet. Vi oppfordrer også til at hver deltaker fritt bruker ideene og innspillene som er i arbeidsboken i eget utviklingsarbeid.

Kommunale plansaker og planforum

Planforum ble opprettet for det nye fylket fra og med januar 2021 med fast møtefrekvens hver uke. Det ble arrangert 21 møter og ble tatt opp 23 saker i planforum i 2021

- Det er behandlet 329 plansaker i 2021
- Det er behandlet 21 saker til kommune/del/planer i 2021
- Det er behandlet 51 dispensasjonssaker fra Samfunn og plan.

- I tillegg kommer uttalelser til høringer, strategier, kommuneplanens samfunnsdel, planstrategi, temaplaner og lignende.
- Det er i løpet av 2021 arbeidet mye med å sikre rutiner og arenaer for å skape god intern og ekstern samhandling. Nytt dispensasjonsteam er opprettet, og rutiner for samhandling av fylkeskommunens egne reguleringsplaner er opprettet og igangsatt.

Kompetansenettverket Plan & Utvikling

Plan & Utvikling - Vestfold og Telemark, er fylkets kompetansenettverk og møtested for alle som jobber med planlegging, kommune-, by-, sentrum og stedsutvikling. Nettverket inkluderer by- og arealplanleggere i privat sektor.

Nettverket har i 260 medlemmer og det ble arrangert elleve fagsamling og innføringskurs i regulering i 2021

Regional plan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei, Heiplanen og Regional plan for Hardangervidda.

De tre regionale arealplanen for fjellområdene har til hensikt å avstemme og sikre villreinens behov for sammenhengende og funksjonelle leveområder opp mot behovet for nærings- og tettstedsutvikling i lokalsamfunnene. De tre planene er:

- Regional plan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei – Heiplanen
- Regional plan for Hardangervidda 2019-2035
- Fylkesdelplan for Blefjellområdet

Den årlige Heiplansamlingen ble arrangert i Bykle 19. - 20. Oktober.

Kommunal og moderniseringsdepartementet meddelte i brev datert 1. oktober at de stadfestet fylkestingenes vedtak i Regional plan for Hardangervidda 2019-2035 om at det kan tillates åpen vei i uke 8 og 9 og i helgene frem til påske på strekningen fra bommen ved Steinset til Smårøe Fjellstove på Imingfjellveien – retningslinje §2.4. Det ble umiddelbart igangsatt samarbeid mellom fylkeskommunene, Statsforvalteren, Villreinemda, Smårøi Hyttelag, Tessungdalen Utmarkslag og grunneiere for å utvikle varslingsrutiner for å håndtere eventuelle avvikssituasjoner (stenging av hensyn til villrein).

Regional plan bærekraftig arealpolitikk i Vestfold

Planen er førende for samordnet areal- og transport i Vestfold og Telemark. Den ligger til grunn for våre innspill til planarbeid i kommunene.

Kommunene har søkt og fått tildelt støtte fra Handlingsprogrammet til utredninger, analyser eller prosjekter som støtter opp under planens målsettinger spesielt innen by- og stedsutvikling. Tilskuddsrammen har hatt en ramme på 1 mill. kr. Det er i tillegg pågående samarbeid med kommuner om sentrumsutvikling. Blant annet kan nevnes: Handlingsprogram for Tønsberg sentrum, sentrumsutvikling i Larvik, ulike byromsprosjekter og Holmestrand Nordbyen.

Regional kystzoneplan for Vestfold og Telemark

En regional kystzoneplan for Vestfold og Telemark skal være utarbeidet før valget i 2023. Hensikten med planen er å utarbeide felles føringer for arealbruken i de kystnære områdene, både på land og i sjø og på tvers av kommunegrensene. Arbeidet bygger på Regional plan for kystsonen i Vestfold (2014) og vedtatt Planprogram Kystzoneplan for Telemark (2017). Planen skal oversette nasjonale føringer for arealpolitikk i strandsonen til regionale forhold og bidra til gode helhetsløsninger og felles forståelse. Planen skal være et hensiktsmessig verktøy for stat, fylkeskommune og kommunene til bruk i arealforvaltningen. En regional plan legger rammer for utviklingen på tvers av kommunegrensene. Den skal uttrykke fylkets arealpolitikk langs kysten og peke på felles satsingsområder for fylket.

Det er utarbeidet et planprogram som skal vedtas i 2022. Planprogrammet beskriver hvordan arbeidet med kystzoneplanen skal gjennomføres.

Regional plan for samordna areal og transport i Telemark

Planen er førende for areal- og transportutviklingen i Telemark og fylkeskommunens innspill til planarbeid i kommunene. Kommunene har søkt og fått tildelt støtte fra Handlingsprogram 2019-2022 til arbeid som bidrar til å nå mål om attraktiv og bærekraftig stedsutvikling med fortetting med kvalitet, sentrumsnære universelt utformede turveger og tilrettelegging for økt gåing og sykling. Utlysningene har hatt en ramme på 1,0 mill. kr, og tilskudd er tildelt småbypakke Rjukan by, bygdepakke Midt-Telemark, planlegging av gang og sykkelbru med universell utforming i Treungen sentrum, byrom med historisk sus ved Sjøfartsmuseet i Porsgrunn og seminar og webinar om lokalsamfunn og opplevingsvegen Nutheim i Hjartdal og Seljord. Mulighetsstudier for aldersvennlig steds- og boligutvikling i Vinje har fått støtte fra universell utforming. 23 sentrumsnære turveger med potensial for universell utforming er kartlagt i hver av fylkets kommuner og sammenstilt i en rapport som ferdigstilles vinteren 2022.

Arealregnskap

Fylkestinget vedtok 17 desember 2020 at fylkeskommunen skulle rapportere på arealregnskap i årsmeldingen på lik linje med klimaregnskapet. Et arealregnskap kan bidra til kontroll over sumeffekten av arealbruksendringer og bit-for-bit-utbygging på naturmangfold og klima. Det ble rapportert på arealregnskap i 2021 for 2020 hvor SSBs arealprofiler ble lagt til grunn med utvalgte indikatorer.

Ringvirkningsprosjektet for CCS

Prosjektet hadde sitt første driftsår i 2021. Første milepæl ble nådd i oktober. Da leverte Menon Economics sin rapport Innovasjonsdrevet grønn omstilling - Langskip-prosjektet som katalysator for ringvirkninger og næringsutvikling i Vestfold og Telemark. Anbefalingene i rapporten vil brukes for å prioritere tiltak for å bidra til effektmålet om grønn verdiskapning. Formidlingsprosjektet for CCS med DuVerden ble satt i gang som et delprosjekt. Ett av hovedmålene er å øke kunnskap om betydningen av karbonfangst og -lagring som klimatiltak blant skoleelever og lærere.

Klima- og energinettverket

Nettverket hadde sitt første hele driftsår i 2021. I løpet av året signerte mer enn 25 nye medlemmer fra kommuner, næringsliv og academia en klimaavtale som danner grunnlaget for medlemskap i nettverket, og ved slutten av 2021 var det nærmere 60 medlemmer og samarbeidspartnere i nettverket. Aktiviteter ble planlagt i dialog med medlemmer og samarbeidspartnere. Nettverket er nå den uten sammenligning største og viktigste møteplassen som tilrettelegger for samhandling for å løse fylkets utfordringer med høye klimagassutslipp.

Regional vannforvaltning

Regionale vannforvaltningsplaner for Vestfold og Telemark, Innlandet og Viken, Agder og Rogaland vannregioner ble vedtatt i desember 2021. Plandokumentene er utarbeidet i samarbeid med berørte fylkeskommuner og Statsforvaltere, aktuelle sektormyndigheter, vannområdene/kommunene og berørte interessenter. Det ble gjennomført flere dialog- og medvirkningsmøter underveis i planprosessen. I skrivende stund er planene til sentral godkjenning i Klima- og miljødepartementet. Fremdriften ble noe forskjøvet på grunn av pandemien, men planvedtaket ble likevel fattet i tide.

Fornybar energi

Flere prosjekter ble satt i gang innen fornybar energi. En kartlegging av interessen for å samarbeide om etablering av solkraftparker ble igangsatt, likeså en kartlegging av behovet for støtte for etablering av solenergiløsninger på yrkesbygg. Det ble også gjort en større kartlegging av behovet og produksjonspotensialet for fornybar energi i regionen.

Klimarapportering

Metodikk og kompetanse innen klimarapportering er under utvikling i hele organisasjonen. Utviklingsarbeidet vil pågå over flere år samtidig som at noe av arbeidet etter hvert blir mer driftspreget. Det jobbes gjennom en tverrsektoriell gruppe, dette har resultert i flere utslippsposter i klimaregnskapet og bedre tallfesting av utslipp. Klimarapporteringen fulgte i 2021 for første gang det økonomiske årshjulet. Arbeidet er derfor godt integrert med øvrig styring i organisasjonen.

Miljøfyrtårn

Fylkeskommunen har mål om å innføre synlig miljøledelse i hele organisasjonen. Miljøfyrtårn-sertifiseringer av videregående skoler, tannhelseklinikker og fylkeshus er et viktig virkemiddel. I praksis betyr det å legge til rette for mer miljøvennlige kontorlokaler, klinikker og klasserom med vekt på

arbeidsmiljø, avfallshåndtering, energibalanse og gjenbruk. Dette vil være et viktig bidrag til utslippsmålene for fylkeskommunens egen drift og regionen. En ny strategi for arbeidet er vedtatt. Den kobler arbeidet opp mot bærekraftsmål 12 om ansvarlig forbruk og produksjon og bærekraftsmål 13 om å stoppe klimaendringene. Fremdriften med å sertifisere og resertifisere virksomhetene er i rute, og vårt virtuelle hovedkontor ble godkjent i løpet av 2021. Det er etablert en felles arbeidsgruppe for Miljøfyrtårn-ansvarlige på virksomhetene for kompetansedeling og

samarbeid. Det koordinerende ansvaret for alt Miljøfyrtårn-arbeid ligger i seksjon klima, miljø og internasjonalisering.

Internasjonalt arbeid

På grunn av pandemien måtte internasjonalt arbeid gjennomføres på helt andre måter enn tidligere. Reiseforbud styrte aktiviteten over på digitale flater. Organisasjonen har godt etablerte relasjoner med samarbeidsparter i og utenfor Europa, dette har vært avgjørende for at arbeidet har kunnet utvikle seg videre under pandemien.

Andre forhold

Opprettelse av fylkessenter i Seljord

Vestfold og Telemarks fylkeskommunen skal styre etter FNs bærekraftsmål for å løse de regionale samfunnsutfordringene. Opprettelse av et desentralisert fylkessenter i Seljord er med på å underbygge bærekraftsmål nr. 8 hvor fylkeskommunen fremmer inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle. Det vedtatte målet for prosjektet er at relokalisering av fylkeskommunale tjenester skal bidra til vekstkraft, likeverdige levekår og bærekraftige lokalmiljøer i hele regionen. Fylkestinget vedtok å opprette senteret desember 2021 og skal være ferdigstilt i løpet av 2022. Prosjektet er i rute.

Universell utforming

Det ble bevilget 125 000, fra Bufdir til kompetanse - og nettverksbygging om universell utforming. Grunnet korona ble planene endret og det ble arrangert webinar med stor deltakelse fra kommunene og andre.

Prosjektet og nettverket Sentrumsnære turveger med universell utforming startet opp med alle kommunene i fylket.

Rapport Fritidsboliger

HKAP disposisjons midler fra 2020 ble gjennomført i 2021. Oppfølgingen av vedtaket om 0,3 mill. kroner til rapport fritidsbolig resulterte i to rapporter. Den ene rapporten ble et kunnskapsgrunnlag utarbeidet internt av fylkeskommunen (VT+) mens Østlandsforskning utarbeidet den andre rapporten som så på muligheten for å øke bruken av eksisterende fritidsboliger for å ta ned behovet for nye.

Medvirkning fra barn og unge i planlegging

HKAP bestilte en veileder om plansaker for ungdomsråd høsten 2020. I 2021 har vi utvikla en testmodell med video, tekst og bilder. Fagmiljøer, barnerepresentantene i kommunene og ungdomsrådsrepresentanter i kommuner og fylket har bidratt i utsjekk av form og innhold, før ferdigstilling og bruk i ungdomsrådene fra neste høst.

Økt produksjon av solkraft

Hovedutvalg for klima, areal og plan vedtok i sak om økt produksjon av fornybar energi å følge opp initiativet om kontakt med kommuner og næringsliv for å sonde mulighetene for økt produksjon av solkraft. Det ble invitert til møte med interesserte kommuner om prosjektet. I 2021 ble det avholdt sonderingsmøter med cirka 15 kommuner.

Status midler vedtatt hovedutvalgets disposisjon

I resultatvurderingssaken (FT-sak 82/21) ble det disponert 3,0 mill. kr til å styrke Klimaplanfondet. Det er bevilget 10,6 mill. kr fra midler avsatt til disposisjon for hovedutvalget.

Status klimaplanmidler

I budsjettet for 2021 ble 9,3 mill. kr tildelt sektor for samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima for klimaplanmidler. I resultat-vurderingssaken (FT-sak 82/21) ble det avsatt ytterligere 3,0 mill. kr til samme formål. I HKAP sak 67/21 ble 12,0 mill. kr av 12,3mill. kr tildelt en rekke prosjektinitiativ, fordelt på flere sektorområder i fylkeskommunen.

Nr.	Prosjektnavn	Prosjektperiode	Sektor	Beløp i 1000
1	Klimapositiv design av byrom og parker	2022-2023	Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima	600
2	Formidlingsprosjekt om CCS	2021-2023	Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima	700
5	Energi-, biokull- og tjæreproduksjon	2021-2025	Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima	900
9	Forprosjekt Ren Frierfjord	2022-2024	Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima	500
10	Frisk Oslofjord 2.0	2021-2025	Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima	1500
11	Bedret jordhelse og CO ₂ -lagring i jord	2021-2022	Næring, innovasjon og kompetanse	1000
12	Utvikling av veileder og kursserie «Bærekraftig arealbruk»	2021-2022	Næring, innovasjon og kompetanse	500
13	Urbant landbruk i by- og stedsutvikling	2021-2022	Næring, innovasjon og kompetanse	500
18	Utvikling av mobilitetspunkt i Tønsberg	2021-2023	Samferdsel, miljø og mobilitet	800
22	Elbilladere ved VGS	2021-2022	Opplæring og folkehelse	2000
23	Sykkelparkering – boks m/lås	2021-2022	Opplæring og folkehelse	2000

26	Temaworkshop for læring, påfyll og inspirasjon for folkevalgte i kommunene	2021-2022	Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima	600
27	Mulighetsstudie for produksjon av hydrogen	2022	Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima	350
	SUM			11 950

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap	Oppr. bud.	Rev. bud.	Avvik i kr	Avvik i %
	2021	2021	2021		
80-Direktør samfunnsutvikling	4 410	4 978	10 203	5 793	56,8 %
81-Samfunn og plan	20 830	23 521	22 452	1 622	7,2 %
82-Klima, miljø og internasjonalisering	39 712	44 623	49 778	10 067	20,2 %
Sum	64 952	73 122	82 433	17 481	21,2 %

Kommentar til status økonomi

Regnskapet viser et mindreforbruk for sektor for samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima på 17,5 mill. kr sammenlignet mot budsjett for 2021, noe som tilsvarer 21,2 %.

Mindreforbruket fremkommer av flere elementer. Ubenyttede midler av mindreforbruket i 2020 beløper seg til 5,9 mill. kr. Økonomiske prioriteringer i forbindelse med ringvirkingsprosjekt for CCS, viser også et mindreforbruk på 2,5 mill. kr, da fylkeskommunens innsatsfaktor i stor grad har vært bruk av arbeidstimer. Videre har sektoren erfart lavere kostnader knyttet til klimanettverket, internasjonalt arbeid og vannområdene, som er et resultat av redusert aktivitet grunnet koronapandemien.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett	
	Vedtatt total prosjektramme	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap
Samfunnsutvikling	3 300	1 460	340	0
Sum	3 300	1 460	340	0

Sammendrag status investeringer

Det har ikke påløpt kostnader for utviklingsprosjektet knyttet til Holmestrand Nord i 2021. Prosjektet utvikles i henhold til plan og inngått samarbeidsavtale med Bane NOR og Holmestrand kommune. Prosjektet forskyves inn i 2022.

9.10. Næring, innovasjon og kompetanse

Budsjettpremisser

Har budsjettdokumentet for 2021 vedtatt premisser for bruken av bevilgningene?

Budsjettdokumenter har ikke vedtatt premisser for bruk av bevilgningene.

Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølging av premissene for bruken av bevilgningene?

Samtlige statlige og regionale tilskuddsordninger er tildelt som forutsatt. Rutiner for tildeling av tilskudd er videreført i henhold til inngåtte avtaler, nedfelte kriterier og vedtatte retningslinjer.

Det pågår kontinuerlig utviklingsprosess med hensikt å dempe risiko for feil.

Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilgningene som har hatt størst risiko for vesentlige avvik?

Det var satt av midler til kompetansehevende tiltak, dette ble ikke igangsatt. Planlagt fagsamlinger ble erstattet med digitale møtearenaer og webinarer som hadde en betraktelig lavere kostnadsramme.

Ingen andre vesentlige avvik.

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Et viktig verktøy for å nå sektorens mål er å fremme samhandling mellom relevante aktører i partnerskapet som helt eller delvis har felles mål og ambisjoner med fylkeskommunen. Dette er lagt til grunn for utarbeidelse og vedtak av tre nye strategier innen sektorens fagområder; a) Regional kompetansestrategi, b) Strategi for forskning, innovasjon og c) Strategi for reiseliv og opplevelser. Sentralt fra sektorens side er økt verdiskaping gjennom grønn omstilling. Dette innebærer at økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft ligger til grunn både for eget arbeid og for oppdrag og prosjekter som fylkeskommunen har gjort i samarbeid med eksterne leverandører av tjenester.

For å møte regionens utfordringer, har sektoren jobbet innovativt, positivt forsterkende og resultatorientert for å bygge opp under regionens fortrinn i alle deler av fylket. Dette for eksempel gjennom metode- og tiltaksutvikling gjennom kompetanseprogrammet Jobbe smartere sammen og Smart spesialisering som metode for næringsutvikling.

Forskning, utvikling og innovasjon (FoUI)

Fylkeskommunen har i 2021 forvaltet tilskuddsmidler med formål å tilføre regionens bedrifter økt utviklingskompetanse gjennom forsknings- og utviklingsprosjekter. I dette arbeidet har fylkeskommunen benyttet tre dedikerte programmer; Forregion der forskningsumodne bedrifter får hjelp til å ta i bruk forskning for styrket konkurransevne, og Regionalt forskningsfond for Vestfold

og Telemark som har fordelt over 12 mill. kr til 22 regionale prosjekter. Prosjekter innen grønn omstilling er prioritert og disse resulterer erfaringsvis i innovasjoner i produkter, prosesser og forretningmodeller. Telemark utviklingsfond har i 2021 delt ut i underkant av 21 mill. kr til syv større og fem mindre utviklingsprosjekter. Fondet har virkeområde Telemark i henhold til vedtatte statutter.

Regional strategi for forskning, innovasjon og næring vedtatt desember 2021

Regional strategi for forskning, innovasjon og næring har følgende mål:

1. grønn omstilling er økt, og vi har kommet nærmere å nå bærekraftsmålene
2. verdiskapingen er økt, ressurseffektiviteten er større og flere arbeidsplasser er skapt
3. komplekse utfordringer løses gjennom styrket samarbeid
4. inkludering er økt. Planlegging av prosess for handlingsprogram er startet opp i slutten av 2021.

Regionalt Forskningsfond (RFF) – resultater og tildelinger 2021

Regionalt forskningsfond Vestfold og Telemark har i 2021 behandlet 25 søknader til kvalifiseringsprosjekter med løpende søknadsfrist i 2021 og 5 søknader til innovasjonsprosjekter med søknadsfrist 18.11.2020. Fondsstyret har bevilget 12,1 mill. kr. til 22 regionale prosjekter i 2021:

- 6,5 mill. kr. til tre regionale innovasjonsprosjekter til bedrifter
- 3,5 mill. kr. til tolv regionale kvalifiseringsprosjekter til bedrifter
- 0,6 mill. kr. til to regionale kvalifiseringsprosjekter til offentlig sektor
- 1.5 mill. kr. til fem regionale kvalifiseringsprosjekter til forskningsinstitusjoner

Forregion samlet for Vestfold og Telemark i 2021

De to prosjektene Mobilisering til forskningsbasert innovasjon Vestfold og Innovasjonsregion Telemark er slått sammen til FORREGION-VT med en felles prosjektledelse i fylkeskommunens regi. Vestfold og Telemark fylkeskommune har gjennomført utlysning av kompetansemeglingstjenester som en offentlig anskaffelse, og har fra 1. september 2021 iverksatt nye avtaler om kompetansemegling i Vestfold og Telemark gjennom seks avtalepartnere og ti delkontrakter.

Partnerskapets felles innsats for økt verdiskaping

Fylkeskommunen har forsterket sin innsats overfor gründere og vekstbedrifter gjennom delfinansiering av entreprenørskapsinnsats i kommunene (eksempelvis Start i Vestfold), Telemark Næringshage og inkubatorene Silicia og Proventia. I tillegg er samhandling mellom bedrifter og kunnskapsmiljøer og academia tilført ressurser gjennom fylkeskommunens satsing på regionale nettverk og klynger med 4 mill. kr som gir medlemsbedriftene merverdi i form av kunnskapsutveksling og innovasjonsdeling (Industrial Greentech, Electronic Coast, Green Industry Cluster, Vannklyngen og Mimir). Det er også håndtert ekstraordinært oppdrag fra staten der utviklingsmidler under koronapandemien har gått til virkemiddelaktører (Siva, Telemark næringshage, Silicia og Proventia). Videre har sektoren understøttet de gode hjelperne slik at retning på og omfang av felles innsats har gitt mest mulig effekt for næringslivet i regionen.

Herunder er det inngått ny avtale med Vestfold og Telemark reiseliv AS om leveranse av markedsføringstjenester i perioden 2022-2026 med 5,5 mill. kr per år.

Med politisk forankring har fylkeskommunen i 2021 lagt til rette for innsats for å tiltrekke seg etablering av nye bedrifter til regionen gjennom ansettelse av egen ressurs for Invest in Vestfold og Telemark. Ressursen vil være operativ fra primo 2022.

Sektorens egne ressurser er begrenset. Det er derfor avgjørende at offentlige, halvoffentlige og dels private samarbeidspartnere og virkemiddelaktører samhandler slik at innsatsen overfor gründere og vekstbedrifter treffer godt. Eksempler på dette er ekstra innsats av kompetanse-ressurser for styrking av bedriftenes evne til å søke om utviklingsprosjekter med nasjonal finansiering i regionen.

Internasjonalt forsknings- og innovasjonsprosjekt; PyroCO₂

Vestfold og Telemark fylkeskommune er blitt deltakere i et fem årlig EU Green Deal (Horizon 2020) forsknings- og innovasjonsprosjekt; PyroCO₂. Det skal bygges en pilot på Herøya hvor CO₂-spisende bakterier skal produsere kjemikalier som kan bli til nye produkter. Totalbudsjettet er 40 mill. EURO, det ledes av Sintef, og VTFK deltar sammen med 19 andre europeiske deltagere.

Bærekraftig utvikling og utnyttelse av regionens naturbaserte ressurser

Sektoren har gjennom 2021 hatt fokus på samhandling i partnerskapet, dette med grunnlag i strategiske føringer i budsjettplan 2020-2023 samt i åpen kunnskapsbasert dialog med samarbeidspartnerne. Endringer i arbeidsbetingelser med referanse til koronapandemien har fortsatt forutsatt felles forståelse av regionens utfordringer og muligheter, og samhandling om omforent ressursinnsats.

Regional strategi for Reiseliv- og opplevelser 2022–2030

I strategi for reiseliv og opplevelser er visjonen ett skritt foran og målene er;

1. verdiskapingen fra regionens reiseliv og opplevelsesaktører skal økes med 30 % og bidra til jobbskaping og helårlig sysselsetting i hele fylket
2. reiselivsaktiviteten skal bidra til at Vestfold og Telemark, og landet for øvrig blir et lavutslippssamfunn
3. leveransene skal ha så høy kunde- og opplevelsesverdi at betalingsvilje, mersalg og gjenkjøpsgrad øker. Planlegging av prosess for handlingsprogram er startet opp i slutten av 2021.

Innkjøp av reiselivstjenester 2022–2026 med 5,5 mill. kr årlig

Vestfold og Telemark fylkeskommune (VTFK) gjennomførte i 2021 utlysning for innkjøp av reiselivstjenester over tre+to år med en årlig ramme på 5,5 mill. kr. Innkjøpet skal gjelde tjenester innen markedsføring, vertskap, kunnskap og kompetanse for reiselivet i fylket. Fylkeskommunen ønsker å knytte til seg en profesjonell aktør som kan fungere som en aktiv og profesjonell samarbeidspartner innen reiselivssatsingen i fylket, og som kan være med å bidra til at nylig vedtatt regional strategi for reiseliv og opplevelser kan iverksettes.

Landbruksoppdraget 2021

Partnerskap for landbruk og Hovedutvalg for næring og reiseliv vedtar årlig handlingsprogram til Regionalt næringsprogram for landbruk (strategien). Prioritert innsats 2021 har vært på områdene:

- En variert matproduksjon på et mangfold av gårdsbruk over hele fylket, basert på lokale og agronomiske forutsetninger.
- Utviklingsprosjekter og tiltak i produksjoner med potensial i markedet, med fokus på jordhelse og god agrobiologi, som gir klima- og miljøeffekt, i skog og utmark, som utnytter alle gårdens ressurser og som bidrar til rekruttering, kompetanseheving og omdømmebygging.

Med bakgrunn i disse målsettingene er det delt ut 0,9 mill. kr til rekrutterings- og kompetansetiltak i næringen, samt 2,6 mill. kr til regionale tilretteleggingstiltak. Tildeling av prosjektmidler avstemmes alltid med Statsforvalteren og Innovasjon Norge slik at midlene kan utnyttes best mulig.

Geologiske ressurser

Fylkeskommunen ved regiongeologen har i samarbeid med Norges geologiske undersøkelse (NGU) avsluttet kartleggingen og digitaliseringen av nye geologiske kart over Vestfold og et omfattende geologisk kartleggingsprosjekt i Drangedal-Nissedal (2015-2021). Endelig rapportering skjer i mars 2022. Det er utført helikoptergeofysiske undersøkelser av vestre del av Nissedal og hele Fyresdal kommuner, samt utført geofysiske undersøkelser med drone i et testområde sydvest i Fensfeltet.

Videre arbeides det fortsatt med de geologiske undersøkelsene av andre mulige mineralressurser i Fensfeltet i tillegg til REE (niob, fosfat, thorium). Geologisk kart og ressuroversikt planlegges å være ferdig i 2024-25. Industri som undersøker om REE-forekomstene er drivverdige følges opp, og Nome kommune følges opp og leverer innspill til arbeidet med kommunedelplan for Fensfeltet. Det utføres også geologiske undersøkelser av mineralressurser i Kviteseid og Seljord kommuner.

Arbeid og inkludering

Tilskuddsordninger for inkludering

Tilskuddsordning for redusert utenforskap og inkludering (TIRU), er etablert i 2021. Til sammen ble kroner 1,4 mill. kr delt ut til syv organisasjoner. Midlene har gått til prosjekter rettet mot målgruppene, som har fått tilbud om lavterskel tjenester som har hatt som formål å styrke tjenestemottakernes forutsetning for deltakelse i utdanning, arbeidsliv og samfunn.

Mentor –og trainee tilskuddsordning

Formålet med tilskuddsordningen er å øke mulighetene for inkludering av fagutdannede og høyt kvalifiserte innvandrere i arbeidslivet. Hovedmålet er å sysselsette flere flyktninger og innvandrere, og at de kommer ut i arbeid så tidlig som mulig. Tildelingen i 2021 er utført administrativt med en tilskuddsramme på 0,8 mill. kr. I løpet av 2021 har åtte deltagere kommet ut i lønnet arbeid og seks deltagere er fortsatt i praksis i bedrift.

Etablererordning for innvandrere

Etablererordning for innvandrere (ETA) er en tilskuddsordning som skal styrke og utvikle det ordinære tilbudet om etablereropplæring slik at det bedre kan legges til rette for at innvandrere etablerer egne virksomheter, og dermed bidra til økt sysselsetting og vekst. Tilskuddsramme for 2021 var på 0,8 mill. kr. Tildeling i 2021 ble behandlet politisk. Tre prosjekter fikk midler til å utvikle tiltak rettet mot målgruppen. Administrasjonen har hatt kontinuerlig dialog med prosjektene. Prosjektene viser til positive resultater for økt kompetanseheving av innvandrere på flere arenaer, særlig voksenopplæring og næringslivet.

Bosetting

Fylkeskommunen arbeider systematisk med den nye oppgaven om bosetting av flyktninger i fylket, og forankring av den koordinerende rollen i dette arbeidet. Den nye rollen og oppgaven modelleres i samhandling med kommuner og aktører som har tilsvarende oppdrag og målsetting. For at fylkeskommunen skal bidra aktivt i utvikling av prosessene og inneha nok kunnskap om kommunenes inkluderingsarbeid, er det blant annet inngått en intensjonsavtale med Distriktsenteret (DS) med en egen handlingsplan på området inkludering. Kunnskap om integreringsarbeidet i kommunene er lagt til grunn for innføringen av den nye lovpålagte oppgaven og for mer treffsikker bosetting.

IMDis forslag til fordeling av bosetting med utgangspunktet i bosettingskriterier, ble drøftet i møte mellom fylkeskommunen, IMDi og KS.

Anbefalinger og tilbakemeldinger fra fylkeskommunen ble tatt til orientering av IMDi og lagt vekt på og påvirket anmodningsprosessen. En av distriktskommunene som ikke hadde bosetting av flyktninger i flere år, ble anmodet i 2021 om å bosette flyktninger i 2022 etter kunnskapsbaserte argumenter fra fylkeskommunen.

I 2021 har fylkesadministrasjonen signalisert og foreslått at fylkeskommune melder sin interesse for medlemskap i Nasjonalt utvalg. Videre har dette blant annet ført til et medlemskap i nasjonalt bosettingsutvalg for fylkesdirektøren i Vestfold og Telemark fylkeskommune. Utvalgets medlemmer oppnevnes av Kunnskapsdepartementet. For å legge til rette for fylkeskommunens rolleutøvelse i det videre bosettingsarbeidet, er det initiert og gjennomført flere samarbeidsmøter med IMDi, KS og flere.

Kvalifisering og samarbeid

Den nye integreringsloven trådte i kraft fra 01.01.2021. Fylkeskommunen, karrieresenteret, kommuner og NAV har fått nye roller og ansvarsområder i forhold til kartlegging og kvalifisering av innvandrere til arbeid og utdanning. Dette krever en bevisst bruk av tolk i samhandlingen. For å rette søkelys på viktigheten av å bruke tolk og hva som kan kjennetegne en god tolkesamtale, har VTFK i samarbeid med NAV Vestfold og Telemark, gjennomført i 2021 webinar om bruk av tolk i offentlig sektor. Målgruppen for dette webinarret var fagpersoner i NAV og kommuner som jobber med integrering og inkludering og næringslivet.

Samarbeid frivillighet og utarbeidelse av temadokument

Det er etablert et tverrsektorielt frivillighetsteam som skal jobbe for å styrke samhandlingen mellom fylket og frivilligheten. Frivillighetsteamet har jevnlig kontakt med kommunene, frivillige organisasjoner og samarbeidspartnere på regionalt nivå, for å få innspill, dialog og samskaping om tema som er viktige for frivilligheten. Det er utarbeidet et temadokument om frivillighet som en del av kulturstrategien.

Temadokumentet beskriver frivilligheten i fylket og fylkeskommunes samlende innsats og samhandling med sektoren. Temadokumentet konkretiserer hvilket ansvar, oppgaver og virkemidler fylkeskommunen har, får å nå egne mål på frivillighetsområdet. Sektoren har tatt et utvidet ansvar på frivillighetsområdet ved oppfølging av integreringsarbeid i regi av frivilligheten.

Arbeid med forebygging av negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse med et operativt regionalt fagnettverk som en del av dette arbeidet er en av dem. I 2021 har fylkeskommunen videreført dette arbeidet.

Vestfold og Telemark regionalt nettverk (VTRN) for arbeidet med tilhørighet og inkludering som er under oppbygning, er et resultat av tverrsektorielt samarbeid og felles satsing på dette området. I løpet av 2021 er det gjennomført samlinger med initiativtakere, workshop for inviterte medlemmer til dette nettverket og blant disse er Statsforvalteren, RVTS Sør, UDI regionkontor, VTFK, NAV og Politiet. Arbeidet skal inngå og styrke den generelle innsatsen mot vold og overgrep i nære relasjoner, også sett i sammenheng med arbeidet for gode levekår, likeverdige offentlige tjenester og likestilling i rettighetsperspektivet beskrevet i det offentlige lovverket. Nettverket skal bidra til kontinuerlig arbeid med å øke kunnskapen på feltet og legge til rette for at førstelinjetjeneste i politi, skoler og andre relevante offentlige etater sikres tilstrekkelig kunnskap om negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Temaene skal være en integrert del av berørte instansers tjenesteyting.

Regionens kompetansebehov

Regional kompetansestrategi

Regional kompetansestrategi Vestfold og Telemark 2021-2028 ble vedtatt av fylkestinget 5. oktober. Strategien har som mål å styrke kompetanseutviklingen i fylket, bedre balansen mellom tilbud og etterspørsel etter kompetanse og øke inkluderingen i arbeidslivet. Strategien er en ramme for samordning og samhandling med andre regionale aktører. Det ble gjennomført ett verksted i desember for konkretisering av handlingsprogram 2021-2022.

Nettverk for Verdiskaping og kompetanse

Nettverk for Verdiskaping og kompetanse er etablert med mål å bidra til å styrke innsatsen og den helhetlige tilnærmingen til nærings- og kompetanseutvikling, og for å redusere utenforskap og gi økt verdiskaping i Vestfold og Telemark. Nettverket fyller også rollen som et regionalt kompetanseforum. Det ble gjennomført fire møter i 2021. Referater fra møtene er gjort tilgjengelige på www.vtfk.no

Regional utviklingsmetodikken *Jobbe smartere sammen* ble videreført. Verktøykasse del to ble utviklet for digitale samlinger og metodikken har vært sentral i medvirkningsprosesser, bygge felles forståelse, felles tilnærming, og i utarbeidelse av tiltak som følges opp i strategi- og nettverksarbeid.

Prosjekt Flere unge i fast arbeid (FUFA)

Prosjekt *Flere unge i fast arbeid* (FUFA) ble avsluttet i august 2021. Dette var et samarbeidsprosjekt mellom fylkeskommunen, NAV, USN, NHO, LO og KS. Flere delprosjekt ble gjennomført, deriblant konkrete tjenestetilbud som hadde som mål å få flere unge til å fullføre utdanning og komme i jobb.

Fagskoleutdanning

Høsten 2021 mottok fem fagskoler driftstilskudd fra fylkeskommunen. De hadde til sammen 1670 studenter som var en økning i antall studenter på 24 % fra 2020. Fylkeskommunens egen fagskole, Fagskolen Vestfold og Telemark, mottok tilskudd for 1066 studenter, noe som utgjorde 64% av samlet antall studenter. Dette var en nedgang på 3 % sammenlignet med 2020. De andre skolene har et studenttall pr skole fra 50 til 300. I 2021 tildelte fylkeskommunen i overkant av 86 mill. kr som driftstilskudd til fagskolene. Studenttallet forventes å stige i 2022.

Kompetansehevingstiltak - Arbeidsledige og permitterte

- Gullbilletten ble etablert 2021 som et tilbud til permitterte eller arbeidsledig som ikke har fullført videregående opplæring. Det er løpende opptak og opplæringstilbudene skreddersys.
- Bransjesamarbeid for rekruttering til yrkesfag, spesielt til restaurant- og matfag har gitt resultater, flere søker yrkesfag.
- Kompetansepiloten er i driv og vi jobber med ulike tilnærminger.

Kortere vei til fagbrev

Vestfold og Telemark fylkeskommune samarbeider med kommunene i fylket, NAV fylke og næringslivet om å tilby videregående opplæring med særlig vekt på norsk språk til voksne minoritetspråklige gjennom prosjektet Kortere vei til fagbrev. Det er opprettet opplæringstilbud innenfor bygg- og anleggsteknikk på Skogmo vgs. i Skien, helse- og oppvekst på Croftholmen vgs. i Bamble og et tilsvarende tilbud innen restaurant- og matfag på Sandefjord vgs. Målgruppen for prosjektet er voksne minoritetspråklige med rett til videregående opplæring, men som har for svake ferdigheter i norsk språk til følge ordinær undervisning. Antall deltakere totalt er 45 personer med minoritets-flyktningbakgrunn.

Dette samarbeidet er utviklet til en samhandlingsmodell, som kan brukes av andre fylker og kommuner. Modellen viser hvordan et slikt samarbeid kan organiseres og beskriver roller og oppgaver for hver av partene. Det legges særlig vekt på å avdekke hvilke forutsetninger deltakerne har, hvilke utfordringer de opplever og hvordan disse påvirker deres kapasitet til å gjennomføre opplæringen. Modellen utvikles ved kartlegging av deltakernes forutsetninger og grundig planlegging, men først og fremst ved å gjennomføre samarbeidsprosjektet i praksis. Planene justeres ut fra erfaring underveis slik at modellen blir realistisk og gjennomførbare. Deltakerne i prosjektet vil i løpet av fem år kunne oppnå full yrkesfaglig kompetanse med fagbrev. Formell kompetanse er viktig

for å kunne få varig tilknytning til arbeidslivet, men om noen ikke når full fagkompetanse, kan de likevel få dokumentert opplæringen de har fått i et kompetansebevis.

Opprusting av digital infrastruktur i samarbeid med kommunene

Tilskuddsordning med formål om å stimulere kommunene til utbygging av digital infrastruktur er fulgt opp med følgende lokale prioriteringer for 2021:

- Områder med høy enhetspris og lite lønnsomme prosjekter
- Bygging av varig og skalerbar infrastruktur

I elleve av fylkets kommuner er alle områder utbygd eller blir utbygd med tildelte midler for 2021. Dette gjelder Bamble, Drangedal, Fyresdal, Hjartdal, Kviteseid, Nissedal, Notodden, Porsgrunn, Seljord, Siljan, Tokke. For disse kommunene gjenstår deretter kun enkelthus eller mindre husklynger. I resterende tolv kommuner er det flere boligområder av betydning som gjenstår. Dette da under forutsetning om en båndhastighet på 30 Mbit/s. Dersom nedre grense for båndbredde økes til 100 eller 1000 Mbit/s, så vil dekningen igjen falle betraktelig i hele fylket. Avsatt sum nasjonalt for 2022 er 304,6 mill. kr, ned fra 364,1 i 2021. Av dette vil Telemark og Vestfold fylke motta 20,0 mill. kr, en nedgang fra 32,0 i 2021. Den store nedgangen skyldes at myndighetene har lagt ny beregningsmodell til grunn for fylkesfordelingen. Behovet for midler er 63 mill. kr med referanse til kommunens søknader om støtte.

Andre forhold

Status midler vedtatt til hovedutvalgets disposisjon

I budsjettbehandlingen i desember 2020 (FT-sak 161/20) ble det avsatt 8,0 mill. kr til disposisjon for hovedutvalg for næring og reiseliv. I resultatvurderingssaken (FT-sak 82/21) ble det avsatt ytterligere 5,0 mill. kr til hovedutvalgets disposisjon. Det er bevilget 13,0 mill. kr til en rekke formål i følgende politiske saker for hovedutvalg for næring og reiseliv:

Sak	Formål	Beløp i 1000
HNR 24/21	Ungt Entreprenørskap HNR 10/21	1 900
HNR 24/21	Tildelt mulighet for tilleggskjøp fra Visit Vestfold	750
HNR 24/21	Tildelt mulighet for tilleggskjøp fra Visit Telemark	750
HNR 24/21	MS FRAM	50
HNR 24/21	MS Viksfjord	250
HNR 24/21	Ole III	200
HNR 24/21	Midt-Telemark og Nome Utvikling AS	100
HNR 24/21	Sandefjord Næringsforening	250
HNR 24/21	NewUse	540

HNR 24/21	Green Industry Cluster	500
HNR 24/21	Jobbute.no	210
HNR 24/21	Aust Agder Turistforening	150
HNR 24/21	Visit Bø	350
HNR 67/21	Telemark Næringshage	1 000
HNR 67/21	Reklima AS	895
HNR 67/21	Møtestad Seljord	655
HNR 67/21	Visit Bø "Telemarksveka for alle"	450
HNR 67/21	Hardangervidda nasjonalparksenter	1 000
HNR 84/21	Tilskudd medbyggerne	500
HNR 83/21	"En bit av Norge" produksjon	100
HNR 112/21	Styrking av Vestfold og Telemark forskningsfond	2 400
	Totalt tildelt	13 000

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2021	Rev. bud. 2021	Avvik i kr	Avvik i %
90-Næringsdirektør	2 109	1 984	1 984	-125	-6,3 %
91-Næringsutvikling og entreprenørskap	88 175	55 812	89 229	1 054	1,2 %
92-Kompetanseutvikling og inkludering	52 909	31 781	63 499	10 590	16,7 %
Sum	143 192	89 577	154 712	11 520	7,4 %

Kommentar til status økonomi

Regnskapet for 2021 viser et samlet mindreforbruk på 11,5 mill. kr som tilsvarer 8,0 % av budsjett for 2021.

I anledning regjeringens krisepakke på begynnelsen av året, mottok Vestfold og Telemark fylkeskommune et ekstra rammetilskudd til bedriftsintern opplæring (BIO-ordningen) på 23,5 mill. kr. Disse midlene er tildelt etter søknader fra ulike aktører i næringslivet, men er ikke belastet i sin helhet.

Koronasituasjonen preget også 2021, og medførte endret gjennomføring av planlagte aktiviteter grunnet koronarestriksjoner. Redusert aktivitet innenfor kompetansehevede tiltak som ikke ble gjennomført, og planlagt fagsamlinger ble erstattet med digitale møtearenaer og webinarer som hadde en betraktelig lavere kostnadsramme.

Vestfold og Telemark fylkeskommune
vtfk.no

Postadresse:
Postboks 2844
3702 Skien

Besøksadresser:
Torggata 18, Skien
Svend Foynsgate 9, Tønsberg

Kontakt:
35 91 70 00
post@vtfk.no

